

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsog-ii.

Frikommunenetværk	Mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder		
Titel på forsøg	Styrket valgfrihed til borgeren gennem mulighed for tilkøbsydelser hos offentlig leverandør		
Deltagerkommuner	Esbjerg, København, Odense, Randers & Aarhus		
Faglig kontaktperson	Jakob Flou Kristensen		
	Telefon	41 85 50 61	E-mail kafja@aarhus.dk
Netværkskoordinator	Louise Torp Jensen		
	Telefon	40 33 40 76	E-mail louje@esbjergkommune.dk
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Kommunerne ønsker med forsøget:

- At kunne tilbyde hjemmeboende borgere og borgere på kommunernes plejehjem og øvrige botilbud, der er visiteret til praktisk og/eller personlig støtte, hjælp og pleje, efter servicelovens § 83, mulighed for at tilkøbe ydelser hos den kommunale hjemmeplejeleverandør. Herunder muligheden for at tilbyde beboere på kommunernes plejehjem og øvrige botilbud mulighed for at tilkøbe enkelt-ydelser eller pakker sammensat af flere ydelser.

Formålet med forsøget er;

- At borgeren, der har valgt den kommunale leverandør, skal opleve fleksibilitet og sammenhæng i service, hjælp og evt. tilkøbsydelser.
- At give borgeren et reelt frit valg mellem offentlige og private leverandører, der har de samme muligheder.
- At bygge videre på og afprøve muligheder for tilkøbsydelser fra den kommunale leverandør i større skala end ved tidligere frikommuneforsøg.
- At borgere, som har svært ved at komme ud, har bedre mulighed for at modtage ydelser – enten ved at de leveres i hjemmet af kommunal leverandør eller ved, at borgerne gives mulighed for ledsagelse af kendt personale til selvstændige oplevelser o. lign. ud af huset, eksempelvis ved at kunne tilbyde en 'på-rørendevikar'.
- At give mulighed for at forbedre livskvalitet og styrke den mentale sundhed hos borgerne

Forsøget ønskes iværksat på baggrund af følgende problemstilling

Når borgere, der i dag er visiteret til praktisk og/eller personlig støtte, hjælp og pleje efter servicelovens § 83, ønsker at købe andre ydelser, kan det kun ske via private leverandører. Det betyder, at borgere som i udgangspunktet har valgt den kommunale hjemmeplejeleverandør til visiterede ydelser, skal have en anden leverandør til tilkøbsydelse. Det kan være vanskeligt og uoverskueligt for den enkelte borger, og det giver borgeren et indtryk af en usammenhængende service og unødigt bureaukrati. Derudover betyder det, at borgeren skal åbne sit hjem for flere ukendte ansigter med risiko for utryghed og bekymring til følge.

Beboere på plejehjem og i øvrige kommunale botilbud, kan også have et ønske om/behov for hjælp til andre ydelser såsom IT-kurser, kulturoplevelser, NADA-akupunktur, musikterapi o.m.a.

Af forskellige årsager kan det være svært for netop denne gruppe af borgere at opsøge og benytte sig af sådanne ydelser. Borgernes fysiske, psykiske eller kognitive tilstand kan eksempelvis gøre, at de har et behov for at være i kendte, hjemlige rammer og ikke mindst blandt kendte ansigter.

2. Mål og forventede resultater

Målet med initiativet er, at de borgere, der som led i forsøget, får mulighed for at tilkøbe ydelser fra den kommunale leverandør, oplever en større tilfredshed med hjemmeplejen generelt og i tilknytning hertil tilfredshed med de tilkøbte ydelser samt en mere sammenhængende service.

Målet er desuden at forbedre borgernes livskvalitet med muligheden for at tilkøbe ydelser, der understøtte dette.

En højere tilfredshed med den kommunale hjemmepleje generelt som følge af muligheden for tilkøb forventes at afspejle sig i en positiv udvikling i kommunernes årlige brugertilfredshedsundersøgelser på følgende parametre:

- Tryghed
- Information
- Sammenhæng i hjælp
- Praktisk hjælp
- Personlig pleje

Frikommunenetværket ønsker desuden at indgå i dialog med KORA omkring mulighederne for at følge effekterne i henhold til ovenstående mål. Dette kunne eksempelvis være i forhold til muligheden for at udvikle fælles mål for effekterne af initiativet på tværs af frikommunenetværket.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Kommunerne vurderer, at forsøget med tilkøbsydelser vil kunne etableres inden for de rammer, der følger af den aktuelle frikommunelovs § 28. Der vil derfor være behov for en tilsvarende dispensationshjemmel for dette frikommuneforsøg.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Med godkendelse af den ansøgte dispensation fra kommunalfuldmagten, vil kommunerne igangsætte arbejdet med at udvikle tilkøbsydelser til borgere, der er visiteret til praktisk og/eller personlig støtte efter servicelovens § 83. Det kræver udvikling af et katalog over tilkøbsydelser, herunder muligheden for pakker eller kombinationer af ydelser, samt prisfastsættelse af disse ydelser efter grundigt forarbejde.

Udvikling af et katalog over mulige tilkøbsydelser, vil blive fastlagt på baggrund af en nærmere undersøgelse af borgernes ønsker, samt en vurdering af forvaltningsmæssige muligheder. Undersøgelsen vil blive foretaget i de enkelte kommuner, hvorfor målgrupper og dermed også

katalogerne vil være tilpasset hver enkelt kommune, ligesom muligheden for at sammensætte eventuelle pakker ligeledes vil variere mellem kommunerne.

Når dette arbejde er afsluttet, vil de respektive tilkøbsydelse i overensstemmelse med lovgrundlagets principper blive prisfastsat.

Det endelige katalog af tilkøbsydelse stilles herefter til rådighed for borgerne i målgruppen.

Kommunerne planlægger i den forbindelse en solid kommunikationsindsats for at sikre kendskab til tiltagene. I denne indsats tænkes pårørende ind som en vigtig samarbejdspartner, da de ofte vil have et godt kendskab til den ældres ønsker.

Frikommunenetværket er desuden opmærksomme på, at evalueringen af seneste frikommuneforsøg med tilkøbsydelse har vist, at man ikke har været forberedt på den egentlige levering af tilkøbsydelse. I forhold til realiseringen af dette forsøg vil netværkskommunerne derfor være opmærksomme på, at det er vigtigt at etablere de rette organisatoriske forudsætninger for at kunne imødekomme borgernes ønsker om tilkøbsydelse.

5. Evaluering

Det forventes, at evalueringen vil baseres på både kvantitative og kvalitative data.

Data vil genereres fra:

- Årlige brugerundersøgelser
- Omsorgsjournalen
- Evt. interviews med borgere og medarbejdere.

Evalueringen vil have fokus på de opstillede resultatparametre som nævnes oven for i afsnit 2 og frikommunenetværket ser gerne, at evalueringsdesignet udformes i dialog med KORA.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsog-ii.

Frikommunenetværk	Kommunenetværk bestående af Esbjerg Kommune, Københavns Kommune, Aarhus Kommune, Odense Kommune og Randers Kommune under teamet " Mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder".		
Titel på forsøg	Kommunal re-visitiation til vederlagsfri fysioterapi		
Deltagerkommuner	Esbjerg Kommune, Københavns Kommune, Aarhus Kommune, Odense Kommune og Randers Kommune		
Faglig kontaktperson	Louise Torp Jensen		
	Telefon	40 33 40 76	E-mail louje@esbjergkommune.dk
Netværkskoordinator	Louise Torp Jensen		
	Telefon	40 33 40 76	E-mail louje@esbjergkommune.dk
Dato for ansøgning	1.december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Dette forsøg omhandler afprøvningen af kommunal visitering til vederlagsfri fysioterapi, så det er fysioterapeuter i en visitationsfunktion i kommunen, der re-visiterer borgere til vederlagsfri fysioterapi og godkender undtagelsesredegørelser, og ikke praktiserende læger, som det er tilfældet i den nuværende praksis. Formålet er at skabe større sammenhæng for borgerne samt at give de rigtige borgere de rigtige ydelser og placere beslutningen omkring vederlagsfri fysioterapi hos dem, der afholder udgiften.

Baggrund om genoptræningsområdet

Efter strukturreformen blev implementeret i 2007, har kommunerne oprustet kraftigt på genoptræningsområdet og har blandt andet udviklet mere avancerede tilbud. Det betyder, at kommunerne løser stadig mere komplekse genoptrænings-, fysioterapeutiske- og rehabiliteringsforløb.

Ansvar og udførelsen af genoptræning og træning i fysioterapeutisk regi er i dag fordelt på forskellige aktører og på forskellige lovgivninger afhængigt af kompleksitet, og hvor i behandlingsforløbet borgeren er. Det er kommunens ansvar, at borgerne tilbydes sammenhængende og effektive træningstilbud på tværs af lovgivning og sektorer. Det gælder både indholdsmæssigt og tidsmæssigt. Der er imidlertid ikke i det nuværende system sammenhæng mellem bestiller, henviser og udfører. I forhold til vederlagsfri fysioterapi har kommunerne myndighedsansvaret og finansieringsforpligtelsen, mens det er borgerens egen læge, der henviser til vederlagsfri fysioterapi, og det er alment praktiserende fysioterapeuter eller fysioterapeuter ansat i kommunen, der leverer den vederlagsfri fysioterapi.

Den nuværende praksis for vederlagsfri fysioterapi

Den nuværende praksis for vederlagsfri fysioterapi er, at borgeren henvender sig omkring vederlagsfri fysioterapi til egen læge. Lægen giver en henvisning på baggrund af borgerens diagnose og redegør for berettigelse til vederlagsfri fysioterapi. Lægen skelner mellem to typer af diagnoser; progressive sygdomme eller svært fysisk handicap. Borgeren modtager derefter vederlagsfri fysioterapi hos en privat praktiserende fysioterapeut eller hos en kommunal fysioterapeut, og det er kommunen, der beta-

ler for behandlingen.

Henvisningsperioden er 12 måneder. Én gang årligt sender fysioterapeuten en statusredegørelse på borgerens vegne til borgerens praktiserende læge, hvis der ønskes fortsættelse af første henvisning. Det vil sige, at borgere skal re-visitere til den samme fysioterapeutiske ydelse, som de modtog året før.

Borgere med svært fysisk handicap skal have hjælpemidler og / eller hjælp til personlige opgaver for at være berettiget til vederlagsfri fysioterapi. Tilbuddet de får er enten holdtræning eller højst 20 individuelle behandlinger, som kan suppleres med eller erstattes af holdtræning. Er der behov for yderligere individuelle behandlinger til denne gruppe af borgere, skal behandlingsbehovet dokumenteres i en undtagelsesredegørelse, som er underskrevet af patienten, fysioterapeuten og lægen

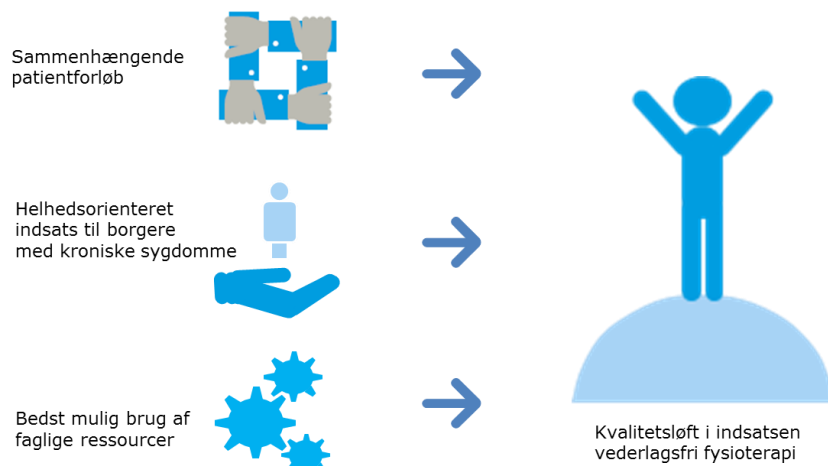
Borgere med progressive lidelser er umiddelbart berettiget til vederlagsfri fysioterapi på hold uanset funktionsevne. Der skal ligeledes en undtagelsesredegørelse til for, at borgeren kan få individuel vederlagsfri fysioterapi. Borgere med progressive lidelser overgår i løbet af deres sygdomsforløb til kategorien svært fysisk handicap, og så er de umiddelbart også berettiget til den individuelle vederlagsfri fysioterapi.

Mulighederne med frikommuneforsøg med vederlagsfri fysioterapi

Det foreslås, at gennemføre et frikommuneforsøg, hvor al re-visitering til vederlagsfri fysioterapi varetages af visiterende fysioterapeuter ansat i kommunen. Lægerne varetager den første henvisning, hvorefter kommunen overtager opgaven med de årlige re-visitationer samt godkendelse af undtagelsesredegørelser efter sundhedsloven § 140a. Kommunerne har allerede nu en myndighedsopgave, i forhold til visitation til genoptræning og vedligeholdende træning inden for Serviceloven § 86 og hverdagsrehabilitering inden for § 83a.

Rationale og argumentation for forsøget

De nationale mål for det danske sundhedsvæsen 2016 omhandler, at man gerne vil løfte kvaliteten med patienten i centrum. Dette frikommuneforsøg vedrører netop denne målsætning, og der er overordnet tre grunde til, at forsøget vil kunne løfte kvaliteten i sundhedsvæsnets net.

Sammenhængende patientforløb

Borgeren vil, med dette forsøg, kun have én myndighed at skulle gå til i forhold til at få hjælp og støtte til at klare sig i sit hverdagsliv. Det er pt. u hensigtsmæssigt, at mange borgere går to steder hen for at få støtte til aktiviteter i deres hverdagsliv. Dette forsøg vil afprøve, om det kan give et bedre og mere sammenhængende patientforløb ved, at der er én samlet plan for borgeren i forhold til borgerens hverdagsliv, i og med der vil være større koordinering mellem hjemmepleje, hjælpemidler og nu også vederlagsfri fysioterapi.

Helhedsorienteret indsats til borgere med kroniske sygdomme

Kommunernes visitatorer vil være fagligt velfunderet til at vurdere borgere med kroniske sygdomme og handicaps fysioterapeutiske behov ud fra hele borgerens hverdagsliv.

I kommunen vil den fysioterapeutfaglige visitator have indsigt i, hvilken situation borgeren med kronisk sygdom er i samt hvordan dagligdagen er og dermed have et mere kvalificeret grundlag end de praktiserende læger til at vurdere, hvilken hjælp/træning borgerne vil kunne drage nytte af i forhold til den vederlagsfri fysioterapi. Det forventes, at kommunen bedre vil kunne vurdere, hvilket træningsbehov borgeren med kronisk sygdom har ved den årlige re-visitator. Hvis borgeren eksempelvis har et øget behov for fysioterapi kan den kommunale visitator enkelt iværksætte og supplere tilbuddet vederlagsfri fysioterapi med f.eks. hjælpemidler/hverdagsrehabilitering. I kommunen vil den re-visitator fysioteapeut desuden være vidende om muligheder i fritidslivet i lokalområdet eksempelvis handicapidrætsforeninger og lignende, som vil kunne sammenstykke en helhedsorienteret indsats for borgeren.

Bedst muligt brug af faglige ressourcer

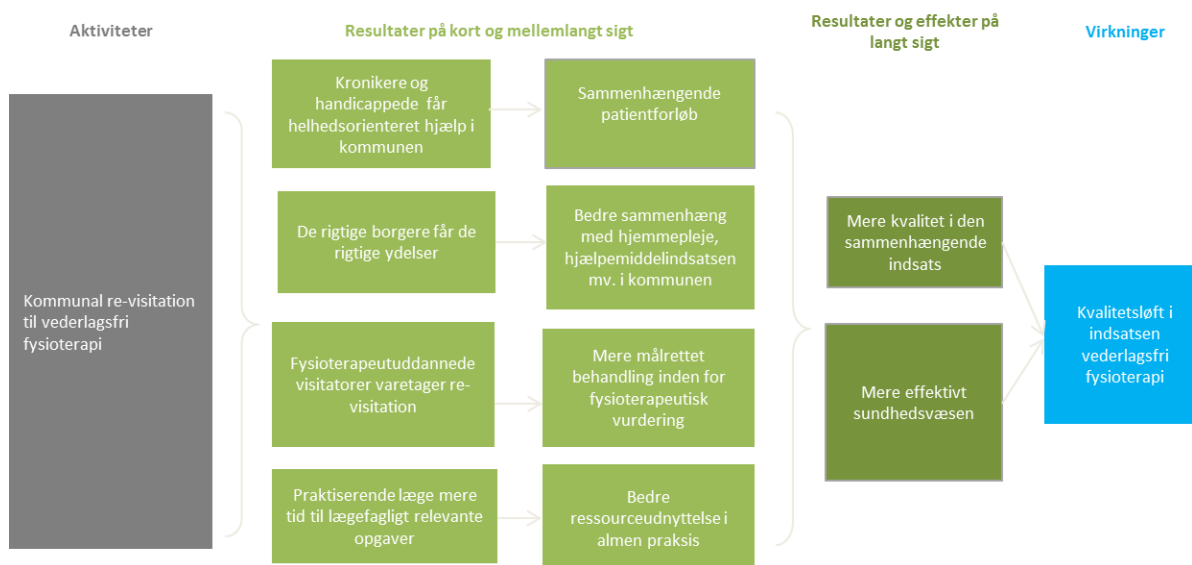
Det vil være hensigtsmæssigt og med til at skabe et mere effektivt sundhedsvæsen, at det er fysioterapeutuddannede fagpersoner, der varetager denne re-visitator til vederlagsfri fysioterapi. Det forventes, at forsøget vil kunne aflaste de praktiserende læger og frigive deres ressourcer og kompetencer til andre opgaver, hvilket især er relevant i eks. Esbjerg Kommune, hvor der er stor mangel på praktiserende læger. Samtidig forventes det, at fysioterapeutuddannede visitatorer i kommunalt regi vil have bedre indsigt end den almene praktiserende læge i fysioterapeutisk og ergoterapeutisk behandling og træning, hvilket vil være til gavn for borgernes behandling. Dermed forventes det, at vurderingen af hvilke borgere, der har brug for hvilken type vederlagsfri fysioterapi/træning vil blive mere kvalificeret. Forsøget forventes derfor at kunne bidrage til, at det i højere grad er de rigtige borgere, der får de rigtige ydelser.

2. Mål og forventede resultater

Hovedmål/leverance:

Hovedmål i forsøget er, at fysioterapeuter i visitationsfunktioner i kommunerne varetager re-visitator til vederlagsfri fysioterapi samt godkendelse af undtagelsesredegørelser.

Dette forsøg forventes at have betydning for borgere, kommunen og fagpersoner. Her er det illustreret, hvordan forsøget forventes at virke, og hvilke mulige resultater der forventes:

Effekterne for borgerne er, at de vil opleve en helhedsorienteret indsats i kraft af, at vederlagsfri fysioterapi i højere grad bliver sammenhængende med kommunernes øvrige tilbud og indsatser.

For kommunerne forventes det, at der kommer en højere kvalitet i opgaveløsningen fordi det bliver fysioterapeutfaglige visitatorer, der re-visitator til vederlagsfri fysioterapi, samt at indsatserne bliver givet til dem, der har behovet. Således at intensiteten i tilbuddet til vederlagsfri fysioterapi bedre matcher den konkrete situation, som borgeren befinder sig i. Derved bliver ressourcerne bedre udnyttet.

For fagpersonerne ventes det, at de fysioterapeutisk uddannede visitatorer vil varetage visitationen til fysioterapi med stor faglighed og indsigt i hele genoptræningsområdet. Det formodes desuden, at når re-visitatorer ikke længere varetages i almen praksis vil de alment praktiserende læger få bedre tid til mere lægefagligt relevante opgaver, hvilket ligeledes giver en bedre ressourceudnyttelse.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Kommunernes oplæg til forsøget er, at visitationskriterierne til vederlagsfri fysioterapi skal være de samme, som gør sig gældende for nuværende. Det vil altid være den praktiserende læge, der varetager den første henvisning til vederlagsfri fysioterapi og knytter den korrekte diagnose til argumentationen for henvisningen. Efterfølgende vil de årlige re-visitationer og undtagelsesredegørelser, det vil sige en vurdering hvilket behov borgeren har og hvilken type fysioterapi han/hun vil høste nytte af, kunne varetages af en kompetent fysioterapeutuddannet visitator i kommunalt regi.

For at gennemføre forsøget, søges der om undtagelse fra Sundhedsloven § 140 a, som fastsætter, at det er lægen, der skal henvise til vederlagsfri fysioterapi – undtagelsen skal gøre sig gældende for de årlige re-visitationer samt for undtagelsesredegørelser.

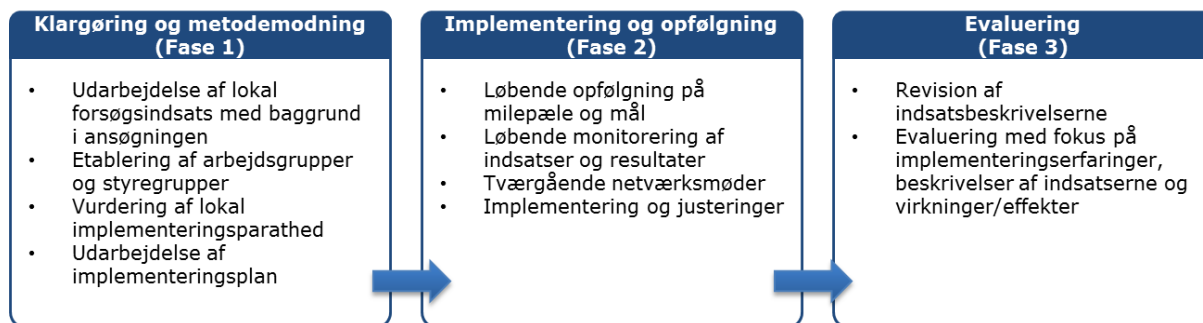
Der står i § 140 a; "Kommunalbestyrelsen tilbyder vederlagsfri behandling hos en fysioterapeut i praksissektoren efter lægehenvi sning". Det er dermed det sidste ord "lægehenvi sning" der ønskes ændret til at kommunal fysioterapeut varetager evt. årlig re-visitator på baggrund af henvisningen.

De øvrige bestemmelser omkring vederlagsfri fysioterapi søges der ikke forsøgshjemler til.

Som nævnt i afsnit 1, vil undtagelsen erstattes med hjemmel til, at fagligt velfunderede fysioterapeuter re-visitatorer borgerne.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Udrulningen af forsøget vil gennemgå tre faser – se nedenstående figur.

Fase 1: Klargøring og metodemodning

I det indledende arbejde med forsøget er det vigtigt at etablere et samarbejde om forsøget mellem de involverede aktører: de kommunale visitationer og træningsenheder, de praktiserende læger og de privatpraktiserende fysioterapeuter.

De konkrete parametre der skal overvejes og klarlægges juridisk i forhold til dette frikommuneforsøg er:

- Ansvar
- Samtykke
- Tavshedspligt
- Videregivelse af patientoplysninger
- Klageinstanser mellem de praktiserende fysioterapeuter og kommunen

Der vil derfor indledende i forsøget være en dialog med læger og fysioterapeuter omkring visitationen af vederlagsfri fysioterapi. Helt konkret vil man i første omgang rejse udfordringen i de kommunale kontaktudvalg for hhv. læger og fysioterapeuter. Ligeledes skal det aftales, hvordan der kommunikeres

til lægen vedrørende vederlagsfri fysioterapi således, at der sikres sammenhæng med den øvrige behandling, som borgeren modtager hos den privatpraktiserende læge. Derudover skal det sikres, at sammenhængen mellem kommunens tilbud, den vederlagsfri fysioterapi og lægens indsats allerede fra første henvisning etableres. Der vil desuden blive udarbejdet en forsøgsplan som beskriver, hvordan forsøget udrulles i kommunerne, hvordan implementeringsparat vurderes lokalt, samt hvilke milepæle og mål der opstilles. Indledende baselinemålinger og beskrivelser af indsatsen vil desuden også være en del af fase 1. Ved at have målinger ved baseline, altså før forsøget er startet op, vil man kunne sammenligne med målinger efter forsøget er startet (fase 3) og derved se på forsøgets virkninger/effekter.

Fase 2: Implementering og opfølgning

Efter indsatsen og de opridsede fokuspunkter er på plads, og kommunerne har tilpasset indsatserne til deres lokale kontekst, sættes der fokus på implementering og opfølgning. Slutevalueringen for frikommuneforsøgene I anbefaler, at der lægges vægt på implementering og organisering af forsøgene. Implementering og organisering har derfor en central rolle i dette forsøg, da det findes nødvendigt for at kunne realisere de ønskede resultater. For at sikre god implementering vil der være fokus på følgende:

- At opstille klare mål og succeskriterier for forsøget – se desuden afsnit 5 vedr. evaluering
- En realistisk tidsplan
- En klar rolle- og ansvarsfordeling internt i kommunen og på tværs af kommuner
- At der afsættes den fornødne tid og ressourcer
- Der er udarbejdet relevante procedurer/arbejdsgangs-beskrivelser undervejs i forsøget, også når der sker ændringer
- Medarbejderne gøres i stand til at varetage opgaven (både fagligt og i forhold til IT-systemer for elektronisk status og undtagelsesredegørelser)
- Der følges løbende op på fremdrift og udfordringer i forsøget

I kommunen vil det være fysioterapeut-uddannede visitorer, der vil skulle varetage visitationen til vederlagsfri fysioterapi samt godkendelse af undtagelsesredegørelser. Disse fysioterapeuter vil sidde sammen med den øvrige visitation og derfor have indsigt i hele borgerens situation og udfordringer. Forsøgskommunerne har til hensigt at sikre, at der i visitationen er et tæt tværfagligt samarbejde mellem medarbejderne.

Derudover nedsættes der arbejdsgrupper og styregrupper internt i kommunerne og på tværs af kommunerne, således at der sikres den nødvendige forankring samt fokus på, at alle ledelsesniveauer og medarbejderne får ejerskab over forsøget.

Fase 3: Evaluering:

Evalueringsfasen kommer i naturlig forlængelse af implementerings- og opfølgningsfasen og igangsættes ca. et år/ halvandet før forsøget skal være færdigevalueret. I evalueringsfasen sættes der fokus på at beskrive indsatsen grundigt og at gennemføre en implementeringsevaluering med fokus på forsøgets fidelitet, det vil sige hvor tro kommunerne har været mod grundprincipperne i forsøget samt en virkningsevaluering med fokus på forsøgets effekter. Evalueringsfasen vil blive beskrevet nærmere i afsnit 5.

Samarbejdet og organisering i frikommunenetværket

Der nedsættes en styregruppe med de 5 involverede direktører fra København, Aarhus, Odense, Randers og Esbjerg for at sikre optimale forhold for videns- og erfaringsudveksling i frikommunenetværket. Esbjerg Kommune er valgt som styregruppeformand blandt de fem direktører. Styregruppen planlægges at mødes 2 gange årligt samt løbende efter behov. For at sikre en kontinuerlig og bæredygtig mødekonstellation, planlægges styregruppemøderne afholdt i forlængelse af eksisterende direktørmøder i 6-by regi. Samarbejdet på tværs af 6-byerne har blandt andet den fordel, at direktørerne på forhånd kender hinanden og sammen har valgt at forpligte sig til at indgå i frikommunenetværket. På styregruppemøderne kan relevante emner og problemstillinger tages op og diskuteres, og der kan træffes hurtige beslutninger vedrørende dette forsøg samt vedrørende det overordnede samarbejde omkring temaet: 'Mere sammenhængende indsatser på tværs af sektormråder'.

Foruden styregruppen nedsættes en arbejdsgruppe med 1-2 repræsentanter fra embedsværket i hver af de 5 kommuner. Esbjerg Kommune har påtaget sig rollen som netværksansvarlig for hele frikommunenetværket, og står således for at indkalde til fælles netværksmøder og for at sikre en fælles videns- og erfaringsudveksling på tværs af de 5 kommuner. Esbjerg Kommune har ligeledes ansvaret for kommunikationen med Social- og Indenrigsministeriet.

5. Evaluering

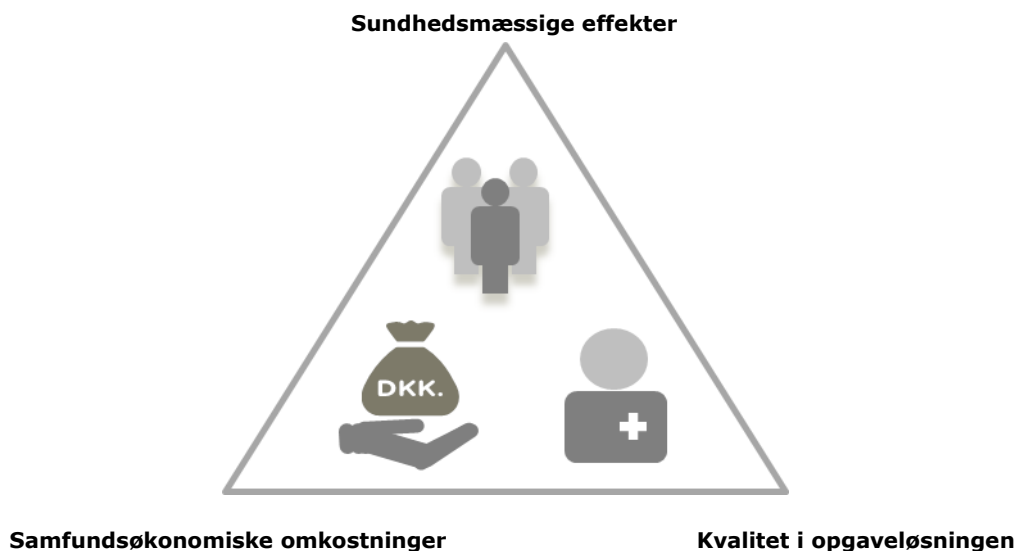
Kommunerne tilstræber at gennemføre en så ambitiøs evaluering som muligt med henblik på at kunne dokumentere forsøgets virkninger og effekter for at bidrage med ny viden om re-visitation af vederlagsfri fysioterapi varetaget af fysioterapeuter, som kan skabe endnu større værdi for borgerne. Der vil dels blive lavet en implementeringsevaluering og en virkningsevaluering.

Implementeringsevaluering

I evalueringsfasen sættes der, som nævnt, fokus på at beskrive forsøget grundigt og at gennemføre en implementeringsevaluering med fokus på forsøgets fidelitet, det vil sige hvor tro kommunerne har været mod grundprincipperne i forsøget. Her vil det være relevant at beskrive hvordan de forskelligt deltagende kommuner i forsøget har implementeret indsatsen med fysioterapeutfaglige visitatorer til re-visitering af vederlagsfri fysioterapi. Denne viden vil være til stor gavn, hvis forsøget skal udbredes efterfølgende. De forskellige kommuner i netværket har en stor volumen, men samtidig en forskellighed, der gør, at erfaringerne omkring implementering og fidelitet vil være til stor nytte i hele landet.

Virkningsevaluering

Som vist i afsnit 1 og 2 er hypotesen for dette forsøg, at dets virkninger og effekter vil kunne måles i forhold til bedre sammenhængende patientforløb, en helhedsorienteret indsats til borgere med kroniske sygdomme, samt en bedre ressourceudnyttelse af sundhedspersoners faglighed. Kommunerne vil derfor også gennemføre en virkningsevaluering. Hertil planlægges det at benytte Triple Aim-tilgangen. I Triple Aim-tilgangen er der fokus på 3 parametre, når man evaluerer resultaterne og effekterne af en sundhedsindsats. De 3 parametre i Triple Aim er de **sundhedsmæssige effekter**, **kvaliteten i opgaveløsningen** vurderet af borgere og fagfolk samt de **samfundsøkonomiske omkostninger**.

Denne tilgang er velegnet til at dokumentere frikommuneforsøget samt at forklare, hvordan det har virket, hvorved det bliver muligt at tage ved lære af forsøget og skabe grundlag for udbredelse til alle kommuner. Ud fra Triple Aim-tilgangen forslås det, at evalueringen konkret vil kunne bidrage med viden om:

1) Sundhedsmæssige effekter

Om en re-visitation varetaget af fysioterapeuter i stedet for alment praktiserende læge kan skabe bedre behandlingsresultater især for borgere med kroniske sygdomme.

Dette kunne måles ved borgerens funktionsniveau, smerteskalaer eller overordnet velbefindende ved brug af validerede skalaer.

2) Klinisk/organisatorisk og brugeroplevede kvalitet

Om opgaveløsningen bliver mere effektiv og af højere kvalitet til gavn for borgerne. Dette kan eksempelvis måles gennem en tilfredshedsmåling blandt borgere, hvor fysioterapeuter har re-visiteret dem til vederlagsfri fysioterapi sammenlignet med borgere, hvor en læge har re-visiteret til indsatsen. Man kunne også måle på en vurdering af sammenhæng i indsatsen ved samarbejde med private fysioterapeuter ved eksempelvis fokusgruppeinterviews.

3) De samfundsøkonomiske omkostninger

Om forsøget er med til at formindske omkostningerne for alle de relevante aktører. Intentionen med forsøget er, som nævnt, at løfte kvaliteten i indsatsen vederlagsfri fysioterapi, ikke at spare penge. De borgere, der har ret til vederlagsfri fysioterapi inden for den gældende lovgivning, skal fortsat have denne ydelse i dette forsøg. Som nævnt i rationale og argumentation for forsøget, forventes der en bedre ressourceudnyttelse og derfor fra et samfundsøkonomisk perspektiv en besparelse hos de praktiserende læger. Når man ser på denne besparelse er det vigtigt at opveje det med den omkostning kommunerne vil afholde ift. at have fysioterapeutfaglige visitatorer ansat, og se om der derudover er besparelser eller øgede omkostninger som følge af dette forsøg.

Tilrettelæggelse af evalueringen

Evalueringen tilrettelægges på følgende måde: I forbindelse med fase 1 hvor metoden modnes og det endelige forsøgsdesign planlægges, vil det også blive besluttet, hvilke målgrupper der skal involveres og hvilke konkrete parametre, der er relevante at måle på. For at sikre at forsøget bliver brugbart i forhold til hensigten med frikommuneordningen II, vil kommunen indgå i en dialog med Sundheds- og Ældreministeriet og Social- og Indenrigsministeriet i forhold til hvilke elementer, som evalueringen skal afdække, med henblik på at kunne tage ved lære af forsøget samt skabe grundlag for udbredelse til alle kommuner, såfremt evalueringen viser en god effekt. Som beskrevet tidligere tilstræbes det, at evalueringen dels kommer til at omhandle en analyse af effekter og virkninger af forsøget i en Triple Aim-tilgang, men ligeledes en detaljeret beskrivelse af forsøget og de eventuelle justeringer og ændringer der er foretaget undervejs i løbet af implementeringen i kommunenetværket.

Dermed vil evalueringen være et fyldestgørende bidrag til vurderingen af frikommuneforsøgets opnåede resultater og et godt udgangspunkt for vurdering af, om frikommuneforsøget skal bidrage til fremtidige lov-/regelændringer.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsog-ii.

Frikommunenetværk	Kommunenetværk bestående af Esbjerg Kommune, Københavns Kommune, Aarhus Kommune, Odense Kommune og Randers Kommune under temaet ” Mere sammenhængende indsatser på tværs af sektor-områder”		
Titel på forsøg	Fælles infrastruktur mellem kommuner og sygehuse		
Deltagerkommuner	Esbjerg Kommune, Københavns Kommune, Aarhus Kommune, Odense Kommune og Randers Kommune		
Faglig kontaktperson	Louise Torp Jensen		
	Telefon	40334076	E-mail
Netværkskoordinator	Louise Torp Jensen		
	Telefon	40334076	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Formål og indhold

Forsøget omhandler afprøvning af en model for fælles infrastruktur mellem kommuner og sygehuse, hvor et dokumentationssystem samler sundhedsoplysningerne for kommunerne og sygehus. Forsøget indeholder følgende to elementer:

1. Mulighed for deling af data mellem kommuner og regioner i en fælles digital løsning
2. Kommunal adgang til sundhedsdata ift. analyser målrettet forebyggende indsatser

Forsøget omhandler for det første afprøvning af en model hvor det bliver muligt at læse og udveksle borgernes sundhedsoplysninger og behandlingsdata på tværs af sektorer mellem de eksisterende dokumentationssystemer i en fælles digital løsning, uanset hvor sundhedsmedarbejder kommer fra (kommune eller sygehus) til gavn for en helhedsorienteret og effektiv behandling, eks. en ældre medicinsk patient der tilses af akutsygeplejersker i kommunalt regi.

Derudover omhandler forsøget for det andet muligheden for at analysere sundhedsoplysninger på tværs af sektorerne for at målrette indsatsen til den enkelte borger samt udvalgte målgrupper af borgere, eks. kunne borgere med KOL få målrettede tilbud og oplysning fra kommunen.

Baggrund

Med en fælles infrastruktur mellem kommuner og sygehuse vil kommuner og regioner i højere grad kunne skabe sammenhæng i behandlingen og sikre en høj faglig kvalitet for borgerne. Erfaringerne i frikommunenetværket viser, at alt for mange borgere kommer i klemme i overgangene mellem opgave-

Yaretagelsen mellem sektorer. Tilsvarende viser landsdækkende og regionale undersøgelser af patientoplevelser, at det ofte er i overgangene mellem primær og sekundær sektor, at borgerne oplever kvalitetsbrist. Det er afgørende, at borgere, som over et længere behandlingsforløb har brug for kontakter til både kommune og sygehus, oplever, at samspillet mellem sektorerne fungerer gnidningsfrit og koordineret.

Sundhedsstyrelsen peger i handlingsplanen "Styrket indsats for den ældre medicinske patient" 2016-2019 specifikt på, at kommunale tværsektorielle funktioner er vigtige at videreudvikle, når den ældre medicinske patient har behov for en særlig indsats, og at tværfaglighed mellem kommuner og sygehuse er vigtigt.

Fakta bokse om den ældre medicinske patient og indsatser i tværsektorielle sygeplejefunktioner

Ældre medicinske patienter er karakteriseret ved høj alder og flere af nedenstående faktorer:

- svær sygdom
- flere samtidige sygdomme (multimorbiditet)
- forringet ernæringstilstand
- nedsat funktionsevne fysisk og/eller kognitivt
- begrænset egenomsorgskapacitet
- multimedicingering (polyfarmaci)
- aleneboende og/eller svagt socialt netværk
- behov for kommunale støtteforanstaltninger eller sygehusindlæggelse

Fra "Styrket indsats for den ældre medicinske patient". Sundhedsstyrelsen 2016.

Indsatser i tværsektorielle sygeplejefunktioner

- akut observation foretaget i borgerens hjem (fx dehydrering, infektionssygdomme m.v.)
- IV-medicin
- parenteral ernæring
- væsketerapi, inhalationsbehandling og iltterapi
- kateteranlæggelse og -pleje
- sparring med sygeplejersker i hjemmesygeplejen om borgere, der er i risiko for indlæggelse (second opinion)
- indslusningsfunktion ift. nye sygeplejeopgaver i kommunen samt praksisnær læring og undervisning i hjemme(syge)plejen.

Tværfagligt samarbejde mellem kommunerne i netværket og regioner til gavn for borgerne foregår blandt andet i dag i form af tværsektorielle sygeplejefunktioner, eks. i Esbjerg og Københavns kommuner, se beskrivelserne af indsatserne herunder. For begge sygeplejefunktioner gælder det, at det er et stort problem, at der for nuværende ikke er en fælles infrastruktur, hvorved kommunerne og regionens sygehuse kan dele data direkte.

Akutteamet i Esbjerg

Esbjerg Kommune har i samarbejde med Fælles Akut Modtagelse på Sydvestjysk Sygehus skabt muligheder for et endnu bedre patientforløb og kan forebygge unødvendige indlæggelser og genindlæggelser. Det nye fælles akutteam bemandet af sygeplejersker skal bygge bro mellem sygehus og hjem, så borgere i Esbjerg Kommune oplever mere sammenhængende forløb og kan få akut sygepleje i eget hjem. Sygeplejerskerne i akutteamet er ansat i Esbjerg Kommune og kommer til at få deres daglige gang både på sygehuset og i borgernes hjem. De overordnede mål for akutteamet er:

- Bidrage til at forebygge unødvendige indlæggelser og genindlæggelser og afkorte unødvendigt lange indlæggelser.
- Følge borgere til sygehuset og hjem fra sygehuset til egen bolig, plejecenter eller aflastningsplads og give borgerne fortsat behandling derhjemme.
- Vurdere borgere, der er i risiko for at blive indlagt, og give faglig vejledning til det øvrige plejepersonale.

For at komme omkring problemstillingen med manglende deling af data har man i Esbjerg Kommune været nødsaget til at sørge for, at Akutteamets sygeplejersker både er ansat i region Syddanmark og i Esbjerg kommune for at kunne tilgå data. Sygeplejerskerne er timelønnede på Sydvestjysk Sygehus og fastansat i kommunen. Når en sygeplejerske er hjemme hos en borger, er han/hun nødt til fysisk at have to bærbare computere med adgang til det kommunale journalsystem og det regionale journalsystem. Hvis borgeren eksempelvis skal have målt sit blodtryk og udleveret sin medicin, rådfører sygeplejersken sig indledningsvist med patienten, men har også brug for information omkring indlæggelsen fra de kliniske specialister. Denne information er tilgængelig, men adgang til data er fastlåst i den struk-

turelle sektoropdeling af helbredsoplysninger, selvom behandlingen i kommunen er en del af patientens forløb. For medarbejderens arbejdsgang betyder dette konkret at for at kunne varetage behandlingen er nødt til at logge først på sygehusets journalsystem og orientere sig for dernæst at dokumentere i kommunens journalsystem.

Tværasektoriel Udrednings- og Udskrivningsenhed (TUE)

TUE er et tværasektorielt samarbejde mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune og Bispebjerg Hospital, hvor kommunale sygeplejersker dagligt er til stede på hospitalet. Formålet med TUE er at udvikle en model for det tværasektorielle samarbejde, hvor der både fokuseres på forebyggelse af indlæggelser og genindlæggelser og den gode udskrivning for medicinske patienter over 65 år. Der skal skabes sammenhæng i borgerforløb på tværs af sektorer, hvor borgere oplever tryghed fra indlæggelse til udskrivelse, og hvor den sundhedsfaglige kvalitet vægtes højt. Der er tre overordnede mål for TUE:

- Forebyggelse af indlæggelser og genindlæggelser
- Hjemtagning af færdigbehandlede patienter og hermed reducere antallet af ventedage
- Bedst mulig ressourceudnyttelse mellem kommune og hospital (efter LEON princippet - Laveste Effektive OmkostningsNiveau).

Der arbejdes hen mod at udvikle en generisk model for det tværasektorielle samarbejde, som på sigt kan bruges andre steder.

For begge tværasektorielle sygeplejefunktioner gælder, at de lovgivningsmæssige barrierer svækker kvaliteten af funktionen, begrænser mulighederne og effektiviteten i dette samarbejde og skaber en risiko i forhold til patientsikkerheden, hvilket vil blive uddybet i afsnittet om rationalet bag forsøget nedenfor.

Tværgående analyser kan understøtte en målrettet indsats

En fælles infrastruktur mellem kommuner og sygehuse vil derudover kunne bruges til at gøre den kommunale sundhedsindsats endnu bedre og mere målrettet. Ved at kunne lave analyser ud fra de samlede sundhedsoplysninger på det somatiske område vil kommunen kunne koble information om, hvem der har en given diagnose med, hvem der benytter sig af de kommunale tilbud målrettet denne diagnose.

- Bedre dialog med borgerne om deres behov

Med adgang til sygehusdata vil en administrativ medarbejder i kommunen kunne sende materiale omkring relevante aktiviteter i kommunen og fritidslivet til borgere med en given diagnose eks. en kronisk sygdom. Borgeren vil derfor i højere grad få kendskab til aktiviteter og indsatser, der er relevante og nyttige for netop ham/hende og opleve en helhed i behandlingen, som vil kunne bidrage til at gøre livet med den kroniske sygdom nemmere.

- Målrettet indsats til borgere i udsatte nærmiljøer

Med adgang til sygehusdata vil en administrativ medarbejder kunne lave en nærmiljøanalyse i særligt udsatte områder i kommunen, hvor viden om nærmiljø og kommunale sundhedsindsatser kobles og kvalificeres ud fra oplysninger om diagnose, kontakter med sundhedsvæsenet og lignende. Derved vil kommunen kunne gøre sine tilbud og indsatser mere målrettede til særligt udsatte borgere og dermed medvirke til større grad af lighed i sundhed.

- Mere effektiv sundhedsplanlægning

Efter deltagelse i en kommunal indsats eks. Lær at leve med en kronisk sygdom, vil en kommunal administrativ medarbejder kunne gå ind og se på den enkelte borgers efterfølgende brug af sundhedsvæsenet, altså om der har været en effekt at spore i forhold til dette. Derved vil kommunerne i deres sundhedsplanlægning kunne inddrage et parameter omkring effekten af indsatserne og styrke indholdet og aktiviteterne efter dette.

Rationale og argumentation for forsøget

Med afsæt i baggrundsbeskrivelsen ovenfor er der følgende argumenter for, hvordan dette frikommuneforsøg vil skabe en værdi for borgerne:

Sammenhængende patientforløb

Styrke det borgernære arbejde og undgå unødigt bureaukrati

Formindske dobbeltdokumentationens fejlrisiko

Målrettet og effektiv indsats

- *Sammenhængende patientforløb*

Som det indledningsvist er beskrevet må de kommunale sygeplejefunktioner i dag skabe kreative organisatoriske løsninger med dobbelt dokumentation til følge for at skabe sammenhæng mellem behandlingen på sygehuset og i borgerens eget hjem, på plejecentre, midlertidige døgnophold m.m. En fælles infrastruktur med nem deling af viden i overgange mellem sektorer, vil kunne sikre bedre patientforløb til gavn for kvaliteten i behandlingen og borgerens tilfredshed. Eksempelvis kunne der laves en mere korrekt pleje- og behandlingsplan fra starten af borgernes forløb, hvilket vil skabe bedre kvalitet i behandlingen, højne den oplevede kvalitet af samarbejdet med borgeren/patienten i centrum og bidrage til mere tryghed for borgerne.

- *Styrke det borgernære arbejde og undgå unødigt bureaukrati*

Den nuværende lovgivning betyder at der bruges unødigt tid på dobbeltdokumentation og lokal telefonkontakt for at sikre den rette information. Tid, som kunne være brugt på behandling af borgerne. Tiden der bruges på fx at logge på et ekstra system, indtaste teksten igen og afkrydse eventuelle bokse, sikre sig at informationen er givet til rette indsats mv. kunne bruges langt mere effektivt af de kommunale sygeplejersker i de tværsektorielle funktioner på behandling af flere borgere og på at udføre sundhedsrettet arbejde.

- *Formindske dobbeltdokumentationens fejlrisiko*

Dobeltdokumentation indebærer en potentiel risiko for fejl i indtastningen; eksempelvis at forskellige oplysninger ikke registreres ens i de to systemer, dette kunne være tal for blodtryk eller temperatur. Der er også en risiko for, at ikke alle oplysninger bliver indtastet i begge systemer, og at overleveringer derfor ikke finder sted, hvilket kan være af stor skade for patientsikkerheden.

- *Målrettet og effektiv indsats*

Ved at have adgang til sundhedsoplysninger fra både kommune og sygehus vil man bedre kunne prioritere ressourcerne og målrette indsatserne, som beskrevet i indledningen. Med adgang til sygehusdata på individniveau vil kommunerne kunne skabe en bedre dialog med borgerne, om hvad de har brug for af sundhedstilbud i kommunalt regi, og hvordan de kommunale tilbud i højere grad kan kobles med de øvrige indsatser i sundhedsvæsenet. Derfor handler denne del af forsøget om at give borgerne de rette tilbud, give borgerne mere indflydelse på de tilbud, der er, og endelig om at kommunen kan målrette sin indsats, der hvor behovet er størst.

Målgruppe

Borgere, der er omfattet af forsøget, vil dels være borgere, hvor de kommunale sygeplejefunktioner spiller en rolle i borgerens forløb og dels borgere hvor kommunen gerne vil igangsætte en målrettet indsats.

Målgruppen i de tværsektorielle sygeplejefunktioner vil dels være medicinsk færdigbehandlede borgere fra sygehusene, som fortsat har behov for kompleks sygeplejefaglig indsats døgnet rundt, og dels borgere fra eget hjem med behov for midlertidig døgnsygepleje med henblik på at forebygge sygehusindlæggelse. Det afgørende for, om borgerne er omfattet af denne del af forsøget, er således, at sygeplejerskerne, på hospitalet eller over afstand, spiller en rolle i borgerens forløb.

Målgruppen for den del af forsøget, som omhandler analyse af tværgående data kan igen være grup-

pen af ældre medicinske patienter men det kan også være socialt udsatte grupper eller borgere, der bor i et lokalområde/nærmiljø, hvor der er behov for en kommunal indsats for at skabe social lighed i sundhed.

Hvilke data er der brug for?

For at indfri formålet, er der hovedsageligt behov for at samle følgende data fra begge sektorer:

- Borgerens aktuelle helbredstilstand og diagnoser – kun somatiske diagnoser.
- Aktuelle sygeplejefaglige problemstillinger.
- Kommunal hjælp i form af hjemmehjælp og sygeplejeydelser.
- Pleje og behandlingsplaner
- Antal kontakter og med hvilke afdelinger/afsnit.

2. Mål og forventede resultater

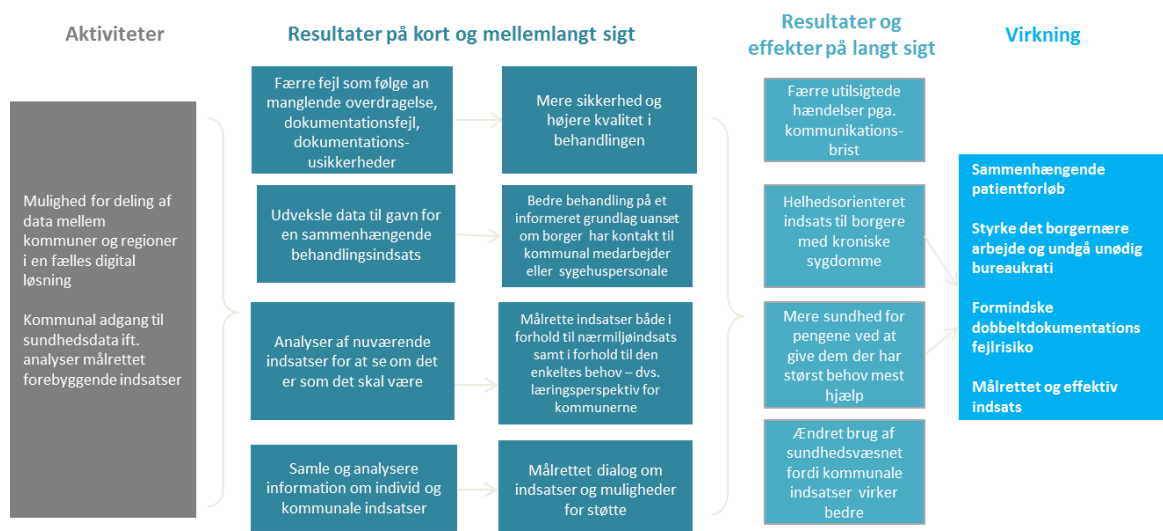
Hovedmål/leverance:

Hovedmålet med forsøget er som nævnt etablering af en fælles infrastruktur mellem kommuner og sygehuse i form af en digital løsning, hvor relevante data fra den kommunale og regionale sektor samles. Ved hjælp af den fælles infrastruktur skal både regionale og kommunale medarbejdere behandle data fra både epj og eoj systemer. Det vil sige, at der både skal være læse- og skriveadgang i en fælles infrastruktur.

Det skal indledende afklares hvordan denne infrastruktur bedst tilvejebringes.

Forsøget forventes at kunne indfri en række mål og resultater på borger-, kommune- og samfundsniveau. I nedenstående figur er det illustreret og beskrevet hvorledes sammenhængen er med de forskellige aktiviteter og de forventede resultater og effekter.

Figur over de forventede aktiviteter og virkninger i frikommuneforsøget

De konkrete succeskriterier og hvilke indikatorer for virkninger og effekter, der skal måles på i forsøget vil blive udvalgt i den indledende fase af forsøget, som bliver beskrevet i afsnit 4.

Foreløbige succeskriterier

Følgende kunne være de foreløbige succeskriterier.

- Reduceret ventetid for borgeren ved ankomst til akutmodtagelsen på sygehuset/reduceret forberedelsestid for sygeplejersker ved borgers ankomst.
- Reduceret arbejdstid brugt på samarbejde mellem kommunale sygeplejersker og regionale medarbejdere om deling af data gennem borgerens forløb.
- Øget patientsikkerhed fx i form af et fald i antal utilsigtede hændelser (UTH), som skyldes

mangelfuldt kendskab til borgeren.

De kommunale sygeplejersker oplever, at de skaber et bedre og mere sammenhængende borgerforløb.

- Borgerne oplever et bedre og mere sammenhængende forløb. Dette kan fx være i form af, at borgeren oplever, at sygeplejersken har sat sig ind i hans/hendes situation og er opmærksom på de relevante problemstillinger.
- Borgerne oplever at de i højere grad profiterer af de kommunale sundhedsindsatser.
- Kommunerne kan måle om kommunale indsatser har betydning for borgeres sygehuskontakter/helbred.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Regeringen og Frikommunerne lægger afgørende vægt på at værne om borgernes helbredsoplysninger, hvorfor nærværende forsøg sikrer at dette hensyn ikke på noget tidspunkt bliver tilsidesat.

Det overordnede formål omkring sikkerhed i forbindelse med behandling af borgernes sundhedsoplysninger i forsøget, kan opnås ved, at:

- Det er entydigt fastlagt præcis hvilke oplysninger, der kan indhentes til den digitale løsning.
- Det er defineret, hvilke formål oplysningerne fra den digitale løsning kan videregives til – alle med henblik på sikring af den tværsektorielle overgang – f.eks. til den kommunale visitation, den kommunale hjemmepleje, den kommunale sygepleje, borgers egen læge, kommunale /regionale genoptræningsenheder, relevante sygehuse.
- Borger har ret til indsigt i hvilke oplysninger, der ligger i den digitale løsning om vedkommende, og ret til at få oplyst, hvem oplysninger er videregivet til.
- Borgeren kan frabede sig, at oplysninger fra den digitale løsning videregives.
- Der kan kun indhentes oplysninger på borgere, hvor den tværsektorielle sygeplejerskefunktion spiller en rolle i behandlingsforløbet.
- Adgang til den digitale løsning er begrænset til få, bestemte nøglemedarbejdere i forhold til analyser af data.

Disse sikkerhedsprocedurer vil blive adresseret indledende og er af gørende betydning for forsøgets gennemførelse.

Helbredsoplysninger kan indhentes og videregives efter de nuværende regler med borgerens samtykke. Dette er i mange tilfælde vanskeligt/ umuligt – særligt i forhold til målgruppen af patienter for de akutte sygeplejefunktioner (65+), hvor en del af de ældre ikke er i stand til at tage stilling til problematikken om indhentelse/videregivelse, og behovet for indhentelse/videregivelse ikke nødvendigvis er sammenfaldende med tidspunktet, hvor borgeren kan forelægges spørgsmålet og forklares behovet.

Konkret forventes det, at der i frikommuneforsøget vil være behov for at se på mulige hjemler i forhold til Sundhedsloven § 41 og 43 samt evt. persondatalovens § 7. Derudover vil Sundhedslovens § 47 samt § 46 også være konkrete love der søges hjemler til i forhold til at kunne analysere data med det formål at kvalitetssikre behandlingen og målrette indsatserne.

Videregivelse af oplysninger fra det kommunale pleje- og omsorgssystem er reguleret af persondatalovens § 7. Videregivelse af oplysninger fra patientjournaler (både regionens og kommunens) er reguleret af sundhedslovens § 41 og 43 (afhængigt af videregivelsesformålet).

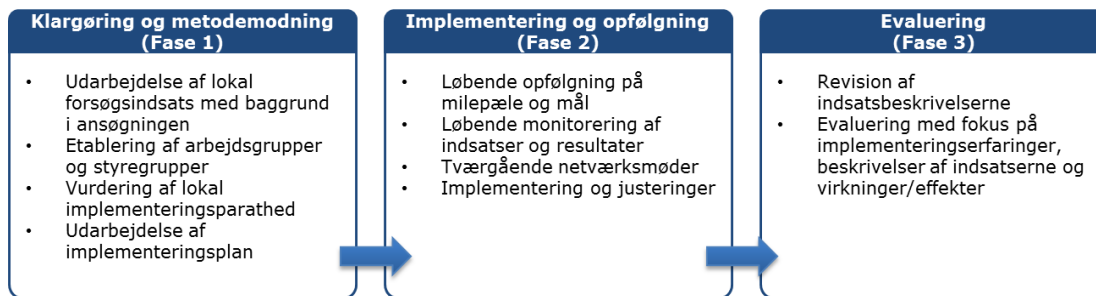
Der er ikke hjemmel til automatisk videregivelse - uden samtykke - af de nævnte sundhedsoplysninger fra kommunernes pleje- og omsorgssystem, eller fra regionernes samt kommunernes patientjournaler til en digital løsning i form af en fælles infrastruktur, hvor den tværsektorielle enhed kan planlægge/sikre borgerens overgang fra den ene sektor til den anden, herunder videregive oplysninger fra den digitale løsning til de kommunale/regionale enheder, hvor der vil være behov for kendskab til borgerens forhold.

Der søges om en hjemmel til at foretage analyser i frikommuneforsøgets regi uden forudgående godkendelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed. Af Sundhedslovens § 47 fremgår, at oplysninger som nævnt i § 46 (oplysninger om enkeltpersoners helbredsforhold, øvrige rent private forhold og andre fortrolige oplysninger fra patientjournaler m.v.) kan videregives til brug for statistik eller planlægning

efter godkendelse af Styrelsen for Patientsikkerhed, som fastsætter vilkår for oplysningernes anvendelse m.v., jf. dog stk. 2. Af stk. 2 fremgår, at videregivelse af de i stk. 1 nævnte oplysninger kan ske uden godkendelse af Styrelsen for Patientsikkerhed, når det følger af lov, at oplysningerne skal videregives.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Udrulningen af forsøget vil gennemgå tre faser – se nedenstående figur:

Fase 1: Klargøring og metodemodning

I den indledende fase er det vigtigt at konkretisere hvordan kommunerne vil sikre at hensynet om at værne om borgernes helbredsoplysninger overholdes, overveje hvilke aktiviteter forsøget indebærer og hvordan man vil samarbejde på tværs samt endelig hvordan man sikre data til brug for en grundig og solid evaluering.

- *Sikring af hensynet om at værne om borgernes helbredsoplysninger*

Som nævnt i afsnit 3 er det vigtigst først at adressere de konkrete punkter der sikrer et vedvarende overordnet hensyn til at værne om borgerens helbredsoplysninger. Det er desuden vigtigt i samarbejde med Sundheds- og Ældreministeriet samt Styrelsen for Patientsikkerhed at få klarlagt, om der er andre betydende punkter, der skal håndteres indledende.

- *Konkrete overvejelser om aktiviteter og samarbejde*

I det indledende arbejde med forsøget er det vigtigt at overveje og klarlægge følgende: For at skabe en fælles medicinsk infrastruktur skal der være et tæt tværfagligt samarbejde mellem It-konsulenter, administrative medarbejdere og klinikere i de involverede kommunerne og regionerne. Der vil der være en faglig vurdering og dertilhørende tilpasning af forsøget og dets aktiviteter. Det vil her også blive besluttet endeligt, hvilke målgrupper der skal involveres.

- *Datagrundlag og effekter*

Det vil blive afklaret hvilke indikatorer for effekter, der vil være relevante at måle på forhold til evalueringen. Det vil her blive overvejet hvilke indikatorer, der vil kunne indsamles ved de eksisterende fag-systemer eksempelvis antal log-on på de to dokumentationssystemer og hvilke der skal suppleres med et mindre antal supplerende indikatorer eksempelvis i form af spørgeskemaer eller andet.

Fase 2: Implementering og opfølgning

Efter klarlægning og metodemodning og pilotafprøvning vil den endelige indsats være på plads og klar til at blive implementeret. Herefter implementeres den fælles infrastruktur i kommunerne og i regionerne. I løbet af forsøgsperioden vil det forventes, at der foretages småjusteringer og tilpasninger ud fra de løbende erfaringer. Det etablerede samarbejde mellem de forskellige aktører lokalt samt mellem frikommunerne vil her være udgangspunkt for at justere forsøgselementerne og tilpasse egne aktiviteter med udgangspunkt i frikommunenetværkets fælles erfaringer.

Fase 3: Evaluering

Fase 3 indeholder den opsamlende evaluering, hvor der fokuseres på dels at beskrive forsøget detaljeret og dels at beskrive forsøgets resultater og effekter. I evalueringsfasen sættes der fokus på at beskrive indsatsen grundigt og at gennemføre en implementeringsevaluering med fokus på forsøgets fidelitet samt en virkningsevaluering med fokus på forsøgets effekter. Derved vil det stå klart hvad indholdet er og hvilke justeringer i forsøget der har været samt hvordan det har virket i forhold til de hypoteser og intentioner der var med at igangsætte det. Evalueringsfasen vil blive beskrevet nærmere i afsnit 5.

Overordnet om samarbejdet og organisering i frikommunenetværket

Der nedsættes en styregruppe med de involverede direktører fra København, Aarhus, Odense, Randers og Esbjerg for at sikre optimale forhold for videns- og erfaringsudveksling i frikommunenetværket. Esbjerg Kommune er valgt som styregruppeformand blandt de fem direktører.

Styregruppen planlægges at mødes to gange årligt samt løbende efter behov. For at sikre en kontinuerlig og bæredygtig mødekonstellation, planlægges styregruppemøderne afholdt i forlængelse af eksisterende direktørmøder i 6-by regi. Samarbejdet på tværs af 6-byerne har blandt andet den fordel, at direktørerne på forhånd kender hinanden og sammen har valgt at forpligte sig til at indgå i frikommunenetværket. På styregruppemøderne kan relevante emner og problemstillinger tages op og diskuteres, og der kan træffes hurtige beslutninger vedrørende dette forsøg samt vedrørende det overordnede samarbejde omkring temaet: 'Mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder'.

Foruden styregruppen nedsættes en arbejdsgruppe med 1-2 repræsentanter fra embedsværket i hver af de 5 kommuner. Esbjerg Kommune har påtaget sig rollen som netværksansvarlig for hele frikommunenetværket, og står således for at indkalde til fælles netværksmøder og for at sikre en fælles videns- og erfaringsudveksling på tværs af de 5 kommuner. Esbjerg Kommune har ligeledes ansvaret for kommunikationen med Social- og Indenrigsministeriet. Det er muligt, at tovholderrollen går på skift mellem de deltagende kommuner, men den valgte tovholder bestrider posten for minimum ét år af gangen. I det tværgående netværk for frikommunerne, vil der desuden blive oprettet emnespecifikke underarbejdsgrupper, der har til formål at sikre høj kvalitet i gennemførelsen af de enkelte forsøg, samt sikre videndeling på tværs af de involverede kommuner vedr. et eller flere specifikke emner.

5. Evaluering

Kommunerne tilstræber at gennemføre en så ambitiøs evaluering som muligt med henblik på at se på forsøgets virkninger og effekter for at bidrage med ny viden om hvordan tværfagligt samarbejde kan skabe endnu større værdi for borgerne. Der vil dels blive lavet en implementeringsevaluering og en virkningsevaluering.

Implementeringsevaluering

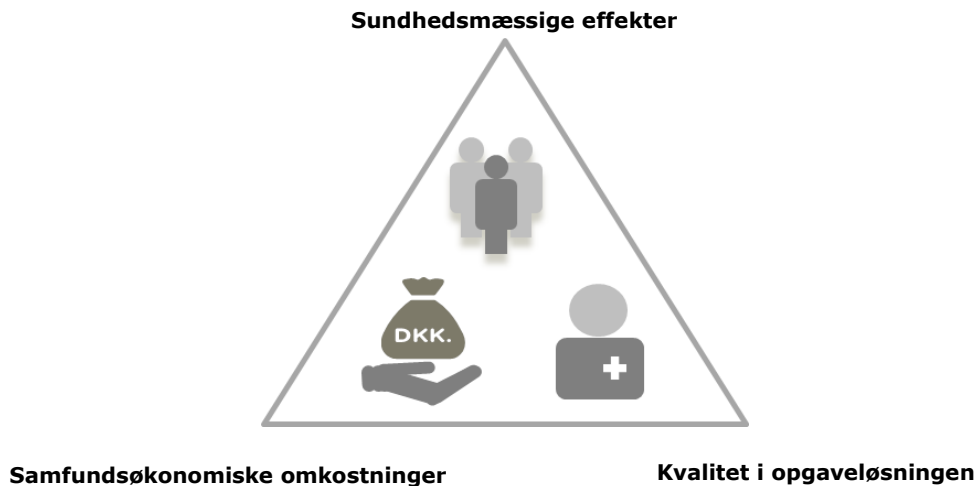
I evalueringsfasen sættes der, som nævnt, fokus på at beskrive forsøget grundigt og at gennemføre en implementeringsevaluering med fokus på forsøgets fidelitet, det vil sige hvor tro kommunerne har været mod grundprincipperne i forsøget – eksempelvis har de arbejdet i en fælles digital løsning og i så fald hvordan - samt hvordan har de analyseret data. Her vil det være relevant at beskrive hvordan de forskelligt deltagende kommuner i forsøget har implementeret den fælles infrastruktur og hvilke analyser de har lavet til hvilket konkret formål. Denne viden vil være til stor gavn, hvis forsøget skal udbredes efterfølgende. De forskellige kommuner i netværket har en stor volumen, men samtidig en forskellighed, der gør, at erfaringerne omkring implementering og fidelitet vil være til stor nytte i hele landet.

Virkningsevaluering

Som nævnt indledende forventes det at forsøget vil få betydning i forhold til sammenhængende patientforløb, vil kunne styrke det borgernære arbejde om mindske unødigt bureaukrati, mindske fejlrisiko ved dobbeltdokumentation og bidrage til en mere målrettet og effektiv indsats. For at evaluere om de nævnte virkninger er indfriet med forsøget vil kommunerne i netværket vil lave en virkningsevaluering og hertil planlægges det at benytte Triple Aim-tilgangen.

I Triple Aim-tilgangen er der fokus på 3 parametre, når man evaluerer resultaterne og effekterne af en sundhedsindsats. De 3 parametre i Triple Aim er de **sundhedsmæssige effekter**, **kvaliteten i opgaveløsningen** vurderet af borgere og fagfolk samt de **samfundsøkonomiske omkostninger**.

Figur over Triple Aim-tilgangen

Denne tilgang er derfor velegnet til at dokumentere dette frikommuneforsøg med udgangspunkt i den bagvedliggende hypotese over aktiviteterens virkning, der er illustreret i afsnit 2. Ud fra Triple Aim-tilgangen forstås det, at evalueringen af frikommuneforsøget vil kunne bidrage med viden om:

1) Sundhedsmæssige effekter, eks.:

- Bedre overgange mellem sektorerne, så borgeren oplever en helhedsorientering i indsatsen og dermed at blive sat i centrum.
- Effekter i forhold til social ulighed i sundhed eks. mål ved at spørge borgerne hvordan de oplever at mestre livet med en kronisk sygdom eller deres sundhedsadfærd.
- Patientsikkerhedsparametre så som konsekvenserne af dobbeltdokumentation/manglende dokumentation og om dette fører til indberetning af utilsigtede hændelser.

2) Klinisk/organisatorisk og brugeroplevede kvalitet, eks.:

- Hvordan opgaveløsningen bliver mere effektiv og af højere kvalitet til gavn for borgerne i sygeplejefunktionerne
- Borgernes oplevelse og tilfredshed
- Bedre tilrettelagt behandling af den enkelte borger på baggrund af analyse af sundhedsoplysning
- Bedre tilrettelagt kommunale indsatser til udvalgte grupper

3) De samfundsøkonomiske omkostninger, eks.:

- Overblik over omkostningerne for alle de relevante aktører i den nuværende praksis og se om forsøget er med til at formindske omkostningerne
- Omkostningen i tid med dobbeltdokumentation for eks. Akutteamets sygeplejersker og hvad dette koster i kroner og ører
- Administrationsomkostningerne og afledte omkostninger ved, at Akutteamets sygeplejersker er ansat i to sektorer.
- Den samfundsøkonomiske effekt at de kommunale indsatser bygger på dataanalyser i stedet for faglig vurdering: kan man målrette indsatsen til dem der har størst behov

Tilrettelæggelse af evalueringen

Som nævnt i afsnit 4, vil i den indledende fase vedrørende klargøring og metodemodning også være fokus på at tilrettelægge en ambitiøs og solid evaluering. For at sikre at forsøget bliver brugbart i forhold til hensigten med frikommuneordningen II vil kommunen indgå i en dialog med KORA, Sundheds- og Ældreministeriet og Social- og Indenrigsministeriet i forhold til hvilke elementer, der vil være relevante at måle på og hvordan dette kunne tilrettelægges.

Data til brug for evalueringen vil blive indsamlet løbende og der vil ved forsøgets afslutning være en opsamlende evaluering indeholdende en beskrivelse af forsøget i detaljer samt forsøget resultater og effekter.

Det tilstræbes, at evalueringen dels kommer til at omhandle en analyse af effekter og virkninger af forsøget i en Triple Aim-tilgang, men ligeledes en detaljeret beskrivelse af forsøget og de eventuelle justeringer og ændringer der er foretaget undervejs i løbet af implementeringen i de deltagende kommuner.

Dermed vil evalueringen være et fyldestgørende bidrag til vurderingen af frikommuneforsøgets opnåede resultater og et godt udgangspunkt for vurdering af, om frikommuneforsøget skal bidrage til fremtidige lov-/regelændringer.

-SKABELON: Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsog-ii.

Frikommunenetværk	Odense, Esbjerg, Aarhus, Randers og København		
Titel på forsøg	<i>Plejhjemstilsyn</i> Mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder		
Deltagerkommuner	København, Randers Århus, Odense og Esbjerg		
Faglig kontaktperson	Claus Syberg Henriksen		
	Telefon	3530 3724	E-mail
Netværkskoordinator	Louise Torp Jensen		
	Telefon	40334076	E-mail
Dato for ansøgning	1. december og evt. senere for andet delelement		

1. Beskrivelse af forsøget

De kommunale plejhjemstilsyn

Der gennemføres et forsøg, der indeholder to delelementer:

1. De kommunale tilsyn med plejecentre foretages som anmeldte tilsyn i stedet for, som loven foreskriver, uanmeldte tilsyn. Der udvælges en del af plejecentrene i kommunen, hvor der gennemføres anmeldte tilsyn.

I Københavns Kommune kunne det gøres ved, at der foretages anmeldte tilsyn i et af de fem lokalområder, kommunen er opdelt i, mens der foretages almindelige, uanmeldte tilsyn i de øvrige plejecentre. På samme måde udvælges dele af plejecentrene i Århus og Randers til anmeldte tilsyn.

2. Konceptet for de kommunale tilsyn samtænkes med de nye risikobaserede tilsyn fra Styrelsen for Patientsikkerhed, der indføres fra januar 2017

Tilsynene fra Styrelsen for patientsikkerhed (tidligere Embedslægetilsyn) og de kommunale tilsyn har indtil juli 2016 foregået som to adskilte tilsyn, der fokuserer på hhv. Sundhedsloven og Service-loven. Fremover vil Styrelsens tilsyn være baseret på en risikovurdering. Det betyder, at der ikke længere føres systematiske, årlige tilsyn med alle plejecentrene, hvilket medfører, at risikoområder som medicin, sygepleje og sundhedsfaglig dokumentation ikke længere er omfattet af systematiske, årlige tilsyn.

Hvordan det andet delelement med samtænkning af tilsynene præcis skal designes, kan først af-

gøres, når Styrelsens tilsynskoncept foreligger. Styrelsen vil muligvis gennemføre tilsynene efter en midlertidig ordning i 2017. Det foreslås derfor at der indsendes særlig ansøgning vedr. andet delelement til ansøgningsrunden 1. maj eller mere sandsynligt 1. november 2017

2. Mål og forventede resultater

Målet med forsøget i forhold til de to delelementer er:

1. Det forventes, at anmeldte tilsyn kan bidrage til øget, systematisk læring på plejecentrene. Ideen er, at plejecenterledere vil kunne forberede sig bedre på tilsynet og senere mere målrettet kunne følge op, hvis det var anmeldt.
2. Målet med anden del af forsøget kunne være dobbelt, nemlig på den ene side, at de kommunale tilsyn kommer til at omfatte sundhedsområdet og samtidig kan spille ind, når Styrelsen for patient-sikkerhed skal vurdere risikoområder.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Den første del af forsøget strider mod Servicelovens bestemmelse om, at de kommunale tilsyn skal være uanmeldte.

Lov om social service:

"§ 151. Den stedlige kommune har pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 83, 83 a og 86 løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunalbestyrelsen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. § 139.

Stk. 2. Som led i tilsynsforpligtelsen efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen hvert år foretage mindst ét uanmeldt tilsynsbesøg på plejehjem m.v., jf. § 192,

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

1. Ved at gennemføre anmeldte tilsyn kunne man forestille sig, at en del af kontrolaspektet ved tilsynene går tabt. Imidlertid er det tanken, at det anmeldte tilsyn kunne føre til, at tilsynet anvendes mere målrettet i det løbende kvalitetsarbejde.
2. Hvis tilsynene udvides til også at omfatte Sundhedslovsområdet, vil dette område fremover være dækket af tilsyn

5. Evaluering

Der gennemføres en mindre evaluering af forsøget. Evalueringen skal for det første belyse, hvorvidt læringsaspektet er bedre ved anmeldte tilsyn og for det andet, om det er fordelagtigt at samtænke de kommunale tilsyn med tilsynene fra Styrelsen for Patientsikkerhed.

Økonomi- og Indenrigsminister Simon Emil Ammitzbøll

Økonomi- og Indenrigsministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Mail: frikommuner@sim.dk

Favrskov Kommune
**Social og Sundhed Sekretari-
atet**

Skovvej 20
8382 Hinnerup

Tlf. 8964 1010

favrskov@favrskov.dk
www.favrskov.dk

**Ansøgninger om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II fra
frikommunenetværket med temaet "Bedre styring af udgifterne på det
specialiserede socialområde"**

Social- og Indenrigsministeren meddelte 10. oktober 2016, at regeringen havde udvalgt Aabenraa, Favrskov, Herning, Holstebro, Randers, Silkeborg og Skive kommuner til at indgå i et frikommunenetværk med temaet "Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde". På den baggrund søger netværket hermed om muligheden for at gennemføre en række forsøg med følgende overskrifter:

- Mere sammenhængende forløb i psykiatrien
- Teknologiske hjælpemidler som supplement til pædagogisk støtte og omsorg, når borgeren ikke kan give samtykke hertil
- Tilkøbsydelse og hjemmehjælp efter servicelovens § 83 og § 85
- Udfordre anvendelse af § 129 om optagelse i botilbud.

Alle kommuner, dvs. Aabenraa Kommune, Favrskov Kommune, Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Skive Kommune er med i ansøgningerne om henholdsvis teknologiske hjælpemidler, tilkøbsydelse og udfordringen af § 129.

Randers Kommune ønsker dog kun at deltage i ansøgningen om tilkøbsydelse for så vidt angår § 85.

Herning Kommune ønsker tillige, at der ved behandlingen af ansøgningen om teknologiske hjælpemidler foretages en afklaring af muligheden for, at særlige døråbnere efter servicelovens § 125 stk. 3 kan opsættes permanent indenfor botilbuddets fysiske rammer og ikke kun i en afgrænset periode, som lovgivningen er i dag. Anvendelsen af døråbningerne skal dog begrænses til udgangsdøre fra afdelinger til øvrige afdelinger og servicearealer. Samtidig skal følgende betingelser i § 125 stk. 1 være til stede, nemlig at der er risiko for, at personen udsætter sig selv eller andre for at lide personskade, og forholdene i det enkelte tilfælde gør det påkrævet for at afværge denne risiko.

Ansøgningen vedrørende mere sammenhængende forløb i psykiatrien deltager følgende kommuner i: Aabenraa Kommune, Favrskov Kommune, Herning Kommune, Holstebro Kommune, Silkeborg Kommune og Skive Kommune.

1. december 2016

Sagsbehandler:
Elisabeth Agger

Tlf. 8964 2116
elag@favrskov.dk

Personlig henvendelse:
Favrskov Kommune
**Social og Sundhed Sekretari-
atet**

Torvegade 7
8450 Hammel

Sagsnr.
710-2016-10613

Dokument nr.
710-2016-389840

Cpr./CVR-nr./Ejd.nr.

Under hensyn til forskelligheden i de deltagende kommuners administrative og politiske behandlinger af de konkrete forsøgsansøgninger indsendes alle ansøgninger med forbehold for efterfølgende politisk godkendelse. Godkendelserne vedrører såvel deltagelsen i de enkelte forsøg samt hvilke konkrete indsatser forsøgshjemlen anvendes på. Dette gælder foruden kommunerne i frikommunenetværket også for Region Midtjylland i forhold til deltagelse i forsøget med titlen "Mere sammenhængene forløb i psykiatrien".

Handicap- og psykiatrichef i Favrskov Kommune Jes Svenninggaard (mail: jsvn@favrskov.dk, tlf. 8964 4301) vil stå til rådighed som kontaktperson på vegne af frikommunenetværket.

Vi ser frem til at høre nærmere, og håber at vi få lov til at sætte de ønskede forsøg i gang.

På vegne af frikommunenetværket.

Med venlig hilsen

Kate Bøgh
Direktør
Social og Sundhed
Favrskov Kommune

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Frikommunenetværk	Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.		
Titel på forsøg	Mere sammenhængende forløb i psykiatrien.		
Deltagerkommuner	Aabenraa Kommune Favrskov Kommune Herning Kommune Holstebro Kommune Silkeborg Kommune Skive Kommune		
Faglig kontaktperson	Dorte Ougaard, Silkeborg Kommune		
	Telefon	2345 5414	E-mail
Netværkskoordinator	Sanne Ramsdal, Favrskov Kommune		
	Telefon	8964 2116	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Indledning

Kvaliteten og effektiviteten i indsatsen overfor mennesker med psykisk sygdom, hænger tæt sammen med sammenhæng i forløb – såvel inden for de enkelte sektorer som på tværs af sektorer.

Det er et udbredt ønske mellem kommunerne i Region Midtjylland og regionen at styrke det tværsektorielle samarbejde. Der arbejdes mellem de enkelte kommuner og regionen løbende på forskellige muligheder for nye samarbejdsformer, der skal styrke sammenhængskraften og den helhedsorienterede indsats omkring borgere/patienter.

De hidtidige erfaringer tyder på at sikring af sammenhæng og rette tilbud til rette tid støder mod strukturelle barrierer, som ikke kan overvindes udelukkende gennem stor samarbejdsvilje og metoder, der inddrager medarbejdere på tværs af sektorer ud fra borgerens behov, snarere end ud fra organisatoriske logikker.

Psykiatriens Hus i Silkeborg er **et eksempel** på en samarbejdsform, hvis grundidé ønskes videreudviklet og videreført i andre kommuner – tilpasset lokale forhold og muligheder (jf. bl.a. Region Midtjyllands strategiplan på området).

Samarbejdet i Psykiatriens Hus er aktuelt så tæt som rammevilkår som lovgivningsmæssige og finansieringsmæssige forhold tillader. Der er imidlertid blandt ledelse, medarbejdere og politikere en erkendelse af, at der er væsentlige strukturelle barrierer for et endnu tættere og mere hensigtsmæssigt samarbejde. Der ønskes derfor – i regi af det regionalt/kommunale samarbejde omkring Psykiatriens

Hus, nærmere bestemt en afgrænset del af dette tilbud (Akut Døgntilbud) - gennemført et forsøg med samling eller samdrift (økonomisk og ledelsesmæssigt) af tilbuddet.

Akut Døgntilbud omfatter 6 regionale (registreret som ambulante aktivitet) og 6 kommunale pladser (serviceloven § 107) til midlertidig overnatning. Endvidere omfatter tilbuddet ambulante og udgående funktioner i form af regionalt hjemmebehandlingsteam og en kommunal udgående støttefunktion. Dette medvirker til at understøtte den sammenhængende indsats omkring den enkelte borger. De 12 pladser er på samme matrikel, men varetages herudover opdelt kommunalt og regionalt. Der er et udtalt politisk ønske i såvel region som kommune om at forsøge at drive tilbuddet mere integreret – uden at miste hverken regionale eller kommunale kompetencer og samarbejdsrelationer omkring borgerne.

Et forsøg omkring Akut Døgntilbud skal således ses som et ”pilot projekt”, med hensyn til afprøvning af om de eksisterende snitflader mellem regional og kommunal psykiatri kan optimeres.

Formålet med forsøget vil være at øge kvaliteten i indsatsen omkring den enkelte borger/patient. Endvidere forventes der en tværgående driftsøkonomisk effektivisering.

Vedlagt:

Tilkendegivelse fra Region Midtjylland.

Detailbeskrivelse af den eksisterende samarbejdsmodel for driften af Akut Døgntilbud.

Udfordringer ved den eksisterende model

Rette tilbud på rette tid og sted er – sammen med sammenhæng i indsatser – helt afgørende for mennesker med psykiske lidelser. Forskellige psykiske lidelser, og den samme psykiske lidelse, kan have varierende sværhedsgrad. Derfor kan der være varierende behov for behandling og støtte. Psykiatriens Hus – og herunder Akut Døgntilbud – tilstræber som samarbejdsmodel netop at understøtte sammenhængende og rettidige indsatser.

Imidlertid vanskeliggør den lovgivningsmæssige opdeling i regional og kommunal psykiatri, at dette kan ske fuldt ud.

Borgerne/patienterne i Akut Døgntilbud er således kun berettiget til at modtage umiddelbar hjælp fra det tilbud/den del af Akut Døgntilbud, de er indskrevet i – altså enten regional behandling eller kommunal socialpsykiatri. Dersom en ophævelse af den organisatoriske opdeling blev mulig, ville det indebære større fleksibilitet i støtten og bedre mulighed for tidlig/rettidig indsats med den rette type af støtte. Den aktuelle situation indebærer eksempelvis, at en borger indskrevet i den kommunale del af tilbuddet, som får et pludseligt behov for en behandlingsmæssig indsats, skal afvente en visitation til denne indsats, idet der er særskilt visitation til henholdsvis kommunal og regional psykiatri.

Udveksling af informationer om borgere i Akut Døgntilbud mellem tilbuddets to dele forudsætter, at der indhentes en samtykkeerklæring fra borgeren.

Dokumentationskrav som bl.a. krav om forskellige planer for hver borger/patient (individuel handleplan, behandlingsplan m.v.) betyder, at borgeren/patienten skal forholde sig til flere forskellige planer og skærper derved indtrykket af en opdelt indsats. Koordinering af indhold af planer er desuden i sig selv ressourcekrævende.

Opdelingen nødvendiggør i sagens natur også et øget ressourceforbrug til administration og ledelse (dobbelt administration og ledelse), end det ville være tilfældet i et samlet tilbud.

Med udgangspunkt i disse udfordringer ønskes det derfor konkret at samle tilbuddet i ét tilbud, hvor de forskellige regionale og kommunale faglige kompetencer bibeholdes og yderligere supplerer hinanden i indsatserne omkring den enkelte borger/patient.

Forsøgsforslag vedrørende Akut Døgntilbud

Akut Døgntilbud foreslås drevet samlet / ”integreret”. Der skal **tages stilling til den organisatoriske forankring af Akut Døgntilbud i forsøgsperioden**. Umiddelbart forekommer det, at **en regional forankring** vil være mindst indgribende i forhold til de lovgivningsmæssige aspekter. Dette skal dog belyses nærmere, ligesom konsekvenser af valg af forankring for samarbejdsrelationer til øvrige samarbejdspartner skal beskrives nærmere i forbindelse med den nærmere beskrivelse og konkretisering af den valgte model. Med en regional forankring vil **driftsansvaret** (ledelse og økonomi) være **regionalt**.

På baggrund af nuværende budgetoplysninger, vil der kunne laves en omtrentlig opgørelse af en **samlet driftsøkonomi** (baseline for hidtidige omkostninger). En samlet drift forventes at rumme et effektiviseringspotentiale, idet der bl.a. ikke længere vil være tale om to parallelle administrative systemer.

Finansieringsmodellen i forsøgsperioden kunne være en **takstfinansiering** (med kommunal afregning ud fra en døgntakst). Også borgere fra andre kommuner end Silkeborg vil periodisk kunne være indskrevet i tilbuddet (hvilket også kan forekomme nu).

Personalet, herunder Hjemmebehandlerteam og den udgående bostøtte funktion, samles under en **ledelse**. En sådan model tilgodeser sammenhæng i borgerperspektivet ligesom den tilgodeser en fleksibel og smidig opgaveløsning. Den rummer endvidere det potentiale, at Hjemmebehandlerteam og udgående bostøtte funktion kan samarbejde tæt omkring en opsøgende indsats, og opfølgning på borgere, der skal tilbage i egen bolig efter ophold i tilbuddet. Som det er nu kan hjemmebehandlerteamet yde denne støtte til de regionale patienter, men der eksisterer ikke en tilsvarende mulighed for de borgere, der er indskrevet kommunalt.

Der ønskes i forsøgsperioden oprettet et **kommunalt/regionalt visitationsudvalg**. Dette vil sikre såvel en sundhedsfaglig som en socialfaglig ekspertise ved placeringen, samt skabe et fælles blik på borgeren fra start. Endvidere vil det understøtte dialogen om formål med opholdet og indsats omkring borgeren.

Med hensyn til **klageadgangen** er det en udfordring, at der ikke eksisterer én klageinstans, der kan håndtere klager over både den sociale og den sundhedsfaglige indsats. De eksisterende klageinstanser (Ankestyrelsen og Styrelsen for Patientsikkerhed) vil derfor skulle anvendes i forhold til hvilke elementer af tilbuddet, der påklages.

Der skal gives de samme **ydelse**r i tilbuddet som nu, men de vil umiddelbart være tilgængelige for alle borgere i tilbuddet, når/hvis behovet opstår. Dette vil give større fleksibilitet og mulighed for tidlig indsats og rette indsats til rette tid. Hvis en borger indskrives i den kommunale del af tilbuddet, vil vedkommende eksempelvis kunne få adgang til den psykolog, der er tilknyttet den regionale del, og ikke først skulle afvente en visitation. Borgernes behov kan ændre sig over tid, og uden hindringer i form af strukturelle barrierer som f.eks. visitation til andet tilbud internt i Akut Døgntilbud, vil rette støtte til rette tid lettere kunne ydes.

Det skal undersøges, hvordan **enkel og smidig dokumentation** kan understøttes. Som det er nu, dokumenteres der i to forskellige fagsystemer. Ved de borgere/patienter, der giver samtykke, deles relevant information mundtligt. Dette er en sårbar metode, da den er afhængig af medarbejdernes mulighed for at tale sammen, samt at de husker på at dele informationen, når de mødes. Holdes der et møde med en kommunal og regional medarbejder, skal begge tilbage og registrere den samme dokumentation i hvert deres system. Med henblik på at optimere sagsgange indenfor eksisterende lovgivningsrammer, indhentes samtykke fra borger om udveksling af oplysninger fra dag 1. Det afprøves at lave en fælles handleplan, der skrives ind i hvert dokumentationssystem.

Det vil på sigt være hensigtsmæssigt med en fælles elektronisk platform, for at undgå dobbeltdokumentation. Kommunerne i netværket er – som mange andre kommuner - opmærksomme på den afdækning af juridiske barrierer på dette område, der pågår i Digitaliseringsstyrelsen og KL regi. Denne løsning er der derfor ikke fokus i denne ansøgning.

Den samlede **faglighed** i tilbuddet forventes øget gennem bedre vilkår for læring i samarbejdet og udnyttelse af faglige synergier. Mødeaktiviteten vil mindskes til fordel for mere tid til borger-/patientrettet indsats. Et samlet tilbud vil indebære bedre rammer til dialog blandt fagpersonale, f.eks. om borgere, der kræver ekstra opmærksomhed.

De ansatte vil med en organisatorisk samling få de samme rammer for arbejdet, hvilket ligeledes giver borgerne et ensartet tilbud, hvor de ikke har forskellige muligheder og vilkår afhængigt af om de indskrives regionalt eller kommunalt. Eksempelvis er de kommunale pladser efter serviceloven § 107 omfattet af servicelovens **magtanvendelsesregler**. Denne mulighed foreligger ikke under sundhedsloven – en forsøgshjemmel i sundhedsloven til magtanvendelse f.eks. i form af akut fastholdelse ved ambulans behandling kunne imødekomme ønsket om ensartede rammevilkår.

Service-mæssige konsekvenser for borgerne

Det forventes, at serviceniveauet for borgerne/patienterne i Akut Døgntilbud vil øges, idet der umiddelbart – ved behov - bliver adgang til flere ydelser, der på nuværende tidspunkt lovgivningsmæssigt

er afgrænset til henholdsvis regionalt eller kommunalt regi og kræver en særskilt (ofte tidskrævende) visitationsproces i de to regi.

Endvidere forventes den faglige kvalitet i det samlede tilbud at profitere af bedre vilkår for faglige synergi.

2. Mål og forventede resultater

Mål

Det er først og fremmest et mål at skabe en sammenhængende og helhedsorienteret indsats for borgerne/patienterne, der er kendetegnet som "rette indsats til rette tid og på rette sted".

Endvidere er det et mål at øge kvaliteten i de (tvær)faglige indsatser omkring borgerne/patienterne.

Endeligt er det et mål at optimere ressourceanvendelsen - i et samfundsøkonomisk perspektiv.

Forventede resultater

Med en mere samlet indsats forventes det, at der kan ydes en mere intensiv indsats end tidligere, kvaliteten i den samlede indsats vil øges og det "administrative" ressourceforbrug vil mindskes. Dette vil bl.a. resultere i:

- færre og kortere ophold for den enkelte borger
- fald i antal indlæggelser og genindlæggelser
- øget borger/patienttilfredshed
- øget medarbejdertilfredshed
- driftsoptimering.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Forsøget sætter spørgsmålstegn ved, hvorvidt den opgavefordeling, der med kommunalreformen blev indført mellem region og kommune, er optimal på psykiatrimrådet. Dette set i lyset af de behov for sammenhængende og rettidige indsatser, der karakteriserer mennesker med psykiske lidelser.

Konkrete behov for hjemler etc., vil bl.a. omfatte:

- **Fritagelse fra lov om socialtilsyn/sundhedstilsyn**
Med en samling af driften som den beskrevne, inkl. samling af sociale og sundhedsfaglige indsatser, vil socialtilsynet ikke kunne udskille, hvad socialtilsynet skal føre tilsyn med. Socialtilsynet har efter gældende lovgivning tilsynet med tilbud efter servicelovens § 107, men socialtilsynet har ikke tilsynet med den behandlingsindsats/sundhedsfaglige indsats, der varetages af regionen i henhold til sundhedsloven. Der vil derfor blive behov for at blive fritaget fra § 4 i lov om socialtilsyn. **For at sikre, at der alligevel føres et betryggende tilsyn med tilbuddet, skal der iværksættes en anden form for tilsyn. Dette kunne være et tværfagligt sammensat tilsyn målrettet forsøget. Der kunne eksempelvis indføres en hjemmel til at føre et tilsyn, der både er socialfagligt og sundhedsfagligt funderet.** Tilsynet skal i så fald varetages af region og kommune i fællesskab og være uvildigt i forhold til driften af tilbuddet.
- **Fritagelse fra servicelovens regler om magtanvendelse**
Tilbud efter servicelovens § 107 er omfattet af servicelovens kapitel 24 om magtanvendelse. Det betyder, at personalet under de i lovgivningen særligt fastsatte betingelser, må anvende magt overfor borgeren, f.eks. i form af akut fastholdelse. Det tilbud, der beskrives i forsøgsansøgningen, har fælles drift med en fælles social og sundhedsfaglig indsats. Det betyder, at det ikke vil være muligt at adskille præcist, hvornår der foregår en henholdsvis socialfaglig indsats og sundhedsfaglig indsats (behandling). Derfor skal der søges om fritagelse fra magtanvendelsesreglerne, så personalet ikke må anvende magt overfor borgerne f.eks. i form af akut fastholdelse. Et mere hensigtsmæssigt alternativ ville dog være, at der **indskrives en hjemmel i sundhedsloven til at anvende magt, f.eks. i form af akut fastholdelse ved ambulans behandling.**
- **Forsøgshjemmel i forhold til fælles visitation**
Det er kommunen, der træffer afgørelse om, hvorvidt en borger er berettiget til et tilbud efter servicelovens § 107. Såvel regionen som kommunen kan varetage driften af tilbud efter §

107. Der skal oprettes en særlig hjemmel til at visitere til tilbuddet, da det ikke er et rent § 107 tilbud, men et blandet sundhedslovs- og servicelovstilbud. Tilbuddet vil således ikke være omfattet af den tilbudsvifte, som kommunen kan visitere til - da sådanne tilbud på nuværende tidspunkt ikke findes i lovgivningen. Da Akut Døgntilbud potentielt kan omfatte borgere fra andre handlekommuner end netværkskommunerne, skal netværket have kompetence på vegne af andre handlekommuner til efter aftale at træffe afgørelse om ophold på tilbuddet.

- **Fritagelse fra lov om frit sygehusvalg**
Enhver patient kan jf. lov om frit sygehusvalg lade sig omvisitere til Psykiatriens Hus. Der ønskes fritagelse fra loven i forsøgsperioden i forhold til Akut Døgntilbud (akut døgn og hjemmebehandling).
- **Undtagelse fra lovgivning vedrørende tilbudsportal**
Kommunen må kun visitere til tilbud, der er på tilbudsportalen og som er godkendt af socialtilsynet. Jf. ovenstående vil det "integrerede" tilbud ikke være omfattet af socialtilsynet. Der skal derfor sikres en undtagelse i forhold til bekendtgørelsen om tilbudsportalen.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Frikommunenetværket vil anvende de frihedsgrader, der ansøges om, til – i tæt samarbejde med Region Midtjylland - at udvikle og afprøve lokale (fælles regionalt/kommunale) tilbud i de enkelte kommuner, der styrker sammenhængende og rettidige indsatser for borgerne. Akut Døgntilbud, som beskrevet ovenfor, er således ét konkret eksempel. Der vil kunne fremkomme forskellige "variationer over temaet" i de forskellige kommuner under forsøgsperioden. Erfaringerne herfra vil kunne sammenholdes og danne afsæt for videre udvikling.

5. Evaluering

Den nærmere evaluering af forsøget opbygges i samarbejde med KORA i løbet af foråret 2017. Der vil blive taget afsæt i en virkningsevaluering, hvor der er opstillet følgende foreløbige programteori:

Ændret lovhjemmel -> mere sammenhængende forløb -> helhedsorienterede indsatser -> tidligere fælles indsatser -> bedre velvære hos borgeren, større medarbejdertilfredshed, bedre ressourceudnyttelse.

På den baggrund opstilles følgende foreløbige evalueringsspørgsmål:

- Ses der fald i genindskrivninger i tilbuddet?
- Ses der fald i varighed af forløb i tilbuddet?
- Ses der fald i indlæggelser og genindlæggelser i den stationære psykiatri?
- Ses der fald i driftsudgifter til det samlede tilbud?
- Skabes der en helhedsorienteret indsats med sammenhængende forløb? Hvad kendetegner disse?
- Oplever borgere og medarbejdere større tilfredshed?

Inden forsøget igangsættes, udarbejdes der en baseline på de udvalgte parametre.

Det vil blive overvejet, om der skal foretages audit af konkrete cases og deres forløb.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Frikommunenetværk	Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.		
Titel på forsøg	Teknologiske hjælpemidler som supplement til pædagogisk støtte og omsorg, når borgeren ikke kan give samtykke hertil.		
Deltagerkommuner	Aabenraa Kommune Favrskov Kommune Herning Kommune Holstebro Kommune Randers Kommune Silkeborg Kommune Skive Kommune		
Faglig kontaktperson	Birgitte Guldbrandsen, Silkeborg Kommune		
	Telefon	2161 7632	E-mail
Netværkskoordinator	Sanne Ramsdal, Favrskov Kommune		
	Telefon	8964 2116	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Formålet med forsøget

Formålet med forsøget er at undersøge effekten på borgeres livskvalitet, frihed og privatliv og de pårørendes tryghed samt personalets arbejdsmiljø, hvis der fjernes nogle barrierer for anvendelse af teknologiske løsninger, herunder ændringer i servicelovens regler om magtanvendelse.

Det er håbet, at øgede muligheder for anvendelse af velfærdsteknologi vil have en positiv effekt på ovenstående samt medvirke til en mere hensigtsmæssig anvendelse af de offentlige ressourcer. Teknologiske løsninger skal kunne tænkes ind i en styrkelse af det pædagogiske arbejde fremfor at blive italesat som en modsætning til den pædagogiske og omsorgsmæssige indsats.

Forsøget skal bygge på en grundsætning om lige muligheder for alle borgere, uanset om borgerens psykiske funktionsnedsættelse er en konsekvens af en fremadskridende lidelse, som f.eks. demens, eller om borgerens psykiske funktionsnedsættelse er medfødt, som f.eks. udviklingshæmning.

Der vil altid skulle foretages en konkret og individuel vurdering af borgerens mulighed for at udvikle sig i retning af at kunne give et samtykke samt af borgerens udviklingsmuligheder.

Forsøgsansøgningen bygger på en tese om, at overvågning ved personales fysiske tilstedeværelse kan være mere indgribende i den personlige frihed, retten til et privatliv og livskvalitet end anvendelse af f.eks. alarmer, pejlesystemer og intermitterende livekameraer og lignende.

Eksempler fra praksis, hvor lovgivningen forhindrer anvendelse af teknologi, der ellers ville bedre situationen for borgere, pårørende og personale

Eksempel 1:

Alarmer er kun lovlige ved udgangen fra hele botilbuddet, men behovet for alarmer indenfor botilbuddet kan være ligeså stort eller større.

Botilbud kan være indrettet således, at borgeren har sin egen lejlighed/værelse. Samtidig kan udgangen fra borgerens egen lejlighed/værelse gå ud i fællesarealer indenfor botilbuddets rammer.

I fællesarealer færdes flere borgere. Der kan derfor være behov for, at en alarm advarer personalet, hvis en konkret borger forlader sin lejlighed/værelse. Behovet kan opstå, hvis en borger er til fare for sig selv eller andre, når pågældende går ud i fællesarealerne. Hvis en alarm lyder, kan personalet reagere straks uden at skulle genere borgeren med konstant tilstedeværelse, som det er tilfældet, når personalet overvåger borgeren. Hvis en alarm anvendes, kan overvågningen begrænses til det tidspunkt, hvor behovet for overvågning opstår. Borgeren vil få mere privatliv og personalet kan arbejde pædagogisk/omsorgsmæssigt med andre borgere indtil en alarm eventuelt lyder.

Det vil sjældent være en mulig løsning at placere borgere tættere på personalet/fællesfaciliteterne, da borgere netop kan have brug for at blive afskærmet i forhold til øvrige beboere.

Eksempel 2:

Borgere kan blive forstyrret i deres nattesøvn i de tilfælde, hvor personalet skal foretage tilsyn om natten og derfor skal gå ind i borgerens lejlighed/værelse.

En kommune har tidligere gennemført et projekt "nattero" i forhold til borgere, *der er i stand til at give et samtykke*. I projektet bliver der opsat en videoskærm ind i soveværelset, som filmer borgeren fra brystet og opefter, når videoskærmen aktiveres af nattevagten. Nattevagten får udleveret en smartphone og kan via denne lave små virtuelle tilsyn hos borgeren. Hvert virtuelle tilsyn bliver logget, så tilsyn bliver dokumenteret og registreret.

Pårørende til de af borgerne, der *ikke var i stand til at give et samtykke*, har henvendt sig med ønske om at afprøve løsningen. Dette er dog ikke muligt, da forsøget ikke er lovligt for denne målgruppe.

Eksempel 3:

I et botilbud for unge mænd med autisme afprøves hvorvidt en BEAM (robot med live transmission) kan fungere som tryghedsskabende teknologi. I botilbuddet findes ikke nattevagter, da det vurderes, at borgerne normalt ikke har behov for det. Dog kan behovet for tryghed om natten opstå akut ved fx tordenvejr. Borgerne kan via BEAM få kontakt til nattevagterne på et andet bosted, og nattevagterne kan køre BEAM rundt i botilbuddet og snakke eller guide de unge mennesker til ro. Seks ud af otte borgere kan give et habilt samtykke og vil gerne have BEAM i deres botilbud. Der er dog borgere i botilbuddet, der ikke kan give et habilt samtykke. Når personalet har logget sig ind på robotten (BEAM), kan borgerne se og høre live transmission af en medarbejder. Hvis robotten er tændt, kan borgerne også henvende sig den anden vej – altså til personalet.

BEAM kan ligeledes anvendes til styrkelse af pårørenderelation. De pårørende kan logge sig på BEAM og besøge deres barn på botilbuddet. Dette skal ikke anvendes som erstatning for det fysiske besøg, men som tilbud til de pårørende, der ikke kan møde fysisk op, eller som supplement til de pårørende, der ønsker at besøge en borger noget oftere.

Når BEAM kører rundt i botilbuddet, vil personen i den anden ende kunne se, hvad der foregår, ligesom hvis personen var fysisk tilstede. Hvis ikke det virtuelle besøg ønskes, kan BEAM slukkes, ligesom man kan bede en fysisk person om at forlade stedet.

BEAM anvendes i dag også på sygehuse til f.eks. stuegang, samt til at langtidssyge børn kan følge undervisningen i skolen.

Eksempel 4:

Der kan være behov for at situationsovervåge borgere, der har grænseoverskridende seksuel adfærd eller kan reagere voldeligt på andre beboere og personalet.

Hvis en borgers lejlighedsdør fører ud til et fælles gangareal, kan der være behov for en alarm ved lejlighedsdøren. Dermed vil personalet kunne blive varslet, når borgeren forlader sin lejlighed.

Personalet kan ikke sidde uden for lejligheden, da beboerne ikke vil kunne forstå, at der sidder nogen der. Det vil give uro, når personalet ikke kan vise de beboere opmærksomhed, der henvender sig.

En alarm placeret ved ind/udgangen til en borgers lejlighed (inde i botilbuddet) vil give personalet mulighed for at være opmærksomme på de beboere, der færdes i fællesrummene og på gangene. Samtidig vil det være muligt for personalet at reagere hurtigt ved en eventuelt alarm.

2. Mål og forventede resultater

Målet for forsøget er:

Undersøgelse af om øgede muligheder for anvendelse af teknologi, f.eks. alarmer, livekamera og lignende, medfører:

- Færre magtanvendelser, fordi teknologien afværger den tilspidsede situation?
- Mindre anvendelse af medicin?
- Færre voldsepisoder, trusler og høje lyde overfor personalet og dermed en fordel i forhold til det psykiske og fysiske arbejdsmiljø
- Oplevelse af en øget tryghed for pårørende i forhold til den handicappedes daglige liv i botilbuddet?
- Bedre søvn, mere bevægelsesfrihed og/eller mere privatliv for borgeren?
- Mere tid til de øvrige beboeres velfærd og trivsel?
- Anvendelse af færre ressourcer på overvågning af enkelte borgere?

Der skal være en løbende og systematisk erfaringsopsamling på de sager, hvor den eventuelle hjemmel bringes i anvendelse. Et eller flere af ovenstående parametre for måling kan blive ændret i løbet af forsøget, hvis det viser sig, at det alligevel ikke er hensigtsmæssige parametre at måle på.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Ændring af servicelovens § 125:

- Alarmer og pejlesystemer efter stk. 1 skal også kunne anvendes *indenfor* botilbuddets rammer.

- Bestemmelsen i stk. 2 om alarmer og pejlesystemer udvides til at omfatte ikke blot personer med demens, men også personer med f.eks. udviklingshæmning.
- Hjemmel til video/audio/bevægelsesovervågning til nærmere afgrænsede formål (situationsbestemt overvågning – **ikke** kontinuerlig overvågning). Eventuelt indførelse af regler om stedfortrædende samtykke i denne forbindelse.
- Det er kun frikommunerne, der får hjemmel til at iværksætte forsøg i henhold til denne ansøgning. Det er dog almindeligt forekommende, at der på botilbud beliggende i frikommunerne er borgere, der har en anden handlekommune. Det er handlekommunerne, der har kompetence til at træffe afgørelser om magtanvendelse, f.eks. i forhold til alarmer. Der søges derfor også om indsættelse af en hjemmel til, at frikommunerne efter aftale med den enkelte handlekommune kan træffe afgørelser efter forsøgsbestemmelserne. Det vil betyde, at muligheden ikke er begrænset til de borgere, som frikommunerne i netværket er handlekommune for, men derimod kan omfatte alle borger på et botilbud, som er beliggende i frikommunen.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Eventuelle servicemæssige konsekvenser for borgerne

Borgerne vil opleve samme eller bedre serviceniveau. Personalet vil kunne reagere hurtigere og dermed forebygge, at borgeren eller andre kommer i risikosituationer, hvis der er en alarm. Det kunne være en sengealarm, ringemåtte eller anden form for teknologisk advarsel (overvågning).

Borgerne kan opleve en større selvstændighed/privatliv, idet overvågning af fysisk tilstedeværende personale i mindre grad vil være nødvendig.

Nogle borgere har brug for at være langt fra fællesarealer/servicearealer for at blive skærmet fra for mange indtryk. Samtidig kan disse borgere have brug for hurtig indsats, hvis de bevæger sig ud af lejlighed/værelse.

Hvordan realiseres de forventede resultater

Borgernes retssikkerhed:

Serviceovens regler (kapitel 24) om magtanvendelse har til hensigt at beskytte borgerne mod indgreb i den personlige frihed. Indgreb i den personlige frihed kunne f.eks. være ved anvendelse af alarmer og pejlesystemer (GPS) og livekamera. Serviceovens regler gør udtømmende op med de muligheder, der er for at anvende magt (gøre indgreb i den personlige frihed).

Borgernes retssikkerhed er vigtig i forhold til det her ansøgte forsøg. Kommunerne der deltager i forsøget vil derfor være særligt opmærksomme på at sikre borgernes retssikkerhed.

Alarmer og pejlesystemer kan i dag anvendes, selvom borgeren modsætter sig, hvis betingelserne i § 125 er opfyldt. Dette skal også være gældende for de alarmer, som frikommunenetværket foreslår opsat inde i botilbuddene.

Til gengæld foreslår frikommunenetværket, at brugen af ny teknologi opsat inde i botilbuddene, der medfører situationsbestemt overvågning, ikke skal kunne anvendes, hvis borgeren modsætter sig. Det må kun anvendes i det omfang borgeren forholder sig passivt og der er givet et stedfortrædende samtykke.

Hvis borgeren derimod i ord eller handling viser modstand, kan overvågningen ikke anvendes. Borgeren kan tilkendegive aktiv modstand på anden måde end med ord. Dette kan eksempelvis ske med fagter, mimik, lyde eller andre former for kropssprog. Borgeren kan også gå efter at fysisk fjerne teknologien (hive den ned/vælte den eller lignende). Det vil altid være en fortolkning, der skal foretages af en fagperson (med kendskab til den konkrete borger), hvorvidt der er tale om aktiv modstand overfor overvågningen, eller at det alternativt er noget helt andet, som borgeren reagerer på.

Frikommunenetværket foreslår i forsøget, at enhver form for magtanvendelse fortsat indberettes til både handlekommune, driftskommune og Socialtilsynet. Dette skal ske, også selvom frikommunenetværket får særlige hjemler til at anvende teknologi i situationer, hvor lovgivningen i dag forhindrer denne anvendelse af teknologien.

I det omfang der gives forsøgshjemmel til at anvende teknologi til situationsbestemt overvågning, der ikke er lovligt i dag, foreslår frikommunenetværket, at en pårørende eller personlig værge skal give stedfortrædende samtykke på vegne af borgeren. Der findes i dag lignende regler i sundhedsloven for behandling af borgere, der ikke selv er i stand til at give et samtykke til behandling.

Målgruppe

Målgruppen for forsøget er personer med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, som har ophold i botilbud, botilbudslignende boformer i almene boliger og plejeboliger.

Frikommunenetværket søger om, at der ikke sondres mellem forskellige former for psykiske funktionsnedsættelser. Eksempelvis, at der ikke gøres forskel på muligheden for anvendelse af ny teknologi for borgere afhængigt af, om borgeren lider af f.eks. demens eller udviklingshæmning (ligebehandling uanset funktionsnedsættelse).

Borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse har en grundlæggende ret til personlig frihed ligesom alle andre, og blandt andet reglen om alarm- og pejlesystemer kan i praksis komme i konflikt med de retssikkerhedsprincipper, som magtanvendelsesreglerne bygger på.

Enkelte tiltag kan have karakter af overvågning, men kan være med til at mindske den menneskelige overvågning og dermed sikre *mindsteindgrebsprincippet*. Der er desuden situationer, hvor en borgers konkrete funktionsnedsættelse gør, at det fagligt set vil være bedre for borgeren at f.eks. have en alarm ved døren end personale ved døren (individualitetsprincippet).

Der skal udarbejdes en kvalificeret visitationsproces i de enkelte kommuner. De enkelte kommuner beskriver visitationsprocessen. Der vil i visitationsprocessen være fokus på, om de enkelte borgere kan drage fordel af en teknologisk løsning. Der skal altid foretages en konkret og individuel vurdering.

5. Evaluering

Den nærmere evaluering af forsøget opbygges i samarbejde med KORA i løbet af foråret 2017. Der vil blive taget afsæt i en virkningsevaluering, hvor der er opstillet følgende foreløbige programteori:

Ændret lovhjemmel -> mere smidige processer -> individuelt tilpassede løsninger -> bedre velvære hos borgeren; oplevelse af selvbestemmelse hos værge/pårørende; bedre ressourceudnyttelse.

På den baggrund opstilles følgende foreløbige evalueringsspørgsmål:

- Hvad kendetegner processerne i forbindelse med afgørelse efter servicelovens § 125, stk. 1 og stk. 2?
- Volume – i hvor mange tilfælde i hver kommune og samlet i netværket vil anvendelsen af ny teknologi finde sted på baggrund af den lovhjemmel, som ønskes? Sker der en udvikling i antallet af tilfælde i løbet af forsøgsperioden?
- Skabes der individuelt tilpassede løsninger? Hvad kendetegner løsningerne?
- Borgerens velvære – oplever pårørende/værge og personale, at borgeren har det bedre efter teknologien er taget i anvendelse?
- Hvordan oplever værge/pårørende mulighederne for selvbestemmelse?
- Er der sket ændring i ressourceanvendelsen?

Det vil blive overvejet, om der skal foretages audit af konkrete cases og deres forløb, indsamling af oplysninger om antal anvendelser af ny teknologi, interviews med ansatte og pårørende samt monitorering af ressourceanvendelsen på forskellige typer af ydelser.

Samtidig vil det blive overvejet, om der ved forsøgets start skal etableres en baseline, der eksempelvis angiver antallet af magtanvendelser, voldsepisoder, anvendelsen af medicin, ressourceanvendelse på overvågning mv. i den forgangne periode, jf. afsnit 2.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Frikommunenetværk	Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.		
Titel på forsøg	Tilkøbsydelse og hjemmehjælp efter servicelovens § 83 og § 85.		
Deltagerkommuner	Aabenraa Kommune Favrskov Kommune Herning Kommune Holstebro Kommune Randers Kommune (dog kun i forhold til § 85) Silkeborg Kommune Skive Kommune		
Faglig kontaktperson	Dennis Østerdal Nielsen, Holstebro Kommune		
	Telefon	2576 4850	E-mail don@holstebro.dk
Netværkskoordinator	Sanne Ramsdal, Favrskov Kommune		
	Telefon	8964 2116	E-mail sram@favrskov.dk
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Med mulighed for tilkøbsydelse fra kendt personale udvides borgerens muligheder, da det for en række borgere i det specialiserede område og på ældreområdet i praksis ikke altid er muligt at tilkøbe fra private leverandører. Det gælder især borgere med væsentlige funktionsnedsættelser, der har behov for trygheden ved kendt personale, der har indsigt i borgers særlige forhold og behov for specialpædagogik.

Nogle borgere efterspørger tilkøbsydelse fra kendt personale i det offentlige og muligheden for tilkøbsydelse vil i højere grad ligestille borgerne.

Ligeledes ønsker en del borgere et højere serviceniveau end det kommunen bevilliger, hvilket med muligheden for tilkøb kan leveres af de samme medarbejdere, som varetager den visiterede indsats.

Baggrund for forsøget

Borgere i det specialiserede socialområde og ældreområdet har ofte brug for hjælp efter § 83 og § 85 i Serviceloven. Tilkøbsydelse forstås her som de ydelser, der ligger ud over de visiterede kerneydelser, og hvor borgeren selv skal betale den fulde omkostning for ydelsen.

Den kommunale leverandør kan i henhold til kommunalfuldmagten ikke tilbyde tilkøbsydelse, da tilkøbsydelse ligger ud over de behovsbestemte ydelser, som kommunen er forpligtet til at tilbyde efter Servicelovens § 83 og § 85.

Ifølge en rapport fra Hjemmehjælpskommissionen fra 2013 (baseret på en analyse af Rambøll) har borgerne tre bevæggrunde for at vælge en privat leverandør. Det drejer sig om kontinuitet i forhold til den person, der udfører hjemmehjælpen, muligheden for tilkøbsydelse og fleksibilitet i arbejdstilrettelæggelsen (Hjemmehjælpskommissionen, 2013:92).

De kommunale leverandører, der leverer støtte efter serviceloven kan ikke tilbyde tilkøbsydelse til hjemmehjælp og ledsagelse. Borgere med en væsentlig funktionsnedsættelse eller ældre borgere har oftest brug for den tryghed, som der ligger i, at det er kendt personale, som udfører opgaven i deres hjem eller under ledsagelse til familiebesøg, aktiviteter eller ferie. Der er borgere, der efterspørger en større ydelse til sådanne opgaver end det, der kan bevilges efter en individuel vurdering indenfor det kommunale serviceniveau.

Målgruppe/målgrupper

Målgruppen er således borgere, der er/bliver visiteret til ydelse i henhold til servicelovens § 83 / § 85 / § 107 / § 108 og som kan profitere af eller ønsker tilkøbsydelse af hjemmehjælp og socialpædagogisk støtte. Det er således både borgere på almen-området (ældreområdet) og på det specialiserede socialområde.

2. Mål og forventede resultater

Efterspørgslen efter tilkøbsydelse vurderes blandt andet at være afhængig af, hvorvidt borgerne har ønsker, der rækker ud over kommunens serviceniveau og hvorvidt borgerne vil prioritere de ydelse, som tilbydes i tilkøb.

Med udgangspunkt i tankegangen om, at borgeren er aktør i eget liv og mestrer mest muligt selv, er målene med forsøget:

- at alle visiterede borgere får mulighed for at tilkøbe ydelse fra samme leverandør, som leverer deres visiterede ydelse.
- at bidrage til større sammenhæng og tryghed for borgerne.

Forventede resultater

På baggrund af de ovenfor opstillede mål, er de forventede resultater:

- Øget borgertilfredshed (eksempelvis):
 - Sammenhæng og tryghed i leverancen af ydelse, når den offentlige leverandør også kan levere tilkøbsydelse.
 - Flexibilitet og valgfrihed for borgerne.
- At borgeren ikke er nødt til at fravælge den offentlige leverandør på grund af manglende mulighed for tilkøbsydelse.

Borgeren vil opnå en større selvbestemmelse og livskvalitet, hvis det er muligt at tilkøbe ydelse fra kendt personale.

Eventuelle servicemæssige konsekvenser

Borgerne i målgruppen vil opleve, at de får bedre mulighed for at tilkøbe serviceydelse af kendt personale eller leverandør og dermed får udvidet deres reelle frie valg i forhold til tilkøb af ydelse.

Der vil ikke være nogen konsekvenser for det serviceniveau, som kommunerne i frikommunenetværket tilbyder borgerne.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Der ønskes ændring af servicelovens § 83 og § 85.

Dele af § 85 forsøgsanmodningen indgår i den aftale der er indgået omkring revision af serviceloven fra 2018.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Borgere, som modtager kommunale ydelser efter servicelovens § 83 og § 85, tilbydes muligheden for tilkøb af ydelser både i forhold til ledsagelse, social støtte, praktisk hjælp og pleje. Et udpluk af de ydelser, som det påtænkes at udbyde, er: Indkøb, hjælp til madlavning, bad, biografbesøg, rejser og aktiviteter. Det er vigtigt, at der er plads til at honorere særlige specifikke ønsker fra borgerne.

Der tilrettelægges en særlig kommunikationsindsats overfor borgerne, således at man som borger er fuldt informeret om muligheden for tilkøb af ydelser, også fra private leverandører. Dette skal være med til at sikre en vis volumen i tilkøbene, således at prisen kan holdes på et niveau, hvor det vil være attraktivt at købe tilkøb hos den kommunale leverandør uden at det bliver konkurrence på ulige vilkår i forhold til private leverandører.

Både risikoen for ulige konkurrencevilkår mellem offentlige og private leverandører og risikoen for opgaveglidning fra visiteret ydelse til tilkøb (udhuling af kerneydelsen) er væsentlige at få håndteret.

Prisen fastsættes, så følgende parametre er opfyldt:

- Prisen på tilkøbsydelsen skal afspejle de gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at producere og levere tilkøbsydelsen.
- Konkurrenceforvridende effekter og krydssubsidiering må ikke forekomme.
- Kommunen må ikke opnå en økonomisk fortjeneste på tilkøbsydelser eller opkræve en lavere pris, end omkostningerne til produktion og levering af tilkøbsydelserne kan begrunde.

Tilkøbsydelser må ikke erstatte ydelser, som borgerne ville være berettiget til efter serviceloven eller anden lovgivning. Selve administrationen af tilkøbsydelserne placeres i leverandørledet, således at der sikres vandtætte skotter i forhold til visitationen. Dermed kommer borgerne ikke i en situation, hvor der er tvivl om, hvad der er visiteret til og hvad der tilkøbes. Kvalitetsstandarderne på områderne spiller en væsentlig rolle i forhold til afgrænsningen, således at det eksplicit fremgår om og i hvilket omfang borgeren er visiteret til en given ydelse, som også tænkes at kunne tilbydes som tilkøb.

5. Evaluering

Den nærmere evaluering af forsøget opbygges i samarbejde med KORA i løbet af foråret 2017. Fokus i evalueringen vil være på borgerens oplevelse af tilfredshed med muligheden for at tilkøbe ydelser og tilfredshed med selve ydelsen, herunder pris og kvalitet.

Det vil blive overvejet, om der skal foretages audit af konkrete cases og deres forløb, indsamling af oplysninger om antallet der har benyttet sig af muligheden for tilkøb, interview med ansatte og pårørende samt monitorering af ressourceanvendelsen på forskellige typer af ydelser.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Frikommunenetværk	Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde.		
Titel på forsøg	Udfordre anvendelse af § 129 om optagelse i botilbud.		
Deltagerkommuner	Aabenraa Kommune Favrskov Kommune Herning Kommune Holstebro Kommune Randers Kommune Silkeborg Kommune Skive Kommune		
Faglig kontaktperson	Sanne Ramsdal, Favrskov Kommune		
	Telefon	8964 2116	E-mail sram@favrskov.dk
Netværkskoordinator	Sanne Ramsdal, Favrskov Kommune		
	Telefon	8964 2116	E-mail sram@favrskov.dk
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Serviceovens § 129 indskrænker kommunernes mulighed for at tilbyde borgere med handicap et bedre egnet botilbud end det nuværende. Formålet med dette forsøg er at give borgere med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, der ikke kan give et informeret samtykke, bedre mulighed for at flytte mellem botilbud og plejeboliger.

Baggrund for forsøget

Borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelses livsvilkår forandrer sig i løbet af deres liv. Deres funktionsnedsættelse kan ændre sig eller der kan ske forandringer i deres nærmiljø. Det faktum, at flere borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse lever længere end tidligere, sandsynliggør, at denne ændring sker. Det er derfor langt fra sikkert, at det botilbud, som er borgerens aktuelle hjem, er det bedst egnede for borgeren resten af vedkommendes liv.

Formålet med magtanvendelsesreglerne i serviceoven er at beskytte borgerne mod indgreb i den personlige frihed. Reglerne kan dog også resultere i forskelsbehandling og omsorgssvigt. Hvis en borger mangler evnen til at give et informeret samtykke til en flytning, så medfører magtanvendelsesreglerne i praksis, at borgeren ikke får mulighed for et bedre egnet botilbud. Dermed stilles borgere, der ikke kan give et informeret samtykke, ringere i forhold til flyttemuligheder end andre borgere ifølge serviceovens kapitel 24.

Kravene til en flytning efter servicelovens § 129 stk. 1 er:

- 1) det er absolut påkrævet for, at den pågældende kan få den nødvendige hjælp, og
- 2) hjælpen ikke kan gennemføres i personens hidtidige bolig og
- 3) den pågældende ikke kan overskue konsekvenserne af sine handlinger og
- 4) den pågældende udsætter sig selv for at lide væsentlig skade.

Det er stort set umuligt at løfte denne bevisbyrde med mindre borgerens nuværende botilbud skal nedlægges/omorganiseres. Borgeren kan i praksis risikere at blive stavnsbundet til sin pågældende bolig i et botilbud.

En ansøgning om flytning uden samtykke efter § 129 stk. 1 er meget bureaukratisk og omkostningsfuld selv i de situationer, hvor borgeren ikke modsætter sig flytning og pårørende/værge og fagpersonalet er fuldstændig enige om en flytning. Selv her skal borgeren have beskikket en advokat og flytningen skal godkendes i Statsforvaltningen.

Ofte vil flytningen til f.eks. nyere og mere tidssvarende omgivelser (der er bedre egnet til målgruppen) blive afvist, hvis borgerens behov kan tilgodeses i det nuværende botilbud, fx ved at øge hjælpen i det nuværende tilbud.

Ved at flytte borgeren vil det være muligt at undgå denne øgning af hjælp. En flytning vil i sådanne tilfælde betyde, at borgeren kan bo i et bedre egnet tilbud, samtidig med at der opnås en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne.

Hvis borgeren lider af en fremadskridende lidelse som fx demens, er reglerne mere lempelige. I disse tilfælde er det tilstrækkeligt, at kommunen og værgeren er enige om flytningen, hvis borgeren ikke aktivt modsætter sig. Sagen skal i disse tilfælde ikke godkendes af Statsforvaltningen og borgeren får heller ikke beskikket en advokat. I praksis er der derfor stor forskel på reglerne på ældre- og handicapområdet.

Eksempel på udfordring:

En udviklingshæmmet mand bor på 1. sal i et botilbud i en lejlighed med direkte adgang til fællesstue. Manden reagerer generelt voldsomt på udefrakommende stimuli og bliver derfor meget forstyrret af de andre beboere, der benytter fællesstuen. Dette giver anledning til udadreagerende adfærd fra mandens side. Det er ikke muligt fysisk at skærme manden fra fællesarealerne eller stimuli herfra i de eksisterende rammer.

Manden kan ikke give informeret samtykke til at flytte ind i et andet botilbud, men ville ifølge både personalet på botilbuddet samt de pårørende og værgeren profitere af et botilbud, hvor hans bolig ikke havde direkte udgang til fællesarealer. Statsforvaltningen har givet afslag på flytning efter § 129 stk. 1. Begrundelsen er, at hjælpen kan gennemføres i den hidtidige bolig, og at han ikke udsætter hverken sig selv, de øvrige beboere eller personalet for væsentlig personskade. Den nuværende adfærd har "kun" givet anledning til mindre fysiske skrammer og utryghed blandt de øvrige beboere. Han vil ej heller kunne flyttes efter § 129 stk. 2, da han ikke er dement. Han kan derfor ikke flyttes med de nuværende regler.

Retssikkerhed

Borgernes retssikkerhed er vigtig i forhold til det her ansøgte forsøg. Kommunerne der deltager i forsøget vil derfor være særligt opmærksomme på at sikre borgernes retssikkerhed. Såfremt det på forhånd vurderes, at en borgere vil modsætte sig en flytning, vil flytningen ikke blive gennemført.

I de tilfælde, hvor borgere flytter i botilbud underlagt Socialtilsynet, vil kommunen skulle indberette flytning foretaget med udgangspunkt i den lovhjemmel, som der ansøges om, til Socialtilsynet.

Ifølge § 129 stk. 2 skal kommunalbestyrelsens indstilling tiltrædes af den værge, som statsforvaltningen har beskikket, jf. § 131. Denne betingelse foreslås ikke ændret. Samtidig vil kommunerne bestræbe sig på at sikre samtykke fra nærmeste pårørende til borgeren.

Målgruppe

Målgruppen for dette forsøg er personer med betydelig og varigt nedsat funktionsevne, som har ophold i botilbud, botilbudslignende boformer i almene boliger og plejeboliger, og som ikke kan give et

informeret samtykke til en flytning. Målgruppen inkluderer ikke personer, hvor det på forhånd vurderes, at personen vil modsætte sig flytningen fx i forbindelse med, at personens ejendele bliver flyttet til personens nye bolig.

Eventuelle servicemæssige konsekvenser

Borgerne vil kunne opleve at kunne modtage et mere egnet og fagligt bedre tilbud end det, som de modtager aktuelt. Dette på trods af deres manglende evne til at afgive informeret samtykke til en flytning.

2. Mål og forventede resultater

De overordnede mål for forsøget er:

- at kunne tilbyde løsninger, der er mest muligt individuelt tilpassede og tilgodeser den enkelte borgers interesser.
- at kunne tilbyde mere sikre og mere tryghedsskabende løsninger, så borgerne ikke er til fare for sig selv, deres naboer og personale.
- at kunne imødekomme et ønske om flytning fra pårørende/værge og "borgeren".

Samtidig er det et mål med forsøget at undersøge, om forbedringen af borgerens adgang til nyere og bedre tilbud medfører:

- en stigning i antallet af borgere, som flytter fra et botilbud til et andet botilbud.
- en stigning i antallet af borgere, som flytter fra et botilbud til plejehjem.
- en øget følelse af indflydelse i form af, at de pårørende/værge føler, at borgeren kan flytte til et bedre og eventuelt nyere botilbud.
- en øget trivsel hos borgeren.
- en ændring i hvordan ressourcerne udnyttes, herunder om der bliver mere tid til øvrige beboeres velfærd og trivsel.

Det forventes, at man på baggrund af disse mål samtidig vil kunne mindske risikoen for 'tilsanding' af kommunernes tilbud. Forsøget vil give mulighed for, at borgere, der ikke længere profiterer 100 procent af et tilbud kan flytte til et bedre egnet tilbud. Det vil samtidig åbne mulighed for, at en ny borger kan flytte ind i det pågældende tilbud. Dette er dog ikke et mål i sig selv for frikommunenetværket, men et sandsynligt resultat som konsekvens af de ovenstående mål. Dette vil betyde, at kommunerne får bedre mulighed for at vurdere og tilpasse kapaciteten på botilbuddene.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Der ønskes ændring af servicelovens § 129, således at § 129 stk. 2 udvides til at dække målgruppen for dette forsøg. Servicelovens § 129 stk. 2 lyder som følger:

Stk. 2. For personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 124 a, der ikke modsætter sig flytning, men som mangler evnen til at give informeret samtykke til en flytning, og hvor den psykiske funktionsnedsættelse er en konsekvens af en erhvervet mental svækkelse, som er fremadskridende, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om optagelse i et bestemt botilbud, hvis kommunalbestyrelsens indstilling tiltrædes af den værge, statsforvaltningen har beskikket, jf. § 131, når

- 1) ophold i et botilbud med tilknyttet service er påkrævet for, at den pågældende kan få den nødvendige hjælp, og
- 2) det i det konkrete tilfælde vurderes omsorgsmæssigt at være mest hensigtsmæssigt for den pågældende.

Frikommunenetværkets forslag til en lovhjemmel for forsøget vil være at benytte ovenstående lovtekst, hvor sætningen "og hvor den psykiske funktionsnedsættelse er en konsekvens af en erhvervet mental svækkelse, som er fremadskridende" fjernes, således at målgruppen for bestemmelsen udvides fra primært at gælde for demente til at omfatte personer med betydelig og varigt psykisk funktionsnedsættelse, fx udviklingshæmmede.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

For at gøre processen så enkel som mulig vil forsøget blive tilrettelagt i hver enkelt kommune med udgangspunkt i de eksisterende procedurer for visitation og flytning mellem tilbud. Frikommunenetværket vil løbende sparre med hinanden og udveksle erfaringer for at kunne udvikle videre på forsøget undervejs.

Det er muligt, at en eller flere kommuner vil udarbejde nye retningslinjer for hvordan en borgers behov vurderes eller undersøge nye måder at sammensætte et visitationsudvalg på. Hovedmålet vil dog være at minimere administrative forandringer, med mindre disse er nødvendige for at sagsgangen fortsat er faglig forsvarlig.

5. Evaluering

Den nærmere evaluering af forsøget opbygges i samarbejde med KORA i løbet af foråret 2017. Der vil som udgangspunkt blive taget afsæt i en virkningsevaluering, hvor der er opstillet følgende foreløbige programteori:

Ændret lovhjemmel -> mere smidige processer -> flere flytninger -> individuelt tilpassede løsninger -> bedre velvære hos borgeren; oplevelse af indflydelse hos værge/pårørende; bedre ressourceudnyttelse.

På den baggrund opstilles følgende foreløbige evalueringsspørgsmål:

- Hvad kendetegner processerne i forbindelse med afgørelse om flytning?
- Volume - hvor mange borgere flytter i hver kommune og samlet i netværket på baggrund af den lovhjemmel, som ønskes? Sker der en udvikling i antallet af flytninger i løbet af forsøgsperioden? Hvad er forholdet mellem anmodninger om flytning og faktiske flytninger?
- Er der sket ændringer i ressourceanvendelsen i forhold til indsatsen overfor borgeren?
- Skabes der individuelt tilpassede løsninger? Hvad kendetegner løsningerne?
- Borgerens velvære – oplever pårørende/værge og personale, at borgeren har det bedre efter en flytning?
- Hvordan oplever værge/pårørende mulighederne for indflydelse?

Det vil blive overvejet, om der skal foretages audit af konkrete cases og deres forløb, indsamling af oplysninger om antallet af flytninger, interview med ansatte og pårørende samt monitorering af ressourceanvendelsen på forskellige typer af ydelser.

Samtidig vil det blive overvejet, om der ved forsøgets start skal etableres en baseline der angiver antallet af flytninger pr. år og forholdet mellem anmodninger og flytninger i den forgangne periode.

Økonomi – og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Email: Kommune@htk.dk

01-12-2016

5 ansøgninger om konkrete frikommuneforsøg fra frikommunenetværket på boligområdet - med fokus på behovet for flere billige boliger og fleksible boligløsninger

Frikommunenetværket ansøger hermed om mulighed for at gennemføre en række forsøg på boligområdet. Ansøgningerne beskriver en vifte af tiltag, som samlet set har til formål at tilvejebringe flere billige boliger i kommunerne og at sikre bedre sammenhæng mellem de sociale indsatser og boligløsninger for borgere med lav betalingsevne. Forsøgene spænder fra her- og nu tiltag til mere langsigtede løsninger.

Det er netværkets overbevisning, at forsøgene er centrale for at kommunerne kan understøtte, at den enkelte borger udvikler sig og opnår en højere grad af selvhjulpethed i egen bolig samt tilknytning til lokalsamfundet, uddannelse eller arbejde. Denne udvikling vil ikke kun være til gavn for den enkelte, men også for kommunernes økonomi og for sammenhængskraft i samfundet som helhed.

Alle kommunerne dvs. Aarhus Kommune, Favrskov Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Københavns Kommune, Randers Kommune og Roskilde Kommune er med i ansøgningerne om henholdsvis midlertidigt huslejetilskud samt midlertidige lejekontrakter. Der vil dog være forskel på, hvilke konkrete projekter der i første omgang prioriteres og udmøntes i den enkelte kommune. I alle ansøgningerne er der mindst to deltagerkommuner.

Forsøgene er samlet i fem ansøgninger: 1. ansøgning om midlertidigt huslejetilskud, 2. ansøgning om midlertidige boligløsninger, 3. ansøgning om midlertidige lejekontrakter, 4. ansøgning om deleboliger samt 5. ansøgning om byggeri af billige boliger.

Forsøgene i ansøgningerne 1-3 har en række indbyrdes afhængigheder. Det vil fx sige, at i nogle af scenarierne for forsøg trækkes der både på et midlertidigt huslejetilskud, en midlertidig bolig samt en midlertidig lejekontrakt.

Alle ansøgninger indsendes med forbehold for efterfølgende politisk godkendelse af såvel deltagelse i forsøget som af konkrete projekter under en forsøgshjemmel.

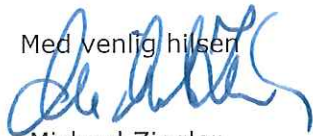
Nedenstående tabel viser hvilke kommuner, der er med i hvilke ansøgninger:

Ansøgninger om forsøg	Deltagerkommuner
1. Ansøgning om midlertidigt huslejetilskud	Aarhus Kommune, Favrskov Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Københavns Kommune, Randers Kommune og Roskilde Kommune
2. Ansøgning om midlertidige boligløsninger	Aarhus Kommune, Høje-Taastrup Kommune og Københavns Kommune
3. Ansøgning om midlertidige lejekontrakter	Aarhus Kommune, Favrskov Kommune, Høje-

	Taastrup Kommune, Københavns Kommune, Randers Kommune og Roskilde Kommune
4. Ansøgning om deleboliger	Aarhus Kommune, Københavns Kommune Randers Kommune og Roskilde Kommune
5. Ansøgning om byggeri af billige boliger	Roskilde Kommune og Københavns Kommune

Vi ser frem til at høre nærmere, og håber at vi får lov til at sætte et antal forsøg i gang i 2017.

Med venlig hilsen

Michael Ziegler
Borgmester
Høje-Taastrup Kommune

Frikommunenetværk om billige boliger og fleksible boligløsninger

ANSØGNING

01-12-2016

Frikommuneansøgning om mulighed for midlertidigt huslejetilskud

Frikommunenetværk	Flere billige boliger og fleksible boligløsninger		
Titel på forsøg	Afprøvning af midlertidige huslejetilskud		
Deltagerkommuner	Aarhus Kommune Favrskov Kommune Høje Taastrup Kommune Københavns Kommune Randers Kommune Roskilde Kommune <i>(Med forbehold for efterfølgende politisk godkendelse af såvel deltagelse i forsøget som af konkrete projekter under en forsøgshjemmel)</i>		
Faglig kontaktperson	Susan Fiil Præstegaard, Københavns Kommune		
	Telefon	5170 7155	E-mail
Netværkskoordinator	Christine Bagge Petersen		
	Telefon	2059 8692	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

De seneste år har der været en stærkt stigende efterspørgsel på boliger, som borgere med lav indkomst kan betale. Efterspørgslen kommer både fra helt almindelige borgere med lavindkomstjobs og studerende på SU, men rammer især socialt udsatte borgere, borgere med psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse og flygtninge. Det medfører længere ventetider på de boligsociale anvisningslister i kommunerne samt usikre boligforhold for udsatte grupper. Boligmanglen er en barriere for kommunernes recovery-orienterede arbejde med borgerne, der kan opnå en bedre udvikling ved at modtage relevant faglig og rehabiliterende støtte i egen bolig. Den positive udvikling for borgerne bremses, når de lever under usikre boligforhold eller er nødsagede til at opholde sig unødvendigt lang tid i forskellige typer af botilbud, fx på herberger. Et eksempel på dette er unge hjemløse, der ikke kan holde fokus på at gennemføre uddannelse eller finde et arbejde, fordi de konstant er på jagt efter et nyt sted at sove. Der er på en lang række

**Aarhus Kommune
Favrskov Kommune
Høje Taastrup
Kommune
Københavns Kommune
Randers Kommune
Roskilde Kommune**

områder evidens for at støtte i egen bolig er det bedste for borgernes udvikling, men i den nuværende situation har kommunerne ikke mulighed for at tilvejebringe det nødvendige antal boliger til de borgere, der har behov for det.

Kommunerne må hvert år sende et større antal af de boliger, kommunen råder over til boligsocial anvisning, retur til almene boligorganisationer, fordi de er for dyre for kommunernes målgrupper. Et midlertidigt huslejetilskud udvider puljen af almene boliger, der reelt er til rådighed for målgrupperne, og er dermed en måde at sikre, at borgere, som er klar til at flytte i egen bolig undgår at stagnere på et bomiljø eller et forsorgshjem. Det er en god business case for kommunen, at borgere flytter fra et dyrt forsorgshjem eller botilbud, og i stedet modtager huslejetilskud i selvstændig bolig i en midlertidig periode.

Muligheden for et etablere løsninger, der indebærer et midlertidigt huslejetilskud, er et middel til at løse problemstillingen i kommunerne relativt hurtigt og fleksibelt. Det er vigtigt, at kommunerne får mulighed for selv at tage initiativ til projekterne og også får mulighed for at finde samarbejdspartnere på tværs af sektorer, da dette kan understøtte nye og innovative løsninger.

Det overordnede formål med netværkets forsøg med midlertidige huslejetilskud er – i lighed med netværkets øvrige ansøgninger - at understøtte en positiv udvikling hos borgere i målgruppen for forsøg. Som udgangspunkt skal udviklingen føre til fastholdelse af boligen og tættere tilknytning til uddannelse og/eller arbejde.

I forsøgene tilbydes borgerne denne samlede løsning:

- En bolig, som pågældende har råd til (understøttes af midlertidigt tilskud).
- Faglig støtte (social, integrationsmæssig og/eller arbejdsmarkedsrettet), som skal understøtte borgerens udvikling og sikre, at borgeren fastholder boligen.
- En midlertidig lejekontrakt med mulighed for, at borgeren kan opnå varig kontrakt, når borgeren kommer i arbejde eller uddannelse.

Det er en forudsætning for den økonomiske støtte, at borgeren ønsker at indgå i den samlede løsning. Borgeren kan derfor opsiges, hvis det vurderes at manglende engagement og samarbejde fra borgeren fører til, at de aftalte mål ikke kan nås.

Overordnet ønsker kommunerne at arbejde med målgrupper, hvor der er mulighed for - via relevant støtte - at opnå en bedre udvikling, og der er et potentiale for, at borgeren på sigt kan fastholde boligen via egen indtægt. Det er samtidig et kriterium, at kommunen skal kunne opstille en positiv businesscase. Borgeren skal alene kunne opnå tilskud til en bolig, som det på sigt er realistisk, at vedkommende kan betale. Hvis der f.eks. alene er udsigt til at borgeren får et

lavindkomstjob, skal boligen kunne finansieres med en løn fra et sådant job.

For visse borgergrupper er der dog ikke en overordnet målsætning om, at de kommer i arbejde eller uddannelse, men alene et mål om udvikling af kompetencer og afklaring af fremtidigt behov. I disse tilfælde ydes tilskud i en periode, hvor det afklares, hvad der på sigt er bedst mulige boligløsning for borgeren (se borgergruppe 3 nedenfor).

Midlertidig lejekontrakt

Det er nødvendigt, at forsøget om tilskudsmuligheder kobles til netværkets ønsker om at arbejde med midlertidige lejekontrakter.

I forsøget får borgeren en midlertidig lejekontrakt på boligen, som afspejler den periode, det forventes, at borgeren har behov for økonomisk, social, integrationsmæssig og arbejdsmarkedsrettet støtte. Målet kan nås via ordinært understøttet arbejde, men også f.eks. ved at blive i stand til at varetage f.eks. fleksjobs og samtidig opnå en mere selvstændig tilværelse med kontrol over eget liv. Den midlertidige lejekontrakt kan også benyttes i tilfælde, hvor borgerens støtteniveau ikke er fuldt afklaret på indflytningstidspunktet, og hvor det skal afklares, hvilket boligtilbud borgeren på sigt skal have.

Målgrupperne for forsøget

Fælles for de målgrupper, forsøget skal omfatte er, at kommunerne har pligt til at yde en faglig indsats i forhold til dem, f.eks. i form af støtte i eget hjem eller beskæftigelsesrettet støtte.

Forsøget omhandler tre forskellige borgergrupper:

Borgergruppe 1 er borgere som enten er klar til at flytte i egen bolig, men hvor der ikke kan findes en bolig. De bor på forsorghjem, bomiljø, botilbud eller lignende.

Borgergruppe 2 er borgere som har brug for et overgangstilbud eller mellemstation, før de er klar til at flytte i egen bolig. Det kan være unge, der skal flytte hjemmefra, og som har behov for botræning i en kortere periode, inden de kan flytte hjemmefra. Det kan også være borgere, der skal udsluses fra bomiljø i et mere gradvist tempo, og som har brug for at fastholde en tilknytning til bomiljøet/tilbuddet undervejs.

Med begge disse borgergrupper har kommunerne en forventning om, at de kommer i ordinært understøttet arbejde eller at de bliver i stand til at varetage f.eks. fleksjobs.

Den 3. borgergruppe er borgere, hvis støtte behov ikke er fuldt afklaret. Disse borgere tilbydes derfor et tidsbegrænset forløb, fx et afklaringsforløb eller et intensivt botræningsforløb, inden de tilbydes en mere varig løsning. Det kan fx være unge udviklingshæmmede, der efter et forløb bliver klar til at bo med mindre støtte. Den varige boligløsning kan være det bomiljø borgeren er blevet trænet på, et

andet bomiljø eller egen bolig.

Kommunerne ønsker mulighed for i enkelte konkrete tilfælde at kunne fastholde nuværende bolig i forsøget. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor en borger med psykisk lidelse eller en socialt udsat børnefamilie står overfor udsættelse pga. restancer, men kan få nytte af projektets indsatser. I sådanne tilfælde vil det være unødigt bureaukratisk, hvis støtten alene kan ydes i forbindelse med en flytning til anden bolig. Dette forudsætter naturligvis at de pågældende er omfattet af de målgrupper, som kommunerne ønsker at prioritere i forsøget, og at borgeren/familien ønsker at indgå i en samlet løsning, som beskrevet ovenfor.

De konkrete målsætninger og den støtte, som kommunen vil tilbyde, afhænger af, hvilken målgruppe, der er tale om. Målgrupperne har forskelligt potentiale og dermed vil udviklingen ikke være lige hurtig for alle målgrupper.

Netværkets kommuner ønsker alle at deltage i forsøg vedr. midlertidige huslejetilskud og midlertidige lejekontrakter. Der er dog forskel på, hvilke konkrete projekter, der i første omgang prioriteres i den enkelte kommune og hvordan projektet udmøntes i den enkelte kommune.

De overordnede målgrupper, som kommunerne ønsker at iværksætte indsatser i forhold til er følgende:

Alle 6 kommuner:

- Borgere med fysisk eller psykisk handicap (herunder f.eks. borgere med autisme og udviklingshæmning).
- Psykisk sårbare borgere (f.eks. unge, der udsluses fra foranstaltning, borgere med diagnose, men også borgere, som ikke har en konkret diagnose)

Aarhus, Høje Taastrup, København, Roskilde og Randers:

- Borgere med større sociale problemer (f.eks. hjemløse og borgere truet af hjemløshed)

Aarhus, København og Randers

- Nyankomne flygtninge (kommunen har pligt til at tilbyde varig bolig, de kan betale og er ofte nødt til at indkvartere i midlertidig kommunal bolig).

2. Mål og forventede resultater

De overordnede mål er, at

- Borgeren opnår et selvstændigt liv i egen bolig med øget håb, ejerskab og engagement.
- Støttetildelingen foregår mere fleksibelt og virksomt end de nuværende bestemmelser tilsiger.

Netværket har følgende forslag til mål:

Kvantitative mål

- Flere borgere i de konkrete målgrupper får egen bolig.
- Boligen skal fastholdes i en mindst 2 år i boligen eller tilsvarende varig bolig, som vedkommende flytter til på eget initiativ.
- Borgere er i uddannelse/arbejde
- Borgere med sociale problemstillinger bor integreret i byen frem for at være koncentreret i forskellige former for botilbud eller få områder med billige boliger.

Økonomiske mål

- Der opstilles en businesscase for den enkelte målgruppe, som viser en kommunal- og samfundsøkonomisk gevinst i forhold til en løsning på et kommunalt botilbud, forsorgshjem mv.

Kvalitative mål:

- Borgeren oplever en mere selvstændig tilværelse og har dermed mindre behov for kommunal støtte.

Hvis forsøget bliver godkendt, vil kommunerne i netværket i samarbejde med KORA i løbet af foråret 2017 fastlægge konkrete mål for de målgrupper, der arbejdes med. Målene skal opstilles ud fra de enkelte målgruppers kompetencer og muligheder for udvikling, herunder hvor hurtigt en udvikling kan forventes.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Behovene i dette afsnit omhandler de midlertidige huslejetilskud. Forsøg med midlertidige boliger og midlertidige lejekontrakter og de behov for forsøgshjemler, som disse forsøgsområder afleder, er uddybet i ansøgningerne om hhv. midlertidige boliger og midlertidige huslejekontrakter.

Kommunerne ønsker mulighed for at kunne yde huslejetilskud til konkrete målgrupper for at sikre en hurtigere udslusning til, etablering i eller fastholdelse af egen bolig. Tilskuddet skal følges af en social faglig, integrations- og/eller arbejdsmarkedsrettet indsats, der som udgangspunkt skal sikre, at borgeren kommer i uddannelse eller arbejde og derved får mulighed for på sigt at fastholde boligen med egne midler. For nogle målgrupper skal tilskuddet ydes i en midlertidig periode, hvor der skal ske afklaring af, hvad bedste boligtilbud på borgeren på sigt er. Her er målet ikke nødvendigvis arbejde eller uddannelse.

Flere bestemmelser i nuværende lovgivning indeholder bestemmelser om tilskud. Andre bestemmelser indeholder muligheder for at yde socialfaglig støtte til unge. Kommunerne ønsker større fleksibilitet i forhold til de nuværende bestemmelser. Dette kan ske på flere måder i forhold til det konkrete forsøg. De eksisterende bestemmelser handler

om tilskud i op til 2 år. Denne periode tilslutter kommunerne sig, dog ønsker kommunerne, at der skal være mulighed for forlængelse, i tilfælde, hvor anden relevant bolig/botilbud skal findes, eller hvor der konkret er udsigt til, at borgeren indenfor en kortere periode ud over de 2 år kan overtage boligen på ordinære vilkår.

Tilskuddets størrelse vil afhænge af boligernes prisniveau i den relevante kommune. Kommunerne vil være forpligtet til at benytte boliger, som det er realistisk, at den pågældende borger på sigt vil have mulighed for at overtage. Hvis borgeren alene har udsigt til ufaglært beskæftigelse, baseres beregningen af tilskuddet på en indtægt som ufaglært. I forhold til de boliger, kommunerne aktuelt har til rådighed, vil mange problemstillinger kunne løses med et tilskud på højst 2.000 kr. pr. måned.

Kommunerne ønsker dog generelt at kunne indgå aftaler med private om tilsvarende løsninger. Dels ud fra en tanke om, at borgere med sociale problemstillinger spredes mest muligt for at understøtte inklusion. Dels ud fra, at kommunerne ønsker at kunne søge partnerskaber med private og udvikle nye og innovative løsninger i samarbejde med såvel almene som private samarbejdspartnere. Muligheder for civilsamfundsinddragelse bør ikke forbeholdes bestemte boligtyper.

Overordnet finansieres forsøgene af den konkrete kommune. Det skyldes, at det er kommunen, som kan opnå en økonomisk gevinst ved en hurtigere udslusning af borgere til egen bolig.

Forsøg kunne udvikles ud fra nedenstående bestemmelser, som på forskellig vis giver mulighed for enten tilskud eller støtte. Der kunne også etableres en særlig hjemmel for netværkskommunerne som imødekommer ovenstående behov, og som kan sikre boliger for socialt udsatte målgrupper, hvor alternativet er risiko for alvorlig social deroute og større udgifter for kommunerne, f.eks. i form af udgifter til indkvartering på kommunale tilbud.

Nuværende tilskudsbestemmelser:

Udslusningsboliger

Der kan ud fra bestemmelsen om udslusningsboliger i dag ydes huslejetilskud i op til 2 år til personer, som udsluses fra botilbud efter servicelovens § 107 eller § 110. Herefter overtager borgeren boligen på ordinære vilkår.

Netværket har behov for, at målgruppen udvides til at omfatte flere målgrupper, som ikke har været indkvarteret på § 107 eller § 110 tilbud. Støtteperioden skal afspejle målgruppens potentiale for udvikling. Perioden skal kunne udvides i tilfælde, hvor kommunen skal skaffe anden relevant bolig efter støtteperioden, fordi borgeren ikke undergår den forventede udvikling og derfor ikke kan overtage boligen på ordinære vilkår. Borgeren skal i sådanne situationer alene flyttes til kommunalt tilbud, hvis det er den bedste faglige løsning.

Alle boligtyper skal kunne indgå i forsøget. Derfor skal både ungdomsboliger og familieboliger, der benyttes som deleboliger i princippet kunne udgøre udslusningsboliger. I princippet skal boliger i privat regi også kunne fungere som udslusningsboliger, hvis der kan indgås frivillig aftale med privat udlejer herom.

Der skal ikke overgå flere boliger til kommunalt brug. Boligerne etableres i boliger, som i forvejen er til rådighed for kommunal anvisning. Etableringen skal derfor kunne ske på kommunalt initiativ, når en relevant bolig er til rådighed.

Inklusionsboliger (mulighed for kommunale inklusionsboliger)

Inklusionsboliger kan aktuelt etableres til psykisk sårbare borgere, men borgeren skal fraflytte efter en 2-årig inklusionsperiode. Boligerne kan aktuelt alene etableres som følge af ansøgning fra en boligorganisation til ministeriet. Der er afsat en begrænset økonomisk pulje til ordningen, hvorfor mulighederne for etablering af sådanne boliger overordnet er begrænsede.

”Psykisk sårbar” er en bred målgruppe, som må omfatte borgere med og uden egentlig diagnose. Kommunerne antager dog, at bestemmelsen aktuelt ikke kan benyttes i forhold til personer uden psykiske problemer (f.eks. unge, der skal udsluses fra foranstaltning, unge udviklingshæmmede, der skal flytte hjemmefra eller flygtninge). Såfremt kommunerne i netværket skal kunne benytte bestemmelsen om inklusionsboliger til netværks forsøg, skal målgruppen for bestemmelsen udvides til at omfatte de målgrupper, som kommunerne ønsker at lave forsøg for og generelt har en socialfaglig forpligtelse til at yde støtte til.

Kommunerne ønsker, at der gives adgang til, at borgeren kan overtage boligen. Kommunerne ønsker desuden, at perioden med støtte skal kunne udvides, både hvis der er fagligt belæg for en længere udviklingsperiode, og hvis den forventede udvikling ikke er sket, og borgeren må flyttes. Borgeren skal i sidstnævnte tilfælde have mulighed for at blive i en bolig med økonomisk støtte, til en prismæssigt relevant bolig kan tilvejebringes. Borgeren skal i sådanne situationer alene flyttes til kommunalt tilbud, hvis det er den bedste faglige løsning.

Da inklusionsboligerne skal findes blandt de boliger, som kommunen i forvejen har til rådighed, skal der gives adgang til, at boligerne kan etableres på kommunalt initiativ og for kommunale midler. Den enkelte kommune kan således vælge at prioritere etableringen af sådanne boliger og tilskud ud fra økonomiske muligheder og kapacitet. Kommunerne forventer, at den systematiske tilgang til at få beboerne i arbejde/uddannelse og derved sikre fastholdelse af boligen på sigt, vil understøtte, at der oprettes et større antal inklusionsboliger, end det aktuelt vil være muligt ud fra den afsatte pulje. Udlejerne vil via den tilknyttede støtte have større sikkerhed for at undgå

udsættelser.

Inklusionsboliger skal kunne etableres i alle boligtyper, således at ordningen afspejler borgerens livssituation. Det skal f.eks. være muligt at etablere inklusionsboliger for unge i målgrupperne i ungdomsboliger. Det skal også være muligt at indrette inklusionsboliger som deleboliger, fx i tilfælde hvor borgeren kan have behov for fællesskab. Kommunerne ønsker i forhold til alle løsninger at have mulighed for også at kunne indgå aftaler med private.

Andre boligmuligheder

Startboliger (Mulighed for kommunale startboliger)

Efter de aktuelle regler er huslejetilskud ikke en mulighed i startboligordningen. Herudover er der en aldersbegrænsning på 24 år for beboere i startboliger.

Forsøg med startboligbestemmelsen kunne være en mulighed for målgruppernes unge. Der skal i så fald være mulighed for, at kommunerne kan yde et huslejetilskud, og for at beboerne kan være ældre end 24 år. Det skyldes, at også unge over 24 år kan have et behov for den støtte til et liv i egen bolig, som er en indbygget del af startboligordningen.

Herudover er det nødvendigt, at boligerne kan etableres på kommunalt initiativ. Den aktuelle startboligordning har været vanskelig at benytte i kommuner med pres på boligmarkedet, fordi den forudsætter at udlejer påtager sig en række opgaver og udgifter, som ved normal boligsocial anvisning påhviler kommunen. Kommunerne i forsøget skal derfor kunne påtage sig ansvar for visitation og heraf følgende ansvar for tomgangsleje og garantiforpligtelse i forhold til misligholdelse i form af manglende istandsættelse ved fraflytning. Kommunale startboliger skal kunne etableres som deleboliger og i private udlejningsboliger

Også i forhold til startboliger har der været afsat en begrænset statslig pulje. Muligheder for netværket indenfor denne boligtype vil kunne sikre oprettelse af et større antal startboliger, end hidtil muligt, fordi kommunerne indenfor et forsøg ikke vil være afhængige af, om der er statslige puljemidler til rådighed, hvis de indenfor egen ramme ønsker at prioritere oprettelsen af startboliger.

Aktivlovens § 81 og 81a, Servicelovens § 52a

Enkeltydelse efter aktivlovens § 81 og 81a indeholder et element af huslejestøtte. Det gælder tilsvarende servicelovens § 52a. Disse bestemmelser kan dog aktuelt kun bruges i enkeltstående tilfælde eller i ganske korte perioder (aktivlovens § 81a). En udvidelse af målgruppe og muligheden for at bevilge ydelser i en længere periode, kunne også være en mulighed. Det kunne f.eks. være hensigtsmæssigt, hvor borgeren i forvejen har en egnet bolig, men blot ikke har råd til at

fastholde denne. Hvis borgeren har mulighed for at fastholde nuværende bolig i en periode med tilskud, mens der ydes relevant støtte for at opnå en udvikling, kan det være hensigtsmæssigt frem for at skulle flytte borgeren til en særlig boligtype.

Inspiration fra integrationslovens muligheder

Man kan søge inspiration i integrationsloven, hvor kommunen har mulighed for at etablere midlertidige boliger, hvortil flygtninge alene betaler en fast takst for opholdsbetaling, og dermed ikke betaler den reelle leje for den bolig, der stilles til rådighed.

Afledte hjemmelsbehov

Muligheder i privat udlejningsbyggeri

Såfremt boligerne skal kunne etableres i privat regi, er der behov for en særskilt hjemmel til anvisning i privat udlejningsbyggeri. Der vil i den forbindelse være behov for fravigelse af en række af betingelserne i lov om kommunal anvisning til privat udlejningsbyggeri, f.eks.

- Krav om at kommunerne har et område på den statslige liste over udsatte områder
- Krav om at kommunerne har 100 % kommunal anvisning eller kombineret udlejning
- Krav om at aftaler har et maksimalt forløb på 6 år og ikke kan fornyes eller forlænges

Beskæftigelseslovgivning

Der er desuden behov for at sikre, at et kommunalt tilskud til husleje ikke indgår i kontanthjælpsloft/loft over uddannelseshjælp og integrationsydelse eller modregnes i kontanthjælpsydelse, uddannelseshjælp eller integrationsydelse.

Boligstøttelovgivning (boligstøtten og aktivlovens § 34)

Der er ligeledes behov for, at de relevante borgere fortsat kan opnå boligstøtte og ydelser efter aktivlovens § 34 baseret på den faktiske husleje. Det skal sikres, at de tilskud, som prioriteres i budgetterne i kommunerne i netværket, ikke blot medfører lavere generelle boligydelse til de relevante borgere.

Der er desuden behov for at boligstøtte også kan gå til to personer, der bor i en kommunalt anvist delebolig, jf. netværkets ønsker om forsøg vedr. kollektive bofællesskaber (også kaldet deleboliger). Aktuelt har kommunerne mulighed for at anvise til deleboliger med ned til 2 beboere, men der kan først bevilges boligstøtte, når en delebolig har mindst 3 beboere.

Lejeloven/almenlejeloven

I forsøgene ligger implicit, at der skal være øget kommunal mulighed for at etablere midlertidige lejemaal. Der skal fastsættes vilkår i forhold til sådanne forsøg om, at man f.eks. ikke kan bytte eller fremleje

boligen i den periode, hvor borgeren er visiteret til boligen pga. at vedkommende er i særlig målgruppe. Ligeledes vil en borger alene kunne søge intern flytning, når boligen er overtaget på ordinære vilkår.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Indsatsen tilrettelægges i kommunerne ud fra den enkelte målgruppes behov, muligheder og potentiale.

Der vil f.eks. være forskel på sociale indsatser, som skal indsluse og fastholde unge hjemløse i en uddannelse, og integrationsindsatser, som skal bringe nyankomne flygtninge i arbejde. Nogle målgrupper vil kunne bringes i ordinær beskæftigelse, mens andre alene vil kunne bringes til større kontrol over eget liv og en mere selvstændig tilværelse i egen bolig.

Tilsvarende vil perioden, der ydes støtte i blive fastsat i forhold til målgruppen. Der er en forventning om, at nogle tungere grupper har behov for en længere periode med støtte, mens andre hurtigere vil kunne komme i gang med f.eks. uddannelse eller job.

Størrelsen af tilskuddet vil være individuelt ud fra boligmarkedet i den enkelte kommune. Der skal tages højde for, at borgeren skal have en realistisk mulighed for at overtage boligen, og derfor tages hensyn til, hvilken indtægt borgeren realistisk kan opnå i tilskudsperioden. Det forventes, at der ikke vil være behov for tilskud over 2.000 kr. pr. måned.

Forsøg, som indebærer forsøg med huslejetilskud, forudsætter i forhold til hver kommune en politisk stillingtagen til det konkrete forsøg, eftersom der skal afsættes eller prioriteres midler til tilskud.

Den faglige støtte, som ydes, kan bestå af indsatser, som i forvejen findes i kommunen. Den kan også bestå af nye indsatser, som udvikles til forsøget. Det vil være et selvstændigt mål, at eksisterende indsatser for den enkelte målgruppe samtænkes og koordineres med forsøget.

Retssikkerhed

Det vil kunne opleves mindre trygt og sikkert for den enkelte borger at få et tilbud om en bolig med tilskud samt en midlertidig lejekontrakt frem for en varig bolig. I den forbindelse er det dog vigtigt at være opmærksom på, at den overordnede problemstilling er, at der ikke er et tilstrækkeligt antal boliger til rådighed, som målgruppen har råd til. Alternativet for målgruppen for forsøget er, at de i stedet for den midlertidige bolig med økonomisk tilskud får unødigt langvarige ophold på botilbud, f.eks. herberger, eller under usikre boligforhold. Alternativet er således *ikke* en varig bolig. Bolig med tilskud og midlertidig lejekontrakt kan derfor fungere som en lettelse for borgeren, som får et bedre tilbud på et tidligere tidspunkt, og som en buffer for kommunen, der får mere tid til at etablere varige tilbud på længere sigt.

Borgerne i målgruppen for det konkrete forsøg, som ikke har råd til kommunens boliger aktuelt, får med forsøgets elementer en retsstilling svarende til den aktuelle retsstilling for borgere i udslusningsboliger, inklusionsboliger og startboliger. I disse boligtyper er der tale om midlertidighed, og om at borgeren skal samarbejde om opsøgende støtte. Dette svarer til netværkets ønsker om at tilrettelægge sammenhængende forløb for de borgere, der omfattes af forsøg. Det er f.eks. i forarbejderne om inklusionsboliger og startboliger beskrevet, hvordan en borger, der ikke længere tilhører målgruppen, kan opsiges. Det kan både ske, hvis borgeren bliver for dårlig i forhold til målgruppen for boligen og ikke er motiveret for samarbejde om støtten, eller hvis borgeren bliver så velfungerende, at vedkommende ikke længere har behov for støtten i tilbuddet.

Forsøget kan også sammenlignes med retsstillingen i ungdomsboliger, hvor adgang til boligen er betinget af en aktiv uddannelsesstatus.

Samlet set mener kommunerne, at forsøget fører til en bedre overordnet løsning for borgeren, fordi de får et bedre og mere målrettet tilbud end det i dag er muligt at give.

Kommunerne i netværket mener, at forsøgets indhold giver et incitament hos borgeren til at fastholde og forstærke en positiv udvikling.

5. Evaluering

Kommunerne i netværket ønsker at evaluere udviklingen hos de borgere, som er omfattet af forsøget. Evalueringen vil blive tilrettelagt i samarbejde med KORA i løbet af foråret 2017. Den vil baseres på de mål, som fastsættes for borgeren kombineret med kvalitative interviews af repræsentative borgere i målgruppen.

Evalueringspunkter kunne være:

Antal

Kommunerne vil måle, hvor mange personer og husstande, der opnår en varig bolig som led i forsøget.

Fastholdelse

Kommunerne vil måle, hvor længe borgerne fastholder boligen. Herudover vil det blive registreret, hvor fraflyttere flytter hen, og om flytningen er udtryk for en positiv eller negativ udvikling (f.eks. om en ung tidligere hjemløs flytter til egen ungdomsbolig eller f.eks. får en usikker c/o adresse)

Uddannelse/arbejdsmarked

Kommunerne vil måle om borgerne i målgruppen kommer i uddannelse og/eller arbejde og om dette fastholdes.

For de målgrupper, hvor forsøget alene omfatter en afklaringsperiode, vil kommunerne i stedet fokusere på, om afklaringen finder sted, og

hvad borgerens oplevelse af en midlertidig afklaringsperiode er.

Borgerens oplevelse

Kommunerne vil undersøge, hvilken betydning det har for den enkelte borger, at der er alene er tale om en midlertidig lejekontrakt. Der måles i særlig grad på om borgeren oplever en mere selvstændig tilværelse. Det skal også undersøges om borgeren oplever positiv udvikling i øvrigt, eller om borgeren har ønsker og behov, som kan benyttes i en videre udvikling af forsøget.

”Tilbagefald”

I forhold til de borgere, som ikke opnår den forventede udvikling, skal årsager undersøges. Erfaringer fra sager om ”tilbagefald” skal benyttes til løbende udvikling af ordningen

Beliggenhed/integration

Det undersøges, om der opnås en spredt anvendelse af boliger til sociale målgrupper/flygtninge

Sammenhængende og fleksibel socialfaglig indsats

Kommunerne vil undersøge hos medarbejder og borgere i målgruppen, om der opnås en mere sammenhængende og fleksibel indsats i forhold til målgrupperne.

Frikommunenetværk om billige boliger og fleksible boligløsninger

ANSØGNING

01-12-2016

Frikommuneansøgning om mulighed for midlertidige boligløsninger

Frikommunenetværk	Flere billige boliger og fleksible boligløsninger		
Titel på forsøg	Afprøvning af midlertidige boligløsninger		
Deltagerkommuner	Aarhus Kommune Høje -Taastrup Kommune Københavns Kommune <i>(Med forbehold for efterfølgende politisk godkendelse af såvel deltagelse i forsøget som af konkrete projekter under en forsøgshjemmel)</i>		
Faglig kontaktperson	Christine Bagge Petersen, Høje-Taastrup Kommune		
	Telefon	2059 8692	E-mail
Netværkskoordinator	Christine Bagge Petersen, Høje-Taastrup Kommune		
	Telefon	2059 8692	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

De seneste år har der været en stærkt stigende efterspørgsel på boliger, som borgere med lav indkomst kan betale. Efterspørgslen kommer både fra helt almindelige borgere med lavindkomstjobs og studerende på SU, men rammer især socialt udsatte borgere, borgere med psykisk fysisk funktionsnedsættelse og flygtninge. Det medfører længere ventetider på de boligsociale anvisningslister i kommunerne samt usikre boligforhold for udsatte grupper. Boligmanglen er en barriere for kommunernes recovery-orienterede arbejde med borgerne, der kan opnå en bedre udvikling ved at modtage relevant faglig og rehabiliterende støtte i egen bolig. Den positive udvikling for borgerne bremses, når de lever under usikre boligforhold eller er nødsagede til at opholde sig unødvendigt lang tid i forskellige typer af botilbud, fx på herberger. Et eksempel på dette er unge hjemløse, der ikke kan holde fokus på at gennemføre uddannelse eller finde et arbejde, fordi de konstant er på jagt efter et nyt sted at sove. Der er på en lang række områder evidens for at støtte i egen bolig er det bedste for borgernes udvikling, men i den nuværende situation har kommunerne ikke

**Aarhus Kommune
Favrskov Kommune
Høje Taastrup
Kommune
Københavns Kommune
Randers Kommune
Roskilde Kommune**

mulighed for at tilvejebringe det nødvendige antal boliger til de borgere, der har behov for det.

Det tager tid at bygge varige billige boliger og udfordringen med manglen på billige boliger er her og nu. For at imødekomme presset på de billige boliger, ønsker kommunerne mulighed for at tænke i midlertidige billige boligløsninger, som kan etableres på kortere sigt.

Det overordnede formål med netværkets forsøg med midlertidige boligløsninger er, i lighed med netværkets andre ansøgninger, at understøtte en positiv udvikling hos borgere i målgruppen for forsøg. Den midlertidige bolig skal således forebygge risiko for social deroute, f.eks. som følge af hjemløshed eller et unødvendigt langt ophold på botilbud.

Det er en god business case for kommunen, at borgere flytter fra et dyrt forsorgshjem eller botilbud eller helt undgår at flytte ind i et, og i stedet i en periode bor i en midlertidig bolig.

Det er en indbygget forudsætning i dette forsøg, at borgeren i samspil med kommunen arbejder med at finde en passende varig bolig.

I forsøget om midlertidige boligløsninger tilbydes borgerne:

- En midlertidig bolig som borgeren har råd til (eventuelt ved hjælp af midlertidigt økonomisk tilskud) med en midlertidig lejekontrakt.
- Faglig støtte (social, integrationsmæssig og/eller arbejdsmarkedsrettet), som bidrager til borgerens udvikling og sikrer, at borgeren fastholder den positive udvikling og efterfølgende kan fastholde en varig bolig.
- Et tilbud om en passende varig bolig, når denne findes

Det er en forudsætning, at den enkelte borger er indstillet på at indgå i et forløb, der skal føre til varig bolig. Det gælder både i forhold til at modtage nødvendig støtte og arbejde med mål, og i forhold til at flytte videre, når en varig bolig er til rådighed.

Koblingen mellem midlertidige boliger og konkrete krav til borgeren kan sidestilles med, at der også er krav til unge som bor i en ungdomsbolig. Her er kravet at man skal være aktiv studerende for at kunne fastholde sin ungdomsbolig.

Overordnet ønsker kommunerne at arbejde med målgrupper, hvor der er mulighed for - via relevant støtte - at opnå en bedre udvikling, og der er et potentiale for, at borgeren på sigt kan fastholde boligen via egen indtægt. Det kan enten ske ved, at borgeren kommer i ordinært udstøttet arbejde eller ved at vedkommende bliver i stand til at varetage f.eks. fleksjobs og samtidig opnår en mere selvstændig tilværelse med kontrol over eget liv.

Målgrupperne for forsøget

Fælles for de målgrupper, forsøget omfatter, er, at kommunerne har

pligt til at yde en faglig indsats i forhold til dem, f.eks. i form af bostøtte i eget hjem.

Alternativet for de pågældende målgrupper er et længerevarende ophold på kommunale tilbud (herberger, krisecentre, botilbud eller midlertidige boliger for flygtninge). For nogle indebærer det en løs eller ingen tilknytning til boligmarkedet. Dermed er der risiko for en større social deroute, som det kan kræve lang tid og omfattende social støtte at bryde igen.

Forsøget omfatter to overordnede borgergrupper:

Borgergruppe 1 er borgere, som er klar til at flytte i egen bolig, men hvor der ikke kan findes en billig bolig. De bor på forsorgshjem, bomiljø/botilbud eller lignende.

Borgergruppe 2 er borgere, som har brug for et overgangstilbud eller mellemstation, før de er klar til at flytte i egen bolig. Det kan være unge, der skal flytte hjemmefra og som har behov for botræning i en kortere periode, inden de kan flytte hjemmefra. Det kan være borgere, der skal udsluses fra bomiljø i et mere gradvist tempo og som har brug for at fastholde en tilknytning til bomiljøet/tilbuddet undervejs.

De konkrete målsætninger og den støtte, som kommunen vil tilknytte afhænger af, hvilken målgruppe, der er tale om. Målgrupperne har forskelligt potentiale og dermed vil udviklingen ikke være lige hurtig for alle målgrupper.

Aarhus, Høje-Taastrup og København ønsker at iværksætte indsatser i forhold til følgende målgrupper, der går på tværs af de to borgergrupper.

- Borgere med fysisk eller psykisk handicap (herunder f.eks. borgere med autisme og udviklingshæmning).
- Psykisk sårbare borgere (f.eks. unge, der udsluses fra foranstaltning, borgere med diagnose, men også borgere, som ikke har en konkret diagnose)
- Borgere med større sociale problemer (f.eks. hjemløse og borgere truet af hjemløshed)

Boligløsningen

Selve boligløsningerne kan variere, både hvad angår boligtype, ejerforhold, antal og placering. Hvis der gives mulighed for forsøg, vil kommunerne hver især afklare, hvordan konkrete projekter kan realiseres i den enkelte kommune. Et eksempel er pavilloner, der opføres på en midlertidigt ledig kommunal eller privat grund, hvor pavillonen enten ejes af kommunen eller lejes/leases af kommunen. Kommunen, en boligorganisation eller en privat udlejer vil stå for udlejningen. Kommunen vil i udgangspunktet have anvisningsretten over boligerne. For at sikre fleksibilitet i forhold til lokalplaner og byudvikling i de enkelte kommuner, kan pavillonerne være flytbare,

så pavillonerne kan flyttes til en ny ledig grund, når grunden på et tidspunkt skal bruges til andre formål.

For de unge, der skal flytte hjemmefra (borgergruppe 2), kan der være tale om pavilloner, der opstilles på forældrenes grund. For de borgere, der har brug for trinvis udslusning, kan der være tale om, at pavillonerne opstilles i nærheden af deres nuværende bomiljø/botilbud. Herved er der mulighed for, at den hidtidige støtte i tilbuddet kan følge med i den midlertidige bolig.

Der kan også være tale om, at midlertidige boliger indrettes som deleboliger/bofællesskaber, så botræning og udslusning sker sammen med andre borgere.

I de deltagende kommuner vil der blive opstillet en række kriterier for boligløsningernes beliggenhed og antal. Hvad angår beliggenhed kan det fx have betydning, at der er kort afstand til offentlig transport, fordi målgruppen typisk ikke har bil. Afstand til anden bebyggelse kan også blive et kriterium, dels for at sikre borgernes adgang til sociale fællesskaber, dels for at holde etableringsudgifterne nede (fx tilslutning, kloakering mv.).

Samtidig er det væsentligt for kommunerne, at borgere med sociale problemer ikke koncentrerer sig i større byggerier af midlertidige boliger. De midlertidige boliger skal samtænkes med den eksisterende by og fremtidig byudvikling, således at mulig ghettoisering så vidt muligt forebygges. Boligerne skal etableres sammen med permanente eller midlertidige boliger for andre mere ressourcestærke borgergrupper (fx studerende) eller som mindre bebyggelser. Herved sikres også større muligheder for flytbarhed. Endelig kan midlertidige boliger etableres i forbindelse med nybyggeri, som tiltænkes målgruppen.

Antallet af midlertidige boligløsninger vil afhænge af behov, pris og rentabilitet. De midlertidige boliger vil udgøre en fleksibel kapacitet for kommunerne, men skal ses som en nødløsning i forhold til et tilbud om varig bolig. Boligerne må ikke ende som en permanent tilbud for bestemte borgergrupper.

Midlertidig lejekontrakt

Dette forsøg skal ses i sammenhæng med et andet af netværkets forsøg, som handler om midlertidige lejekontrakter, idet kommunerne vurderer, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at tilbyde en borger en permanent lejekontrakt i en midlertidig bolig.

Sideløbende med at borgeren anvises til en midlertidig bolig, vil kommunen gøre borgeren opmærksom på, at den forventer at han eller hun aktivt arbejder på at finde en varig bolig, og at kommunen vil hjælpe efter behov. Når en varig bolig findes, er borgeren forpligtet til at fraflytte den midlertidige bolig, således at den midlertidige bolig løbende frigøres, og kan anvises til en ny borger. (se ansøgning om

midlertidige huslejekontrakter)

Midlertidigt huslejetilskud

Kommunerne forventer, at det ofte vil være nødvendigt at koble et huslejetilskud til en midlertidig bolig for at holde huslejen nede. Eksempelvis kan borgere på laveste kontanthjælp maksimalt betale en husleje på ca. 2800 kr. om måneden. Huslejen vil afhænge af prisniveauet for etablering og drift af de midlertidige boliger og hvilke aftaler der kan laves omkring brugsperiode mv. Såfremt der bliver mulighed for at etablere midlertidige boliger i en længere periode (+ 3 år), kan dette mindske behovet for tilskud. (se ansøgning om midlertidige huslejetilskud.

2. Mål og forventede resultater

De overordnede mål er at

- Borgeren opnår, via tildelingen af en midlertidig bolig, en mere selvstændig tilværelse og dermed mindre behov for kommunal støtte.
- Der skal etableres midlertidige boliger, som kan sikre, at borgere kan få en selvstændig bolig på et tidligere tidspunkt end det ellers var muligt

Netværket har følgende forslag til mål:

Kvantitative mål

- Flere borgere i de konkrete målgrupper får egen bolig på et tidligere tidspunkt.
- Borgerens positive udvikling understøttes via tildelingen af en midlertidig bolig. Dette fører til, at borgerne i boligerne i højere grad kommer i arbejde/uddannelse
- Den midlertidige bolig fastholdes og borgeren sluses videre til varig bolig. Den varige bolig fastholdes i mindst 2 år, med mindre borgeren selv i den midlertidige boperiode skaffer sig anden ordinær bolig.
- Borgere med sociale problemstillinger spredes og integreres i byen frem for at være koncentreret i forskellige former for botilbud eller i få områder med billige boliger.
- Borgerne opnår en mere selvstændig tilværelse og dermed mindre behov for kommunal støtte.
- En varig bolig kan tilvejebringes indenfor 2 år.

Økonomiske mål

- Der skal i forhold til den enkelte målgruppe opstilles en business case, som viser en kommunal- og samfundsøkonomisk gevinst i forhold til en løsning på et kommunalt botilbud, forsorgshjem mv.

Kvalitative mål:

- Borgerne oplever en mere selvstændig tilværelse og dermed mindre behov for kommunal støtte.

Hvis forsøget bliver godkendt, vil kommunerne i netværket i samarbejde med KORA i løbet af foråret 2017 fastlægge konkrete mål for de målgrupper, der arbejdes med. Målene skal opstilles ud fra de enkelte målgruppers kompetencer og muligheder for udvikling, herunder hvor hurtigt en udvikling kan forventes.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Behovene i dette afsnit omhandler de midlertidige boligløsninger. Forsøg med midlertidige huslejetilskud og midlertidige lejekontrakter og deres afledte behov for forsøgshjemler er uddybet i deres respektive ansøgninger.

Hvem skal kunne etablere midlertidige boliger:

Kommunerne ønsker, at kommune, almene boligorganisationer og private udlejere får mulighed for at etablere midlertidige og flytbare boliger på tilgængelige grunde. Etablering skal naturligvis ske efter aftale med den pågældende grundejer.

Hvis boligerne etableres i privat regi, skal der være mulighed for kommunal anvisning til boligerne, uanset nuværende lovgivning om anvisning til private udlejere.

Netværket efterspørger mulighed for at etablere og drive midlertidige boliger i samarbejde med almene boligorganisationer.

Kommunerne ønsker aftalefrihed, så der kan skabes velfungerende offentlige-private partnerskaber, da det kan give det bredest mulige fundament for at skabe erfaringer med midlertidige løsninger.

I forhold til de almene boligorganisationer vil forsøg formentlig kræve dispensation i forhold til almenboligloven.

Hvis kommunerne skal leje de midlertidige boliger, vil netværket gerne have en udvidet mulighed for fritagelse af deponering – pt kan man fritages i maksimalt 3 år.

Varighed af midlertidige boligløsninger:

Kommunerne ønsker forsøgsmæssigt en midlertidigheds periode på 8-10 år for at kunne holde huslejen nede. I forslag til ny planlov, som aktuelt er fremsat, opereres med mulighed for at etablere boliger i en periode på 3 år. Det har fra både privat og kommunal side været fremhævet, at det nuværende forslag vil føre til at midlertidige boliger vil blive dyre for borgeren, fordi afskrivningsperioden er for kort.

Den midlertidige placering af boligløsningerne på ledige grunde

Den nye planlovs forslag til dispensation fra en lokalplans principper (formål og anvendelsesbestemmelser) kan måske muliggøre midlertidige boligløsninger. Der står i betænkningen, at ”Der vil ikke kunne dispenseres til anlæg m.v. der ikke vil kunne fjernes, eller som på anden måde vil medføre en permanent ændring eller påvirkning af området. Ligeledes vil der som udgangspunkt ikke kunne dispenseres til meget omkostningsfulde konstruktioner, som kun vanskeligt vil kunne fjernes.”

De fysiske boligløsninger – krav til bygningerne

Der er behov for, at der i bygningsreglementet stilles lempeligere krav til midlertidige boliger end til permanente boliger. I dag er kravene stort set enslydende. Det er væsentligt med lavest mulige etableringsudgifter for at sikre, at lejen ikke bliver høj, når boligerne afskrives over kort tid. Fx kunne det være en fordel at tilslutningsafgifterne ikke skal betales hver gang boligerne flyttes men betales en gang for alle.

Der vil herudover være behov for at afklare en række spørgsmål i forhold til, om midlertidige boliger kan opstilles på allerede bebygget grund, og hvad konsekvenserne i givet fald vil være.

Oprettelse og evt. flytning af en midlertidig almen boligforening?

Kommunerne antager, at der blandt almene boligorganisationer vil være interesse for at bidrage til løsningen af boligsituationen via etablering af midlertidige almene boligforeninger. I så tilfælde skal det være muligt at midlertidige almene boliger kan flyttes, uden at der er tale om en nedlæggelse jf. boligreguleringsloven. Det skal også afklares, om der skal henlægges midler til flytteomkostninger. Alternativt vil en flytning af en midlertidig bolig kunne føre til væsentlige huslejeforhøjelser. Det skal være muligt at flytte boligen uden at søge ny byggetilladelse hver gang og uden, at der hver gang skal ske opdateringer af boligen mv. jf. nyeste krav i bygningsreglementet.

Det skal også være muligt at etablere flytbare boliger uden krav om elevator, parkeringspladser eller oprensning af grunden.

Endelig skal det overvejes, hvordan omkostninger ved bortskaffelse efter endt brug finansieres.

En midlertidig bolig skal være forankret i boliglovgivningen og ikke i serviceloven.

I forhold til netværkets overordnede formål om at understøtte en positiv udvikling hos borgeren, og hjælpe borgeren til at komme videre med sit eget liv, er det nødvendigt, at den midlertidige bolig sidestilles med en ordinær bolig. Det vil sige, at borgeren får en (om end midlertidig) lejekontrakt og kan søge boligstøtte på lige vilkår

med borgere, der bor i almene/private boliger.

Kommunerne ønsker desuden at de midlertidige boliger kan samtænkes med nuværende bestemmelser om udslusningsboliger, inklusionsboliger og startboliger i boliglovgivningen. (Se ansøgning om huslejetilskud)

Mulighed for samarbejder mellem kommune og privat udlejer (privat udlejningsbyggeri)

Kommunerne ønsker, at der bliver mulighed for, at indrette midlertidige boliger som deleboliger/kollektive bofællesskaber, så botræning og udslusning også kan ske i regi af kollektive boligløsninger.

Aktuelt findes der alene bestemmelser om disse boligtyper i almenboligloven. Kommunerne ønsker et øget samarbejde med private parter, hvorfor bestemmelser om særlige boligtyper også bør være en mulighed i forhold til privat byggeri eller kommunale boliger.

For at boligerne kan etableres i privat regi, er der behov for en særskilt hjemmel til anvisning i privat udlejningsbyggeri. Der vil i den forbindelse være behov for fravigelse af en række af betingelserne i lov om kommunal anvisning til privat udlejningsbyggeri, f.eks.

- Kravet om at kommunerne har udsatte områder jf. de to statslige lister over områder (hhv. ghettolisten og listen over områder med høj andel af beboere udenfor arbejdsmarkedet)
- Kravet om at kommunerne har 100 % kommunal anvisning eller kombineret udlejning
- Kravet om at aftaler har et maksimalt forløb på 6 år og ikke kan fornyes eller forlænges

Inspiration fra integrationsloven

Integrationsloven kan give inspiration i forhold til etablering af midlertidige boliger, idet kommunerne har mulighed for hurtigt at oprette midlertidige boliger til flygtninge. Boligerne kan kun være etableret i privat eller kommunalt regi.

Kommunerne i netværket henviser i den forbindelse både til kommunernes mulighed for at indrette midlertidige opholdssteder for flygtninge, der er en særlig låneadgang og der skal ikke ske deponering samt at kommunerne i forhold til flygtninge kan fravige lokalplaner mv. i op til 5 år.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Hvorvidt forsøg realiseres, afhænger af politisk godkendelse i kommunerne, herunder af den økonomiske prioritering.

Hvilken støtte den enkelte borger skal have tilrettelægges i kommunerne ud fra den enkelte målgruppes behov, muligheder og potentiale. Der vil f.eks. være forskel på sociale indsatser, som skal indsluse og fastholde unge hjemløse i en uddannelse og

integrationsindsatser, som skal bringe nyankomne flygtninge i arbejde. Som led i indsatsen skal borgeren finde en varig bolig eventuelt med hjælp fra kommunen. I nogle kommuner vil flytning til varig bolig være afhængig af, at der etableres nye billige boliger til målgruppen. Perioden, som den midlertidige bolig skal bebos af den enkelte borger, vil derfor være variabel.

Nogle målgrupper vil have behov for socialfaglig eller beskæftigelsesrettet støtte i hele den periode, de bebor en midlertidig bolig, og muligvis også efter at de flytter i varig bolig. Andre vil alene have behov for en korterevarende støtte i forbindelse med indflytning. Det vil være forskelligt fra kommune til kommune, om de rette tilbud om faglig støtte findes i tilstrækkeligt omfang, om der skal udvikles nye støttetilbud, eller om nuværende indsatser skal omlægges.

Retssikkerhed

De borgere, som tilbydes en midlertidig bolig, får en retsstilling svarende til ungdomsboliger, hvor behovet for boligen er sammenhængende med en aktiv uddannelsesstatus. Samlet set er der tale om en bedre overordnet løsning for borgeren, idet alternativet er ophold på kommunalt tilbud som f.eks. herberg eller som sofasover i en længere periode.

Der vil formentlig opstå situationer hvor borgeren af forskellige grunde ikke kan leve op til de betingelser der er sat for at gennemføre forløbet og kommunen er nødt til at opsig vedkommende i den midlertidige bolig. I sådanne tilfælde skal kommunerne kunne tilbyde anden form for husly. Manglende samarbejde må ikke føre til, at borgere ender uden tag over hovedet.

5. Evaluering

Netværket ønsker dels at evaluere udviklingen hos de borgere, som er omfattet af forsøget og dels evaluere de enkelte boligløsninger. Evalueringen vil blive tilrettelagt i samarbejde med KORA i løbet af foråret 2017. Den vil basere sig på de mål, som fastsættes for borgeren kombineret med kvalitative interviews af repræsentative borgere i målgruppen. Evalueringpunkter kunne være:

Antal borgere, som får et tilbud om midlertidig bolig

Kommunerne vil måle, hvor mange personer og husstande, der opnår en midlertidig bolig som led i forsøget.

Fastholdelse i midlertidig og varig bolig

Kommunerne vil måle, hvor længe borgerne fastholder såvel den midlertidige bolig, som den faste bolig, borgeren efterfølgende skal tilbydes. Herudover vil det blive registreret, hvor borgerne flytter hen, og om flytningen er udtryk for en positiv eller negativ udvikling (f.eks. om en ung tidligere hjemløs flytter til egen ungdomsbolig eller

f.eks. får en usikker c/o adresse).

Det vil blive undersøgt, hvor hurtigt borgeren flytter til en varig bolig.

Borgerens udvikling, herunder uddannelse/arbejdsmarked

Det undersøges, om der er forskel på borgerens udvikling alt efter om borgeren har ophold på botilbud/bomiljø, i midlertidig bolig eller i varig bolig.

Kommunerne vil herudover måle, om borgerne i målgruppen kommer i uddannelse og/eller arbejde, og om dette fastholdes.

Borgerens oplevelse

Kommunerne vil undersøge, hvilken betydning det har for den enkelte borger, at der er alene er tale om en midlertidig lejekontrakt. Der måles i særlig grad på, om borgeren oplever en mere selvstændig tilværelse. Det skal også undersøges om borgeren oplever positiv udvikling i øvrigt, eller om borgeren har ønsker og behov, som kan benyttes i en videre udvikling af forsøget.

”Tilbagefald”

I forhold til de borgere, som ikke opnår den forventede udvikling, skal årsager undersøges. Erfaringer fra sager om ”tilbagefald” skal benyttes til løbende udvikling af forsøget.

Beliggenhed - spredning af den midlertidige boligmasse

Det undersøges, om der opnås en spredt anvendelse af boliger til sociale målgrupper/flygtninge

Sammenhængende og fleksibel socialfaglig indsats

Kommunerne vil undersøge hos medarbejder og borgere i målgruppen, om der opnås en mere sammenhængende og fleksibel indsats i forhold til målgrupperne.

Frikommunenetværk om billige boliger og fleksible boligløsninger

ANSØGNING

01-12-2016

Frikommuneansøgning om mulighed for midlertidig lejekontrakt

Frikommunenetværk	Flere billige boliger og fleksible boligløsninger			
Titel på forsøg	Midlertidig lejekontrakt			
Deltagerkommuner	Aarhus Kommune Favrskov Kommune Høje Taastrup Kommune Københavns Kommune Randers Kommune Roskilde Kommune <i>(Med forbehold for efterfølgende politisk godkendelse af såvel deltagelse i forsøget som af konkrete projekter under en forsøgshjemmel)</i>			
Faglig kontaktperson	Torben Rugholm, Randers Kommune			
	Telefon	515623 63	E-mail	Torben.rugholm@randers.dk
Netværkskoordinator	Christine Bagge Petersen, Høje-Taastrup Kommune			
	Telefon	2059 8692	E-mail	christinepe@htk.dk
Dato for ansøgning	1. december 2016			

1. Beskrivelse af forsøget

De seneste år har der været en stærkt stigende efterspørgsel på boliger, som borgere med lav indkomst kan betale. Efterspørgslen kommer både fra helt almindelige borgere med lavindkomstjobs og studerende på SU, men rammer især socialt udsatte borgere, borgere med psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse og flygtninge. Det medfører længere ventetider på de boligsociale anvisningslister i kommunerne samt usikre boligforhold for udsatte grupper. Boligmanglen er en barriere for kommunernes recovery-orienterede arbejde med borgerne, der kan opnå en bedre udvikling ved at modtage relevant faglig og rehabiliterende støtte i egen bolig. Den positive udvikling for borgerne bremses, når de lever under usikre boligforhold eller er nødsagede til at opholde sig unødvendigt lang tid i forskellige typer af botilbud, fx på herberger. Et eksempel på dette er unge hjemløse, der ikke kan holde fokus på at gennemføre uddannelse eller finde et arbejde, fordi

**Aarhus Kommune
Favrskov Kommune
Høje Taastrup
Kommune
Københavns Kommune
Randers Kommune
Roskilde Kommune**

de konstant er på jagt efter et nyt sted at sove. Der er på en lang række områder evidens for at støtte i egen bolig er det bedste for borgernes udvikling, men i den nuværende situation har kommunerne ikke mulighed for at tilvejebringe det nødvendige antal boliger til de borgere, der har behov for det.

Kommunerne ønsker at samtænke bolig og midlertidige støtteforløb, så boligen følger støtten, borgeren får en midlertidig lejekontrakt. For det første ønsker kommunerne at kunne tilbyde en borger, der visiteres til et af kommunernes bomiljøer (begrebet dækker boliger oprettet efter almenboliglovens § 105, fx også bofællesskaber og opgangsfællesskaber), en midlertidig lejekontrakt.

I dag får borgeren en permanent kontrakt. Det betyder, at når borgeren er kommet sig, og ikke længere har behov for den støtte, der gives på bomiljø, kan han alligevel, i kraft af sin lejekontrakt, blive boende. Det forhindrer kommunerne i løbende at tilbyde borgeren det mindst indgribende tilbud.

Herudover ønsker kommunerne at kunne give en midlertidig lejekontrakt til borgere, der modtager et midlertidigt huslejetilskud og/eller en midlertidig boligløsning. (Se netværkets ansøgninger om dette).

Det overordnede formål med netværkets forsøg med midlertidige huslejekontrakter, er, i lighed med netværkets andre ansøgninger, at understøtte en positiv udvikling hos borgere i målgruppen for forsøget og at forebygge at borgeren blive fastholdt i en u hensigtsmæssig social situation, f.eks. som følge af hjemløshed eller et unødvendigt langt ophold på et botilbud.

Ved at tilbyde borgerne en bolig med en midlertidig lejekontrakt kan borgeren hurtigere komme videre med eget liv, end det ellers vil være muligt. Som beskrevet i ansøgningerne om midlertidigt huslejetilskud og midlertidige boligløsninger ønsker kommunen at arbejde med målgrupper, hvor der er mulighed for - via relevant støtte - at opnå en bedre udvikling, og hvor der er et potentiale for, at borgeren på sigt kan fastholde boligen via egen indtægt.

De midlertidige lejekontrakter, skal dog også kunne benyttes i tilfælde, hvor det først skal afklares, hvad der er et godt og relevant varigt tilbud til borgeren, således at borgerens blivende bolig først findes, når det via ophold i midlertidig bolig er blevet tydeligt, hvilken støtte og hvilken type bolig, der skal ydes fremadrettet.

I forsøget om midlertidige huslejekontrakter tilbydes borgerne:

- En midlertidig lejekontrakt i en bolig eller i et bomiljø, som borgeren har råd til. I nogle tilfælde kan kommunen yde et økonomisk tilskud til huslejen.
- Faglig støtte (social, integrationsmæssig og/eller arbejdsmarkedsrettet), som skal understøtte borgerens udvikling samt sikre, at borgeren fastholder såvel den

midlertidige bolig, som en efterfølgende fast bolig. I tilfælde hvor borgere tilbydes en midlertidig lejekontrakt på et bomiljø, vil der være en klar forventning om, at borgeren i tiden på bomiljøet udvikler færdigheder, som kan gøre borgeren mere selvhjulpen i en fremtidig boligløsning.

- Enten et tilbud om at overtage boligen, hvis det er økonomisk muligt *eller* et tilbud om en passende varig bolig, når den er til rådighed og formålet med den midlertidige lejekontrakt er opnået. For borgere, som har en midlertidig lejekontrakt på et bomiljø, kan den varige boligløsning også blive en bolig i et botilbud/bomiljø under serviceloven eller almenboligloven med varig lejekontrakt, hvis det viser sig, at borgeren ikke udvikler sig som ventet eller bliver dårligere under det midlertidige ophold.

Borgerens kontrakt bør kunne opsiges, hvis fagpersoner omkring borgeren vurderer, at manglende engagement og samarbejde fra borgeren betyder, at de aftalte mål ikke kan nås. Tilsvarende skal der være mulighed for, at borgeren flytter tilbage til det oprindelige tilbud eller til et bedre egnet botilbud, hvis borgeren får tilbagefald, f.eks. i tilfælde af svært forværret helbred.

Målgrupperne for forsøget

Fælles for de målgrupper, forsøget skal omfatte er, at kommunerne har pligt til at yde en faglig indsats i forhold til dem, f.eks. i form af støtte i eget hjem eller beskæftigelsesrettet støtte.

Forsøget omhandler tre forskellige borgergrupper:

Borgergruppe 1 er borgere som enten er klar til at flytte i egen bolig, men hvor der ikke kan findes en bolig. De bor på forsorghjem, bomiljø, botilbud eller lignende.

Borgergruppe 2 er borgere som har brug for et overgangstilbud eller mellemstation, før de er klar til at flytte i egen bolig. Det kan være unge, der skal flytte hjemmefra, og som har behov for botræning i en kortere periode, inden de kan flytte hjemmefra. Det kan også være borgere, der skal udsluses fra bomiljø i et mere gradvist tempo, og som har brug for at fastholde en tilknytning til bomiljøet/tilbuddet undervejs.

Med begge disse borgergrupper har kommunerne en forventning om, at de kommer i ordinært understøttet arbejde eller at de bliver i stand til at varetage f.eks. fleksjobs.

Den 3. borgergruppe er borgere, hvis støtte behov ikke er fuldt afklaret. Disse borgere tilbydes derfor et tidsbegrænset forløb, fx et afklaringsforløb eller et intensivt botræningsforløb, inden de tilbydes en mere varig løsning. Det kan fx være unge udviklingshæmmede, der efter et forløb bliver klar til at bo med mindre støtte. Den varige boligløsning kan være det bomiljø, borgeren er blevet trænet på, et andet bomiljø eller egen bolig.

Kommunerne ønsker mulighed for i enkelte konkrete tilfælde at kunne fastholde nuværende bolig i forsøget. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor en borger med psykisk lidelse eller en socialt udsat børnefamilie står overfor udsættelse pga. restancer, men kan få nytte af projektets indsatser. I sådanne tilfælde vil det være unødigt bureaukratisk, hvis støtten alene kan ydes i forbindelse med en flytning til anden bolig. Dette forudsætter naturligvis at de pågældende er omfattet af de målgrupper, som kommunerne ønsker at prioritere i forsøget, og at borgeren/familien ønsker at indgå i en samlet løsning, som beskrevet ovenfor.

De konkrete målsætninger og den støtte, som kommunen vil tilbyde, afhænger af, hvilken målgruppe, der er tale om. Målgrupperne har forskelligt potentiale og dermed vil udviklingen ikke være lige hurtig for alle målgrupper.

Netværkets kommuner ønsker alle at deltage i forsøg vedr. midlertidige huslejetilskud og midlertidige lejekontrakter. Der er dog forskel på, hvilke konkrete projekter, der i første omgang prioriteres i den enkelte kommune og hvordan projektet udmøntes i den enkelte kommune.

De overordnede målgrupper, som kommunerne ønsker at iværksætte indsatser i forhold til er følgende:

Alle 6 kommuner:

- Borgere med fysisk eller psykisk handicap (herunder f.eks. borgere med autisme og udviklingshæmning).
- Psykisk sårbare borgere (f.eks. unge, der udsluses fra foranstaltning, borgere med diagnose, men også borgere, som ikke har en konkret diagnose)

Aarhus, Høje Taastrup, København, Roskilde og Randers:

- Borgere med større sociale problemer (f.eks. hjemløse og borgere truet af hjemløshed)

Aarhus, København og Randers

- Nyankomne flygtninge (kommunen har pligt til at tilbyde varig bolig, de kan betale og er ofte nødt til at indkvartere i midlertidig kommunal bolig).

Midlertidige leje eller midlertidig fremleje

Forsøget kan enten bestå i, at kommunen får adgang til at leje boliger eller ejendomme og herefter fremleje boligerne til en relevant målgruppe på midlertidig fremlejekontrakt. Alternativt kan der laves forsøg med mulighed for, at målgruppen får en midlertidig lejekontrakt med den relevant udlejer.

Modellen skal benyttes, hvor en given støtte-indsats kun har midlertidig karakter. Lejeperioden skal løbe, til formålet er opnået,

eller til forventningen om en positiv udvikling ikke er til stede.

Midlertidigheden afpasses til målgruppen. Det betyder, at der vil være forskel på, hvor lang den midlertidige periode vil være, alt efter hvilken målgruppe, der er tale om, og hvilken udvikling, de konkrete borgere skal gennemgå i perioden. Varigheden af det midlertidige forløb, og dermed den midlertidige lejekontrakt såvel som støttens intensitet, tilpasses den enkelte borger. Under forløbet og inden kontraktens udløb skal kommune og borger aktivt arbejde på at finde en passende og varig bolig. Det kan enten være, at borgeren overtager boligen på ordinære vilkår, at borgeren finder en anden bolig, som vedkommende har råd til, eller at borgeren tilbydes en plads på et bomiljø, hvis borgeren viser sig at være i målgruppe for det.

2. Mål og forventede resultater

De overordnede mål er at

- Borgerne opnår en mere selvstændig tilværelse og dermed mindre behov for kommunal støtte.
- Støtten bliver mere fleksibel og virksom end de nuværende bestemmelser muliggør

Netværket har følgende forslag til mål:

Kvantitative mål

- Flere borgere i de konkrete målgrupper får egen bolig som følge af et ophold med en midlertidig lejekontrakt. Boligen med den midlertidige lejekontrakt fastholdes i udlejningsperioden.
- Flere borgere fastholder den efterfølgende varige bolig eller en tilsvarende varig bolig, som vedkommende flytter til på eget initiativ, i mindst to år (Borgergruppe 1 og 2)
- Flere borgere kommer i uddannelse/arbejde eller opnår øget selvhjulpenshed i dagligdagen.
- Flere borgere med sociale problemstillinger bor integreret i byen frem for at være koncentreret i forskellige former for bomiljøer eller få områder med billige boliger.
- Flere borgere opnår en mere selvstændig tilværelse og dermed mindre behov for kommunal støtte.

Økonomiske mål

- Der skal i forhold til den enkelte målgruppe opstilles en business case, som viser en kommunal- og samfundsøkonomisk gevinst i forhold til en løsning på et kommunalt botilbud, forsorghjem mv.

Kvalitative mål:

- Borgerne oplever en mere selvstændig tilværelse og dermed mindre behov for kommunal støtte.

Hvis forsøget bliver godkendt, vil kommunerne, i samarbejde med KORA, i løbet af foråret 2017 fastlægge konkrete mål for de målgrupper, der arbejdes med. Målene skal opstilles ud fra de enkelte målgruppers kompetencer og muligheder for udvikling, herunder hvor hurtigt en udvikling kan forventes.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Behovene i dette afsnit omhandler kun midlertidige lejekontrakter. Afledte behov for forsøgshjemler omkring midlertidige boliger og huslejetilskud, er uddybet i de respektive ansøgninger om disse emner.

Midlertidig lejekontrakt

Kommunerne ønsker mulighed for at borgerne i visse tilfælde kan tilbydes en midlertidig lejekontrakt. I forhold til forsøg med midlertidige boliger skal midlertidig lejekontrakt understøtte, at borgeren ikke får en lejekontrakt der overstiger, hvor længe boligen skal være i drift på en given adresse. I forhold til et huslejetilskud skal en midlertidig lejekontrakt sikre, at borgeren alene får en varig lejekontrakt, når borgeren har opnået økonomi til dette, fx ved at komme i arbejde. Se uddybning i netværkets ansøgninger om huslejetilskud og om midlertidige boliger.

I forhold til den målgruppe, som netværket ønsker at botræne i boliger med en midlertidig lejekontrakt, sikrer midlertidigheden, at der er et løbende flow i de pågældende boliger. Dermed vil flest mulige borgere få mulighed for et systematisk botræningsforløb. I denne forbindelse vil det være op til kommunen at understøtte flow i de midlertidige boliger ved løbende at sikre, at borgere, som ikke selv kan skaffe sig en egnet bolig, tilbydes bolig eller andet relevant tilbud, når den midlertidige lejekontrakt udløber.

Endelig ønsker kommunerne at kunne tilbyde en midlertidig kontrakt, når borgere flytter ind i boliger efter almenboliglovens § 105 (bomiljøer). Det skyldes et ønske om at sikre borgerne samme lejevilkår som borgere i tilbud efter servicelovens § 107-108. Tilbud efter hhv. servicelov og almenboliglov kan opfylde samme behov hos en borger med funktionsnedsættelse. Det vil derfor altid være en konkret vurdering, hvilken type tilbud en konkret borger anvises til, og det kan i mange tilfælde afhænge af, hvilket tilbud, der er ledigt og hvad borgeren har råd til.

I tilbud efter ABL § 105 betaler borgeren almindelig leje. I tilbud efter SL § 107 og 108 betaler borgeren alene opholdsbetaling. Forskellen afspejles desuden i, at borgere med bolig efter ABL § 105 får ordinær lejekontrakt, mens borgere i tilbud efter SL § 107 og 108 ikke får lejekontrakt. Med en midlertidig lejekontrakt i tilbud efter ABL § 105, får kommunen mulighed for at samtænke bolig og støtteforløb. Det kan sikres, at borgeren løbende sikres det boligtilbud, som bedst understøtter borgerens udvikling. Samtidig kan der være

mulighed for at sikre, at betalingsevnen ikke bliver afgørende for hvilken type tilbud, borgeren modtager.

Inspiration fra inklusionsboliger og udslusningsboliger

Lejeloven og almenlejeloven giver i dag ikke mulighed for, at der kan laves midlertidige lejekontrakter ud over i helt specifikke tilfælde. Kommunerne har i ønsket om midlertidige lejekontrakter ladet sig inspirere af de nuværende muligheder for oprettelse af inklusionsboliger og udslusningsboliger (ABL § 62a og 63). Bestemmelserne om disse boligtyper giver mulighed for hhv. midlertidig lejekontrakt i en begrænset periode og for bevilling huslejetilskud. Netværket har ligeledes søgt inspiration i bestemmelserne om udlejning af ungdomsboliger. Her er kravet, at man er aktiv studerende for at kunne fastholde sin ungdomsbolig. De studerende skal hvert år dokumentere, at de fortsat er studieaktive.

Kommunerne i forsøget ønsker mulighed for, at midlertidig lejekontrakt kan benyttes mere systematisk i forhold til forsøgets målgrupper. Dette kan ske via udvidelse af målgruppen for de pågældende bestemmelser eller via en særlig hjemmel i boliglovgivningen til kommunenetværket, som imødekommer netværkets behov.

En bolig med en midlertidig lejekontrakt skal være forankret i boliglovgivningen og ikke i serviceloven.

Kommunerne ønsker, at en hjemmel findes i relation til boliglovgivningen, da det er en separat målsætning for netværket, at borgeren i højere grad opnår øget selvhjulpenhed i egen bolig. Et tilbud efter servicelovens vil ofte ikke blive opfattet som en bolig af borgeren.

Fælles for netværkets målgrupper er, at netværket ønsker at opnå en positiv udvikling hos borgeren i retning af øget kontrol over eget i liv, og i forhold til de stærkere målgrupper i dette forsøg også øget tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse. Der vil dog være stor forskel på, hvor hurtigt en udvikling kan opnås for den enkelte borger. Kommunerne ønsker derfor, at der bliver mulighed for, at der kan indgås midlertidige lejekontrakter også i perioden på de 2 år, som er grænsen i de eksisterende bestemmelser.

I forhold til borgeren er det et selvstændigt hensyn, at kommunerne ønsker at oprette midlertidige boliger i mindre enheder tættere på lokalsamfundet. Alternativet er i dag ofte, at borgerne indkvarteres på større tilbud efter serviceloven.

Opsigelse af en midlertidig lejekontrakt

Som udgangspunkt kan en midlertidig lejekontrakt alene ophæves, hvis der er tale om misligholdelse, f.eks. manglende betaling eller manglende overholdelse af husordenen.

Også i forhold til regler om opsigelse af boligen i forsøget lader

netværket sig inspirere af eksisterende bestemmelser om inklusionsboliger og startboliger, som begge har midlertidige lejekontrakter. I forhold til disse to boligtyper er der i forarbejderne udtrykt et hensyn til, at boligerne skal komme flest mulige i målgruppen til gavn, hvorfor der skal skabes flow i boligerne via midlertidig lejekontrakt.

Herudover gives der mulighed for, at boligerne kan opsiges, når borgeren ikke længere er i målgruppen for tilbuddet, det være sig fordi borgeren har behov for et tilbud med mere støtte, eller fordi borgeren ikke længere har behov for så intensiv støtte. Kommunerne i netværket ønsker tilsvarende, at der bliver mulighed for, at en borger i netværksforsøget kan opsiges, når borgeren er klar til at bo i et mere permanent tilbud. Det gælder, hvad enten der er tale om et tilbud om ordinær bolig eller et tilbud med mere støtte. Tilsvarende bør en borger kunne opsiges, hvis vedkommende alligevel ikke ønsker at modtage den støtte, der er tilknyttet det enkelte forsøg.

Kommunerne vil dog i alle tilfælde sikre, at borgeren ikke opsiges uden andet relevant tilbud.

Boligtyper

Kommunerne ønsker generelt aftalefrihed i forhold til aktører på boligmarkedet. Det betyder, at der skal kunne indgås aftaler om midlertidige lejekontrakter både med almene og private udlejere. Der skal også kunne oprettes tilbud i kommunale boliger. Dette forudsætter ændring af lov om kommunal anvisning (jf. ansøgning om huslejetilskud).

Leje/fremleje

Kommunerne ønsker en model, hvor lejeren indgår en midlertidig lejekontrakt med udlejer, fordi det giver størst mulige fornemmelse for borgeren af at have egen bolig.

Det kunne også være muligt at etablere en model, hvor kommunen lejer konkrete boliger og fremlejer dem til en borger i målgruppen for forsøget. I så tilfælde får borgeren dog en kontrakt med kommunen frem for med en udlejer. Her vil der være den ulempe, at hvis der opstår husordensproblemer, vil det i princippet være kommunen som udsættes af boligen. Dermed vil en given bolig ikke være til rådighed for fremtidige borgere, hvis en enkelt borger har skabt problemer. Det er i forhold til botræning mv. mest hensigtsmæssigt, at borgeren selv skal tage ansvar for egne handlinger.

I forhold til netværkets overordnede formål, der er at understøtte en positiv udvikling hos borgeren, og hjælpe borgeren til at komme videre med sit eget liv, er det væsentligt, at boligen med den midlertidige lejekontrakt sidestilles med en ordinær bolig. Dermed er det vigtigt, at borgeren kan søge boligstøtte på lige vilkår med borgere, der bor i almene/private/kommunale boliger.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Indsatsen i forhold til beboerne med en bolig med en midlertidig lejekontrakt tilrettelægges i kommunerne ud fra den enkelte målgruppes behov, muligheder og potentiale.

De midlertidige boliger bør have forskellige beliggenheder alt efter målgruppen. Eksempelvis vil det være optimalt, at boliger, som skal bruges af udviklingshæmmede, hvor målet især er at udvikle kompetencer til at mestre hverdagslivet mest muligt selv, ligger samlet i enten en lille klynge eller opgang. Herimod vil det være at fortrække hvis lejligheder til socialt udsatte borgere og flygtninge har en spredt beliggenhed.

Retssikkerhed

Det vil kunne opleves mindre trygt og sikkert for den enkelte borger at få et tilbud om en midlertidig kontrakt frem for en varig bolig. I den forbindelse er det dog vigtigt at være opmærksom på, at den overordnede problemstilling er, at der ikke er et tilstrækkeligt antal boliger til rådighed, som målgruppen har råd til. Alternativet for målgruppen for forsøget er, at de i stedet for den midlertidige bolig får unødigt langvarige ophold på botilbud, f.eks. herberger, eller under usikre boligforhold. Alternativet er således *ikke* en varig bolig. Midlertidig lejekontrakt kan derfor fungere som en lettelse for borgeren, som får et bedre tilbud på et tidligere tidspunkt, og som en buffer for kommunen, der får mere tid til at etablere varige tilbud på længere sigt.

Borgerne i målgruppen for det konkrete forsøg, som ikke har råd til kommunens boliger aktuelt, får med forsøgets elementer en retsstilling svarende til den aktuelle retsstilling for borgere i udslusningsboliger, inklusionsboliger og startboliger. I disse boligtyper er der tale om midlertidighed, og om at borgeren skal samarbejde om opsøgende støtte. Dette svarer til netværkets ønsker om at tilrettelægge sammenhængende forløb for de borgere, der omfattes af forsøg. Det er f.eks. i forarbejderne om inklusionsboliger og startboliger beskrevet, hvordan en borger, der ikke længere tilhører målgruppen, kan opsiges. Det kan både ske, hvis borgeren bliver for dårlig i forhold til målgruppen for boligen og ikke er motiveret for samarbejde om støtten, eller hvis borgeren bliver så velfungerende, at vedkommende ikke længere har behov for støtten i tilbuddet.

Forsøget kan også sammenlignes med retsstillingen i ungdomsboliger, hvor adgang til boligen er betinget af en aktiv uddannelsesstatus.

Samlet set mener kommunerne, at forsøget fører til en bedre overordnet løsning for borgeren, fordi de får et bedre og mere målrettet tilbud end det i dag er muligt at give.

Kommunerne i netværket mener, at forsøgets indhold giver et incitament hos borgeren til at fastholde og forstærke en positiv

udvikling.

5. Evaluering

Netværket ønsker at evaluere udviklingen hos de borgere, som er omfattet af forsøget. Evalueringen vil blive tilrettelagt i samarbejde med KORA i løbet af foråret 2017. Den vil basere sig på de mål, som fastsættes for borgeren kombineret med kvalitative interviews af repræsentative borgere i målgruppen. Evalueringspunkter kunne være:

Antal

Kommunerne vil måle, hvor mange personer og husstande, der opnår en bolig med midlertidig lejekontrakt som led i forsøget.

Fastholdelse

Kommunerne vil måle, hvor længe borgerne bor i bolig med midlertidig lejekontrakt. Herudover vil det blive registreret, hvor fraflyttere flytter hen, og om flytningen er udtryk for en positiv eller negativ udvikling (f.eks. om en ung tidligere hjemløs flytter til egen ungdomsbolig eller f.eks. får en usikker c/o adresse)

Endelig vil det blive undersøgt, om og hvor længe borgeren fastholder den efterfølgende varige bolig.

Borgerens oplevelse

Kommunerne vil undersøge, hvilken betydning det har for den enkelte borger, at der er alene er tale om en midlertidig lejekontrakt.

Der måles også på, om borgeren oplever en mere selvstændig tilværelse. Det skal også undersøges om borgeren oplever positiv udvikling i øvrigt, eller om borgeren har ønsker og behov, som kan benyttes i en videre udvikling af forsøget.

”Tilbagefald”

I forhold til de borgere, som ikke opnår den forventede udvikling, skal årsager undersøges. Erfaringer fra sager om ”tilbagefald” skal benyttes til løbende udvikling af ordningen.

Beliggenhed/integration

Det kan undersøges, om der opnås en spredt anvendelse af boliger til de socialt udsatte målgrupper og flygtninge.

Sammenhængende og fleksibel socialfaglig indsats

Kommunerne vil undersøge hos medarbejdere og borgere i målgruppen, om der opnås en mere sammenhængende og fleksibel indsats i forhold til målgrupperne.

Frikommunenetværk om billige boliger og fleksible boligløsninger

ANSØGNING

01-12-2016

Ansøgning om øget fleksibilitet i delebolig-ordningen

Frikommunene tværk	Flere billige boliger og fleksible boligløsninger			
Titel på forsøg	Øget fleksibilitet i deleboligordningen (kollektive bofællesskaber).			
Deltagerkommuner	Aarhus Kommune Københavns Kommune Randers Kommune Roskilde Kommune <i>(Med forbehold for efterfølgende politisk godkendelse af såvel deltagelse i forsøget som af konkrete projekter under en forsøgshjemmel)</i>			
Faglig kontaktperson	Mads Gädda, Aarhus Kommune			
	Telefon	8713 4137	E-mail	madga@aarhus.dk
Netværkskoordinator	Christine Bagge Petersen			
	Telefon	2059 8692	E-mail	Christinepe@htk.dk
Dato for ansøgning	1. december 2016			

1. Beskrivelse af forsøget

De seneste år har der været en stærkt stigende efterspørgsel på boliger, som borgere med lav indkomst kan betale. Efterspørgslen kommer både fra helt almindelige borgere med lavindkomstjobs og studerende på SU, men rammer især socialt udsatte borgere, borgere med psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse og flygtninge. Det medfører længere ventetider på de boligsociale anvisningslister i kommunerne samt usikre boligforhold for udsatte grupper. Boligmanglen er en barriere for kommunernes recovery-orienterede arbejde med borgerne, der kan opnå en bedre udvikling ved at modtage relevant faglig og rehabiliterende støtte i egen bolig. Den positive udvikling for borgerne bremses, når de lever under usikre boligforhold eller er nødsagede til at opholde sig unødvendigt lang tid i forskellige typer af botilbud, fx på herberger. Et eksempel på dette er unge hjemløse, der ikke kan holde fokus på at gennemføre uddannelse eller finde et arbejde, fordi de konstant er på jagt efter et nyt sted at sove. Der er på en lang række områder evidens for at støtte i egen bolig er det bedste for borgernes udvikling, men i den nuværende situation har kommunerne ikke

**Aarhus Kommune
Favrskov Kommune
Høje Taastrup
Kommune
Københavns Kommune
Randers Kommune
Roskilde Kommune**

mulighed for at tilvejebringe det nødvendige antal boliger til de borgere, der har behov for det.

Kommunerne må hvert år sende et større antal af de boliger, kommunen råder over til boligsocial anvisning, retur til almene boligorganisationer, fordi de er for dyre for kommunernes målgrupper, hvis de skal benyttes som selvstændige boliger.

Muligheden for at oprette deleboliger giver kommunerne et værktøj til at sikre, at der kan skabes boliger også for målgrupper, som ikke har råd til egen selvstændig bolig. Mange kommuner overvejer at benytte ordningen i forhold til unge og i forhold til flygtninge.

Deleboligerne udvider puljen af almene boliger, der reelt er til rådighed for målgrupperne, og er dermed en måde at sikre, at borgere, som er klar til at flytte i egen bolig, undgår at stagnere på et bomiljø eller et forsorgshjem. Det er en god business case for kommunen, at borgere, som ikke har råd til egen bolig, flytter i delebolig frem for at opholdes sig på et dyrt forsorgshjem eller botilbud.

Deleboliger er en relativt ny mulighed for kommunerne. I de kommuner, hvor man har gjort brug af den nye boligtype, har man nu erfaringer med administration af ordningen og med praktiske problemstillinger som følge af ordningen. Udfordringerne koncentrerer sig om 1) boligstøtte, 2) indretning og 3) opkrævning af leje og forbrugsudgifter. Udfordringerne udgør en barriere i forhold til brug af ordningen, herunder udlejernes villighed til at indgå i samarbejde om ordningen.

En del af motivationen for denne ansøgning er derfor at opnå en fleksibilitet og afbureaukratisering af den nuværende ordning, således at deleboliger på sigt kan blive et permanent supplement i kommunens vifte af boligmuligheder for såvel socialt udsatte som for flygtninge.

Kommunerne i forsøget er enige om, at deleboliger er en god boligløsning til unge, flygtninge og andre socialt udsatte grupper. Målgrupper, der som udgangspunkt ikke har råd til selvstændige boliger i de deltagende kommuner, eller hvor der aktuelt er for få billige boliger, hvorfor målgrupperne risikere løs tilknytning til boligmarkedet og i yderste konsekvens hjemløshed, som igen kan føre til alvorlig social deroute.

De konkrete problemstillinger beskrives nedenfor.

1. Boligstøttereglerne

I foråret 2016 gav Folketinget mulighed for, at kommunerne kunne anvise ned til 2 beboere til en delebolig. Imidlertid blev boligstøttereglerne ikke konsekvensrettet, hvorfor kommunerne kan anvise 2 beboere, men beboerne kan alene få boligstøtte, hvis der er mindst 3 beboere i deleboligen. Kommunerne i netværket ønsker at boligstøttereglerne tilrettes, således at også beboere i deleboliger med kun 2 personer, som er anvist af kommunerne, kan opnå boligstøtte.

Dette skyldes et ønske om at få flere boliger til rådighed for ordningen. Herudover er det kommunernes opfattelse, at der er mindre risiko for interne konflikter i boliger med kun 2 beboere end med 3 beboere.

For at beboerne kan opnå boligstøtte, skal de desuden være indflyttet samme dato. Imidlertid kan kommunerne som følge af dette krav stå med en ledig bolig, som genererer udgifter i form af tomgangsleje, indtil det fulde antal beboere til boligen er fundet. Kommunerne i netværket finder det mere hensigtsmæssigt, at beboerne løbende kan anvises til boligen. Dette ville forkorte de konkrete borgeres ventetid på en varig bolig og dermed forkorte deres ophold i usikre boligforhold eller på botilbud. Samtidig ville kommunens udgift til tomgangsleje blive mindre, fordi beboerne så ville dække dele af den samlede leje for boligen.

Der er ikke tale om, at kommunerne vil anvise enlige til en uhensigtsmæssig stor bolig i længere perioder, men blot om at kommunerne ønsker større fleksibilitet, således at det er muligt at etablere en grundig visitationsproces til boligerne. Det kan f.eks. være situationer, hvor kommunen en måned alene modtager 2 yngre flygtninge i målgruppen for en delebolig, men har en bolig til rådighed, der skal rumme 3 personer. Det må være muligt at tildele de 2 første personer boligstøtte ud fra deres udgift til boligen, selv om bofællesskabet ikke er anvist til alle beboere på samme dato. Kommunerne ønsker derfor mulighed for, at beboere i deleboliger kan opnå boligstøtte også, hvor der er sket en løbende indflytning.

Aktuelt henviser boligstøttebestemmelsen alene til deleboliger, som er oprettet i almene boliger. Kommunerne ønsker mulighed for at oprette deleboliger i såvel kommunale som i private udlejningsboliger. Målgrupperne har begrænset betalingsevne, og det er derfor væsentligt at boligstøtte kan bevilges, uanset hvilken boligtype, der er tale om.

2. Mangel på lovhjemmel til betaling af udgifter som følge af nødvendig indretning

Når en bolig etableres som delebolig, vil der ofte være behov for mindre indretningsudgifter, f.eks. opsætning af navneskilt, postkasse og etablering af selvstændig lås på værelsesdør.

I visse byggerier kan der være behov for større investeringer i form af opsætning af skillevæg. Det gælder f.eks. hvor en tidligere lejer har nedtaget en skillevæg uden at have pligt til re-etablering ved fraflytning. Det gælder også ved visse nyere byggerier, der for at holde prisen nede, etableres som stor-rumsboliger, hvor kun bad/toilet er afskærmet. Endelig har det i visse kommuner været en problemstilling, at brandmyndighederne stiller særlige krav til brandsikring, når flere anvises sammen. Disse krav kan medføre en større udgift.

Der er udstedt en vejledning, som gør opmærksom på, at kommunerne

ikke har hjemmel til at dække disse udgifter, og at disse skal dækkes af den anviste, som opnår en forbedring ved indretningen.

Kommunerne i netværket ønsker hjemmel til at dække udgifterne ud fra et rationale om, at det er kommunen, der har en økonomisk interesse i indretningen af en delebolig. Alternativet er ofte, at borgeren har forlænget ophold på botilbud eller et herberg, hvor kommunen skal dække en langt større udgift.

Derudover har de anviste borgere typiske en meget begrænset økonomi, som jo netop er begrundelsen for anvisningen af en delebolig frem for en selvstændig bolig.

Ministeriet har beskrevet, at de nævnte forbedringer kan udføres som led i beboerens råderet. Boligorganisationerne har gjort opmærksom på, at selv om borgeren kan benytte sin råderet over et alment lejemål, så vil en sag om råderet først kunne starte *efter* at borgeren er indflyttet. Såfremt borgeren ikke selv har råd til forbedringen, vil den således først kunne finde sted efter en indflytning.

Deleboligerne vil typisk blive benyttet til flere anvisninger i takt med at beboerne fraflytter. Det forekommer endelig ikke rimeligt, at den først indflyttede beboer skal dække udgiften for etablering af boligen.

Almene boliger udlejes i stigende omfang uden løse installationer som komfur og køleskab. I vejledningen fastslås det, at boligorganisationerne *kan* indsætte dette udstyr. Det er kommunernes erfaring, at der i boligorganisationerne ikke er villighed til dette. Det er typisk op til beboerdemokratiet at beslutte, om udstyret stilles til rådighed eller ej. Når det ofte ikke stilles til rådighed, skyldes det, at beboerne ønsker selv at lægge niveauet, og at vedligehold af udstyret er en væsentlig driftsudgift.

Som udgangspunkt skal boligerne indeholde et ekstra rum, hvor fællesskab kan udøves, eller et køkken med plads til f.eks. spisning og fællesskab. De borgere, som er målgruppen for deleboliger har som beskrevet typisk en meget lille indkomst. Det kan være vanskeligt at udstyre fællesrum med møbler eller køkken med f.eks. spisebord.

Kommunerne har mulighed for at bevilge enkeltydelser, som i princippet kunne gå til såvel komfur og køleskab, som til møbler. Enkeltydelser kan imidlertid ikke benyttes til genstande eller indbo til fælles brug. Bevilling af en enkeltydelse efter nuværende regler ville desuden give problemer i forbindelse med fraflytning, og hvis der i forhold til nogle af beboerne fastsættes vilkår om tilbagebetaling af ydelsen, og ikke i forhold til andre.

Kommunerne i netværket ønsker en hjemmel, der gør, at boligerne kan indrettes på hensigtsmæssig måde, således at fællesskabet i boligen understøttes. Det gælder såvel i forhold til ”faste indretninger” som postkasser og skillevægge, som i forhold til ”løse indretninger” som f.eks. komfur, køleskab og fælles spisebord.

3. Regler vedr. huslejeopkrævning og forbrugsudgifter

Aktuelt betaler beboere i delebolig tilsammen lejen for den samlede bolig og forbrugsudgifter for den samlede bolig. Mange steder opkræves f.eks. el som et a conto-beløb, og der sker afregning med faste mellemrum. Kommunerne har gjort den erfaring, at el-leverandører alene ønsker én kunde registreret. Derfor har en enkelt beboer i eksisterende fællesskaber måttet påtage sig denne rolle. Det giver en problemstilling i forhold til fraflytninger. Når en tidligere beboer fraflytter, er det ikke sikkert, at vedkommende ønsker at betale en ekstra-regning for forbrug. Den beboer, der har ladet sig registrere som kunde, vil derfor blive registreret med den samlede gæld. Kommunerne ønsker hjemmel til, at leje og forbrugsudgifter kan fastsættes som en leje incl. forbrug. Dette giver desuden den fordel, at de borgere, som anvises, vil have lettere ved at styre deres økonomi, hvis ikke de risikerer efterreguleringer. Kommunerne har tillid til at udlejer kan fastsætte en udgift, som afspejler forbruget i boligen.

Endelig fremgår det af vejledningen om deleboliger, at kommunerne ikke har hjemmel til at dække forbrugsudgifter knyttet til et tomt værelse. Det kan forekomme rimeligt i forhold til f.eks. vand og el, men kommunerne ønsker mulighed for at kunne dække udgifter til i hvert fald varme i tomgangsperioder. Det skyldes, at det er uhensigtsmæssigt, at varmen slukkes i vinterhalvår, når et værelse står tomt. Herudover forekommer det ikke rimeligt, at to beboere i en delebolig skal dele en varmeregning alene, blot fordi kommunen ikke har formået at finde en 3. beboer hurtigt efter en udflytning. Hvis boligen er fuldt beboet, vil man være flere om at bære udgiften i fællesarealer, end hvis et værelse står tomt, og fællesarealer skal under alle omstændigheder opvarmes. Beboerne har svag økonomi, så det er vanskeligt at forsvare, at de skal bære det økonomiske ansvar for den tid, der benyttes i kommunernes administrative proces. Denne problemstilling kan dog blive løst, hvis der bliver mulighed for at opkræve leje incl. forbrug.

Øget fleksibilitet i deleboligordningen er et middel til at løse problemstillingen om billige boliger i kommunerne relativt hurtigt og fleksibelt. Der vil ofte være tale om udnyttelse af boliger, som i forvejen er til rådighed for kommunen, men som ikke har kunnet anvises til borgere som selvstændig bolig. Ordningen vil bidrage til bedre integration af socialt udsatte, fordi de via ordningen kan få adgang til boliger i områder, som ellers er for dyre. Derved kan ordningen forebygge koncentration af sociale problemstillinger i områder med billige boliger.

Målgrupperne for forsøget

Målgrupperne for forsøget er identisk med de målgrupper, den enkelte kommune prioriterer eller ønsker at tilgodese i forhold til deleboliger/bofællesskaber. Det drejer sig om

1) socialt udsatte unge, som har behov for støtte i forhold til at komme i uddannelse eller arbejde.

2) enlige flygtninge, som ikke har ægtefælle eller børn i udlandet, og dermed ikke har familiesammenføring undervejs. Særligt de enlige flygtninge vil kunne profitere af at kunne bo og fungere i et lille bofællesskab.

3) enlige forsørgere med børn eller enlige med delebørn på kontanthjælp eller andre offentlige ydelser.

Alternativet for de pågældende målgrupper er i dag ofte længerevarende ophold på kommunale tilbud (herberger, krisecentre, botilbud, midlertidige boliger for flygtninge). Nogle målgrupper risikerer decideret hjemløshed eller løs tilknytning til boligmarkedet, når det alternative tilbud er herberg og bliver f.eks. sofasovere. Dermed risikeres en større social deroute, som det kan kræve megen tid og social støtte at bryde igen.

2. Mål og forventede resultater

Det er forventningen, at tilvejebringelse af flere billige boliger, kan understøtte Housing First tilgangen og hjælpe den enkelte borger med at initiere eller fastholde sin personlige udvikling. Det er en forventet bieffekt, at et mindre antal borgere vil have behov for at overnatte på forsorgshjem og bo i midlertidige indkvartering og heraf frigøre ressourcer i det kommunale budget.

Netværket har følgende forslag til mål:

Kvalitativt mål:

- Borgeren oplever mindre ensomhed
- Borgeren oplever at der opstår et fællesskab i boligen.
- Borgeren oplever at få en stabil ramme og ro til at arbejde med de sociale og beskæftigelsesmæssige udfordringer
- Social deroute forebygges eller afværges.

Kvantitativt mål:

- Borgerne fastholder boligen eller selv finde anden varig bolig. Borgere, der tilbydes ophold i bofællesskaber forbliver i boligen eller flytter på eget initiativ til anden varig bolig. Der måles på antal borgere, der efterfølgende fraflytter bofællesskabet uden anden varig adresse.
- Borgere med sociale problemstillinger bor integreret i byen frem for at være koncentreret i forskellige former for botilbud eller få områder med billige boliger.
- Oprettelse af flere boliger. Der måles på antallet af borgere, der flytter i små, topersoners bofællesskaber.

Økonomisk mål:

Der sandsynliggøres en businesscase for udgiftstilpasningen som følge

af de små, topersoners bofællesskaber. Der inddrages udgifter til boligstøtte og forsorgshjem mv.

Hvis forsøget bliver godkendt, vil kommunerne i netværket i samarbejde med KORA i løbet af foråret 2017 fastlægge konkrete mål for de målgrupper, der arbejdes med. Målene skal opstilles ud fra de enkelte målgruppers kompetencer og muligheder for udvikling, herunder hvor hurtigt en udvikling kan forventes.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Kommunerne ønsker mulighed for, at de nuværende praktiske problemer i deleboligordningen løses via tilvejebringelse af relevant hjemmel eller dispensation i forhold til nedenstående områder:

Boligstøttebestemmelserne

Der gives mulighed for, at også to personer kan opnå boligstøtte i en delebolig

Der gives mulighed for at indflytning kan ske mere fleksibelt uden at borgernes mulighed for boligstøtte derved fortabes. Det ønskes gives mulighed at allerede kommunalt etablerede fællesskaber kan opnå boligstøtte.

Der gives mulighed for, at der ligeledes kan opnås boligstøtte, når kommunen ønsker at etablere bofællesskaber i kommunalt regi eller i samarbejde med private udlejere.

Det bør afklares, om der samtidig skal etableres en decideret hjemmel til at etablere deleboliger i privat og kommunalt byggeri.

Udgifter til nødvendig indretning

Kommunerne har en stor økonomisk interesse i at anvise til deleboliger. Kommunen har også en interesse i, at der opbygges gode og frugtbare fællesskaber i boligerne.

Kommunerne ønsker derfor mulighed for at kunne betale for etablering af nødvendig indretning. Det gælder både fast og flytbart indbo. Det er vigtigt, at borgerne oplever at indflytte i en god bolig med mulighed for f.eks. fællesspisning og fælles madlavning, hvis et godt fællesskab skal opbygges mellem borgere, som ikke kender hinanden på forhånd.

En sådan hjemmel kunne gives som tilføjelse i forhold til den eksisterende bestemmelse om deleboliger i almenboligloven.

Opkrævning af husleje incl. forbrug.

Kommunerne ønsker, at der skal kunne ske opkrævning af husleje incl. forbrug i boligerne. Det skyldes bekymring for de beboere, som ellers påtager sig et ansvar for en udgift. Herudover vil opkrævning af leje incl. forbrug give målgrupper med lave indtægter og lave rådighedsbeløb bedre mulighed for at overskue egen økonomi.

Såfremt denne hjemmel ikke gives ønsker kommunerne mulighed for at kunne dække udgifter til a conto varme i tomgangsperioder.

En sådan hjemmel vil formentlig kunne fastsættes i forbindelse med almenboligloven eller lejeloven/almenlejeloven.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Såfremt kommunerne får mulighed for at få større fleksibilitet i deleboligordningen, vil kommunerne måle etableringen af antal boliger i ordningen. Efterfølgende bør det kunne afgøres om en given bolig kunne etableres med eller uden frikommuneforsøget. Dette afhænger f.eks. af, om beboerne ville have råd til boligen, hvis ikke de kunne få boligstøtte.

Kommunerne vil udveksle erfaringer om målgrupper og om, hvordan borgerne mest hensigtsmæssigt matches i forhold til boligtypen.

Kommunerne vil være opmærksomme på, om borgerne opnår samme udvikling som i en selvstændig bolig og også forsøge at sammenligne udviklingen i forhold til grupper, som ikke får en bolig, men opholder sig på botilbud.

Overordnet finansieres forsøgene af den konkrete kommune. Det skyldes, at det er kommunen, som kan opnå en økonomisk gevinst ved en hurtigere udslusning af borgere til egen bolig, også når der er tale om en delebolig.

5. Evaluering

Kommunerne i netværket ønsker at evaluere udviklingen hos de borgere, som er omfattet af forsøget. Evalueringen vil blive tilrettelagt i samarbejde med KORA i løbet af foråret 2017. Den vil baseres på de mål, som fastsættes for borgeren kombineret med kvalitative interviews af repræsentative borgere i målgruppen.

Evalueringsspørgsmål kunne være:

Antal

Kommunerne vil måle, hvor mange personer, der opnår en delebolig som led i forsøget.

Fastholdelse

Kommunerne vil måle, hvor længe borgerne fastholder boligen. Herudover vil det blive registreret, hvor fraflyttere flytter hen, og om flytningen er udtryk for en positiv eller negativ udvikling (f.eks. om en ung tidligere hjemløs flytter til egen ungdomsbolig eller f.eks. får en usikker c/o adresse)

Uddannelse/arbejdsmarked

Kommunerne vil måle om borgerne i målgruppen kommer i uddannelse og/eller arbejde og om dette fastholdes.

Borgerens oplevelse

Kommunerne vil undersøge, hvilken betydning det har for den enkelte borger, at der er tale om en delebolig. Det skal undersøges, om der opstår et frugtbart fællesskab i deleboliger, og om deleboligen har indflydelse på beboernes oplevelse af ensomhed. Det skal også undersøges om borgeren oplever positiv udvikling i øvrigt, eller om borgeren har ønsker og behov, som kan benyttes i en videre udvikling af forsøget.

”Tilbagefald”

I forhold til de borgere, som ikke opnår den forventede udvikling i en delebolig, skal årsager undersøges. Erfaringer fra sager om ”tilbagefald” skal benyttes til løbende udvikling af ordningen

Beliggenhed/integration

Det undersøges, om der opnås en spredt anvendelse af boliger til sociale målgrupper/flygtninge

Sammenhængende og fleksibel socialfaglig indsats

Kommunerne vil undersøge hos medarbejder og borgere i målgruppen, om der opnås en mere sammenhængende og fleksibel indsats i forhold til målgrupperne.

Frikommunenetværk om billige boliger og fleksible boligløsninger

ANSØGNING

01-12-2016

Ansøgning om forsøg om billigt nybyggeri

Frikommunenetværk	Flere billige boliger og fleksible boligløsninger		
Titel på forsøg	Billigt nybyggeri		
Deltagerkommuner	Roskilde Kommune Københavns Kommune (begge med forbehold for efterfølgende politisk godkendelse af såvel deltagelse i forsøget som af konkrete projekter under en forsøgshjemmel)		
Faglig kontaktperson	Nicolai Riegels		
	Telefon	3084 1067	E-mail
Netværkskoordinator	Christine Bagge Petersen		
	Telefon	2059 8692	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Der har de seneste år været en stærkt stigende efterspørgsel efter boliger, som borgere på de laveste overførselsindkomster, som fx kontanthjælp eller integrationsydelse, har råd til at betale. Dette viser sig bl.a. ved, at antallet af borgere i kommunerne, som venter på akutanvisning er stærkt stigende. Forventningen er, at antallet af borgere med akut boligsocialt behov vil fortsætte med at stige i de kommende år.

Én af måderne at forsøge at imødekomme denne efterspørgsel er ved at tænke udfordringen ind, når der bygges nye almennyttige boliger. Dvs. at gå i samarbejde med – og stille krav til - de almennyttige boligselskaber om, at der i forbindelse med nybyggeri også bygges et antal mindre boliger, som er særligt billige.

Der viser sig dog flere udfordringer, når målet er at bygge boliger, som er billige nok til, at borgere på de laveste overførselsindkomster, har råd til at betale huslejen. Det gælder love og regler fx inden for bygningsreglementet, lov om almennyttigt boligbyggeri etc.

Frikommunenetværket ønsker at gennemføre et antal almennyttige boligbyggerier, hvor der gives undtagelse fra nogle af disse regler.

**Aarhus Kommune
Favrskov Kommune
Høje Taastrup
Kommune
Københavns Kommune
Randers Kommune
Roskilde Kommune**

2. Mål og forventede resultater

Det konkrete mål er, at 20 pct. af de almennyttige boliger, der opføres i årene 2017 og 2018 som led i frikommuneforsøget får så lav en husleje, at mennesker med de laveste overførselsindkomster (fx kontanthjælp og integrationsydelse) har råd til at leje disse boliger. Netværket ønsker at kunne indarbejde forsøgene i byggerier, som allerede er på tegnebrættet for at sikre, at boligerne kan etableres i forsøgsperioden. Det ville skulle ske i dialog med de pågældende bygherrer.

Fastsættelsen af huslejen for disse boliger, og dermed det præcise mål, fastsættes i samarbejde med ministeriet, men det forventes at ligge i niveauet mellem 2.500 og 3.000 kr. pr. md. inkl. forbrug, i Københavns Kommune dog op til 3.500 kr. md. inkl. forbrug.

Resultatet vil være, at flere borgere med akut boligsocialt behov vil kunne anvises bolig. En bolig, som for mange er en grundlæggende forudsætning for efterfølgende at komme fra overførselsindkomst til selvforsørgelse. Boligen vil kunne forebygge unødvendigt lange ophold på botilbud/herberger eller at borgeren kommuner ud i decideret hjemløshed.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

For at nå målet er der behov for undtagelser fra en eller flere af følgende 3 lovområder:

1. Bygningsreglementet

Bygningsreglementet sikrer, at nybyggeri bliver bygget efter nutidens høje standarder ift. miljø, sikkerhed, lys, adgangsforhold etc. Men disse krav er alle med til at fordyre byggeriet. I bestræbelserne på at bygge billigt ønskes det at drøfte med ministeriet, om der kan dispenseres fra dele af bygningsreglementet med henblik på at kunne bygge mindre og billigere boliger.

Det kunne fx være en dispensation fra bygningsreglementets krav om elevator i byggeri over 2 etager (kapitel 3.2.2, stk. 5). Etableringen af elevator koster op til 200.000 kr. pr. bolig, hvilket medfører en stor belastning af huslejen. Dispensationen kunne evt. indebærer, at der kan bygges 3 etager uden elevator, og/eller at der ved byggeri over 2 etager kun skal klargøres til evt. senere opsætning af elevator.

Der kunne også fx være tale om dispensation fra bygningsreglementets krav til boligens indretning (kapitel 3.3). Nogle af disse krav kan være en arkitektonisk udfordring, når målet er at bygge funktionelle boliger, som er mindre end, hvad man har været vant til normalt at bygge.

Som eksempel kan også nævnes eventuel dispensation fra bygningsreglementets krav til ventilation (kapitel 6.3.1.2, stk.

3).

Frikommunenetværket er opmærksomt på, at dispensationer fra bygningsreglementet vil kunne betyde, at visse hensyn, fx til tilgængelighed og miljø, i et vist omfang vil vige til fordel for hensynet til efterspørgslen efter billige boliger.

Det er et stort dilemma for kommunerne at gå på kompromis med f.eks. handicaptilgængelighed af nybyggeri. Kommunerne er bevidste om, at det er væsentligt at sikre, at borgere med handicap kan have adgang til almindeligt boligbyggeri således, at de ikke blot kan få en bolig, men også kan tage på besøg hos venner og familie. Kommunerne har dog samtidig et behov for at kunne tilvejebringe nye boliger til andre målgrupper med meget lav betalingsevne, f.eks. unge hjemløse eller unge med psykisk handicap. I udformningen af konkrete projekter vil kommunerne i hvert enkelt tilfælde afveje hensynene til forskellige borgergrupper. Det er ikke hensigten at alt nybyggeri fremover skal have undtagelser fra alle statslige krav, men at kommunerne i forhold til byggeriet skal kunne vurdere, hvad der er hensigtsmæssigt i forhold til byggeriets målgruppe.

Vurderingen er derfor, at det som en del af frikommuneforsøget vil være hensigtsmæssigt at drøfte med ministeriet, hvilke elementer i bygningsreglementet, herunder de nævnte eksempler, der kunne være relevante at dispensere fra i bestræbelserne på at blive i stand til at bygge boliger, som er billige nok til borgere på de laveste overførselsindkomster.

2. Maksimumsbeløb for støttet boligbyggeri

Jf. Almenboligloven §115, stk. 10 fastsætter ministeriet hvert år maksimumbeløbet (den maksimale anskaffelsespris pr. m²) for støttet boligbyggeri. Maksimumbeløbet afhænger af boligtype og geografi. Beløbet er højere i hovedstadsregionen, mindre i landets øvrige store byer og mindst i den øvrige provins.

M²-prisen for at bygge småt er højere end m²-prisen for at bygge stort, da de tekniske installationer som bad og køkken udgør en større del af den samlede byggepris. Da en ungdomsbolig typisk er mindre end en familiebolig, er maksimumsbeløbet derfor også 15-20 pct. højere for ungdomsboliger pr. m². Samme princip gælder maksimumsbeløbet for almennyttige ældreboliger.

For at bygge så billigt, at borgere med de laveste overførselsindkomster har råd til at betale huslejen, er det nødvendigt at bygge småt – og formentlig mindre, end der hidtil har været tradition for. Frikommunenetværket ønsker derfor at drøfte muligheden for at hæve maksimumsbeløbet for familie- og/eller ungdomsboliger på 35 m² og derunder. Evt. omvendt progressivt, således at maksimumsbeløbet stiger, jo

mindre boligen bliver.

3. **Parkeringsfondcirkulæret**

Reglerne om kommunale parkeringsfonde er fastsat i parkeringsfondscirkulæret fra 1994, der er udstedt med hjemmel i byggelovens § 22, stk. 6, og planlovens § 21, stk. 2. Byggeloven og planloven bestemmer således, at dispensation fra bestemmelser om parkeringsarealer på egen grund kan gives af kommuner på betingelse af, at bygherrer indbetaler til en parkeringsfond. Dette er en betragtelig udgift ved nybyggeri af almene boligbyggerier, og det vurderes ofte at være overflødig, da mange beboere i almene boligområder ikke har biler, hvorfor mange af parkeringspladserne ikke bruges af beboerne. En dispensation skal ikke gælde alle boliger, som opføres i frikommuneforsøgets løbetid. Det skal i forbindelse med det enkelte byggeri afgøres, om en fritagelse er relevant i forhold til byggeprojektets målgruppe og målgruppens betalingsevne og boligbehov. Frikommunenetværket vurderer, at dispensation fra dette cirkulære særligt vil være relevant i Københavns Kommune.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Frikommunenetværket foreslår, at det i samarbejde med almennyttige boligorganisationer drøftes med relevante ministerier, i hvilket omfang de enkelte forslag til forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv. kan gives til de deltagende kommuner.

Herefter vil kommunerne afprøve forsøgshjemlerne og undtagelserne fra gældende lov i et antal konkrete almennyttige boligprojekter med forventet opførelse i 2017 og 2018. Dvs. at der er tale om almennyttige boligprojekter, som allerede er aftalt med de almennyttige boligorganisationer til opførelse inden for de kommende to år, og som derfor er på tegnebrættet. I Roskilde Kommune er de pågældende almennyttige boligorganisationer – og tilknyttede arkitekter – indstillede på at deltage i disse forsøg. I de øvrige kommuner inddrages den almene boligsektor efterfølgende.

En væsentlig præmis for forsøgene er, at de billige boliger bliver bygget i sammenhæng med ”almindelige” almennyttige familieboliger for derved at modvirke den ghetto-dannelse, der vil være større risiko for, hvis der kun bliver opført billige boliger i en afdeling. Det forventes, at de billige boliger maksimalt vil skulle udgøre mellem 20 til 30 pct. af den samlede afdelings boligmasse for at sikre en blandet beboersammensætning.

5. Evaluering

Den nærmere evaluering af forsøget opbygges i samarbejde med

KORA i løbet af foråret 2017. Grundlæggende vil der blive evalueret på den ene side, hvor stor effekt de enkelte dispensationer og undtagelser har haft for etableringen af billige boliger, samt på den anden side, hvilke afledte ulemper de enkelte dispensationer og undtagelser har haft.

SKABELON: Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsog-ii.

Frikommunenetværk	Nye samarbejder på det somatiske akutområde		
Titel på forsøg	Etablering af rammer for tværkommunale akutfunktioner		
Deltagerkommuner	Gladsaxe, Gentofte, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal Kommune		
Faglig kontaktperson	Mette Ryle		
	Telefon	46 11 50 20	E-mail
Netværkskoordinator	Andreas Nøhr Vestergaard		
	Telefon	46 11 11 14	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Den generelle problemstilling som frikommunenetværket udfordrer, er beskrevet i ansøgningen om at blive frikommunenetværk 2016-2019. I denne ansøgning om konkrete forsøg i frikommuneforsøg II adresseres en samlet beskrivelse af de konkrete forsøg, der ønskes gennemført.

Forsøgene ønskes gennemført i Gladsaxe, Gentofte, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal Kommuner, og ansøgningen er godkendt i alle deltagerkommuners politiske fagudvalg.

Visionen for frikommunenetværket *Nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde* er, at kommuner, praktiserende læger og hospital i et tæt tværsektorielt samarbejde lykkes med at skabe sammenhængende forløb for borgere og patienter på det somatiske akutområde. Herunder at skabe en effektiv, driftssikker og sammenhængende varetagelse af akutområdet, hvor borgerne modtager den fornødne pleje og behandling i hjemmet eller på kommunale institutioner, så unødige indlæggelser undgås. På den baggrund er formålet med frikommunenetværket overordnet set at afprøve nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde, der:

- kan sikre et bedre tværsektorielt samarbejde om borgere og patienter og dermed både øge kvalitet og effekt af de borgerrettede indsatser, og som
- kan fremme en effektiv ressourceudnyttelse i det samlede sundhedsvæsen, hvor indsatser tilbydes på rette niveau.

I det konkrete frikommuneforsøg ansøges der om at etablere en tværkommunal akutfunktion. For at kunne sikre et tilstrækkeligt kompetenceniveau i de kommunale akutfunktioner samt driftssikkerhed hele døgnet, er der behov for, at kommunerne kan samarbejde om leveringen af hjemmesygeplejedydelser på nye måder. Realiseringen af dette kræver, at der skabes en ny organisatorisk ramme for tværkommunale akutfunktioner i tæt samarbejde med almen praksis, hospital og 1813.

Forsøget vedrører kommunernes virksomhed i forhold til at yde vederlagsfri hjemmesygepleje efter lægehenvielse til personer med ophold i kommunen. Da kommunale akutfunktioner er en del af den kommunale hjemmesygepleje er området underlagt bekendtgørelse og vejledning for hjemmesygeplejen.

I det konkrete forsøg vil opgaveporteføljen for sygeplejerskerne samt lægedækningen i forhold til behandlingsansvar i den tværkommunale akutfunktion følge anbefalingerne i 1. udkast til Sundhedsstyrelsens nye kvalitetsstandard for kommunale akutfunktioner. Men på baggrund af de sidste 4 års erfaringer med forskellige former for tværsektorielle akutteam i Planområde Midt, vil den anbefalede organisering og opgavevaretagelse blive udfordret i forhold til nedenstående forsøgshjemle.

- Kommunestyrelsesloven, LBK nr. 769 af 09/06/2015, §§ 2, 60
- Autorisationsloven LBK nr. 877 af 04/08/2011, § 74., stk. 2
- Lægemiddelhåndteringsvejledningen, VEJ nr. 907 af 12/02/2015, afsnit 4.1.1

Til første ansøgningsfrist 1. december 2016 ansøges der om 3 forsøgshjemler, som anses som afgørende for etableringen af en tværkommunal akutfunktion. Disse vil blive suppleret ved de øvrige ansøgningsfrister, hvis det i videreudviklingen af frikommuneprojektet er relevant.

Frikommuneforsøgsmodel

Der udvikles en ramme for etablering af tværkommunale akutfunktioner, hvor akutfunktionen får henvist borgere fra almen praksis, hospital, 1813 og kommuner og kan levere ydelser til borgere i alle kommuner. Den tværkommunale akutfunktion skal være bemandet af sygeplejersker og disse kan tilgå tidstro data vedrørende den konkrete borger fra de deltagende kommuners EOJ-systemer hele døgnet.

Forskelligt fra Sundhedsstyrelsens kvalitetsstandard kan sygeplejerskerne i den tværkommunale akutfunktion varetage visse lægeforbeholdte opgaver uden rammedelegation, så de kan igangsætte udredning (undersøgelser) i forbindelse med den akutte situation, inden lægen kontaktes, og de kan medbringe medicin, som ikke er knyttet til et cpr.nr. i borgerens hjem, samt opbevare dette fysisk i den tværkommunale akutfunktion.

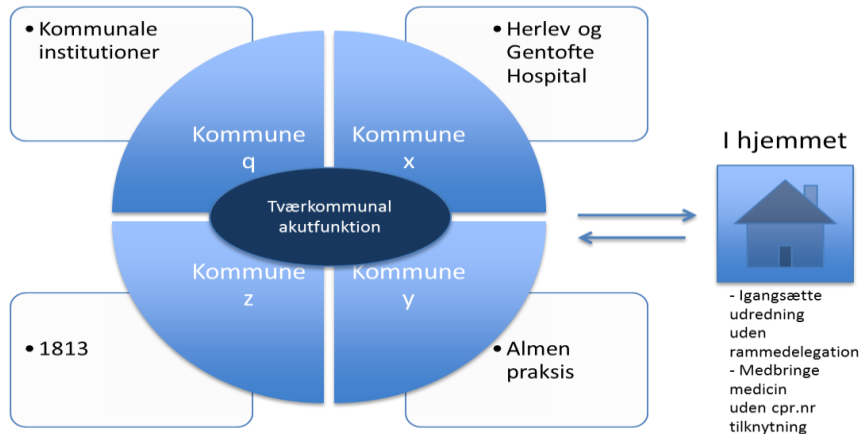
Modellen involverer almen praksis, hospital og 1813, idet den forudsætter, at der i planområdet er udarbejdet klare rammer for behandlingsansvaret for borgerne i akutfunktionen hele døgnet, samt er klare snitflader til hospitalet blandt andet i forhold til behandlingsansvar, udredningsopgaver og overdragelse af patientforløb til og fra den kommunale akutfunktion. Disse aftaler vil blive udviklet som en del af etableringen af den tværkommunale akutfunktion, men udfordrer ikke lovgivningen. Modellen er illustreret i nedenstående figur.

Figur 1: Model for tværkommunale akutfunktioner

Tværkommunal akutfunktion

Mellemkommunalt samarbejde, hvor der leveres ydelser på tværs af kommunegrænser
Fælles IT system med adgang til tidstro kommunale data i borgerens hjem

2. Mål og forventede resultater

Frikommunenetværkets overordnede mål er beskrevet og præciseret i den oprindelige ansøgning. Det konkrete forsøgs succeskriterier og effektparametre listes her, men skal videreudvikles i samarbejde med KORA ultimo 2016.

Foreløbige succeskriterier:

- At der er etableret en tværkommunal akutfunktion med smidige arbejdsgange til almen praksis, hospital og 1813.
- At arbejdsgangene for udredning og igangsættelse af behandling i hjemmet er effektiviseret med etableringen af den tværkommunale akutfunktion.
- At akutfunktionens tilstedeværelse i borgerens hjem er udnyttet optimalt og er koordineret med primærhjemmesygeplejen i borgernes kommune.
- At borgerne er trygge og tilfredse med at blive behandlet akut i hjemmet.
- At borgerne oplever en sammenhængende og effektiv indsats af høj kvalitet ved akut sygdom.
- At det tværkommunale og tværsektorielle samarbejde er styrket i forhold til en øget tryghed og et øget kendskab til samarbejdspartneres kompetencer.
- At akutfunktionen er en attraktiv arbejdsplads med høj medarbejdertilfredshed.

Foreløbige effektparametre:

- Andelen af borgere der indlægges og genindlægges unødigt er faldet.
- Indlæggelsestiden for andelen af borgere, der er indlagt er reduceret.
- Andelen af borgere der behandles i hjemmet og undgår indlæggelse er steget.
- Andelen af borgere med funktionstab på grund af unødige indlæggelser er faldet.

Det er ikke muligt at vurdere forsøgets eventuelle økonomiske gevinster på nuværende tidspunkt, men evalueringen vil indeholde en økonomisk analyse, der dels beskriver de tværsektorielle samlede udgifter i forbindelse med etableringen af en tværkommunal akutfunktion, samt de enkelte sektors udgifter i forsøgsperioden.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning m.v.

I det konkrete frikommuneforsøg er der ved første ansøgningsfrist behov for undtagelser inden for tre områder, som præciseres i det følgende.

1. Lov om kommunernes styrelse

Med henblik på at etablere en tværkommunal akutfunktion, som er en selvstændig juridisk enhed

- med en selvstændig fælles sundhedsfaglig ledelse
- med fælles ansættelsesforhold,
- hvor personalet leverer ydelser til borgere i alle deltagerkommuner,

er der behov for at udfordre lov om kommunernes styrelse § 2 med henblik på at få hjemmel til at etablere denne enhed under en ledelse, som refererer til den tværkommunale styregruppe, som består af de deltagende kommuners fagdirektører, som er ansvarlige for funktionen.

Etablering af en fælleskommunal enhed udfordrer styrelseslovens § 2, idet det er en forudsætning for det forpligtende samarbejde, at de deltagende kommuner afgiver såvel driftskompetencer som myndighedskompetencer, således at akutfunktionen både kan tildele og yde hjemmesygepleje.

Samme muligheder kan i et vist omfang opnås via et § 60 selskab, som via lov kan tillægges myndighedsopgaver; men vi ønsker en smidig og handlekraftig ledelse, hvor der er et direkte arbejdsgiveransvar i forhold til såvel den kommunale hjemmepleje/hjemmesygepleje som den tværkommunale akutfunktion.

En væsentlig begrundelse herfor er ønsket om at indsatsen i den tværkommunale akutfunktion er tæt integreret og koordineret med den øvrige hjemmesygepleje, da vi forudsætter, at der løbende er behov for tilpasninger mellem de 2 funktioner, således at den enkelte kommune har direkte adgang til at koordinere den borgernære indsats.

Ved etablering af et § 60 selskab, som er en selvstændig juridisk person, forudsætter vi endnu en sektorovergang og dermed udfordringer i relation til det daglige samarbejde mellem den enkelte kommune og den tværkommunale akutfunktion.

Datalovgivningen

Med godkendelse af en tværkommunal akutfunktion som en selvstændig juridisk enhed respekteres gældende regler i datalovgivningen.

Vi er bekendt med Sundheds- og Ældreministeriets notat af 9. november 2016 om juridiske rammer for datadeling på sundhedsområdet i forbindelse med frikommuneforsøg og ønsker at gøre opmærksom på et generelt behov for at dele data mellem sektorer for at optimere sektorovergange. Fortsatte effektiviseringer af kommunale akutfunktion(er) forudsætter en smidig deling af data mellem hospital, praktiserende læge, kommune og akutfunktion.

2. Autorisationsloven

For at skabe en effektiv ressourceudnyttelse udfordres Autorisationsloven, med henblik på at sygeplejerskerne i den tværkommunale akutfunktion får mulighed for at varetage visse lægeforbeholdte opgaver uden, at der foreligger delegation af opgaven fra en læge.

I henhold til udkast til Sundhedsstyrelsens nye kvalitetsstandarder for kommunale akutfunktioner, som kommunale akutfunktioner skal leve op til fra 2018, skal den kommunale akutfunktion kunne varetage en række "instrumentelle" indsatser, som det er forbeholdt læger at udføre.

Det fremgår ligeledes af udkastet, at udviklingen i sundhedsvæsenet, herunder forbedrede og nye behandlingsmetoder samt teknologiske fremskridt betyder, at kompetencerne i kommunerne hele tiden skal højnes. Som en konsekvens heraf stilles der nye krav til kompetencerne i de kommunale akutfunktioner. Der er således krav om, at akutfunktionernes sygeplejersker har kompetencer til at udføre en række konkrete lægeforbeholdte opgaver. Med den nuværende lovgivning kan sygeplejersken kun udføre opgaven, når en læge har delegeret opgaven.

Lægeforbeholdte opgaver kan kun udføres af sygeplejersker efter delegation fra en læge. Det kan ske via en konkret delegation, som kun vedrører en specifik patient, eller ved en generisk rammedelegation, som vedrører en veldefineret patientgruppe.

Hvis personalet i akutfunktionen skal kunne varetage generiske lægeforbeholdte procedurer samt opgaver i undersøgelsesøjemed, skal kommunen tilknytte en læge til akutfunktionen, der kan udarbejde en rammedelegation for de konkrete procedurer. Herved kan personalet på baggrund af en faglig vurdering af symptomer f.eks. måle et blodsukker uden forudgående lægekontakt og kan ved den efterføl-

gælde telefoniske kontakt til patientens praktiserende læge oplyse blodsukkerkoncentration til lægen og på den måde fremskynde iværksættelse af en evt. behandling.

I den tværkommunale akutfunktion skal personalet arbejde på tværs af kommunegrænserne. Den enkelte sygeplejerske skal kunne varetage delegerede lægeforbeholdte opgaver uanset i hvilken af kommunerne, borgeren har bopæl. Den gældende vejledning for rammedelegation giver udfordringer i forhold hertil, idet det fremgår, at "en repræsentant fra kommunens praktiserende læger eller en ansat i kommunen kan delegere denne opgave til kommunens hjemmesygeplejersker.

På baggrund af ovenstående ønskes der forsøgshjæmmel til, at akutfunktionens sygeplejersker kan udføre visse undersøgelser, som det i henhold til Autorisationsloven er forbeholdt læger at udføre uden, at der foreligger en konkret delegation eller en rammedelegation herfor fra en læge.

De lægeforbeholdte opgaver, som ønskes friholdt fra kravet om delegation, omfatter:

- Konkret blodprøvetagning i form af kapillær- og veneblodprøver, anlæggelse af kateter og anlæggelser af sonder. Blodprøverne er foruddefinerede og kan f. eks. omfatte blodsukker, CRP og væsketal.

Målet med at udfordre Autorisationsloven er en mere effektiv arbejdsgang for både den kommunale akutfunktion og for de læger, funktionen samarbejder med. Det vil sige alment praktiserende læger, læger ansat i 1813 og/eller i regionens akutmodtagelser.

Ifølge udkast til "Kvalitetsstandarder for kommunale akutfunktioner" skal den kommunale akutfunktion være tilgængelig døgnet rundt alle ugens syv dage og indsatsen skal leveres indenfor få timer. Foreligger der ikke en rammedelegation, og er det ikke muligt umiddelbart at få fat i en læge, forsinkes iværksættelse af borgerens behandling. Foreligger der ikke en rammedelegation bruger de kommunale sygeplejersker under alle omstændigheder tid på at få fat i en læge for at få opgaven delegeret. Lægen bruger ligeledes tid på at tillade, at sygeplejersken f.eks. måler et blodsukker.

Det forventes, at det er muligt at opnå en mere effektiv arbejdsgang, hvis den kommunale akutsygeplejerske kan foretage på forhånd definerede undersøgelser inden, der tages kontakt til lægen.

Målet er ligeledes, at behandling af den enkelte borger kan iværksættes med mindst mulig forsinkelse. Det giver en øget tryghed og mindsker risiko for forværring af borgerens situation. Akutfunktionen vil kunne handle hurtigt uanset, om det er dag eller aften og uanset om en læge kan træffes. Borgerens praktiserende læge, læge ved 1813 eller i akutmodtagelsen kontaktes først, når der ligger et grundlag for at træffe beslutning om den videre indsats over for borgeren. Det fører til en bedre udnyttelse af de lægelige ressourcer.

Når en kommunalt ansat læge i dag udarbejder en rammedelegation for generisk lægeforbeholdte opgaver, er ledelsen af hjemmesygeplejen, og i sidste ende kommunalbestyrelsen, ansvarlig for, at der er udarbejdet en instruks for undersøgelsesernes udførelse, og at hjemmesygeplejerskerne er oplært heri, samt at føre tilsyn hermed. Den pågældende læge har ansvar for, at instruksen for udførelsen af opgaven er dækkende, men lægen har ikke behandlingsansvaret for patienten.

Hvis de kommunale akutsygeplejersker gives hjemmel til at varetage udvalgte lægeforbeholdte opgaver uden, at der foreligger en delegation herfor fra en læge, vil Kommunalbestyrelsen fortsat have ansvar for at udarbejde instrukser og for at føre tilsyn på samme måde. Kommunalbestyrelsen vil have det overordnede ansvar for at sikre, at akutsygeplejerskerne har de rette kompetencer til at varetage opgaverne, svarende til det ansvar de allerede har i dag.

3. Lægemiddelhåndteringsvejledningen

Da den tværkommunale akutfunktion skal kunne agere hurtigt, og kunne udrede patienterne og iværksætte nødvendig behandling inden for få timer, er der behov for hurtig adgang til relevant medicin. Derfor lægges der op til, at sygeplejerskerne i den tværkommunale akutfunktion får mulighed for at medbringe medicin ved besøg hos borgeren, samt mulighed for at opbevare medicin, som ikke er knyttet til et cpr.nr i den kommunale akutfunktion.

I allerede etablerede akutfunktioner (såvel monokommunale som tværkommunale) må der ikke opbevares medicin, som ikke er knyttet til et specifikt cpr-nummer. Dette er en tidsmæssig forhindring for iværksættelsen af den akutte behandling af borgerne, idet medicinen skal hentes på et apotek.

Etableringen af en tværkommunal akutfunktion er der behov for at medbringe et begrænset omfang af receptpligtig medicin såvel som håndkøbsmedicin, når akutfunktionen kommer til borgerens hjem, så en behandling, f.eks. af en lungebetændelse, kan påbegyndes, når sygeplejersken er hos borgeren. Det er kun udvalgte præparater, som vil skulle indgå i akutfunktionens medicinskab, og medicinen anvendes kun, når den er ordineret af en læge (bilag 1, eksempel på velfungerende medicinoversigt).

Proceduren i borgerens hjem vil da være, at den behandlingsansvarlige læge, typisk borgerens praktiserende læge, ordinerer medicinen pr. telefon, behandlingen iværksættes straks, og lægen sender en recept til apoteket med den pågældende borgers cpr.nr.

Hvad angår rekvirering, håndtering, opbevaring og instrukser, vil der i den tværkommunale akutfunktion skulle udpeges en ansvarlig person, som har kendskab til håndtering af lægemidler, så den gældende bekendtgørelse om håndtering af lægemidler på sygehuse og andre behandlende institutioner, følges.

Det fremgår af Lægemiddelhåndteringsvejledningen, VEJ nr. 907 af 12/02/2015, afsnit 4.1.1, at opbevaring af medicin, som ikke er udskrevet til en konkret patient/CPR-nr., ikke er muligt i den kommunale hjemmepleje eller på plejehjem. Det er, jr. Bekendtgørelse om håndtering af lægemidler på sygehusafdelinger og andre behandlende institutioner BEK nr. 1222 af 07/12/2005, kun disse, der må opbevare medicin, som ikke er udskrevet til en konkret patient.

Akutfunktioner er en del af den kommunale hjemmesygepleje og regnes ikke for at være en behandlende institution. Det betyder, at såfremt en behandlingsansvarlig læge, f.eks. borgerens praktiserende læge, ordinerer medicin til en patient, der behandles af akutfunktionens sygeplejersker, da er der ikke mulighed for at igangsætte en behandling med det samme. Medicinen skal afhentes på et apotek. Det er heller ikke muligt at medbringe almindelig håndkøbsmedicin, som f.eks. paracetamol e.l.

Der er derfor behov for at udfordre Lægemiddelhåndteringsvejledningen for at få hjemmel til:

- At opbevare visse typer af receptpligtig medicin (se nedenfor) i et aflåst medicinskab, som tilhører akutfunktionen.
- At medbringe visse typer af såvel receptpligtig medicin som håndkøbsmedicin (se nedenfor), når akutfunktionen kommer til borgerens hjem.

Ovenstående forsøgshjemmel giver akutfunktionen rammevilkår, som gør sygeplejerskerne i stand til bl.a. at agere hurtigt i forhold til at iværksætte behandling, herunder medicinsk behandling.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Der ansættes en projektleder i frikommunenetværket (pr. 1. februar 2017), der med reference til styregruppen videreudvikler og implementerer den tværkommunale akutfunktion, der organisatorisk opbygges efter de organisatorisk opnåede frihedsgrader, samt frihedsgrader givet i forhold til opgavevaretagelsen. Sundhedsstyrelsens kvalitetsstandard for kommunale akutfunktioner er retningsgivende for kapacitetsopbygningen, men vil blive videreudviklet i forhold til de opnåede frihedsgrader.

Foreløbig procesplan:

- Udarbejdelse af projektplan og evalueringsdesign (Q1 + Q2 2017).
- Etablering af driftsorganisation, herunder IT understøttelse (Q2 + Q3 2017).
- Kapacitetsopbygning (arbejdsgange, tværsektorielle samarbejdsaftaler, ansættelse af personale og kompetenceudvikling) (Q3 + Q4 2017).
- Drift (Q1 2018).

5. Evaluering

De opstillede mål og foreløbige succeskriterier og effektparametre, skal videreudvikles med henblik på løbende opfølgning på konkrete forsøgsindsatser og en endelig slutevaluering.

Frikommuneforsøgets overordnede evalueringsdesign udvikles i Q1 + Q2 2017 i samarbejde med KORA. Der planlægges et indledende møde med KORA i december 2016 og en evalueringsworkshop i februar 2017.

Herudover vil frikommunenetværket selv have mulighed for at gennemføre analyser og evaluere, men overvejer også at inddrage eksterne evaluører i forhold til afgrænsede områder.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsoeg-ii.

Frikommunenetværk	En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren		
Titel på forsøg	En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren		
Deltagerkommuner	Allerød, Ballerup, Frederikssund, Fredensborg, Furesø, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød		
Faglig kontaktperson	[Navn]		
	Telefon		E-mail
Netværkskoordinator	Janne Koefoed		
	Telefon	0045 44772476	E-mail jkd@balk.dk
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Kommunerne i frikommunenetværket "Én plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren" ønsker at forbedre kommunale indsatser for borgere med komplekse problemstillinger og dermed fremme borgernes muligheder for at indgå på arbejdsmarkedet, såvel som deres generelle livsduelighed.

Kommunerne vil samarbejde om at udvikle og afprøve bæredygtige og tværgående løsninger, som vil betyde, at borgere med komplekse problemstillinger inddrages i tilrettelæggelse af en målrettet og helhedsorienteret plan.

De centrale og gennemgående mål for forsøgene er, at borgere med komplekse problemstillinger oplever en større grad af sammenhæng og effekt af indsatser, samt en positiv progression i løsningen af de problemer, han eller hun er udfordret af.

Kommunerne vil på sigt opleve bedre økonomiske effekter som resultatet af en mere effektiv indsats for de borgere, som har komplekse problemstillinger og dermed på nuværende tidspunkt har en række tunge sager som også medfører en stor økonomisk udfordring for kommunen.

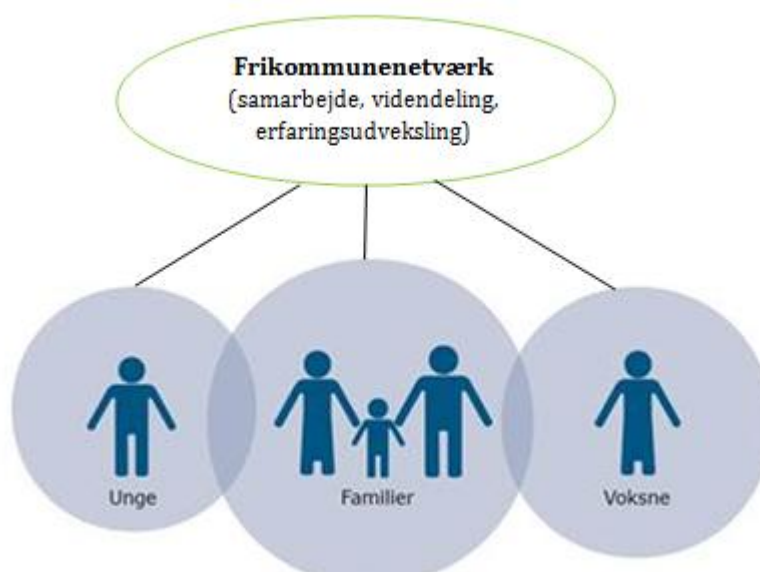
Kommunerne ønsker at arbejde med en empowermenttilgang, hvor der fokuseres på borgerens egne ressourcer. Det indebærer øget inddragelse af borgeren i fastsættelse af mål,

indsatser og beslutninger. Dermed flyttes fokus til ikke bare at gælde hvilke ydelser borgeren har krav på, til er fokus hvor borger og kommune i fællesskab tager ansvar for at skabe en positiv udvikling.

For således at arbejde sammen med borgeren omkring progressionsmål for hans eller hendes samlede livssituation (beskæftigelse, socialt, forsørgerrolle overgang fra barn til voksen etc.), kræver det et opgør med faglige og organisatoriske siloer. Det skaber grobund for større koordinering og tværfaglige indsatser. Elementer som ønskede paragraffritagelser og udviklingen i den kommunale organisering og indsats vil bidrage til.

Frikommunenetværket vil afprøve flere forsøg under overskriften "Én plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren" på tre målgrupper: unge, familier og voksne.

Frikommunenetværket er bygget op i en klyngestruktur, hvor hver enkelt klynge arbejder med en specifik målgruppe.

Fælles for målgrupperne er, at der er tale om borgere med komplekse og sammensatte problemer, som medfører, en særligt udsat position. Det betyder, at borgeren i sin hverdag er udfordret eksempelvis i form af psykosociale udfordringer, misbrug, lærings- og trivselsudfordringer mv. Borgeren har derfor behov for større sammenhæng, for på en gang at opnå en fleksibel tilknytning til arbejdsmarkedet, og opnå progression i forhold til øvrige problematikker i hans eller hendes liv. For på længere sigt at varetage et job på det ordinære arbejdsmarked, og være i trivsel og personlig udvikling.

En borger på kontanthjælp med både fysiske og psykiske lidelser, der har forsørgerrollen overfor et eller flere børn, hvoraf nogle af børnene også har sociale og sundhedsmæssige udfordringer, er ét blandt mange eksempler på borgere og familier med komplekse problemstillinger. Den pågældende borger/familie er samtidig ustabil i aftaler med kommunen og sundhedsvæsenet, og familien har generelt mangel på struktur og overskud i hjemmet, hvilket risikerer at medføre social isolation.

Familien vil i dette tilfælde være i kontakt med Jobcentret, Familierådgivningen og afdelingen for borgere med nedsat funktionsevne, skole, skolepsykolog og SFO. Derudover har familien kontakt til en række ikke-kommunale instanser, heriblandt egen læge, smerteklinik, ambulatorier og distriktpsychiatri. Familiens sager er omfattet af sektorlovgivninger indenfor *folkeskoleloven*, *serviceloven*, *lov om aktiv beskæftigelsesindsats*, *lov om en aktiv socialpolitik* samt *sundhedsloven*.

 Lovgivningen på de forskellige fagområder har ofte forskellige formål, og sagsbehandlingen foregår ud fra et bestemt rationale og i forskellige kommunale afdelinger, fx at indsatsen skal være rehabiliterende, eller at borgeren skal overholde pligt om fremmøde, for at kommunen kan udbetale økonomisk ydelse, så man kan sikre sig, at borgeren kan forsørge sine børn.

De mange lovgivninger, ukoordinerede handleplaner og forskelligrettede rationaler gør, at indsatserne omkring borgeren i de forskellige kommunale afdelinger sjældent spiller sammen. Ligeledes kan flere overlappende lovpligtige indsatser betyde, at borgerne oplever modsatrettede krav og flere forskellige indsatser, som også typisk er svært at koordinere i den administrative organisering af indsatserne sammen med borgerne.

Eksempelvis opleves der juridiske udfordringer i forbindelse med unges overgang fra barn til voksen. Det påvirker særligt muligheden for at fastholde udsatte unges motivation for forandring. Derfor ønskes en mere fleksibel tilgang til de "overgangsudfordringer", der kan opstå på lovområdet, når den unge går fra barn til voksen.

Kommunerne ønsker processuel fleksibilitet til at afprøve nye måder at tilrettelægge indsatserne omkring borgere med komplekse problemstillinger på, så forløbet bliver mere sammenhængende på tværs af sektorer. Det kan sagtens være meningsfyldt at flere indsatser kører parallelt. Det kommunerne ønsker er friere handlingsmuligheder til at kunne tilrettelægge det samlede forløb sammen med borgeren. Lovgivningernes krav om sektorspecifikke planer vanskeliggør og fastholder det sektorspecifikke fokus i indsats frem for helhed og koordination på tværs.

Som det ser ud i dag, er både sagsbehandling, handleplaner og indsatser ofte målrettet den enkelte ydelse, der visiteres til frem for borgerens samlede behov og livssituation. I praksis betyder det, at borgeren har flere forskellige handleplaner i forskellige afdelinger i kommunen. Handleplanerne har flere forskellige målsætninger, og borgeren skal forholde sig til og deltage i flere forskellige indsatser, som ikke altid koordineres på tværs af kommunen.

Derfor vil frikommunenetværket arbejde med én plan for en sammenhængende indsats for - og med borgere med komplekse problemer. Det betyder, at borgeren har én samlet handleplan, der tager udgangspunkt i borgerens samlede situation frem for adskilte sektorspecifikke fokuser. Planen rummer alle de mål for indsatser, der stilles op sammen med borgeren. Uanset om de går på tværs af sektorer og lovgivninger. Planen skal dermed varetage borgerens retssikkerhed i forhold til samarbejdet med det kommunale system, og de indholdsmæssige behov, som borgeren ud fra sin specifikke situation må have.

Alle indsatser og mål koordineres og tilpasses borgerens konkrete behov og livssituation. Centralt for forsøgene står også fokus på at sætte de relationelle ressourcer rundt om borgeren i spil fx pårørende, netværk, lokalsamfund, organisationer og foreninger og på den måde medtænke kontekstens betydning for et positivt resultat.

Frikommunenetværket ønsker at udvikle løsninger, som i høj grad tager udgangspunkt i borgerens behov og sætter borgerens ressourcer i spil. Formålet er at øge borgerens ressourcer og styrke hans eller hendes selvopfattelse. Det er både i forhold til job og økonomi og socialt og sundhedsmæssigt.

De deltagende kommuners ambition er altså at sikre en smidig og velkoordineret indsats sammen med borgeren. Af ovenstående fremgår de sektorspecifikke lovkrav som et hovedargument for ansøgningen. De deltagende kommuner er sig bevidst om, at en mere fleksibel lovgivning kun løser udfordringen til dels. Derfor er organisationsstruktur- og kultur samt kompetenceudvikling de andre ben på den taburet, der med ansøgningen vil stå langt mere stabilt – såfremt de enkelte forsøgsansøgninger godkendes. Ændret lovgivningsmæssig tilgang er en hovedforudsætning for, at de deltagende kommuner kan udfolde den samlede ambition.

Mål og forventede resultater

Formålet med at samle alle mål og indsatser i én samlet handleplan er, at borgeren/familien skal opleve, at en koordineret og sammenhængende sagsbehandling betyder:

- at borgerens beskæftigelses og uddannelseskompetencer øges
- at borgeren hjælpes med at finde en hurtigere vej til arbejdsmarkedet
- at borgeren opnår en hurtigere positiv progression i løsningen af de udfordringer han/hun står i
- at borgerens mestringsevne til at handle på egne vegne i eget liv øges
- at borgeren bliver mindre afhængig af offentlig hjælp
- at borgerens trivsel øges
- at borgerens resiliens styrkes

Konkret betyder det, at borgerne/familierne på kortere sigt skal opleve, at kommunens indsatser og koordinerende forløb har positiv og mærkbar betydning for borgerens centrale udfordringer ved:

- at borgeren til enhver tid har så solid tilknytning til arbejdsmarkedet, som muligt og derved oplever en hurtigere vej til arbejdsmarkedet
- at øge borgerens ejerskab og vilje til at tage styring i eget liv
- at øge borgerens økonomiske stabilitet
- at der er færre konflikter i familien
- at familiens børn trives bedre og får et øget læringsudbytte i skole og dagtilbud

I et længere perspektiv er målet, at borgeren/familien opnår:

- en permanent tilknytning til arbejdsmarkedet
- øget livskvalitet

I et længere perspektiv er målet, at kommunerne opnår:

- bedre effekt af indsatserne
- økonomiske gevinster
- at den tværgående organisering virker og kan sættes i drift og udbredes til andre kommuner
- et hurtigere sagsforløb, bedre koordinering og en mere sammenhængende indsats

Målene for den enkelte borger skal tilrettelægges i forhold til borgerens konkrete problemstillinger, og effekten af målene skal måles på borgerens kvalitative oplevelse af progression samt kvantitative målpunkter, som fx hvor mange der kommer i beskæftigelse. Der kan også måles på, om et barn opnår bedre læringsudbytte og øget trivsel i skolen, eller om den samlede kommunale udgift til en borger er faldet. For at måle effekten, vil kommunerne som beskrevet i afsnit 5 samarbejde om et fælles evaluerings- og opfølgingsdesign, der gør det muligt at sammenligne resultater.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Frikommunenetværket ønsker generelt friere rammer til at udvikle og afprøve nye helhedsorienterede indsatser og tilgange, der tager udgangspunkt i borgerens eller familiens samlede behov. Grundlaget for en række af de søgte paragraffritagelser er derfor et ønske om fleksibilitet og elasticitet i tilrettelæggelsen af forløb sammen med den enkelte

borger eller familie.

Den afgørende indgang for at kunne skabe en helhedsorienteret plan sammen med borgere med komplekse problemstillinger, optimere arbejdet og skabe et overblik over borgernes situation er, at den ansvarlige medarbejder har mulighed for at bevilge og følge op på indsatser efter flere lovgivninger.

Fritagelse for Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. § 5 og 6, vedrørende Jobcenteret som særskilt enhed og den koordinerende sagsbehandlers bevillingskompetence, er derfor afgørende for ambitionerne bag En Plan. Det gælder ligeledes Lov om aktiv beskæftigelsesindsats § 1.a.

Endvidere er Serviceloven § 140 og 141, der omhandler handleplan for borgere med særlige sociale behov vigtige at få fritagelse fra i forbindelse med at samle En Plan for borgeren.

Formålet er at tilrettelægge en indsats, hvor der er fokus på borgerens egne ressourcer, og hvor borgeren inddrages i mål og beslutninger. Det kræver at der er grobund for større koordinering og tværfaglige indsatser. Netværket ønsker at skabe helhedsorienterede indsatser igennem én plan, hvor ovenstående målsætninger opfyldes samtidig med at borgerens retssikkerhed varetages gennem den samlede handleplan.

Ansøgningen om konkrete forsøg er struktureret med fire delansøgninger:

1. En handleplan
2. Ny organisering fra sektoropdelte til helhedsorienteret
3. Processuel fleksibilitet til at tilrettelægge indsatserne
4. En sammenhængende indsats – den indholdsmæssige del

Hver delansøgning har tilknyttet et bilagsnotat med en oversigt over, hvilke paragraffer det respektive delelement kræver. I bilagene er specificeret, hvad frikommunenetværket ønsker at opnå med den pågældende paragraffritagelse.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

De deltagende kommuner etablerer et forpligtende samarbejde omkring de tre målgrupper; 1) unge, 2) familier og 3) voksne. Hver målgruppe danner udgangspunkt for et forsøgsområde, hvor kommunerne i netværket arbejder med konkrete forsøg, som afprøves på målgrupperne. Kommunerne har forpligtet sig til samarbejdet i et vedtaget kommissorium.

Forsøgsprojekterne bygger oven på de forskellige kommuners konkrete praksiserfaringer og nuværende organisering. Det betyder også, at kommunerne vil have forskellige udgangspunkter i forhold til arbejdet med temaet: En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren.

Kommunenetværket anser det imidlertid som en forudsætning for det videre samarbejde, at der er fælles fokus på:

- Organisering af en helhedsorienteret og tværfaglig indsats
- Kompetenceudvikling og en helhedsorienteret opgaveløsning
- Kulturforandring
- Forankring af forsøg i kommunerne

Organisering af en helhedsorienteret og tværfaglig indsats

Som nævnt ovenfor vil kommunerne organisere forsøgsprojekter forskelligt, da forsøgene bygger oven på kommunernes konkrete praksiserfaringer og eksisterende organisering. Det kan for eksempel være en samlet integreret enhed, der samler myndighedsfunktion og udførende fagspecialister omkring målgruppen. Borgerens eller familiens primære kon-

taktperson varetager således sagsbehandling og koordination i tæt samarbejde med deres bagvedliggende team, der består af relevante udførende fagspecialister og myndigheds-personer. En fordel ved en integreret enhed er, at den koordinerende kontaktperson hurtigt og effektivt kan trække specialiserede fagligheder ind i sagsforløbet. En hovedudfordring der skal håndteres i denne løsning er, at sikre sammenhæng for borgeren/familien. Fx ved sagsbehandlerskift, i forbindelse med at, borgeren/familien visiteres ind i enheden.

Det kan også være en tværgående koordineret opgaveløsning, som er forankret i flere fagområders myndighedsfunktioner. Dermed varetager de forskellige sagsbehandlere/rådgivere koordinering og sagsbehandling på hvert sit myndighedsområde. Styrken ved en tværgående organisering af opgaveløsningen er, at borgeren vil opleve kontinuitet i forløbet, før, under og efter forsøgsperioden, da der ikke er behov for sagsbehandlerskift. En hovedudfordring der skal håndteres i denne løsning er at sikre, at der hurtigt og smidigt kan trækkes på specialiserede fagligheder, når disse organisatorisk er forankret forskellige steder.

Kompetenceudvikling og helhedsorienteret opgaveløsning

Behovet for kompetenceudvikling i kommunerne afhænger dels af organiseringen af forsøg og hvilke kompetencer, der allerede er i de enkelte kommuner. Generelt kan dog antages, at kommunerne får brug for styrkede kompetencer i forhold til disse emner:

- Et tæt – og resultatorienteret samarbejde med borgeren omkring borgerens samlede livssituation
- At arbejde med et beskæftigelsesperspektiv i en sammenhængende indsats
- Brobyggende kompetencer og evnen til at arbejde helhedsorienteret
- Intern organisatorisk forståelse og gennemslagskraft
- Tværfaglige og flerfaglige kompetencer
- Viden om borgernes udfordringer, fx. psykisk sårbarhed
- Sundhedsfaglige kompetencer der kan styrke borgerens egenomsorg og mestringsevne
- Facilitering af netværk og viden om hvordan borgerens netværk mobiliseres

Kulturforandring

Forsøgsprojekterne forudsætter en kulturforandring, hvor rammer, ressourcer og ledelse muliggør, at hver enkelt medarbejder kan agere anderledes i forhold til opgaveløsningen. Således at både det organisatoriske setup, medarbejdernes kompetencer og kulturen understøtter en holdnings- og adfærdændring. Mere konkret vil der i frikommuneforsøgene være fokus på følgende, som skal være med til at fremme den ønskede kulturforandring:

- At der i forhold til lovgivning er fokus på, hvilke proceskrav, der står i vejen for at etablere den ønskede sammenhængende indsats for borgeren
- At forsøgene bakkes op af en enig ledelse, som er villig til at finde fleksible løsninger på tværs af områder og budgetter
- At der gennem kompetenceudvikling etableres et fælles afsæt i forhold til at tænke og agere tværgående og resultatorienteret
- At der er fokus på at fremme de fortællinger i organisationerne, som er med til at nedbryde siloer og arbejde for de fælles mål
- At organiseringen muliggør de fysiske møder, som er nødvendige for at øge kendskabet til og fremme samarbejdet med andre områder

Forankring af forsøg i frikommunerne

Kommunerne i netværket vælger selv, hvilke målgrupper og godkendte paragraffritagelser, de ønsker at arbejde med og kan gennem forsøgsperioden arbejde med flere målgrupper og tilhørende paragraffritagelser indenfor netværkets overordnede tema. Hvorved kommunen forpligter sig til at følge evalueringdesign for løbende tilvalg. Den enkelte kommune kan være en del af en eller flere klynger afhængigt af, hvilke forsøg kommunen indgår i. Således igangsætter kommunerne forsøg, som er målrettet borgere/familier, der

mødtager mange ydelser på tværs af centre med udgangspunkt i de forskellige kommuners nuværende organisering og praksis. Kommunernes fokus på at skabe sammenhæng på tværs af sektorer og indsatser vil betyde, at klyngerne og de enkelte kommuner naturligt også vil komme til at arbejde på tværs for at opnå målene om én plan.

Ved frikommuneprojektets opstart fordeler kommunerne sig således i forhold til de tre målgrupper:

Ungeklyngen: Frederikssund, Helsingør og Hillerød

Voksenklyngen: Allerød, Fredensborg, Furesø, og Helsingør

Familieklyngen: Ballerup, Furesø, Gribskov, Halsnæs og Helsingør,

5. Evaluering

Netværket arbejder med et overordnet evalueringsdesign på tværs af de tre målgrupper, Netværket ønsker at arbejde med koordinering af evaluerings- og målingsdesign med henblik på at opnå bedst mulige erfaringer. Evalueringsdesignet skal kunne levere nødvendig viden til løbende justering af de kommunale indsatser og erfaringer som kan rapporteres tilbage til ministeriet og øvrige interesserede. Det er i den sammenhæng også en væsentlig ambition for netværket at samarbejde og videndele med andre relevante aktører, herunder andre kommuner, der indgår i lignende frikommuneforsøg og indsatser.

Der er aftalt møde om udarbejdelse af evalueringsdesign med KORA d. 5. december 2016.

Formålet med dette møde er, at udarbejde et dynamisk evalueringsdesign, som kan håndteres i alle ni kommuner. Netværket ønsker at foretage en løbende evaluering, som sikrer, at der kan ændres undervejs i de enkelte kommuners interne tilgange – såvel som i netværkets klynge set-up.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsoeg-ii.

Frikommunenetværk	En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren		
Titel på forsøg	Én handleplan		
Deltagerkommuner	Allerød, Ballerup, Frederikssund, Fredensborg, Furesø, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød		
Faglig kontaktperson	[Navn]		
	Telefon		E-mail
Netværkskoordinator	Janne Koefoed		
	Telefon	0045 44772476	E-mail jkd@balk.dk
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Kommunerne i frikommunenetværket "Én plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren" ønsker at forbedre kommunale indsatser for borgere med komplekse problemstillinger og dermed øge borgernes muligheder for bedre livskvalitet og tilknytning til arbejdsmarkedet.

Kommunerne ønsker at arbejde ud fra et fokus på borgerens egne ressourcer og med inddragelse af borgeren i mål og beslutninger. Det kræver opgør med faglige og organisatoriske siloer, hvilket skaber grobund for større koordinering og tværfaglige indsatser.

Som det ser ud i dag, er både sagsbehandling, handleplaner og indsatser ofte målrettet den enkelte ydelse, der visiteres til frem for borgerens samlede behov og livssituation.

I praksis betyder det, at borgeren har flere forskellige handleplaner i forskellige afdelinger i kommunen. Handleplanerne har flere forskellige målsætninger, og borgeren skal forholde sig til, og deltage i flere forskellige indsatser, som ofte ikke koordineres på tværs af kommunen.

Derfor vil frikommunenetværket arbejde med én plan for en sammenhængende indsats for - og med borgere med komplekse problemer. Det betyder, at borgeren har én samlet handleplan, som rummer alle de mål for indsatser, der stilles op omkring borgeren. Uanset om de går på tværs af sektorer.

Alle indsatser og mål koordineres og tilpasses borgerens konkrete behov og livssituation.

Den samlede handleplan skal tage udgangspunkt i den enkelte borger eller families samlede livssituation og trække på den lovgivning, der er relevant for netop denne borger eller families situation.

Den samlede handleplan sikrer, at borgeren oplever kommunen som en samlet enhed, hvis ydelser tager afsæt i borgerens udfordringer og behov for hjælp. Det samlede forløb og sammenhængen mellem mål og indsatser bliver derved tydeligt for borgeren.

Frikommunenetværket er bygget op om tre klynger med hver sin målgruppe: Unge, voksne og familier. Fælles for målgrupperne er, at der er tale om borgere med komplekse og sammensatte problemer, som medfører, en særligt udsat position. Det betyder, at borgeren i sin hverdag er udfordret eksempelvis i form af psykosociale udfordringer, misbrug, lærings- og trivselsudfordringer mv. Borgeren har derfor behov for større sammenhæng, for på en gang at opnå en fleksibel tilknytning til arbejdsmarkedet, og opnå progression i forhold til øvrige problematikker i hans eller hendes liv. For på længere sigt at varetage et job på det ordinære arbejdsmarked, og være i trivsel og personlig udvikling.

2. Mål og forventede resultater

Formålet med at samle alle mål og indsatser i én samlet handleplan er, at borgeren/familien skal opleve, at en koordineret og sammenhængende sagsbehandling betyder:

- at borgeren har et overblik over - og indblik i eget sagsforløb, der gør det muligt at tage medansvar
- at borgeren oplever et hurtigere og mere effektfuldt sagsforløb
- at kommunen leverer en mere sammenhængende indsats

Konkret betyder det, at borgerne/familierne på kortere sigt skal opleve, at kommunens indsatser og koordinerende forløb har positiv og mærkbar betydning for deres centrale udfordringer ved:

- at borgeren til enhver tid har så solid tilknytning til arbejdsmarkedet, som muligt og derved oplever en hurtigere vej til arbejdsmarkedet
- at øge borgerens ejerskab og vilje til at tage styring i eget liv
- at der er færre konflikter i familien
- at familiens børn trives bedre og har mindre fravær i skolen
- at øge borgerens økonomiske stabilitet

I et længere perspektiv er målet, at borgeren/familien opnår:

- en permanent tilknytning til arbejdsmarkedet
- øget livskvalitet

I et længere perspektiv er målet, at kommunerne opnår:

- bedre effekt af indsatserne
- økonomiske gevinster
- at en samlet handleplan virker og kan sættes i drift og udbredes til andre kommuner

Målene for den enkelte borger skal tilrettelægges i forhold til borgerens konkrete problemstillinger, og effekten af målene skal måles på borgerens kvalitative oplevelse af progression samt kvantitative målpunkter, som fx hvor mange der kommer i beskæftigelse. Der kan også måles på, om et barn opnår bedre læringsudbytte og øget trivsel i skolen,

eller om den samlede kommunale udgift til en borger er faldet. For at måle effekten, vil kommunerne som beskrevet i afsnit 5 samarbejde om et fælles evaluerings- og opfølgingsdesign, der gør det muligt at sammenligne resultater.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

For at skabe en sammenhængende og koordineret indsats, der ikke tager afsæt i den enkelte ydelse, men borgerens samlede behov og livssituation ønsker frikommunerne fritagelse fra krav om sektorspecifikke handleplaner i følgende paragraffer:

- SEL §§ 140-141 (handleplaner efter serviceloven, børn og voksne)
- LAB §§ 27-28 ('Min plan')
- LAB § 30a (Rehabiliteringsplan)
- BAB § 52 ('Min plan')

I det vedhæftede bilag med ønsker til paragraffritagelser er begrundelsen for de konkrete fritagelser skrevet ind.

Udover fritagelser ønsker frikommunenetværket også at søge om etablering af ny hjemmel, hvor de borgere, som indgår i frikommuneforsøget får ret til én handleplan. For de borgere i kommunerne, som ikke er i målgruppen for frikommuneforsøget, vil der naturligvis fortsat laves sektorspecifikke handleplaner efter gældende lov.

Formålet er at tilrettelægge en indsats, hvor der er fokus på borgerens egne ressourcer, og hvor borgeren inddrages i mål og beslutninger. Det kræver endvidere et opgør med faglige og organisatoriske siloer, sådan at der er grobund for større koordinering og tværfaglige indsatser.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Se indledende notat ift. frikommunernes forpligtende samarbejde og organisering, samt arbejde med kulturforandring og kompetenceudvikling.

At kunne realisere én handleplan kræver, at netværket igangsætter specifikke indsatser og metoder i forhold til at sikre, at sagsbehandleren kommer omkring alle relevante hensyn - beskæftigelse, social, uddannelse, sundhed.

Netværket skal udvikle tekniske løsninger så alle dele i én plan enten kan samkøres i et system eller arbejde i det samme system på tværs af afdelingerne. Det er hensigten, at frikommunenetværkets volumen kan bruges til at udvikle tekniske løsninger.

Der vil være fokus på borgerens retssikkerhed i udviklingsarbejdet.

5. Evaluering

Netværket arbejder med et overordnet evalueringsdesign på tværs af de tre målgrupper, Netværket ønsker at arbejde med koordinering af evaluerings- og målingsdesign med henblik på at opnå bedst mulige erfaringer. Evalueringsdesignet skal kunne levere nødvendig viden til løbende justering af de kommunale indsatser og erfaringer som kan rapporteres tilbage til ministeriet og øvrige interesserede. Det er i den sammenhæng også en væsentlig ambition for netværket at samarbejde og videndele med andre relevante aktører, herunder andre kommuner, der indgår i lignende frikommuneforsøg og indsatser.

Der er aftalt møde om udarbejdelse af evalueringsdesign med KORA d. 5. december 2016.

Formålet med dette møde er, at udarbejde et dynamisk evalueringsdesign, som kan håndteres i alle ni kommuner. Netværket ønsker at foretage en løbende evaluering, som sikrer, at der kan ændres undervejs i de enkelte kommuners interne tilgange – såvel som i netværkets klynge set-up.

1. Én handleplan: paragraffer, som der ønskes fritagelse fra.

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
SEL	§140	Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger, jf. §§ 52, 76 og 76 a.	<p>Kommunerne ønsker en samling af Én plan til borgeren.</p> <p>Kommunerne ønsker fritagelse fra at udarbejde særskilt handleplan på børneområdet som led i samling af Én plan til borgeren. Handleplanens indhold indgår i den samlede plan.</p> <p>Den samlede handleplan skal tage udgangspunkt i den enkelte borger eller families samlede livssituation og trække på den lovgivning, der er relevant for netop denne borger eller families situation.</p> <p>Den samlede handleplan vil sikre, at borgeren oplever kommunen som en samlet enhed, hvis ydelser tager afsæt i borgerens udfordringer og behov for hjælp. Det samlede forløb og sammenhængen mellem mål og indsatser vil være tydelige for borgeren.</p>
	§141	Borgeren skal tilbydes en handleplan, når der tilbydes ydelser til voksne med særlige behov under pensionsalderen.	<p>Den samlede handleplan skal tage udgangspunkt i den enkelte borger eller families samlede livssituation og trække på den lovgivning, der er relevant for netop denne borger eller families situation.</p> <p>Den samlede handleplan vil sikre, at borgeren oplever kommunen som en samlet enhed, hvis ydelser tager afsæt i borgerens udfordringer og behov for hjælp. Det samlede forløb og sammenhængen mellem mål og indsatser vil være tydelige for borgeren.</p> <p>Kommunerne ønsker mulighed for at en børnefaglig undersøgelse kan bruges i stedet for VUM, såfremt den fx er udarbejdet kort tid inden, den unge skal overgå til voksenområdet. Se ønske om paragraffritagelse vedr. §50 i bilag 4.</p>
LAB	§27	Personer omfattet af § 2 , der kan få en indsats efter denne lov, skal have en plan for indsatsen, "Min Plan", inden indsatsen iværksættes. "Min Plan" beskriver, hvordan mulighederne for at få varig beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked kan forbedres.	<p>Nogle af forsøgskommunerne ønsker mulighed for at kunne benytte "Min Plan" til beskrivelse af de samlede indsatser i "Én plan".</p> <p>I Min Plan er det en forudsætning, at der fastsættes et beskæftigelsesmål, og det er denne forudsætning der ønskes fritagelse for.</p> <p>Det vil ikke i alle tilfælde være muligt at beskrive et beskæftigelsesmål. Beskæftigelsesmålet vil blive påført når dette er muligt at klarlægge.</p>
LAB	§27 stk.	For personer omfattet af § 2, nr. 1-4, beskriver "Min	Samme formål som § 27

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
	2	Plan" personens beskæftigelsesmål, som så vidt muligt skal være rettet mod beskæftigelse inden for områder, hvor der er behov for arbejdskraft.	
LAB	§28	For personer, der er omfattet af § 2 , nr. 3, 5-7, 11, 13 og 14, kan planen tillige indeholde aktiviteter, der kan stabilisere og forbedre personens fysiske, psykiske og sociale tilstand med henblik på, at personen efterfølgende kan deltage i tilbud efter denne lov.	Kommunerne ønsker at udvide målgruppen for tilbud til også at omfatte § 2, nr. 1 (forsikrede ledige), nr. 2 (jobparate kontanthjælpsmodtagere) og nr. 9 (unge under 18 år)
LAB	§ 30A	For at få sin sag forelagt rehabiliteringsteamet, skal borgeren have lavet en rehabiliteringsplan.	Fritagelse fra udarbejdelse af den forbedrende rehabiliteringsplan, som led i samling af Én plan til borgeren. §30A kan være en barriere for en fleksibel, helhedsorienteret plan afstemt med borgeren.
BAB	§52	<p>§52stk. 3. "Min Plan" efter stk. 1 skal indeholde oplysninger om</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) personens beskæftigelses- eller uddannelsesmål, jf. dog stk. 4, planer for tilbud, eventuelle test og andre aktiviteter, 2) eventuelt aftalte tilbud, test og andre aktiviteter, 3) ansvar for tilmelding til tilbud, test og andre aktiviteter, såfremt personen selv skal tilmelde sig, 4) tidspunkt for påbegyndelse af aftalte tilbud, test og andre aktiviteter og 5) ansvar og tidspunkt for opfølgning. <p>§ 52, stk. 5. For personer, der er omfattet af § 1, nr. 1, nr. 12 og 13, og som får uddannelsespålæg efter § 21 b i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, skal "Min Plan" udover det i stk. 3 nævnte, indeholde oplysninger om frist for uddannelsespålæggets trin. Uddannelsesmål skal fremgå fra trin 2, jf. § 21 b, stk. 4, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.</p>	<p>§52 kan være en barriere for en fleksibel, helhedsorienteret plan afstemt med borgeren.</p> <p>Kommunerne ønsker at indholdet i Min Plan i højere grad tilpasses individuelt i forhold til typen af tilbud der indgår i planen.</p>

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsoeg-ii.

Frikommunenetværk	En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren		
Titel på forsøg	Ny organisering – fra sektoropdelt til helhedsorienteret		
Deltagerkommuner	Allerød, Ballerup, Fredensborg, Frederikssund, Furesø, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød		
Faglig kontaktperson	[Navn]		
	Telefon		E-mail
Netværkskoordinator	Janne Koefoed		
	Telefon	0045 44772476	E-mail jkd@balk.dk
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Kommunerne i frikommunenetværket "Én plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren" ønsker at forbedre kommunale indsatser for borgere med komplekse problemstillinger og dermed øge borgernes muligheder for bedre livskvalitet, og selvforsørgelse.

Den sektoropdelte organisering i kommunerne er en central barriere for kommunernes mulighed for at tilrettelægge en sammenhængende indsats sammen med borgere, som har behov for ydelser fra flere af kommunens sektorområder. Fx beskæftigelsesområdet, sundhedsområdet, det specialiserede voksen- og børneområde samt familieområdet.

Der er derfor behov for en ny organisering i kommunerne, som understøtter en tværfaglig indsats. En ny organisering, som går på tværs af fagsektorer, er samtidig afgørende for at kunne skabe en helhedsorienteret plan for borgere med komplekse problemstillinger.

Den helhedsorienterede plan skal understøtte, at der er et samlet overblik over borgerens situation, som gør, at fx et tværgående team eller en tværgående sagsbehandler kan strukturere, koordinere og bevillige indsatser i et helhedsorienteret perspektiv. For at den tværgående indsats kan fungere, er det afgørende, at det tværgående team eller den tværgående sagsbehandler har beslutnings- og bevillingskompetence i borgerens sag. Det sikrer, at borgere med komplekse problemstillinger får en hurtig og mere sammenhængende forløb.

Frikommunenetværket arbejder med tre målgrupper: Børn, unge og familier. Fælles for målgrupperne er, at der er tale om borgere med komplekse og sammensatte problemer, som medfører, en særligt udsat position. Det betyder, at borgeren i sin hverdag er udfordret eksempelvis i form af psykosociale udfordringer, misbrug, lærings- og trivselsudfordringer mv. Borgeren har derfor behov for større sammenhæng og fleksibilitet, for på en gang at opnå en tilknytning til arbejdsmarkedet, og progression i forhold til øvrige problematikker i hans eller hendes liv. For på længere sigt at varetage et job på det ordinære arbejdsmarked, og være i trivsel og personlig udvikling.

Borgere i frikommunerne, som ikke er en del af frikommuneprojekterne, vil naturligvis fortsat følge kommunernes oprindelige organisering, som følger gældende lovgivning.

2. Mål og forventede resultater

Formålet med at afprøve en ny organisering i frikommunerne er, at bryde kommunens sektoropdelte organisering, som har negativ indflydelse på effekten af indsatser til borgere med komplekse problemstillinger eller på borgerens oplevelse, herunder motivation til at nå sine individuelle mål. En helhedsorienteret organisering skal således styrke effekten af indsatser for den enkelte borger/familie. Herunder at sikre borgeren en positiv oplevelse af systemet, og samarbejdet med kommunen, som er motiverende for, at borgeren samarbejder aktivt og tager ejerskab over sin egen udvikling.

Ved at ophæve den sektorstyrede sagsbehandling i kommunerne, skal borgeren/familien opleve:

- En intensiv indsats uden lang ventetid på sagsbehandling i fagektorerne
- En logisk sammenhæng mellem iværksatte aktiviteter og indsatser
- Et forløb hvor indsatserne giver mening for borgeren
- Et tættere samarbejde mellem borger og sagsbehandler
- Hurtigere effekt af indsatserne og øget progression
- At borgeren når sine mål på kort- og på lang sigt

I et længere perspektiv er målet, at borgeren/familien opnår:

- en permanent tilknytning til arbejdsmarkedet
- øget livskvalitet

I et længere perspektiv er målet, at kommunerne opnår:

- bedre effekt af indsatserne
- økonomiske gevinster
- at den tværgående organisering virker og kan sættes i drift og udbredes til andre kommuner

Målene for den enkelte borger skal tilrettelægges i forhold til borgerens konkrete problemstillinger, og effekten af målene skal måles på borgerens kvalitative oplevelse af progression samt kvantitative målpunkter, som fx hvor mange der kommer i beskæftigelse. Der kan også måles på, om et barn opnår bedre læringsudbytte og øget trivsel i skolen, eller om den samlede kommunale udgift til en borger er faldet. For at måle effekten, vil kommunerne som beskrevet i afsnit 5 samarbejde om et fælles evaluerings- og opfølgingsdesign, der gør det muligt at sammenligne resultater.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsats §5 og §6

LAB §1A

Fritagelse for Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. § 5 og 6, vedrørende Jobcenteret som særskilt enhed og den koordinerende sagsbehandlers bevillingskompetence, er derfor afgørende for ambitionerne bag Én Plan. Det gælder ligeledes Lov om aktiv beskæftigelsesindsats § 1A.

Formålet er at tilrettelægge en indsats, hvor der er fokus på borgerens egne ressourcer, og hvor borgeren inddrages i mål og beslutninger. Det kræver opgør med faglige og organisatoriske siloer, sådan at der er grobund for større koordinering og tværfaglige indsatser.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Netværket

De deltagende kommuner etablerer et forpligtende samarbejde omkring de tre målgrupper; 1) unge, 2) familier og 3) voksne. Hver målgruppe danner udgangspunkt for et forsøgsområde, hvor kommunerne i netværket arbejder med konkrete forsøg, som afprøves på målgrupperne. Kommunerne har forpligtet sig til samarbejdet i et vedtaget kommissorium.

Kompetenceudvikling

Behovet for kompetenceudvikling i kommunerne afhænger dels af organiseringen af forsøg og hvilke kompetencer, der allerede er i de enkelte kommuner. Generelt kan dog antages, at kommunerne i forhold til en helhedsorienteret organisering får brug for styrkede kompetencer i forhold til disse emner:

- Brobyggende kompetencer og evnen til at arbejde helhedsorienteret
- At arbejde med et beskæftigelsesperspektiv i en sammenhængende indsats
- Intern organisatorisk forståelse og gennemslagskraft
- Tværfaglige og flerfaglige kompetencer

5. Evaluering

Netværket arbejder med et overordnet evalueringsdesign på tværs af de tre målgrupper, Netværket ønsker at arbejde med koordinering af evaluerings- og målingsdesign med henblik på at opnå bedst mulige erfaringer, som kan rapporteres til ministeriet og øvrige interesserede. Det er i den sammenhæng også en væsentlig ambition for netværket at samarbejde og videndele med andre relevante aktører, herunder andre kommuner, der indgår i lignende frikommuneforsøg og indsatser.

Der er aftalt møde om udarbejdelse af evalueringsdesign med KORA d. 5. december 2016.

Formålet med dette møde er, at udarbejde et dynamisk evalueringsdesign, som kan håndteres i alle ni kommuner. Netværket ønsker at foretage en løbende evaluering, som sikrer, at der kan ændres undervejs i de enkelte kommuners interne tilgange – såvel som i netværkets klynge set-up.

2. Ny organisering fra sektoropdelt til helhedsorienteret: paragraffer, som der ønskes fritagelse fra.

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsats	§5 §6	<p>§ 5, stk. 1 Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at et jobcenter som en særskilt del af kommunens forvaltning udfører den kommunale beskæftigelsesindsats, jf. §§ 6 og 7.</p> <p>§ 6, stk. 1 Jobcenteret varetager beskæftigelsesindsatsen over for borgerne, jf. dog stk. 2-6 og §§ 9-12. I indsatsen skal der være fokus på beskæftigelse, selvforsørgelse og rådighed.</p> <p>§ 6, stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at funktionen som gennemgående og koordinerende sagsbehandler for borgere i ressourceforløb og i jobafklaringsforløb, jf. §§ 68 c og 68 g i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, og for sygemeldte borgere, jf. § 13 d i lov om sygedagpenge, kan overdrages til en anden enhed i kommunen end jobcenteret. Den gennemgående og koordinerende sagsbehandler fra en anden enhed end jobcenteret kan ikke træffe afgørelser efter beskæftigelseslovgivningen.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at funktionen som koordinerende sagsbehandler, jf. § 18 a i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, for personer, der er omfattet af § 2, nr. 3 og 13, i samme lov, kan overdrages til en anden enhed i kommunen end jobcenteret. Den koordinerende sagsbehandler fra en anden enhed end jobcenteret kan dog ikke træffe afgørelser efter beskæftigelseslovgivningen.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at funktionen som koordinerende forvaltning, jf. § 19 a i integrationsloven, kan overdrages til en anden forvaltning i kommunen end jobcenteret. Er den koordinerende forvaltning en anden end jobcenteret, kan</p>	<p>Den afgørende indgang for at kunne skabe en helhedsorienteret plan for borgere med komplekse problemstillinger, optimere indsatsen og skabe et overblik over borgernes situation er, at den ansvarlige medarbejder har mulighed for at bevilge og følge op på indsatser efter flere lovgivninger. Borgere med komplekse problemstillinger har ofte berøring med et eller flere af kommunens velfærdsområder såsom beskæftigelsesområdet, sundhedsområdet, det specialiserede voksen- og børneområde samt familieområdet.</p> <p>Den sektoropdelte organisering i kommunerne er en central barriere for, at kommunerne kan tilrettelægge en sammenhængende indsats sammen med borgere, som har behov for ydelser fra flere af kommunens sektorområder. Som det ser ud i dag er sagsbehandling, handleplaner og indsatser målrettet den enkelte ydelse, der visiteres til frem for borgerens samlede behov og livssituation.</p> <p>Fritagelse for Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. §5 og 6, vedrørende Jobcenteret som særskilt enhed og den koordinerende sagsbehandlers bevillingskompetence, er afgørende for ambitionerne bag Én Plan.</p> <p>Kommunerne har brug for, at den indsatsansvarlige sagsbehandler kan bemyndiges til, indenfor visse rammer at bevilge indsatser fra flere forskellige myndighedsområder.</p> <p>Kommunerne ønsker, at den indsatsansvarlige sagsbehandler kan varetage beskæftigelsesindsatsen indenfor de aftalte rammer uanset om vedkommende er ansat i Jobcentret.</p> <p>Formålet er at tilrettelægge en sammenhængende indsats, baseret på samskabelse mellem flere myndighedsområder, hvor der er fokus på</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
		den dog ikke træffe afgørelse om beskæftigelsesrettede opgaver efter integrationslovgivningen.	borgerens egne ressourcer, og hvor borgeren inddrages i mål og beslutninger.
LAB	§1A	§ 1 a Kommunalbestyrelsens opgaver efter denne lov varetages i jobcentre, jf. kapitel 2 i lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v.	Kommunerne ønsker at den indsatsansvarlige sagsbehandler bemyndiges, uanset organisatorisk tilhørsforhold, til indenfor rammer afstemt ud fra den enkelte kommunes vedtagne serviceniveau at bevilge indsatser på beskæftigelsesområdet.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsoeg-ii.

Frikommunenetværk	En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren		
Titel på forsøg	Processuel fleksibilitet til at tilrettelægge indsatsen med afset i borgerens samlede behov		
Deltagerkommuner	Allerød, Ballerup, Frederikssund, Fredensborg, Furesø, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød		
Faglig kontaktperson	[Navn]		
	Telefon		E-mail
Netværkskoordinator	Janne Koefoed		
	Telefon	0045 44772476	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Kommunerne i frikommunenetværket "Én plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren" ønsker at udvikle mere helhedsorienterede indsatser for borgere med komplekse problemstillinger, for herved at øge effekten af indsatserne.

Frikommunenetværket arbejder med tre målgrupper: Børn, unge og familier. Fælles for målgrupperne er, at der er tale om borgere med komplekse og sammensatte problemer, som medfører, en særligt udsat position. Det betyder, at borgeren i sin hverdag er udfordret eksempelvis i form af psykosociale udfordringer, misbrug, lærings- og trivselsudfordringer mv. Borgeren har derfor behov for større sammenhæng, for på en gang at opnå en fleksibel tilknytning til arbejdsmarkedet, og progression i forhold til øvrige problematikker i hans eller hendes liv. For på længere sigt at varetage et job på det ordinære arbejdsmarked, og være i trivsel og personlig udvikling.

Kommunerne i netværket oplever, at parallelle indsatser, som ikke kan koordineres meningsfuldt i forhold til hinanden, udvander effekter. Borgerne har ikke mulighed for at fokusere sine ressourcer, men løber i stedet spidsrod mellem forskellige forvaltninger, indsatser og fagmedarbejdere.

En central barriere for en tværgående helhedsorienteret indsats er den sektoropdelte lovgivning. Sektorlovgivningerne indeholder en række processuelle krav om tilrettelæggelse af indsatser og konkrete aktiviteter – som hver især kun er rettet mod dele af borgerens komplekse behov.

Disse krav kan eksempelvis medføre, at en borger skal begynde i virksomhedspraktik samtidig med, at Socialforvaltningen igangsætter en §50 på borgerens barn og borgeren selv er startet i misbrugsbehandling. Det vanskeliggør fastholdelsen af borgeren i virksomhedspraktikken. Med større fleksibilitet i forhold til gældende proceskrav, kan virksomhedspraktik og øvrige indsatser koordineres, så borgeren kan gennemføre praktikken, og dermed styrke sin tilknytning til arbejdsmarkedet – til gavn for hele familiens positive udvikling.

Ligeledes betyder de processuelle krav, at borgeren fx kan møde krav om at deltage i opfølgingsmøder i Jobcentret og i Socialforvaltning samtidig. Det sætter borgeren i en unødigt udsat position og svækker borgerens tillid til kommunen.

Kommunerne bag forsøgene ønsker, at kunne tilrettelægge en helhedsorienteret indsats med afsæt i borgeren/familiens samlede behov. For kommunerne bag forsøgene betyder det, at aktiviteter efter den enkelte sektorlovgivning betragtes samlet og udvælges med henblik på størst mulig synergi i forhold til borgerens samlede behov. Ligeledes afholdes de enkelte aktiviteter, så det er hensigtsmæssigt i forhold til det samlede forløb, på en måde, som også giver mening for borgeren.

Kommunerne bag forsøget ønsker ikke fritagelse for selve aktiviteterne bag gældende proceskrav, men ønsker en større fleksibilitet i forhold til afholdelsestidspunkt, afholdelsessted og ansvarlig medarbejder. Til det er der behov for en række fritagelser fra gældende proceskrav. Samtidig er det afgørende for at kunne skabe en helhedsorienteret indsats for borgeren, at den ansvarlige medarbejder har et fuldt overblik over borgerens situation, har mulighed for at bevilge og følge op på indsatser efter flere lovgivninger ved samme lejlighed. Til det er der behov for en række fritagelser fra gældende proceskrav.

Borgere i frikommunerne, som ikke er omfattet af disse tre målgrupper vil naturligvis fortsat følge de processer, som følger af gældende lov.

2. Mål og forventede resultater

Formålet med at sikre en mere fleksibel tilrettelæggelse af sagsbehandling, forløb og organisatorisk forankring er, at sikre en sammenhængende indsats med afsæt i en tværfaglig sagsbehandling, hvor rækkefølgen af og indholdet i aktiviteter giver mening for borgeren og alle tager afsæt i borgerens samlede behov.

En fleksibel tilrettelagt indsat med afsæt i borgerens behov betyder, at:

Borgeren oplever kommunen som én enhed

Borgeren ved, hvem i kommunen de skal kontakte

Borgeren oplever sagsbehandlingen som gennemsigtig

Borgeren har øget ejerskab til sin indsats

Borgeren bliver bedre til at overholde aftaler, fx møder

Borgeren har større overskud til deltagelse i jobrettede aktiviteter

Borgeren deltager i flere jobrettede aktiviteter

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Sygedagpengeloven: kap. 6 §131

LAB: §§15-21e; §16; Kap 7 §21B stk 3,4,5; Kap 9B §31b; §31c; §91; §92; §92 stk. 2; §93; §96a; §96b; §96c

BAB:§32; §33

SEL: §85; §96

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Se indledende notat ift. frikommunernes forpligtende samarbejde og organisering, samt arbejde med kulturforandring og kompetenceudvikling.

5. Evaluering

Netværket arbejder med et overordnet evalueringsdesign på tværs af de tre målgrupper, Netværket ønsker at arbejde med koordinering af evaluerings- og målingsdesign med henblik på at opnå bedst mulige erfaringer. Evalueringsdesignet skal kunne levere nødvendig viden til løbende justering af de kommunale indsatser og erfaringer som kan rapporteres tilbage til ministeriet og øvrige interesserede. Det er i den sammenhæng også en væsentlig ambition for netværket at samarbejde og videndele med andre relevante aktører, herunder andre kommuner, der indgår i lignende frikommuneforsøg og indsatser.

Der er aftalt møde om udarbejdelse af evalueringsdesign med KORA d. 5. december 2016.

Formålet med dette møde er, at udarbejde et dynamisk evalueringsdesign, som kan håndteres i alle ni kommuner. Netværket ønsker at foretage en løbende evaluering, som sikrer, at der kan ændres undervejs i de enkelte kommuners interne tilgange – såvel som i netværkets klynge set-up.

3. Processuel fleksibilitet til at tilrettelægge indsatserne - Paragraffer, som der ønskes fritagelse fra .

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
Sygedagpenge- loven	Kap. 6	<p>Begrænsninger ift. Sygedagpengeloven § 13 B i kapitel 6, som indeholder krav om opfølgning og indhentning af oplysninger (visitation og opfølgning) samt § 21 stk. 1 nr. 1 – 3 i kapitel 7 om bortfald af sygedagpenge.</p> <p>Aktuelt sanktioneres borgere som deltager i et jobafklaringsforløb med dertil hørende udbetaling af ressourceforløbsydelse efter bestemmelserne i Lov om aktiv socialpolitik § 69 J – O</p>	<p>Der ønskes mere fleksibilitet i proceskravene omkring opfølgningen af sygemeldte borgere. Aktuelt skal borgerne som hovedregel følges op hver 4. uge. I langt de fleste tilfælde giver dette god mening, men der er situationer, hvor 4 ugers opfølgning ikke giver mening. F.eks. i de situationer, hvor der foreligger lægelige oplysninger i 5. eller 6. uge,. Ved at tage hensyn til dette, kan sikre en bedre og mere helhedsorienteret sagsbehandling.</p> <p>Der ønskes mere ensartethed for sanktionering af målgruppen. Målgruppen har tidligere været omfattet af sanktionsreglerne i sygedagpengeloven men ved overgangen til jobafklaringsforløb ændres sanktionsreglerne for målgruppen, således at de omfattes af sanktionsreglerne efter Aktivloven. Dette til trods for at formålsparagraffen for modtagelse af Jobafklaring og dermed ressourceforløbsydelse fortsat er sygedagpengelovens § 7 om uarbejdsdygtighed. Kommunerne ønsker at skabe en så ensrettet sagsbehandling som muligt, hvorfor det findes hensigtsmæssigt at bevillings- og sanktioneringsparagrafferne er funderet i samme lovgivning.</p>
	§ 13	<p>§ 13 b. I sager, der er visiteret til kategori 2 og 3 efter <u>§ 12</u>, stk. 1, nr. 2 og 3, skal der første gang følges op senest inden udgangen af ottende uge regnet fra første fraværsdag, jf. dog stk. 2. Herefter skal der følges op mindst hver fjerde uge. Opfølgningen sker ved en individuel samtale, jf. dog stk. 4 og 5.</p> <p>§ 13 b, stk. 2. Har arbejdsgiveren eller den sygemeldte anmodet kommunen om at iværksætte en tidlig opfølgning, jf. <u>§§ 7 c</u> eller <u>7 e</u>, skal kommunen afholde den første opfølgningssamtale med den sygemeldte, senest 2 uger efter at den sygemeldte eller arbejdsgiveren har anmodet kommunen om at iværksætte en tidlig</p>	<p>Paragrafferne kan være en barriere for en fleksibel, helhedsorienteret plan afstemt med borgeren.</p> <p>Kommunerne ønsker at kunne tilrettelægge indhold og frekvens af samtalerne ud fra en individuel vurdering, baseret på indholdet i Én Plan sammen med borgeren.</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
		<p>opfølgning, jf. dog stk. 3. Det samme gælder, hvis det inden samtalen ikke er muligt at afklare, hvorvidt den sygemeldte er berettiget til sygedagpenge.</p> <p>§ 13 b, stk. 4 Opfølgningen kan dog ske telefonisk, digitalt eller skriftligt, når</p> <ul style="list-style-type: none"> • den sygemeldte har genoptaget arbejdet delvis, • den sygemeldte forventes at være fuldt raskmeldt og på vej tilbage i arbejde inden for 4 uger • den sygemeldte forventes at gå på barsel inden for 4 uger • den sygemeldte deltager i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller • sygdommen er til hinder for en individuel samtale 	
LAB	(§§ 15-21e	Fastlæggelse af det individuelle kontaktføreløb, herunder rettidig afholdelse af samtaler.	<p>Paragrafferne kan være en barriere for en fleksibel, helhedsorienteret plan afstemt med borgeren.</p> <p>Lov om aktiv beskæftigelsesindsats KAP 7 omhandler i høj grad fastsættelsen af det individuelle kontaktføreløb. Kommunerne ønsker øget fleksibilitet i tilrettelæggelse af det individuelle samtaleforløb, således at planleder, den koordinerende sagsbehandler/borgerkonsulenten/ teamet afholder samtaler, når det er relevant ift. mål og opfølgning. Som oftest vil kravene alligevel blive opfyldt, men formålet er at styre efter mål og behov frem for proceskrav.</p>
LAB	§ 16	<p>§ 16. For personer, der er omfattet af § 2, nr. 1-3, skal der under kontaktføreløbet afholdes individuelle jobsamtaler med fokus på konkrete job og jobsøgning. Samtalen afholdes ved personligt fremmøde.</p>	<p>§16 kan være en barriere for en fleksibel, helhedsorienteret plan afstemt med borgeren.</p> <p>Kommunerne ønsker fritagelse for krav om personligt fremmøde for borgeren der er ledig og modtager ledighedsydelse. Det kan være en uhensigtsmæssig forpligtelse, som kan stå i vejen for andre indsatser i det koordinerede borgerforløb under frikommuneforsøget.</p>
LAB	Kap 7 §21B, Stk.	<p>§ 21 b, stk. 3. Jobcenteret skal ved første samtale, jf. § 20 a, pålægge en person, der er omfattet af § 2, nr. 12 eller 13, inden for en nærmere fastsat</p>	<p>Kommunerne ønsker at kunne benytte sig af muligheden for at fritage aktivitetsparate borgere fra uddannelsespålæg. Borgeren er ofte meget lang fra at kunne påbegynde en uddannelse og det er ikke</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
	3,4,5	<p>frist at komme med relevante forslag til en eller flere studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelser, som personen på kortere eller længere sigt kan påbegynde på almindelige vilkår. Jobcenteret kan iværksætte aktiviteter og tilbud efter kapitel 9 b-12 for at hjælpe personen med at blive i stand til at komme med forslag til en eller flere studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelser. Det er en betingelse, at personen under hele uddannelsen har et forsørgelsesgrundlag i form af SU, elevløn el.lign.</p> <p>21 b, stk. 4. Jobcenteret skal ud fra en vurdering af personens forudsætninger pålægge den pågældende inden for en nærmere fastsat frist at søge om optagelse på en eller flere uddannelser, jf. stk. 2 og 3.</p> <p>21 b, stk. 5. Hvis en person omfattet af stk. 2 eller 3 optages på en uddannelse, er den pågældende forpligtet til at påbegynde og gennemføre uddannelsen.</p>	<p>motiverende at få et uddannelsespålæg, hvis der er behov for længerevarende behandlingsforløb forud.</p> <p>Fritagelsen bør gælde så længe der er mere end et år til borgeren forventes at kunne påbegynde uddannelse.</p>
*LAB	<p>KAP 9B</p> <p>§ 31 b</p> <p>§ 31 c</p>	<p>Mentorstøtte</p> <p>§ 31 b. Med henblik på at fremme, at personer kan opnå eller fastholde aktiviteter, tilbud, ordinær uddannelse, ansættelse i fleksjob eller ordinær ansættelse, kan der gives tilbud om mentorstøtte.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Personer, der er omfattet af § 2, og som udskrives fra psykiatrisk indlæggelse, har ret til et tilbud om mentorstøtte i op til 3 måneder forud for udskrivelsen og for en periode på mindst 6 måneder i alt.</p> <p>31 c. Ved afgivelse af tilbud om mentorstøtte skal der indgås en skriftlig aftale om mentorstøtte mellem jobcenteret og den person,</p>	<p>Kommunerne ønsker at have større fleksibilitet i valg af støtteindsatser.</p> <p>Bedre service for borgeren Pga. vigtigheden af relationsarbejdet ønskes mulighed for fleksibelt at kunne sammenlægge følgende funktioner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mentor - personlig assistance - støttekontaktperson <p>Således at borgeren kan få mere kontinuitet og dybde i relationen med den person, der varetager funktionen. Relationsarbejdet kræver typisk, at tillid og respekt bygges op gennem en længerevarende relation. Kort kadence mellem møder og længden af relationen er</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
		der får støtten. Aftalen kan højst indgås for 6 måneder med mulighed for forlængelse.	derfor vigtig. Det er bedre for borgeren at have færre fagpersoner omkring sig, frem for mange overfladiske relationer. Ressourcespild En borger med komplekse problemstillinger får (i nogle tilfælde) fra forskellige forvaltninger tildelt mentorer, personlig assistance og støttepersoner, der yder en næsten identisk service overfor borgeren. Dette kan føre til helt eller delvist overlappende støtteindsatser fra henholdsvis mentor-korpset, handicaphjælper og støttekontaktpersoner. Det betyder et ressourcemæssigt spild for kommunen.
LAB	§91	§91a stk. 3 Personer, der efter § 13 i lov om aktiv socialpolitik har en rimelig grund til ikke at udnytte deres arbejdsmuligheder, har senest 1 måned efter, at den rimelige grund er ophørt, ret og pligt til at påbegynde tilbud.	Hvis man bliver fritaget for ret og pligt til at påbegynde et tilbud, kan der iværksætte andre foranstaltninger, som er mere meningsgivende for borgeren fx et tilbud om socialpsykiatrisk støtte eller misbrugsbehandling. Kommunerne ønsker at planen kan indeholde tilbud fra flere forskellige lovgivninger.
LAB	§92	§ 92 Personer, der er omfattet af § 2 , nr. 2, har senest efter en sammenhængende periode på 3 måneder med kontanthjælp eller integrationsydelse fra første henvendelse til kommunen om hjælp ret og pligt til at påbegynde tilbud efter kapitel 11 og 12 , jf. dog § 94 .	Kommunerne ønsker at planen kan indeholde tilbud fra flere forskellige lovgivninger. Kommunerne ønsker at også tilbud efter SEL kan indgå som tilbud i planen.
LAB	§92 stk. 2	§ 92, stk. 2. Personer, der er omfattet af § 2 , nr. 3, har senest efter en sammenhængende periode på 6 måneder med kontanthjælp eller integrationsydelse fra første henvendelse til kommunen om hjælp ret og pligt til at påbegynde tilbud efter kapitel 10-12 , jf. dog § 94 .	Kommunerne ønsker at planen kan indeholde tilbud fra flere forskellige lovgivninger. Kommunerne ønsker at også tilbud efter SEL kan indgå som tilbud i planen.
LAB	§ 93.	§ 93. En person, der er omfattet af § 2 , nr. 3, og som i perioder på grund af personlige forhold ikke aktuelt kan deltage i tilbud efter §§ 92 eller 94 , har ret og pligt til tilbud om mentorstøtte efter kapitel 9 b , indtil personen kan deltage i tilbud efter §§ 92 eller 94 . Tilbud om mentorstøtte skal gives for en periode på 6 måneder, og der skal	Kommunerne ønsker at planen kan indeholde tilbud fra flere forskellige lovgivninger. I tilbud efter SEL indgår ofte mentorstøtte, hvorfor borgerne bør kunne undtages fra krav om yderligere mentorstøtte.

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
		<p>som minimum være kontakt en gang hver anden uge mellem mentor og personen. Tilbud om mentorstøtte kan kun afbrydes, hvis personen i stedet kan påbegynde et tilbud efter §§ 92 eller 94. Kan personen efter de 6 måneder fortsat ikke deltage i tilbud efter §§ 92 eller 94, skal der gives et nyt tilbud om mentorstøtte.</p>	
*LAB	§96 A	<p>§ 96. Når en person, der er omfattet af § 2, nr. 2, har afsluttet det første tilbud efter § 92, stk. 1, eller § 94, har personen ret og pligt til at påbegynde nyt tilbud efter kapitel 10-12, hver gang den pågældende har modtaget kontanthjælp eller integrationsydelse i en sammenhængende periode på 6 måneder.</p> <p>§ 96, Stk. 2. Når en person, der er omfattet af § 2, nr. 3, har afsluttet det første tilbud efter § 92, stk. 2, eller § 94, har personen ret og pligt til at påbegynde et nyt tilbud, hver gang den pågældende har modtaget kontanthjælp eller integrationsydelse i en sammenhængende periode på 12 måneder.</p> <p>§ 96, stk. 3. En person, der er omfattet af § 2, nr. 3, og som i perioder på grund af personlige forhold ikke aktuelt kan deltage i tilbud efter stk. 2, har ret og pligt til tilbud om mentorstøtte efter kapitel 9 b, indtil personen kan deltage i tilbud efter stk. 2. Tilbud om mentorstøtte skal gives for en periode på 6 måneder, og der skal som minimum være kontakt en gang hver anden uge mellem mentor og personen. Tilbud om mentorstøtte kan kun afbrydes, hvis personen i stedet kan påbegynde et tilbud efter stk. 2. Kan personen efter de 6 måneder fortsat ikke deltage i tilbud efter stk. 2, skal der gives et nyt tilbud om mentorstøtte.</p> <p>§96, stk. 4. Hvis en person, der er omfattet af stk. 2, og som har modtaget kontanthjælp eller integrationsydelse i en sammenhængende</p>	<p>Kommunerne ønsker at planen kan indeholde tilbud fra flere forskellige lovgivninger.</p> <p>Kommunerne ønsker at også tilbud efter SEL kan indgå som tilbud i planen.</p> <p>I tilbud efter SEL indgår ofte mentorstøtte, hvorfor borgerne bør kunne undtages fra krav om yderligere mentorstøtte</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
		periode på mindst 5 måneder siden afslutning af et tilbud efter dette kapitel, overgår til at være omfattet af stk. 1, har personen senest 1 måned efter overgangen ret og pligt til at påbegynde tilbud efter stk. 1. Der må dog højst være en sammenhængende periode på 12 måneder uden tilbud efter dette kapitel.	
LAB	§ 96 B.	<p>§ 96 B.</p> <p>Personer, som er omfattet af § 2, nr. 12 og 13, har hurtigst muligt og senest efter en sammenhængende periode på 1 måned fra første henvendelse til kommunen om hjælp ret og pligt til at påbegynde tilbud efter kapitel 10-12 og fortsætte kontinuerligt hermed, indtil de påbegynder ordinær uddannelse. Der må højst være 4 uger mellem tilbud.</p>	<p>Kommunerne ønsker at planen kan indeholde tilbud fra flere forskellige lovgivninger.</p> <p>Kommunerne ønsker at også tilbud efter SEL kan indgå som tilbud i planen.</p> <p>Kommunerne ønsker endvidere at få større fleksibilitet i tilrettelæggelsen af tilbuddene, således at der er mulighed for at sætte en tidsfrist efter behov afstemt med borgeren.</p>
LAB	§96 C.	<p>§ 96 c.</p> <p>En person, der er omfattet af § 2, nr. 13, og som i perioder på grund af personlige forhold ikke kan deltage i tilbud efter § 96 b, har ret og pligt til tilbud om mentorstøtte efter kapitel 9 b, indtil personen kan deltage i tilbud efter § 96 b. Tilbud om mentorstøtte skal gives for en periode på 6 måneder, og der skal som minimum være kontakt en gang hver anden uge mellem mentor og personen. Tilbuddet kan kun afbrydes, hvis personen i stedet kan påbegynde et tilbud efter § 96 b. Kan personen efter de 6 måneder fortsat ikke deltage i tilbud efter § 96 b, skal der gives et nyt tilbud om mentorstøtte</p>	<p>Kommunerne ønsker at planen kan indeholde tilbud fra flere forskellige lovgivninger.</p> <p>I tilbud efter SEL indgår ofte mentorstøtte, hvorfor borgerne bør kunne undtages fra krav om yderligere mentorstøtte.</p>
*BAB	§32	<p>§ 32.</p> <p>Den individuelle jobsamtale skal som minimum altid indeholde følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) For personer, der er omfattet af § 1, nr. 1-3, skal der følges op på deres jobsøgning, og den videre jobsøgning skal fastlægges. 2) Personer, der er omfattet af § 1, nr. 1 og 2, kan pålægges at søge relevante konkrete job, der f.eks. er indlagt i Jobnet. 3) For personer, der er omfattet af § 1, nr. 1 og 2, skal det påses, at deres cv på Jobnet er fyldestgørende. 4) Muligheden og behovet for tilbud efter kapitel 9 b-12 i lov om 	<p>Kommunerne ønsker at indholdet i den individuelle jobsamtale i højere grad kan tilpasses borgeren og indholdet i borgerens plan. Hvis denne indeholder indsatser efter SEL vil det i starten af et behandlingsforløb ofte ikke være relevant at tale jobsøgning, men i stedet tale om, hvordan borgeren får en tilknytning til arbejdsmarkedet på en fleksibel måde, som han/hun er i stand til at honorere.</p> <p>Paragraffen kan være en barriere for en fleksibel, helhedsorienteret plan afstemt med borgeren.</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
		<p>en aktiv beskæftigelsesindsats skal drøftes.</p> <p>5) For personer omfattet af § 1, nr. 1-4, 11 og 14, aftales det fortsatte kontaktforsøg samt andre aktiviteter, som personen eller jobcenteret forventes at gennemføre inden næste jobsamtale.</p>	
*BAB	§33	<p>§ 33.</p> <p>For personer omfattet af § 1, nr. 12 og 13, skal den individuelle samtale som minimum altid indeholde følgende:</p> <p>1) Der følges op på det aktuelle trin i uddannelsespålægget efter § 21 b i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, herunder tilbud efter kapitel 9 b-12 i samme lov, der er igangsat og gennemført som led i dette trin.</p> <p>2) Muligheden og behovet for yderligere tilbud efter kapitel 9 b-12 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats drøftes med henblik på at understøtte det relevante trin i uddannelsespålægget og sikre fremdrift i forhold til uddannelsesmålet.</p> <p>3) Det videre forløb aftales, herunder frist for det relevante trin i uddannelsespålægget, det videre kontaktforsøg samt ansvar for tilmelding til tilbud, test og andre aktiviteter.</p> <p>4) For personer omfattet af § 1, stk. 12, og som er åbenlyst uddannelsesparate, skal det påses, at deres cv på Jobnet er fyldestgørende, der skal følges op på deres jobsøgning, og den videre jobsøgning skal fastlægges.</p>	<p>Kommunerne ønsker at indholdet i de individuelle samtaler med aktivitetsparate borgere i højere grad kan tilpasses indholdet i planen. Hvis denne indeholder indsatser efter SEL vil det i starten af et behandlingsforløb ofte ikke være relevant at tale om uddannelsespålæg eller beskæftigelsesrettede tilbud.</p> <p>§33 kan være en barriere for en fleksibel, helhedsorienteret plan afstemt med borgeren.</p>
*SEL	§ 85	<p>Efter servicelovens § 85 er kommunen forpligtet til at tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.</p>	<p>Bedre service for borgeren</p> <p>Pga. vigtigheden af relationsarbejdet ønskes mulighed for fleksibelt at kunne sammenlægge følgende funktioner:</p> <ul style="list-style-type: none"> -mentor -personlig assistance -støttekontaktperson <p>Således at borgeren kan få mere kontinuitet og dybde i relationen med den person, der varetager funktionen. Relationsarbejdet kræver typisk, at tillid og respekt bygges op gennem en længerevarende relation. Kort kadence mellem møder og længden af relationen er derfor vigtig. Det er bedre for borgeren at have færre fagpersoner</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
			<p>omkring sig, frem for mange overfladiske relationer.</p> <p>Ressourcespild En borger med komplekse problemstillinger får (i nogle tilfælde) fra forskellige forvaltninger tildelt mentorer, personlig assistance og støttepersoner, der yder en næsten identisk service overfor borgeren. Dette kan føre til helt eller delvist overlappende støtteindsatser fra henholdsvis mentor-korpset, handicaphjælper og støttekontaktpersoner. Det betyder et ressourcemæssigt spild for kommunen.</p>
*SEL	§96	<p>Efter serviceloven § 96 er kommunen forpligtet til at skal tilbyde borgerstyret personlig assistance. Borgerstyret personlig assistance ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.</p>	<p>Bedre service for borgeren Pga. vigtigheden af relationsarbejdet ønskes mulighed for fleksibelt at kunne sammenlægge følgende funktioner: -mentor -personlig assistance -støttekontaktperson</p> <p>Således at borgeren kan få mere kontinuitet og dybde i relationen med den person, der varetager funktionen. Relationsarbejdet kræver typisk, at tillid og respekt bygges op gennem en længerevarende relation. Kort kadence mellem møder og længden af relationen er derfor vigtig. Det er bedre for borgeren at have færre fagpersoner omkring sig, frem for mange overfladiske relationer.</p> <p>Ressourcespild En borger med komplekse problemstillinger får (i nogle tilfælde) fra forskellige forvaltninger tildelt mentorer, personlig assistance og støttepersoner, der yder en næsten identisk service overfor borgeren. Dette kan føre til helt eller delvist overlappende støtteindsatser fra henholdsvis mentor-korpset, handicaphjælper og støttekontaktpersoner. Det betyder et ressourcemæssigt spild for kommunen.</p>

*= paragraffen indgår også i 4. En sammenhængende indsats – den indholdsmæssige del.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsoeg-ii.

Frikommunenetværk	En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren		
Titel på forsøg	En sammenhængende indsats – den indholdsmæssige del		
Deltagerkommuner	Allerød, Ballerup, Frederikssund, Fredensborg, Furesø, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød		
Faglig kontaktperson	[Navn]		
	Telefon		E-mail
Netværkskoordinator	Janne Koefoed		
	Telefon	0045 44772476	E-mail jkd@balk.dk
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Kommunerne i frikommunenetværket ønsker at gennemføre forsøg, der giver mulighed for at skabe én sammenhængende indsats for borgeren ved hjælp af ændringer i den del af lovgivningen, der regulerer indholdet af indsatsen.

De centrale og gennemgående mål for forsøget er som beskrevet i den overordnede ansøgning, at borgere med komplekse problemstillinger oplever en større grad af sammenhæng og effekt af de indsatser, der sættes i værk.

Der er mange eksempler på, at en borger skal forholde sig til flere overlappende indsatser, som kommunen er forpligtet til at give på grund af forskellige lovgivninger. I forsøget ønskes mulighed for at kunne samle flere indsatser under ét lovgivningsområde eller sammenlægge flere lovmæssige støtteindsatser til én fælles støtteindsats. Eksempelvis ønskes mulighed for, at en borger ikke både skal modtage støttetilbud efter Serviceloven (§85) og modtage mentorstøtte efter LAB-loven (§96), hvis det vurderes at det er mere hensigtsmæssigt at samle disse støttetilbud i ét samlet tilbud.

Det kan i nogle situationer være meningsfyldt, at flere indsatser kører parallelt. Men kommunerne ønsker friere handlingsmuligheder til at kunne tilrettelægge det samlede forløb ud fra borgerens samlede behov og livssituation.

For unge borgere ønskes fx mulighed for at tilrettelægge en samlet kontinuerlig indsats, der kan fortsætte, selvom den unge fylder 18 år og går fra barn til voksen. Lovgivninger på børne- og voksenområdet er i dag en væsentlig forhindring for at skabe en sammenhængende kontinuerlig indsats for den udsatte unge på tværs af det 18. år. Det gør det særligt svært at fastholde den udsatte unges motivation for forandring.

2. Mål og forventede resultater

Ved at få mulighed for større fleksibilitet i forhold til sammenhængende indsatser, der er tilpasset borgerens behov, forventes følgende resultater:

- Borgeren vil opleve en bedre sammenhæng mellem de indsatser, der sættes i værk.
- Borgeren vil opleve et bedre flow og kontinuitet i det samlede forløb af indsatser og tilbud
- Den unge borger vil opleve en glidende overgang mellem barn og voksen.
- Familien vil opleve sammenhæng imellem indsatser rettet mod beskæftigelse for forældre, uddannelse og skole for børn, samt børne- og voksensociale indsatser
- Der opnås en bedre ressourceanvendelse i forhold til administration og koordinering

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

LAB: §22; §31b; §31c; 31c; 96a; 96b; 96c

BAB: §32; §33

SEL: §52a; §85; §96; §101; §75a

LSP: §82a

LSS: §112

SEL: §50

SEL: §85/52/76

LSP: §35-41

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Se beskrivelse i den overordnede ansøgning ift. frikommunernes forpligtende samarbejde og organisering, samt arbejde med kulturforandring og kompetenceudvikling.

5. Evaluering

Der henvises til beskrivelse i den overordnede ansøgning omkring udarbejdelse af evalueringsdesign for de enkelte frikommuneforsøg.

4. En sammenhængende indsats – den indholdsmæssige del - Paragraffer der ønskes fritagelse fra.

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
*LAB	§22	<p>§ 22. Jobcenteret kan give tilbud om følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Mentorstøtte, jf. kapitel 9 b, 2) Vejledning og opkvalificering, jf. kapitel 10, 3) virksomhedspraktik, jf. kapitel 11, og 4) ansættelse med løntilskud, jf. kapitel 12. <p>Stk. 2. Tilbud kan gives i henhold til en »Min Plan« eller en rehabiliteringsplan, jf. kapitel 9, eller et uddannelsespålæg, jf. § 21 b.</p> <p>Stk. 3. Tilbud skal så vidt muligt være rettet mod beskæftigelse inden for områder, hvor der er behov for arbejdskraft, og gives ud fra den enkeltes ønsker og forudsætninger, med henblik på at personen hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse. Tilbud kan gives hver for sig eller i kombination.</p> <p>Stk. 4. For personer, der er omfattet af § 2, nr. 1, kan tilbud om en erhvervsuddannelse efter § 33 a uanset stk. 3 gives, selv om det ikke er den hurtigste vej til at opnå varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse, hvis tilbuddet styrker personens muligheder for en varig og stabil tilknytning til arbejdsmarkedet.</p> <p>Stk. 5. For personer, der er omfattet af § 2, nr. 1-3, 11 og 14, kan tilbud uanset stk. 3 fastsættes af jobcenteret under hensyn til konkrete behov på arbejdsmarkedet.</p> <p>Stk. 6. For de i § 2, nr. 1-3, 11 og 14, nævnte målgrupper kan tilbud efter kapitel 10 og 11 gives med henblik på, at den enkelte opnår samfundsmæssig forståelse.</p> <p>Stk. 7. For personer omfattet af § 2, nr. 5 og 14, kan tilbud efter</p>	<p>Kommunerne ønsker at planen kan indeholde tilbud fra flere forskellige lovgivninger.</p> <p>Det ønskes, at eksempelvis at misbrugsbehandling eller behandling i sundhedsregionen (psykiatri) kan gives som et tilbud under LAB §22.</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
		<p>kapitel 10-12 også gives med henblik på fastholdelse af tilknytning til arbejdsmarkedet.</p> <p>Stk. 8. For en person, der er omfattet af § 2, nr. 12 eller 13, skal tilbud gives med henblik på, at personen hurtigst muligt påbegynder og gennemfører en relevant studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse på almindelige vilkår, jf. § 21 b.</p>	
*LAB	<p>KAP 9B</p> <p>§ 31 b</p> <p>§ 31 c</p>	<p>Mentorstøtte</p> <p>§ 31 b. Med henblik på at fremme, at personer kan opnå eller fastholde aktiviteter, tilbud, ordinær uddannelse, ansættelse i fleksjob eller ordinær ansættelse, kan der gives tilbud om mentorstøtte.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Personer, der er omfattet af § 2, og som udskrives fra psykiatrisk indlæggelse, har ret til et tilbud om mentorstøtte i op til 3 måneder forud for udskrivelsen og for en periode på mindst 6 måneder i alt.</p> <p>31 c. Ved afgivelse af tilbud om mentorstøtte skal der indgås en skriftlig aftale om mentorstøtte mellem jobcenteret og den person, der får støtten. Aftalen kan højst indgås for 6 måneder med mulighed for forlængelse.</p>	<p>Ønske om synergi ved helhedstækning</p> <p>Bedre service for borgeren Pga. vigtigheden af relationsarbejdet ønskes mulighed for fleksibelt at kunne sammenlægge følgende funktioner: -mentor -personlig assistance -støttekontaktperson</p> <p>Således at borgeren kan få mere kontinuitet og dybde i relationen med den person, der varetager funktionen. Relationsarbejdet kræver typisk, at tillid og respekt bygges op gennem en længerevarende relation. Kort kadence mellem møder og længden af relationen er derfor vigtig. Det er bedre for borgeren at have færre fagpersoner omkring sig, frem for mange overfladiske relationer.</p> <p>Ressourcespild En borger med komplekse problemstillinger får (i nogle tilfælde) fra forskellige forvaltninger tildelt mentorer, personlig assistance og støttepersoner, der yder en næsten identisk service overfor borgeren. Dette kan føre til helt eller delvist overlappende støtteindsatser fra henholdsvis mentor-korpset, handicaphjælper og støttekontaktpersoner. Det betyder et ressourcemæssigt spild for kommunen.</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
*LAB	§96 A	<p>§ 96.</p> <p>Når en person, der er omfattet af § 2, nr. 2, har afsluttet det første tilbud efter § 92, stk. 1, eller § 94, har personen ret og pligt til at påbegynde nyt tilbud efter kapitel 10-12, hver gang den pågældende har modtaget kontanthjælp eller integrationsydelse i en sammenhængende periode på 6 måneder.</p> <p>§ 96, Stk. 2.</p> <p>Når en person, der er omfattet af § 2, nr. 3, har afsluttet det første tilbud efter § 92, stk. 2, eller § 94, har personen ret og pligt til at påbegynde et nyt tilbud, hver gang den pågældende har modtaget kontanthjælp eller integrationsydelse i en sammenhængende periode på 12 måneder.</p> <p>§ 96, stk. 3.</p> <p>En person, der er omfattet af § 2, nr. 3, og som i perioder på grund af personlige forhold ikke aktuelt kan deltage i tilbud efter stk. 2, har ret og pligt til tilbud om mentorstøtte efter kapitel 9 b, indtil personen kan deltage i tilbud efter stk. 2. Tilbud om mentorstøtte skal gives for en periode på 6 måneder, og der skal som minimum være kontakt en gang hver anden uge mellem mentor og personen. Tilbud om mentorstøtte kan kun afbrydes, hvis personen i stedet kan påbegynde et tilbud efter stk. 2. Kan personen efter de 6 måneder fortsat ikke deltage i tilbud efter stk. 2, skal der gives et nyt tilbud om mentorstøtte.</p> <p>§96, stk. 4.</p> <p>Hvis en person, der er omfattet af stk. 2, og som har modtaget kontanthjælp eller integrationsydelse i en sammenhængende periode på mindst 5 måneder siden afslutning af et tilbud efter dette kapitel, overgår til at være omfattet af stk. 1, har personen senest 1 måned efter overgangen ret og pligt til at påbegynde tilbud efter stk. 1. Der må dog højst være en sammenhængende periode på 12 måneder uden tilbud efter dette kapitel.</p>	<p>Kommunerne ønsker at planen kan indeholde tilbud fra flere forskellige lovgivninger.</p> <p>Kommunerne ønsker at også tilbud efter SEL kan indgå som tilbud i planen.</p> <p>I tilbud efter SEL indgår ofte mentorstøtte, hvorfor borgerne bør kunne undtages fra krav om yderligere mentorstøtte</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
	§96 B	<p>§ 96 B.</p> <p>Personer, som er omfattet af § 2, nr. 12 og 13, har hurtigst muligt og senest efter en sammenhængende periode på 1 måned fra første henvendelse til kommunen om hjælp ret og pligt til at påbegynde tilbud efter kapitel 10-12 og fortsætte kontinuerligt hermed, indtil de påbegynder ordinær uddannelse. Der må højst være 4 uger mellem tilbud.</p>	<p>§96B kan være en barriere for en fleksibel, helhedsorienteret plan afstemt med borgeren.</p> <p>Kommunerne ønsker at planen kan indeholde tilbud fra flere forskellige lovgivninger.</p> <p>Kommunerne ønsker at også tilbud efter SEL kan indgå som tilbud i planen.</p>
	§96 C	<p>§ 96 c.</p> <p>En person, der er omfattet af § 2, nr. 13, og som i perioder på grund af personlige forhold ikke kan deltage i tilbud efter § 96 b, har ret og pligt til tilbud om mentorstøtte efter kapitel 9 b, indtil personen kan deltage i tilbud efter § 96 b. Tilbud om mentorstøtte skal gives for en periode på 6 måneder, og der skal som minimum være kontakt en gang hver anden uge mellem mentor og personen. Tilbuddet kan kun afbrydes, hvis personen i stedet kan påbegynde et tilbud efter § 96 b. Kan personen efter de 6 måneder fortsat ikke deltage i tilbud efter § 96 b, skal der gives et nyt tilbud om mentorstøtte</p>	<p>§96C kan være en barriere for en fleksibel, helhedsorienteret plan afstemt med borgeren.</p> <p>Kommunerne ønsker at planen kan indeholde tilbud fra flere forskellige lovgivninger.</p> <p>I tilbud efter SEL indgår ofte mentorstøtte, hvorfor borgerne bør kunne undtages fra krav om yderligere mentorstøtte.</p>
*BAB	§32	<p>§ 32.</p> <p>Den individuelle jobsamtale skal som minimum altid indeholde følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) For personer, der er omfattet af § 1, nr. 1-3, skal der følges op på deres jobsøgning, og den videre jobsøgning skal fastlægges. 2) Personer, der er omfattet af § 1, nr. 1 og 2, kan pålægges at søge relevante konkrete job, der f.eks. er indlagt i Jobnet. 3) For personer, der er omfattet af § 1, nr. 1 og 2, skal det påses, at deres cv på Jobnet er fyldestgørende. 4) Muligheden og behovet for tilbud efter kapitel 9 b-12 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats skal drøftes. 5) For personer omfattet af § 1, nr. 1-4, 11 og 14, aftales det fortsatte kontaktføreløb samt andre aktiviteter, som personen eller jobcenteret forventes at gennemføre inden næste jobsamtale. 	<p>§32 kan være en barriere for en fleksibel, helhedsorienteret plan afstemt med borgeren.</p> <p>Kommunerne ønsker at indholdet i den individuelle jobsamtale i højere grad kan tilpasses borgeren og indholdet i planen. Hvis denne indeholder indsatser efter SEL, vil det i starten af et behandlingsforløb ofte ikke være relevant at tale jobsøgning eller beskæftigelsesrettede tilbud, men derimod om, hvordan borgeren tilknyttes arbejdsmarkedet på en fleksibel måde, som han/hun er i stand til at honorere.</p>
*BAB	§33	<p>§ 33.</p> <p>For personer omfattet af § 1, nr. 12 og 13, skal den individuelle</p>	<p>§33 kan være en barriere for en fleksibel, helhedsorienteret plan afstemt med borgeren.</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
		<p>samtale som minimum altid indeholde følgende:</p> <p>1) Der følges op på det aktuelle trin i uddannelsespålægget efter § 21 b i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, herunder tilbud efter kapitel 9 b-12 i samme lov, der er igangsat og gennemført som led i dette trin.</p> <p>2) Muligheden og behovet for yderligere tilbud efter kapitel 9 b-12 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats drøftes med henblik på at understøtte det relevante trin i uddannelsespålægget og sikre fremdrift i forhold til uddannelsesmålet.</p> <p>3) Det videre forløb aftales, herunder frist for det relevante trin i uddannelsespålægget, det videre kontaktføreløb samt ansvar for tilmelding til tilbud, test og andre aktiviteter.</p> <p>4) For personer omfattet af § 1, stk. 12, og som er åbenlyst uddannelsesparate, skal det påses, at deres cv på Jobnet er fyldestgørende, der skal følges op på deres jobsøgning, og den videre jobsøgning skal fastlægges.</p>	<p>Kommunerne ønsker at indholdet i de individuelle samtaler med aktivitetsparate borgere i højere grad kan tilpasses indholdet i planen. Hvis denne indeholder indsatser efter SEL vil det i starten af et behandlingsforløb ofte ikke være relevant at tale om uddannelsespålæg eller beskæftigelsesrettede tilbud.</p>
SEL	§ 52 A	<p>Efter serviceloven kan kommunen træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndigheds-indehaveren, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Der kan ydes økonomisk støtte til:</p> <p>1) Udgifter i forbindelse med foranstaltninger efter § 52, stk. 3, eller hvis støtten erstatter en ellers mere indgribende og omfattende foranstaltning efter § 52, stk. 3.</p> <p>2) Udgifter, der bevirker, at en anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at en hjemgivelse kan fremskyndes.</p> <p>3) Udgifter, der kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og barn under barnets anbringelse uden for hjemmet.</p> <p>Stk. 2. Støtte efter stk. 1, nr. 1, kan kun ydes, når forældremyndigheds-indehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det.</p>	<p>§52A kan være en barriere for en fleksibel, helhedsorienteret plan afstemt med borgeren.</p> <p>Der ønskes mulighed for at udforme løsninger, som kan medtænke endnu mere helhedsorienterede indsatser for familien eller netværksløsninger (flere familier i et netværk).</p>
*SEL	§ 85	<p>Efter servicelovens § 85 er kommunen forpligtet til at tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af</p>	<p>Ønske om synergi ved helhedstænkning</p> <p>Bedre service for borgeren</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
		<p>betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.</p>	<p>Pga. vigtigheden af relationsarbejdet ønskes mulighed for fleksibelt at kunne sammenlægge følgende funktioner:</p> <ul style="list-style-type: none"> -mentor -personlig assistance -støttekontaktperson <p>Således at borgeren kan få mere kontinuitet og dybde i relationen med den person, der varetager funktionen. Relationsarbejdet kræver typisk, at tillid og respekt bygges op gennem en længerevarende relation. Kort kadence mellem møder og længden af relationen er derfor vigtig. Det er bedre for borgeren at have færre fagpersoner omkring sig, frem for mange overfladiske relationer.</p> <p>Ressourcespild</p> <p>En borger med komplekse problemstillinger får (i nogle tilfælde) fra forskellige forvaltninger tildelt mentorer, personlig assistance og støttepersoner, der yder en næsten identisk service overfor borgeren. Dette kan føre til helt eller delvist overlappende støtteindsatser fra henholdsvis mentor-korpset, handicaphjælper og støttekontaktpersoner. Det betyder et ressourcemæssigt spild for kommunen.</p>
*SEL	§96	<p>Efter serviceloven § 96 er kommunen forpligtet til at skal tilbyde borgerstyret personlig assistance. Borgerstyret personlig assistance ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.</p>	<p>Ønske om synergi ved helhedstækning</p> <p>Bedre service for borgeren</p> <p>Pga. vigtigheden af relationsarbejdet ønskes mulighed for fleksibelt at kunne sammenlægge følgende funktioner:</p> <ul style="list-style-type: none"> -mentor -personlig assistance -støttekontaktperson <p>Således at borgeren kan få mere kontinuitet og dybde i relationen med den person, der varetager funktionen. Relationsarbejdet kræver typisk, at tillid og respekt bygges op gennem en længerevarende relation. Kort kadence mellem møder og længden af relationen er</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
			<p>derfor vigtig. Det er bedre for borgeren at have færre fagpersoner omkring sig, frem for mange overfladiske relationer.</p> <p>Ressourcespild En borger med komplekse problemstillinger får (i nogle tilfælde) fra forskellige forvaltninger tildelt mentorer, personlig assistance og støttepersoner, der yder en næsten identisk service overfor borgeren. Dette kan føre til helt eller delvist overlappende støtteindsatser fra henholdsvis mentor-korpset, handicaphjælper og støttekontaktpersoner. Det betyder et ressourcemæssigt spild for kommunen.</p>
SEL	§ 101.	<p>Kommunalbestyrelsen skal tilbyde behandling af stofmisbrugere.</p> <p>Stk. 2. Tilbud efter stk. 1 skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen.</p> <p>Stk. 3. Social- og indenrigsministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om behandling efter stk. 1 og 2 af stofmisbrugere under 18 år i særlige tilfælde.</p> <p>Stk. 4. En person, der er visiteret til behandling, kan vælge at blive behandlet i et andet offentligt behandlingstilbud eller privat behandlingstilbud af tilsvarende karakter som det, der er visiteret til efter stk. 1.</p> <p>Stk. 5. Fristen efter stk. 2 kan fraviges, hvis personen vælger at blive behandlet i et andet offentligt eller privat behandlingstilbud end det, kommunalbestyrelsen har visiteret til efter stk. 1.</p> <p>Stk. 6. Retten til at vælge efter stk. 4 kan begrænses, hvis hensynet til stofmisbrugeren taler for det.</p>	<p>For borgere der modtager offentlig forsørgelse ønskes det, at misbrugsbehandling kan bevilliges som et tilbud efter LAB. Misbrugsbehandlingen er en vigtig del af den samlede plan for at få borgeren i beskæftigelse. I nogle tilfælde kan det efter en konkret vurdering være relevant, at have mulighed for at sanktionere for udeblivelse. Dette kan lade sig gøre, hvis misbrugsbehandling bevilliges som et tilbud efter LAB. Det vil fortsat være de samme godkendte tilbud der benyttes til misbrugsbehandling.</p>
SEL	§ 75 a.	<p>Personer, der er omfattet af § 2, nr. 10, har ret til tilbud efter kapitel 10-12, medmindre tilbuddet ikke kan antages at ville forbedre personens beskæftigelsesmuligheder. Jobcenteret kan efter en konkret vurdering give tillægsydelser efter kapitel 14 og 15.</p> <p>Stk. 2. Personer, der er omfattet af § 2, nr. 10, og som er</p>	<p>For borgere som ikke er berettiget til ydelse, ønskes mulighed for at fravige varighedsbegrænsningen i § 75 a, stk. 4 således, at længere forløb efter en konkret vurdering kan tilrettelægges.</p>

Lov	§	Paragraffen formål	Begrundelse for fritagelse
		<p>jobparate, kan få tilbud og tillægsydelse efter de regler, der gælder for personer omfattet af § 2, nr. 2, i kapitlerne 10-12, 14 og 15, jf. dog stk. 4-7.</p> <p>Stk. 3. Personer, der er omfattet af § 2, nr. 10, og som er aktivitetsparate, kan få tilbud og tillægsydelse efter de regler, der gælder for personer omfattet af § 2, nr. 3, i kapitlerne 10-12, 14 og 15, jf. dog stk. 4-7.</p> <p>Stk. 4. Tilbud efter kapitel 10 til personer omfattet af § 2, nr. 10, kan højst være op til 6 uger, medmindre danskundervisning indgår som en betydelig del af tilbuddet. Den samlede varighed kan ikke overstige 26 uger. Bestemmelserne i §§ 34-36 om varighed finder ikke anvendelse.</p>	
Lov om Aktiv Socialpolitik	§82a	Kommunen yder tilskud til betaling for tandpleje til personer, som modtager ydelser efter loven svarende til integrationsydelses-, uddannelseshjælps- eller kontanthjælpsniveau.	Loven bliver udvidet for frikommuneforsøgets målgruppe, til at gælde det samme som for borgere under 25 år og tillæg til loven, helt uden beregning af egenbetaling på kr. 600. Altså fri dækning af tandlægebehandling op til kr. 10.000,00.
LSS	§112	Ifølge §112 skal kommunalbestyrelsen yde støtte til hjælpemidler, såfremt borgers funktionsnedsættelser vurderes varige. Regionen skal i forbindelse med en indlæggelse bevilge hjælpemidler, betragtes som behandlingsredskaber, såfremt behovet vurderes midlertidigt.	I frikommune netværket ønskes en ophævelse af denne sontring, således et hjælpemiddel kan bevilges af kommunen, såfremt det vurderes midlertidigt. Såfremt det vurderes at kunne være en løsning i forhold til, at borger når sine mål i henhold til én sammenhængende plan.

* paragraffen indgår også i 3. Processuel fleksibilitet til at tilrettelægge indsatserne

Lov	§	Paragraffens formål	Begrundelse for fritagelse
SEL	§ 50	Vurdere borgerens situation med henblik på de ydelser, der skal gives (kap. 11)	Fritagelsen vedrører kun unge på 17½ år, hvor der er behov for at foretage en udredning. En børnefaglig udredning kan tage op til fire måneder. Det vil i praksis betyde, at den unge er blevet 18 år, når den børnefaglige udredning er klar – og at der derfor umiddelbart efter skal foretages en VUM. Ønsket er, at der er mulighed for enten at tage udgangspunkt i den børnefaglige undersøgelse videre frem eller, at der igangsættes en VUM i stedet for den børnefaglige undersøgelse.
SEL	§85/§76/§52	§ 85. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp, omsorg eller	Der ønskes mulighed for at kunne give den unge fra 15 år en

		<p>støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.</p> <p>§ 76. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp efter stk. 2-5 til unge i alderen fra 18 til 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge er indforstået hermed. Hjælpen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold, f.eks. anskaffelse af selvstændig bolig.</p> <p>§ 52. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om foranstaltninger efter stk. 3, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter § 50. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, jf. dog §§ 56, 57 a, 57 b og 58, § 68, stk. 2 og 3, og § 68 a. En afgørelse efter stk. 3, nr. 7, kræver tillige samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.</p>	<p>sammenhængende og kontinuerlig social indsats, der ikke afbrydes på grund af lovgivninger vedr. social indsats på henholdsvis børne- og voksenområdet.</p> <p>For at opnå dette ønskes følgende: §85 i Serviceloven udvides til at omfatte unge ned til 15 år og erstatter § 52.3.6.(Kontaktperson). På den måde udviskes overgangen mellem barn og voksen i den sociale indsats. § 85 skal således også medtænke familieære indsatser, der ligger i § 52.3.6. og indsatser i § 52.3.9 (rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte). § 85 erstatter også forpligtelser i §76 (efterværn) for de unge, der ikke er anbragt. §76 skal fortsat gælde for anbragte unge. Kan der være andre måder at opnå dette på end at udvide målgruppen for §85? Udvidelse af §76 for de unge der ikke er anbragt? Udvidelse af §52 stk. til at gælde længere end det 17. år – og som erstatter §85?</p>
Lov om aktiv socialpolitik	Kap. 4 §35-41	<p>Kapitel 4 handler om ”integrationsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp”. (Proceskravene fremgår af lovens §§ 35-41, og de omhandler henholdsvis fradrag, nedsættelse og ophør af hjælpen, og hvornår eller på hvilket grundlag dette skal ske).</p>	<p>Der ønskes fleksibilitet i forhold at kunne dispensere for sanktionsparagrafferne §35-41, så borgere (herunder familier) ikke sanktioneres. Det er en forudsætning, at borgeren samarbejder om den samlede handleplan han/hun har udarbejdet sammen med kommunen og det vurderes at sanktionen har en negativ indflydelse på for borgerens/familiens samlede udvikling.</p>

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsog-ii.

Frikommunenetværk	<i>Børn som vores vigtigste ressourcer</i> Guldborgsund, Gladsaxe og Ikast-Brande Kommuner		
Titel på forsøg	Fra dokumentation til styrket inddragelse og relation		
Deltagerkommuner	Ikast-Brande Kommune, Guldborgsund Kommune		
Faglig kontaktperson	Tobias Kirkegaard Dalager, Udviklingskonsulent, Ikast-Brande Kommune		
	Telefon	23830158	E-mail
Netværkskoordinator	Susanne Schnohr, Chefkonsulent, Guldborgsund Kommune		
	Telefon	25180250	E-mail
Dato for ansøgning	01.12.2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Baggrund og vision:

Ikast-Brande Kommune ønsker med frikommuneforsøget at udvikle en metodik og en standard for den bedst mulige proces, fra der modtages en bekymring om, at et barn eller en ung har behov for særlig støtte, og til den rette indsats tilbydes. På dette område vil det efter vores bedste vurdering være muligt at sikre en endnu bedre offentlig styring igennem en regelforenklning. Særligt dokumentationskravene ønsker vi at udfordre. Vi ønsker at udvikle en standard for sagsbehandlingen, der både er et effektivt administrationsredskab, og som samtidig opleves af borgerne som reel inddragelse. Vi ønsker desuden en undersøgelsesproces, der i endnu større grad understøtter erkendelses- og læreprocesser for familien. Samtidig er det ønsket at afkorte tiden fra en bekymring opstår, til en relevant indsats er sat i værk.

Vores børn er vores vigtigste ressourcer – de fortjener en tidlig indsats.

 Guldborgsund Kommune vil igangsætte forsøget i løbet af år 2018, når praksis omkring arbejdet med den interne tværgående samarbejdsmodel for udsatte børn og unge (GUSA) er etableret i den daglige opgaveløsning i kommunen.

Hvor Ikast-Brande Kommunes forsøg vil tage udgangspunkt i Signs of Safety, som vi arbejder med, så vil forsøget i Guldborgsund Kommune være tæt forbundet med deres egen samarbejdsmodel (GUSA), som er et dialogforum med deltagelse af forældre, fagprofessionelle og eventuelt familiens netværk. Det er Guldborgsund Kommunes bud på en metode til at sikre den koordinerende tværfaglige tidlige og forebyggende indsats for børn eller unge og deres familier – så de bliver hjulpet med de tiltag, der skaber bedst mulig effekt. Et væsentligt element i den sammenhæng er også, at GUSA er et forsøg på at styrke mulighederne for at sætte ind lige så snart, der opstår en bekymring om et barns eller et ungt menneskes trivsel.

I Gladsaxe Kommune vil der være et andet frikommuneforsøg: "Fokus på inddragelse og effekt", vedrørende den samme del af lovgivningen, som den aktuelle ansøgning her beskriver. Det er fremlagt som et selvstændigt forsøg, da det handler om inddragelsen af en anden meta-metodisk tilgang til inddragelse, evaluering og forbedring af indsatsen i den enkelte familie. Det hænger sammen med en intern udvikling på børne- og familieområdet, der har pågået i flere år i Gladsaxe Kommune.

Det har høj prioritet i alle kommunerne i netværket netop at dele viden, læring og erfaringer omkring disse forsøg, da de har et fælles formål: Netop at afbureaukratisere et regeltungt område for at kunne styrke inddragelsen af borgerne og dermed sikre en større effekt.

Dokumentationskulturen inden for sagsbehandling for udsatte børn og unge er således en udbredt udfordring i landet. De mange retlige reguleringer på området har resulteret i en meget stor administrativ byrde for de kommunale medarbejdere. Det skønnes blandt andet på baggrund af undersøgelser i Dansk Socialrådgiverforening, at op til 80 % af rådgivernes tid anvendes på administration¹.

Formentlig er der både tale om detaljerede lovkrav, omfattende vejledninger, bekendtgørelser og cirkulærer, ikke mindst ankestyrelsens praksis, kravene til de sagsbehandlingsstøttende it-redskaber og en dokumentationskultur, som har indlejret sig i landets kommuner.

Der fremstår således en klar sammenhæng mellem de mange proceskrav i Serviceloven – der ikke altid giver mening for hverken borgere eller medarbejdere – og udfordringer i forhold til lovmedholdeligheden i mange kommuner. I Socialstyrelsen, i KL's ledernetværk, i Ankestyrelsen og Socialstyrelsens Task Force har der de sidste 2 – 3 år været særlig fokus på at nedbringe antallet af fejl og mangler i sager vedrørende børn og unge på servicelovens område.

I det daglige arbejde opleves reglerne som stramme, rigide og situationsuafhængige, og det er vores

¹ http://www.ugebreveta4.dk/socialraadgivere-bureaukrati-faar-os-til-at-svigte-ud_20330.aspx

hypotese, at de detaljerede procesregler kan være en reel hindring for et godt og effektivt sagsarbejde sammen med familierne. Med den nugældende lovgivning kan der gå op til fire til seks måneder, inden der er truffet endelig beslutning om en indsats og ofte yderligere tid, før der er igangsat en foranstaltning. Vi ønsker i større grad at kunne reagere med rettidig omhu.

Kvaliteten i sagsbehandlingen bør defineres som mere end overholdelse af jura. Vi ønsker at udvikle en proces i sagsbehandlingen, hvor der sker reel inddragelse af børn og unge, deres forældre og nærmeste netværk i øvrigt.

Afgrænsning af projektet:

Vi ønsker at søge dispensation fra konkrete dele af retsreglerne vedr. udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse jf. SEL § 50, børnesamtalen jf. SEL § 48 og handleplaner jf. § 140.

§ 50 undersøgelsen:

Undersøgelserne bliver til omkring et paradoks: Man skal undersøge tilstrækkelig godt til, at man kender barnets situation og problemer. Omvendt må undersøgelsen ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger. Vores hypotese er, baseret på erfaringsbaseret viden, at fokus derfor i mange kommuner i højere grad bliver rettet mod produktet – den færdige undersøgelse – end på den fortløbende proces. Det ønsker vi at udfordre. Vi vil gerne sikre en endnu højere kvalitet i kontakten med familierne, så de i større grad inddrages undervejs.

Undersøgelserne følger en lineær logik: At man får viden om et problem og bruger flere måneder på at undersøge det – ved at indhente oplysninger for derefter at konkluderer hvad problemet er, og hvad der skal gøres ved det. Familiernes liv er mere dynamisk og omskifteligt, og derfor vil undersøgelsesernes konklusioner ofte være forældede, inden socialrådgiveren er færdig med dem. Det, der startede med at være problemet vil fra tid til anden have udviklet sig i mellemtiden, eller der vil være opstået helt nye problemer. Undersøgelserne foregår dertil ofte i for stor grad bag computerskærme, og ikke i samarbejde og dialog med familierne. Derved er undersøgelserne ikke sensitive overfor de forandringer, der løbende sker i familiernes liv.

Vi oplever altså, at der er et stort behov for at foretage vores undersøgelser af barnets og familiens situation på en ny måde.

Børnesamtalen:

Vi er optaget af i endnu højere grad at sikre børns retsstilling i forhold til inddragelse. Fokus vil således blive flyttet fra retsreglerne omkring gennemførelse af børnesamtaler på regulerede tidspunkter i sags-

 forløbet over til fokus på reel inddragelse.

Vi ønsker at afvige fra lovgivningens aktuelle krav om børnesamtaler på bestemte tidspunkter af sagsbehandlingen med begrundelse i børns og unges retskrav på inddragelse – som følger af såvel international som national ret. Vores hypotese er, at børnesamtaler på regulerede tidspunkter ikke nødvendigvis i sig selv understøtter reel inddragelse, hvorfor vi i forbindelse med samtaler med barnet eller den unge har et ønske om at rette fokus mod proces frem for produkt.

Konkret ønsker vi at inddrage barnet eller den unge ved at afholde samtale med dem forud for afviklingen af et netværksmøde tidligt i processen. Samtalen vil have til formål at inddrage barnets perspektiver i forhold til den måde, det vil kunne opleve sig bedst inddraget på. Herved vil vi med afsæt i det enkelte barns alder og modenhed, og i samarbejde med barnet eller den unge, kunne tilrettelægge en proces, som vil kunne inddrage barnet eller den unge på dennes præmisser frem for eksempelvis at afstå fra inddragelse med henvisning til netop alder og modenhed. Ud over vores primære formål med frikommuneprojektet, ønsker vi mulighed for i større grad at kunne behandle børn og unge som subjektive individer, der har forskellige ønsker og forudsætninger for at lade sig inddrage, og som givetvis også vil opleve reel inddragelse forskelligt².

Som loven er udmøntet i gældende ret, stilles krav til afholdelse af børnesamtaler forud for en række afgørelser jf. SEL § 48. Ydermere følger, at såfremt der dispenseres fra denne bestemmelse, skal det udformes som en forvaltningsretlig afgørelse til sagens parter jf. SEL § 48, stk. 2 med alt, hvad der deraf følger af krav om skriftlighed, begrundelse, partshøring med videre. Dette findes bureaukratisk, samtidigt med at det ikke reelt sikrer barnet eller den unges inddragelse.

Et eksempel:

Vi har iværksat familiebehandling i en familie med et toårigt barn, formålet er at sikre barnets trivsel. Ved opfølgingsmøde viser der sig behov for at ændre familiebehandlingsindsatsen jf. serviceloven § 52, stk. 3, nr. 3 til en indsats ved praktisk pædagogisk bistand jf. serviceloven § 52, stk. 3, nr. 2. Som loven er i dag, skal der afholdes børnesamtale med barnet forud for denne afgørelse, med mindre der træffes en begrundet afgørelse om at undlade samtalen.

Det er vores vurdering, at overholdelse af børnesamtale i det givne eksempel ikke resulterer i reel inddragelse af barnet. Derimod indebærer det tid foran skærmen med at dokumentere og begrunde, hvorfor samtalen ikke gennemføres.

² Som det blandt andet anbefales af Hanne Warming (2011): "Børneperspektivet: Børn som ligeværdige medspillere i pædagogisk og socialt arbejde". Akademisk Forlag. Samt af Børnerådet (2016): "Håndbog i børneinddragelse".

Yderligere positive effekter:

Foruden en styrkelse af kvaliteten af det sociale arbejde med udsatte børn og unge og en afbureaukratisering på området, forventer vi, at vores forsøg også vil medføre følgende:

- Et bærende element i dette projekt er at rette fokus på proces frem for produkt og i højre grad at få aktiveret barnet, den unge samt familien og netværket. Derved ser vi en tydelig styrkelse af retsikkerhedslovens § 4 om borgerens ret til inddragelse. Vores hypotese er, at udarbejdelsen af den børnefaglige undersøgelse, som den foregår i dag, i for tilfældigt et omfang inddrager borgerne, hvilket vil kunne modgås ved anvendelse af vores mere procesorienterede tilgang.
- Endvidere er det vores hypotese, at børn og unge i dag kun i begrænset omfang gøres bekendt med deres rettigheder, som følger af servicelovens § 48 a. I dette projekt er det netop intentionen at komme i dialog med barnet eller den unge tidligt i processen, hvorved vi styrker mulighederne for at oplyse dem om deres rettigheder og støtte dem til reelt at kunne tage disse i anvendelse.
- I forhold til servicelovens § 50, stk. 5 krav om inddragelse af fagfolk vil dette også blive forbedret, idet de vil være deltagende på netværksmødet og vil kunne byde ind med løsningsforslag, som de selv vil kunne foranstalte til gavn for barnet eller den unges særlige behov.

Handleplaner:

Udarbejdelse af handleplaner kan være ret kompliceret. Der findes mange forskelligrettede krav og retsregler, som i praksis kan være vanskelige at overholde.

Vi ønsker med projektet at flytte fokus fra udarbejdelse af handleplaner over til samarbejde med børn og unge og deres netværk.

Vi ønsker at arbejde med en mere dynamisk og fleksibel tilgang, hvor handleplansmålene tager afsæt i de problemstillinger, som er afdækket under netværksmødet – og som løbende vil blive afdækket ved de næstkommende netværksmøder frem til, at formålet med indsatsen er opnået.

Vi er således optaget af at øge inddragelsen af børn, unge og deres familier i deres sager og af i større grad at gøre handleplanerne anvendelige som dynamiske værktøjer i forhold til opfølgning og justering af indsatser.

Opfølgning

Vi vil gerne som en del af forsøget forpligte os på at følge op minimum efter 6 uger til første opfølgning og herefter minimum hver 12 uge. Det vil vi gøre for at sikre os, at den valgte foranstaltning også har den givne effekt, samt for at sikre os, at der bliver taget ordentligt hånd om eventuelle nye problemstillinger og udfordringer, som måtte opstå i løbet af processen.

Det konkrete forsøg:

Vi vil derfor gerne udvikle et undersøgelsesværktøj, som er langt mere dynamisk og holder sig tæt på familiens liv og virkelighed hele vejen igennem.

Vi foreslår derfor, at vi i langt de fleste sager dispenserer fra § 50 undersøgelsens stk. 2, stk. 3 og stk. 4 og i stedet holder et netværksmøde, som munder ud i en socialfaglig vurdering, som rummer:

1. Bekymringer/Barnets udækkede behov
2. Undtagelser fra bekymringerne
3. Ønskede forandringer
4. Aftaler om indsatser (i familiens netværk såvel som eventuelle professionelle indsatser)

Forud for et sådant møde vil deltagerkredsen afdækkes i samarbejde med familien og barnet eller den unge, ligesom de vil blive oplyst om formål, form og baggrund for mødet. Herefter forudsætter mødeafholdelsen naturligvis samtykke til udveksling af oplysninger fra forældremyndighedsindehaverne og den unge over 15 år. Såfremt dette ikke kan opnås, dispenseres der fra denne metode.

I Ikast-Brande Kommune arbejder vi med Signs of Safety. Signs of Safety er en løsningsfokuseret metode, som bygger på empowerment-tænkning. Det betyder, at vi inddrager ressourcer fra barnets eller den unges netværk i løsningen af udfordringerne. Der er tale om, at løsninger findes i det, der fungerer omkring barnet og ikke i en fokusering på det, der ikke fungerer. Vi har i metoden mindre fokus på fortiden og mere på nutiden og på hvilke forandringer, vi ønsker at opnå for barnet eller den unge, og hvad deres netværk kan bidrage med for at skabe de ønskede forandringer.

Indsamlingen af data forgår ved samtaler med barnet eller den unge og med forældrene. Herefter indhentes yderligere data primært på netværksmøder, hvor både barnet og forældrene – såvel som det private og professionelt netværk – inviteres med. Det kan være den udvidede familie, men det eksempelvis kan også være en fodboldtræner eller spejderleder i barnets eller den unges netværk. Det professionelle netværk består ofte af skole eller dagtilbud, samt nogle gange sundhedsplejerske, PPR, AKT, med videre.

På netværksmødet afdækkes barnets udfordringer og ressourcer med vægt på, i hvilke situationer,

ressourcerne kommer til udtryk, da vores hypotese er, at løsninger bedst findes i det, der fungerer. Vi forstærker det, der fungerer, så barnet eller den unge og familien oplever at få succes med at skabe forandringer.

På netværksmødet laves også de første aftaler omkring, hvad der kan sættes i værk umiddelbart - hvad kan familien og det private netværk byde ind med? – og hvad kan det professionelle netværk byde ind med til hel eller delvis løsning af udfordringerne?

Som afslutning på mødet, eller i umiddelbart forlængelse af mødet, vil socialrådgiveren lave den socialfaglige vurdering, vi påtænker, skal erstatte de nuværende retsregler vedrørende den børnefaglige undersøgelse jf. serviceloven § 50, og handleplaner jf. serviceloven § 140 med angivelse af, hvilke forandringer, der ønskes opnået, og hvornår der følges op første gang efter iværksættelse af indsatser.

En socialfaglig vurdering vil være et mere dynamisk redskab, som tager udgangspunkt i barnets eller den unges situation her og nu, og som løbende kan revideres, når sagen udvikler sig. En Socialfaglig vurdering vil kunne laves hurtigere, og dermed vil vi hurtigere kunne iværksætte støtte til barnet eller den unge.

Derfor ønsker vi også at lave den socialfaglige vurdering væsentligt hurtigere, end vi i dag laver § 50 undersøgelser. Vores mål er at lave den socialfaglige vurdering hurtigere end 4 uger efter, vi er blevet opmærksomme på, at der er et barn, som antages at have behov for særlig støtte.

Vedrørende handleplan og opfølgning:

På netværksmødet aftales også handleplan jf. Lov om Social Service § 140.

Den socialfaglige vurdering skal følges op oftere, end vi kender fra opfølgningen på § 140 handleplan.

Vi vil gerne forpligte os til at følge op minimum efter 6 uger til første opfølgning og herefter minimum hver 12. uge.

Den nuværende model for et typisk § 50 forløb i hovedtræk:

Uge 1:

- Kommunen modtager en underretning
- Kommunen laver 24-timer-vurdering og sender kvittering til underretter
- Kommunen indkalder til underretningsmøde med deltagelse af underretter + familie (forældre)

Ventetid (2 - 3 uger)

Uge 3:

- Underretningsmøde afholdes
- Der afholdes børnesamtale

Uge 4:

- Der træffes afgørelse om § 50 undersøgelse

Uge 5:

- Der indkaldes til netværksmøde

Ventetid (2 - 3 uger)

Uge 8:

- Netværksmøde afholdes, der indsamles data til § 50 undersøgelse
- Børnesamtale afholdes

Ventetid (4 - 8 uger)

- I mellemtiden bliver vi optaget af andre vigtige sager
- Der indsamles eventuelt yderligere data, refleksion og sparring vedrørende konklusioner og så videre, da vi ønsker størst mulig sikkerhed for vores sag

Uge 16:

- § 50 undersøgelse skrives færdig (4 måneder er i alt gået nu)

Uge 16-20:

- Der peges på konkret foranstaltning og indhentes samtykke
- Der afholdes børnesamtale
- Den konkrete foranstaltning igangsættes

Opfølgingsforløb:

- Der følges senest op efter 3 måneder (første opfølgning)
- Der følges herefter op hver 6. måned (som minimum)

Vores ønskede nye model for § 50 forløb i hovedtræk:

Uge 1 – 2:

- Kommunen modtager en underretning

- Kommunen laver 24-timer-vurdering og sender kvittering til underretter
- Telefonsamtale med forældrene, samtykke til netværksmøde + forældrenes bud på relevant netværk
- Samtale med barnet, hvor det planlægges, hvordan barnet skal inddrages i det videre sagsforløb
- Der indkaldes til netværksmøde
- Der afholdes netværksmøde, som munder ud i en socialfaglig vurdering (barnet deltager eventuelt)

Uge 3:

- Der træffes afgørelse om foranstaltninger og/eller andre indsatser

Uge 5:

- Foranstaltning sættes i gang

Opfølgingsforløb:

- Der følges senest op efter 6 uger (første opfølgning)
- Der følges herefter op hver 12. uge (som minimum)

Undtagelser fra forsøget:

Sager, hvor der er et anbringelsesgrundlag skal ikke være omfattet af frikommuneforsøget, men i stedet følge sædvanlig praksis. I disse sager følger vi nuværende lovgivning og sagsskridt (§ 50 undersøgelse og § 140 handleplan).

Samt i sager, hvor der ikke kan opnås samtykke til udveksling af oplysninger på netværksmødet.

2. Mål og forventede resultater

Mål:

- Mindre tidsforbrug på dokumentationsopgaver
- Hurtigere igangsatte kommunale foranstaltninger med endnu større effekt
- Mere ATA tid sammen med børn og unge og deres familier
- Større medarbejdertilfredshed blandt socialrådgivere og leverandører
- Større forståelse blandt børn og unge og deres familier for den socialfaglige vurdering

Forventede resultater:

Vi forventer at kunne halvere den tid der går fra forvaltningen modtager en bekymring om et barn til barnet og familien modtager en indsats.

Vi forventer også, at hyppigere opfølgning vil resultere i, at barnet og familierne får den rette indsats – og også får skiftet indsats undervejs, hvis det er påkrævet - og derfor i sidste ende vil have behov for indsats i kortere tid.

Vi forventer, at medarbejdertilfredsheden blandt socialrådgivere og leverandører i kommunen vil øges, fordi de nu i større grad kan hellige sig den del af arbejdet, som de er uddannet til.

Vi forventer, at børn og unge og deres forældre i større omfang vil forstå og opleve sig inddraget i både udredning og efterfølgende indsatser – og at det i større grad vil gøre familierne i stand til at gennemføre de nødvendige forandringer.

Vi forventer, at alt dette i sammenspil vil bidrage til, at de kommunale foranstaltninger vil have en bedre effekt for børn og unge og deres familier.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Ikast-Brande Kommune ønsker dispensation fra:

DEN BØRNEFAGLIGE UNDERSØGELSE

Lov om Social Service § 50, stk. 2, 3 og 4.

Stk. 5, 6, 7, 8 og 9 ønskes beholdt i sin nuværende form.

Lovgivning:

Vi ønsker, at vi i stedet for at gennemføre alle elementer i § 50 undersøgelser i alle sager, hvor det antages, at et barn har behov for særlig støtte, kan få hjemmel til at lave en socialfaglig vurdering af det enkelte barns behov for støtte. Den socialfaglige vurdering indeholder en vurdering af barnets udækkede behov, ønskede forandringer og muligheder for indsats. Den socialfaglige vurdering skal laves på baggrund af et netværksmøde (se beskrivelsen af forsøget – punkt 1).

Særligt Lov om Social Service § 50, stk. 2 er en barrierer i forhold til den nye praksis, vi ønsker at afprøve, da en socialfaglig vurdering ikke vil tage udgangspunkt i at afdække de seks punkter, vi i dag kender fra § 50, stk. 2. I stedet vil en socialfaglig vurdering tage udgangspunkt i barnets nuværende

situation, barnets udækkede behov, ønskede forandringer og muligheder for indsats.

Vejledningen:

Vejledningens punkt 311: Vi mener, at vi med ovenstående forsøg bedre vil kunne imødekomme kravet om, at der så tidligt som muligt skal ske en afdækning af behovet for eventuelle hjælpeforanstaltninger.

Praksis:

Der har udviklet sig en faglig praksis, hvor § 50 undersøgelsen udarbejdes som et meget omfangsrigt dokument, som indeholder casebeskrivelser, anamnese – grundige beskrivelser af forskellige forhold i familien. Dette sker, uden at man har taget stilling til formålet med undersøgelsen, og hvad man skal bruge oplysningerne til. Der har således udviklet sig en praksis, hvor der indhentes langt flere oplysninger, end der er relevante for at kunne lave en faglig vurdering af behovet for særlig støtte.

Ikast-Brande Kommune ønsker også dispensation fra:

BØRNESAMTALEN

Lov om Social Service § 48, i forhold til bestemmelserne omkring § 52 og 52 a. + § 50, stk. 3

Vi ønsker fritagelse fra kravet om børnesamtale i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse samt valg af foranstaltninger efter Lov om Social Service § 52 og 52a.

I stedet vil inddragelse af børn eller unge indgå som et led i sagsarbejdet, for eksempel ved samtaler og børnenes eller de unges deltagelse i netværksmøder, opfølgingsmøder og lignende.

Lovgivning:

Som loven er udmøntet i gældende ret stilles krav til afholdelse af børnesamtaler forud for en række afgørelser jf. SEL § 48.

Desuden skal der, hvis samtalen undlades, laves en begrundet afgørelse omkring undladelsen. Dette findes bureaukratisk samtidig med, at det ikke sikrer reel inddragelse for barnet.

Vejledning:

I vejledningen punkt 288 henstilles der til, at børnesamtalen fremgår af et særskilt dokument, hvilket ønskes udfordret, da dette udelukkende medfører unødigt bureaukati.

I stedet ønskes det, at inddragelsen af barnet eller den unge kommer til at fremgå af det gennemgående processkema, som opstartes under afvikling af det første netværksmøde.

Praksis:

Manglende børnesamtaler fremgår som den 4. hyppigste fejl i forbindelse med sagsbehandlingen. Samtidigt hermed har Task Force under Socialstyrelsen og Ankestyrelsen dokumenteret, at Ikast-Brande Kommune generelt er god til reelt at inddrage børn og unge: De tilkendegiver i kvalitative interviews at opleve sig relevant inddraget i sagen. *"Det helt overordnede billede er, at børnene og de unge har en positiv oplevelse og forventning til deres socialrådgiver, og oplever sig talt med kontinuerligt"* (Analyserapport, Ikast-Brande Kommune, Task Force på børne- og ungeområdet, 22.6.2015).

Dermed mener vi at kunne konkludere, at lovoverholdelse alene ikke sikrer børn og unges inddragelse, men at børn og unge trods disse almindelige regelbrud kan have en oplevelse af at være tilstrækkeligt og relevant inddraget.

Ikast-Brande Kommune ønsker dertil dispensation fra:

HANDLEPLANER:

Vi ønsker dispensation fra Servicelovens § 140.

Handleplanen vil indgå i den socialfaglige vurdering, hvor der tages stilling til ønskede forandringer (mål).

Lovgivning:

Udarbejdelse af handleplaner problematiseres af, at lovgivningen stiller forskelligrettede krav til handleplaner, alt efter om de omhandler forebyggende foranstaltninger eller anbringelser (SEL § 140, stk.1), alt efter om barnet den unge er over eller under 16. og alt efter om problemstillingerne er stofmisbrug eller ej (SEL § 140, stk. 2). Hertil kommer særlige krav til indholdet af handleplaner for anbragte børn og unge, særlige forældrehandleplaner (SEL § 140, stk. 4) og igen særlige krav til handleplaner om unge idømt ungdomssanktion (SEL § 140, stk. 5). Yderligere indgår "handleplansbegrebet" i andre bestemmelser f.eks. SEL § 57 C.

Ovenstående beskriver, at udarbejdelse af handleplaner, som umiddelbart lyder lettilgængeligt, faktisk er et kompliceret område, da der følger mange forskelligrettede krav, som i praksis kan være vanskelige at overholde.

Dermed ønskes det, at fokus på udarbejdelse af handleplaner primært lægges på samarbejde, inddragelse af barnet eller den unge og dennes netværk, samt at handleplanerne i højre grad bliver anvendelige som dynamiske værktøjer i forhold til opfølgning og justering af indsatser.

Vejledning:

I forhold til vejledningspunkt 333, tredje afsnit, som beskriver, at handleplanen jf. SEL § 140, stk. 3 skal indeholde målsætninger inden for hvert af de 6 fokuspunkter fra undersøgelsen, ønskes der at kunne dispenseres fra dette krav, da udarbejdelse af en socialfaglig vurdering ikke er opbygget omkring disse punkter. I stedet ønskes en mere dynamisk og fleksibel tilgang, hvor handleplansmålene tager afsæt i de problemstillinger, som er afdækket under netværksmødet – og som løbende vil blive afdækket ved de næstkommende netværksmøder frem til formålet med indsatsen er opnået.

Praksis:

I praksis tegner der sig et billede af, at bestemmelsen om udarbejdelse af handleplaner er et område, der er blevet så kompliceret og med så mange forskelligrettede krav, at disse ikke overholdes – ikke af ond vilje men som følge af, at det bliver ugenomsigtigt, hvornår hvilke krav gør sig gældende.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Under beskrivelsen af forsøget (punkt 1 i dette ansøgningsskema) er det detaljeret beskrevet, hvordan vi vil kunne realisere de forventede resultater. Vi ønsker i større grad at gå fra dokumentation til styrket inddragelse og relation. Gennem hurtigere afklaring af behovet for indsats, og gennem hyppigere opfølgninger, forventer vi, at børn og unge i Ikast-Brande Kommune vil modtage en tidligere indsats, som løbende justeres i forhold til, om indsatsen bringer dem og deres familier nærmere de ønskede forandringer. Derfor forventer vi også, at indsatserne fremover vil blive endnu mere effektfulde.

Vi forventer, at borgerne vil opleve en større forståelse for den socialfaglige vurdering og deres situation, og sandsynligvis også derfor i større omfang have en fornemmelse af, hvordan de kan løse udfordringerne. Ligeledes forventer vi, at socialrådgiverne vil opleve en større grad af medarbejdertilfredshed, fordi de nu i større grad får mulighed for at bruge deres arbejdstid på det, som de er uddannede til – i stedet for at bruge så meget tid på dokumentation. Det forventer vi også, vil forøge sandsynligheden for at lykkes med deres arbejde.

Opmærksomhedspunkter i forhold til dispensationer

I forhold til vores ønske om dispensation fra kravet i § 50 undersøgelsens stk. 2 om nødvendigvis at

skulle alle 6 fokuspunkter igennem i alle sager, så er intentionen med lovgivningen, at der sikres en helhedsvurdering af barnets situation gennem en bredspektret undersøgelse. Denne intention ønsker vi at efterkomme. Men det er bestemt ikke i alle sager præcis disse 6 punkter er lige meningsfulde at kaste lys på. Vi ønsker derfor ikke at undersøgelserne skal blive mere omfangsrige, end formålet tilsiger. Vi ønsker netop at lave en meningsfuld helhedsvurdering, gennem et netværksmøde, hvor præcis de allermest relevante punkter og aktører bringes i spil – og det er ofte forskelligt fra sag til sag – jævnfør det tidligere beskrevne omkring den metode, som vi anvender: Signs of Safety.

Når det kommer til vores ønske om fritagelse fra kravet om børnesamtale i forbindelse med børnefaglig undersøgelse samt valg af foranstaltninger efter Lov om Social Service § 52 og 52a, så er intentionen med lovgivningen, at børnene eller de unge skal sikres ret til og mulighed for inddrages i deres sag på bedst mulig vis. Det er i stor grad vores intention, at vores dispensation skal bruges til at styrke denne inddragelse betragteligt – blandt andet gennem mulighed for, at borgerne inddrages præcis på den måde, som de har behov for og ønsker at inddrages på, samt gennem hyppigere opfølgning. Det er ikke tidspunkterne for samtalerne med børnene eller de unge, der er afgørende – det er muligheden for et passende omfang og ikke mindst kvaliteten i denne inddragelse, som har en betydning. Vi ønsker, at vores borgere skal opleve en mere reel form for inddragelse.

5. Evaluering

I samarbejde med KORA vil vi lave et evalueringsdesign, som blandt andet kan hjælpe os med at måle forskellen før og efter forsøget i forhold til:

- Tidsforbrug på dokumentationsopgaver
- Tiden, der går, fra forvaltningen modtager en bekymring om et barn til barnet og familien modtager en indsats.
- Effekten af de kommunale foranstaltninger målt i form af, hvor lang tid foranstaltningen løber
- ATA tid sammen med børn eller unge og deres familier
- Borgernes oplevelse af, om de mener at have fået den rette indsats
- Borgernes vurdering af, om de oplever sig inddraget i både udredningen og de efterfølgende indsatser
- Medarbejdertilfredshed blandt socialrådgivere og leverandører

Ansøgning om konkret forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsog-ii.

Frikommunenetværk	<i>Børn som vores vigtigste ressource.</i> Guldborgsund, Gladsaxe og Ikast-Brande Kommuner.		
Titel på forsøg	Fokus på inddragelse og effekt.		
Deltagerkommuner	Gladsaxe Kommune.		
Faglig kontaktperson	Pernille Præstmose Christiansen, Udviklingskonsulent		
	Telefon	39575667	E-mail
Netværkskoordinator	Susanne Schnohr		
	Telefon	25180250	E-mail
Dato for ansøgning	01.12.2016.		

1. Beskrivelse af forsøget

Der ses at være en klar sammenhæng mellem de mange proceskrav i Serviceloven, der ikke altid giver mening for hverken borgere eller medarbejdere, og udfordringer i forhold til lovmedholdeligheden i mange kommuner. Det er vigtigt at begynde at definere kvaliteten i sagsbehandlingen af udsatte børn og deres familier, som mere end overholdelse af jura, men at kvaliteten ligger i, at der reelt sker forandringer i børnenes liv. Derfor er børn og familier bedre stillet med en sagsbehandling, hvor der sker en høj grad af inddragelse, sammenholdt med gode socialfaglige vurderinger, hurtig intervention og en kontinuerlig måling af, om der sker de nødvendige forandringer. Ønsket er altså at kunne måle en reel forandring hos børn, unge og familier.

Gladsaxe Kommune er dermed optaget af kvaliteten af det sociale arbejde med udsatte børn og familier på myndighedsområdet. Dette på baggrund af de mange og komplekse regler og krav der er kommet på det børnesociale område gennem de seneste år. De mange regler på området, har resulteret i en meget stor administrativ byrde for myndighedsrådgiverne, der lokalt vurderer at bruge op mod 75% af deres arbejdstid på at løse administrative opgaver. I det daglige myndighedsarbejde kan reglerne altså opleves som stramme og rigide og kan være stopklods for et godt og effektivt stykke arbejde sammen med familierne. De administrative krav på området forsinker altså den støtte børn, unge og familier har behov for. Denne forsinkelse modarbejder ønsket om at tilbyde en tidlig indsats.

Birgitte S. Jensen, PhD fra Aalborg Universitet, skriver i sin afhandling (2014), at børn og unge oplever de sociale myndigheders inddragelse som ikke-inddragelse. I Rigsrevisionens beretning om indsatsen overfor anbragte børn (2015) fremgår det, at Social- og Indenrigsministeriet ikke kan dokumentere, at kommunernes sagsbehandling er blevet bedre, eller har haft den tilsigtede effekt, samt at de kun har stillet få redskaber til rådighed, der kan hjælpe med at måle og dokumentere effekterne. Vores erfaring

er, at de samme udfordringer gør sig gældende i det forebyggende arbejde med børn, unge og familier.

Forsøget er dermed en reaktion på den uoverensstemmelse der er imellem de mange retslige krav, som gerne skulle gavne borgerens retssikkerhed og sikre en god sagsbehandling samt på børn og unges manglende oplevelse af inddragelse og indflydelse på egen situation. Det ser derfor ikke ud som om, at mange juridiske forpligtigelser/regler nødvendigvis fører til godt socialt arbejde sammen med borgeren.

I forsøget undersøges om der ved hjælp af regelforenkling kan gives mere plads til det relationelle sociale arbejde sammen med borgeren, så børn og familier, i højere grad end i dag, føler sig inddraget i deres egen sag. Inspirationen kommer fra forskning indenfor behandlingsområdet, som tydeligt viser, at borgerens egen vurdering af alliancen med den professionelle, er det der med størst sandsynlighed kan forudsige effekten af en indsats (Wampold 2001). Vores hypotese er dermed, at en øget inddragelse vil skabe en større grad af engagement hos barnet og familien, hvilket i sidste ende vil have en positiv indflydelse på forløbet og effekten heraf.

I forsøget på at inddrage barnet og familien yderligere, samt dokumentere effekten af indsatsen, inddrages Feedback Informed Treatment (FIT). FIT er en meta-metodisk tilgang til at evaluere og forbedre kvaliteten og effekten af indsatser, som er udviklet af Scott D. Miller og Barry Duncan. Brugen af FIT involverer, at man rutinemæssigt og formelt indhenter feedback fra borgeren omkring alliancen, og borgerens vurdering af indsatsens effekt. Man anvender den opnåede information til at informere og skræddersy de indsatser borgeren tilbydes.

FIT består helt overordnet af to enkle skemaer "Outcome Rating Scale" (ORS) og "Session Rating Scale" (SRS). Borgeren udfylder begge skemaer ved hvert møde. ORS måler borgerens vurdering af oplevet forandring eller effekt fra gang til gang. SRS måler borgerens vurdering af alliance med rådgiveren. Begge skemaer er korte og består af fire spørgsmål, og er dermed lette at gennemføre på under et minut pr. skema. Skemaerne har vist høj grad af validitet og reliabilitet gennem adskillige studier i behandlingskontekster (Miller og Duncan et. al., 2003; Miller 2010).

FIT opererer med det kliniske cut-off, som er en norm, der adskiller den kliniske gruppe fra den ikke-kliniske gruppe på ORS. Når man placerer sig i det kliniske område, er en indikation for, at personen selv oplever at være væsentligt tynget. Det giver derfor god mening, at personen søger hjælp og tilbydes en indsats. Det vil sige, at de personer, som på baggrund af deres egen vurdering på ORS, placerer sig under cut-off, anses for at ligge i det kliniske område. Der er ligeledes et cut-off på SRS. Dette cut-off refererer til personens tilbagemeldinger vedr. dagens session. Hvis personen placerer dagens session over SRS cut-off, indikerer det, at personens oplevelse er tilfredsstillende. Hvis personen derimod placerer dagens session under cut-off på SRS, er dette et tegn på, at noget kan forbedres og ændres til næste møde. Det er den professionelles opgave at gå i dialog omkring denne feedback så personen føler, at tilbagemeldingen bliver taget alvorligt. FIT er af Socialstyrelsen godkendt som en evidensbaseret praksis indenfor behandlingsområdet.

Gladsaxe Kommune har siden 2011 arbejdet med FIT i behandlingsarbejdet på kommunens interne tilbud og nu vil Gladsaxe Kommune, som den første kommune i Danmark, forsøge at overføre brugen af FIT fra en behandlingsmæssig kontekst til myndighedsarbejdet. Implementeringen af FIT i denne kontekst vil foregå med hjælp fra to interne FIT-konsulenter. Begge konsulenter er højt kvalificerede, og de har tilmed en bred vifte af erfaring med at implementere FIT i andre kontekster end den terapeutiske. Implementeringen vil derudover foregå i samarbejde mellem Gladsaxe Kommune og Institut for Socialt Arbejde ved Professionshøjskolen Metropol. Metropols rolle bliver at følge, dokumentere og formidle implementeringsprocessen i myndighedsarbejdet. Formålet med dette er, at der bliver udarbejdet en manual for brugen af FIT i myndighedsarbejdet, som efterfølgende vil være tilgængelig for andre kommuner i Danmark.

Lovgivningen og den eksisterende praksis rundt omkring i kommunerne er blevet til gennem en tid, hvor der bl.a. har været behov for at sikre børn og forældres rettigheder. Som systemet er lavet i dag skal der reageres, som om alle familier er en højrisikofamilie, hvilket ikke er tilfældet i virkeligheden. Baggrunden for det nuværende system er en lang række hensyn til borgeren. Alle de hensyn ønskes det at understøtte, men der findes en anden, mere smidig og mere inddragende måde at gøre det på via inddragelsen af FIT i myndighedsarbejdet. Derfor vil børn, unge og familier under hele frikommuneforsøget

fortsat blive fulgt tæt, måske endnu tættere, og deres retssikkerhed sikres fortsat via principperne i Retsikkerhedsloven og Forvaltningsloven. Der indføres et nyt system i Gladsaxe Kommunes Familieafdeling i forhold til opfølgning i alle sager. Sagerne kategoriseres som rød, gul eller grøn efter bekymringsgrad, hvor rød er mest bekymrende. Denne kategorisering vil medføre en højere, eller mindre grad, af opfølgning, hvilket betyder, at opfølgningen i de fleste sager vil blive hyppigere. Formålet med denne kategorisering er bl.a. at give borgerne og rådgiveren en bedre fornemmelse af, at de er på vej i den rigtige retning, at borgeren føler sig inddraget i sin egen sag, og at systemet hurtigere kan få øje på, om den iværksatte indsats er den rette for familien.

Gladsaxe Kommune benytter IT-programmet DUBU frem til 2017, hvor aftalen med DUBU udløber. Herefter implementeres et andet system. Forsøget vil betyde en ændret praksis i brugen af DUBU i forbindelse med de §§, der søges fritagelse for. DUBU vil fortsat, gennem alle sagsforløb, benyttes som journaliseringssystem, så notatpligten jf. Offentlighedslovens § 13 overholdes og akter vedr. familien journaliseres jf. Offentlighedslovens § 15. Der vil være en ændret eller manglende brug af undersøgelseskabelonen og handleplanskabelonen samt nogle rubrikker, der ikke vil blive udfyldt. I stedet udvikles andre skabeloner/planer til brug for målsætninger for barnet og familien og sagens forløb vil fremgå af journalens akter. Den ændrede brug af DUBU får betydning for de oplysninger, Ankestyrelsen automatisk får, idet særlige rubrikker ikke bliver udfyldt og indberettet. Hvert kvartal modtager kommunen en liste fra Ankestyrelsen, som opgør elementer (foretaget vurderinger ved underretninger, afholdt børnesamtale samt givet tilbagemelding til underretter), der ikke er registreret i DUBU. Denne liste vil i forsøgsperioden vise fejl, da registreringer vil mangle. I forsøgsperioden hvor FIT og skemaerne SRS og ORS benyttes vil data løbende gemmes elektronisk i et IT-system godkendt af datatilsynet.

Borgergruppen, der vil blive berørt af dette forsøg, er alle børn og forældre, som beskrevet i Servicelovens § 46, og børn og unge, der er i anbringelse, eller modtager kompensierende ydelser jf. Servicelovens §§ 41, 42. Forsøget vil rette sin mod aktive sager omhandlende børn og unge fra 0-23 år.

Såfremt arbejdet omkring brugen af FIT viser, at særlige grupper ikke profiterer af den måde at arbejde på, vil de senere kunne undtages i forsøget.

Hvilke opgaver er omfattet?

Forsøget vil omfatte bestemmelserne omkring børnesamtalen, den børnefaglige undersøgelse, forældrehandleplaner ved anbringelser, handleplanen, vurdering af underretning indenfor 24 timer, genvurdering i en sag og tilbagemelding til underretter. Forsøget er begrundet i bl.a. følgende hensyn til borgeren:

- Inddragelse af forældre og børn
- Sikring af sagens oplysningsgrundlag
- Forudsigelighed
- Transparens
- Lighed
- Saglighed
- Kontrolmulighed

Det er derfor vigtigt at belyse, hvordan disse hensyn sikres med den nye tilgang, og hvilken rolle FIT vil have i forhold til disse hensyn. FIT tilbyder nemlig en anden form for forudsigelighed, lighed, transparens og kontrol med om familierne profiterer af indsatsen.

Socialrådgiverne vil i forsøgsperioden skulle vurdere/skønne sagerne/problemstillingerne. Denne vurdering (eller dette skøn) vil bero på flere dimensioner, der tager udgangspunkt i de ovenstående hensyn. Vurderingen vil bygge på en samlet vurdering af de tre dimensioner.

1. Dimension: Graden af tydelighed/kompleksitet ift. problemstillingerne.
2. Dimension: Graden af motivation/samarbejdsvillighed. (Hvis en familie ikke ønsker at deltage i en undersøgende/udviklende forløb, hvor FIT anvendes, så vil sagen typisk ikke være omfattet af forsøget, fordi FIT bygger på samarbejde.)
3. Dimension: Risikovurdering - sikkerhed.

Disse vurderingskriterier vil gælde under hele forsøget i alle sager. Her er pointen, at FIT kan være med til at sikre de nævnte retssikkerhedshensyn, blot på en anden måde end i dag.

Børnesamtalen, Servicelovens § 48.

Som loven ser ud nu, skal der afholde børnesamtaler, inden der træffes afgørelser omkring barnet. Børnesamtalen kan udelades, når særlige hensyn taler herfor, eller når samtalen allerede har fundet sted i en anden sammenhæng. Når det vurderes, at børnesamtalen ikke skal afholdes, skal denne vurdering registreres i sagen. I forsøgsperioden vil det i alle sager fortsat vurderes, om børnesamtalen kan og bør afholdes, og dermed udføres børnesamtalerne i alle relevante sammenhænge. Den administrative registrering, når vurderingen ikke giver anledning til afholdelse af samtalen, vil ophøre. Altså vil der være tale om en administrativ lettelse.

Den børnefaglige undersøgelse, Servicelovens § 50.

Som loven tolkes i dag, er den børnefaglige undersøgelse et meget omfattende arbejdsredskab, som skal udarbejdes som visiteringsgrundlag til forskellige foranstaltninger. I praksis er erfaringen, at resultaterne/outcome af undersøgelsen ofte ikke er tilsvarende arbejdstiden og skaber ikke nødvendigvis den ønskede forandring i familien. Derfor ønskes det at undlade at udarbejde § 50 undersøgelsen i sin nuværende form som standard. Den børnefaglige undersøgelse vil fortsat benyttes i særligt komplekse sager, hvor socialrådgiveren ikke med sin socialfaglige viden og igennem FIT er i stand til at vurdere, hvilken støtte familien kan profitere af. Det kan både ske i sager med lav grad af bekymring, samt sager med høj grad af bekymring for barnets trivsel i familien.

I alle familier, både familier der foranstaltes i uden undersøgelse, og familier der udarbejdes undersøgelser i, vil der blive talt med barnet, medmindre der er særlige grunde, der taler imod (f.eks. alder, manglende sprog, psykisk meget skrøbelig, eller andre ting, der gør, at det vil være umuligt eller uhenigtsmæssigt at gennemføre en samtale) Rådgiveren benytter fra første møde og igennem processen med familien FIT for at kunne dokumentere barnets trivsel og udvikling.

Forældrehandleplanen, Servicelovens § 54.

I dag skal der træffes afgørelse om støtte til forældrene i alle sager hvor barnet/børnene er anbragt uden for hjemmet og der skal udarbejdes en forældrehandleplan. Udarbejdelsen af en forældrehandleplan er kun meningsfuld når forældrene er motiverede og der er mulighed for at der kan arbejdes med dem. Derfor giver det ikke altid mening at udarbejde dem. Fritagelse fra dette vil medføre en administrativ lettelse. Der vil fortsat arbejdes på, at motivere forældrene til det videre arbejde.

Handleplanen, Servicelovens § 140.

Som det ser ud i dag, skal der altid udarbejdes en handleplan, inden der iværksættes en foranstaltning. Det viser sig ofte, at målene i handleplanen ændrer sig hurtigt, eller at andre mål dukker op, når barnet og familien starter i en foranstaltning. Samtidig er udarbejdelsen af den fulde handleplan en administrativ opgave, der ofte ikke tilføjer arbejdet værdi. Der vil fortsat formuleres målsætninger for arbejdet i og med barnet og familien. Muligheden for at benytte handleplanen i sin nuværende form bibeholdes i mere omfattende sager, og i mindre omfattende sager vil der arbejde med andre former for planer. En af begrundelserne for at arbejde med handleplaner er, at det skaber mulighed for at evaluere på den igangsatte indsats. Med indførelsen af FIT sikres evalueringen på en anden måde.

I forsøgsperioden arbejdes der fortsat med den socialfaglige metode ICS. Der vil i sager, hvor der udarbejdes § 50 undersøgelse blive arbejdet med handleplaner ud fra denne metode og med delelementer af fx Signs of Safety eller lignende metoder. I sager, der visiteres uden § 50 undersøgelse, vil der blive udarbejdet en forenklet handleplansskabelon med elementer af ICS og fx Signs of Safety, hvor familiens mål med foranstaltningen vil blive beskrevet, så der senere kan følges op.

Vurdering af underretning indenfor 24 timer, Servicelovens § 155.

I loven står, at alle underretninger skal vurderes inden for 24 timer. Denne vurdering foretages fortsat indenfor 24 timer i alle sager, som det sker i dag, men der ønskes fritagelse for at skulle registrere det, når det vurderes, at situationen ikke kræver noget akut. Vurderingen registreres altså i de tilfælde, hvor denne giver anledning til en akut handling. Altså vil der være tale om en administrativ lettelse.

Genvurdering i en sag, Servicelovens § 155a.

Ifølge lovgivningen skal der ske en genvurdering, når der modtages en underretning i en sag, hvor der allerede er truffet afgørelse om en foranstaltning. Denne genvurdering skal foretages af en uvildig rådgiver. I praksis er erfaringen, at denne genvurdering oftest ikke giver anledning til at ændre foranstaltning eller indsats. I forsøget foretages en genvurdering, når forvaltningen modtager en underretning i en sag, hvor familien er i foranstaltning. Denne vurdering foretages af den daglige vagt, som dermed er en uvildig rådgiver. Alle tilfælde, hvor vagten vurderer, at der bør ske noget nyt eller akut, vil fortsat registreres. Dermed registreres det ikke i de tilfælde, hvor vurderingen ikke giver anledning til en handling. Det er dermed registreringerne i disse tilfælde, der søges fritagelse for. Altså vil der være tale om en administrativ lettelse.

Tilbagemeldinger til underretter, Servicelovens § 155b stk. 2 og 3.

Ifølge loven skal der gives en tilbage melding til alle, der underretter efter §§ 152-154. Det anses ikke altid relevant og hensigtsmæssige for sagen at give denne tilbage melding. I stedet ønskes at få lov til at vurdere, i hvilke sager den tilbage melding er meningsfuld i forhold til barnet og familien. Fx er det ikke altid meningsfuldt at give den tilbage melding i tilfælde, hvor en praktiserende læge eller politi er underretter.

Hvilken del af den kommunale virksomhed er omfattet?

Myndighedsområdet – familieafdelingen i Gladsaxe Kommune.

I forsøgsperioden kunne praksis se sådan ud:

Eksempel 1:

Uge 1: Familieafdelingen deltager i netværksmøde på X's skole sammen med ledelse, lærerteam og forældre, som har givet samtykke til dette. Skolen beskriver en dreng i 5.klasse, der ikke passer sine skolegang og har et højt ulovligt fravær. Drengen er tydeligvis utilpas med den øgede opmærksomhed, som fraværet har betydet. Lærerne mener, at det store fravær påvirker drengens faglige og sociale trivsel i sådan en grad, at de må reagere. Skolen har forsøgt via dialog med forældrene at ændre på drengens fremmøde, men uden resultat. Derfor afholdes der nu netværksmøde.

Der er enighed om, at Familieafdelingen går ind i sagen, og derfor beder rådgiveren netværket om at lave ORS på X's trivsel. Ud fra disse ratings får rådgiveren en pejling om, hvem der er bekymret for hvad i forhold til X's liv og i hvor høj grad. Netværket informeres om de forskellige ratings, og der tales på baggrund heraf om den videre proces.

Det aftales, at rådgiveren taler videre med X og familien, og der tages notat af mødet til journalen.

Uge 2: Efter netværksmødet møder familien op til et møde i familieafdelingen, hvor problematikken drøftes yderligere. X deltager til dette møde, hvor han og forældrene rater på X's trivsel (ORS). Ud fra disse ratings ses, at forældrene er meget bekymrede for hans trivsel, og at X er mindre bekymret. Det ses ligeledes, at de alle tre er bekymrede for forskellige områder af X's liv. Mor er bekymret for X's individuelle velbefindende, mens far er mere bekymret for X's sociale liv i skolen, mens X selv er mest bekymret for familien. Begge forældre er meget berørte over, at X er mest bekymret for sit familieliv. De giver udtryk for, at det virkelig kommer bag på dem. Rådgiver viser også X netværkets ratings fra netværksmødet på skolen. X kan ikke forstå, at hans klasselærer er så bekymret for ham.

Disse ratings giver anledning til en snak om, hvordan de ser tingene forskelligt i familien, og der bliver også drøftet, hvad de tænker, at der skal til for, at X's problemer bliver afhjulpet. Forældrene giver udtryk for, at de ønsker hjælp til, hvordan de får X bedre i skole igen, og at de også ønsker hjælp til, hvordan de tackler de vanskeligheder, som X lige har beskrevet. X ved ikke helt, hvordan rådgiver skal hjælpe.

Rådgiveren anvender i slutningen af mødet SRS med hvert familiemedlem. Mor og far giver udtryk for, at de føler sig hørt og hjulpet, hvilket deres SRS ratings også indikerer. X's ratings er under cut-off, og rådgiver undersøger derfor sammen med ham, hvordan det kan blive bedre næste gang, og hvad rådgiver kan gøre anderledes. X giver udtryk for, at han under samtalen har følt, at hans mening ikke er lige så vigtig som de voksnes. Rådgiver takker mange gange for hans ærlighed og undersøger i hvilke situationer X havde denne følelse. Rådgiver fortæller, hvordan hun ud fra X's tilbage meldinger vil ændre praksis til næste gang. X virker lettet over dette.

Det aftales, at X skal komme til en børnesamtale med rådgiveren.

Et par dage senere har rådgiveren en børnesamtale med X. Rådgiveren tager udgangspunkt i ORS og SRS fra sidste samtale og fra netværksmødet. Rådgiver spørger X om hans egne bekymringer. X siger ikke så meget, men sætter lidt flere ord på, hvad der er svært i familien, bl.a. at han ofte føler, at hans forældre ikke har tid til ham, og at han ofte føler, at de ikke lytter, når han endelig siger noget. X rater SRS i slutningen af samtalen. Af denne score kan rådgiver se, at X føler sig bedre hørt og forstået til dette møde. Rådgiver taler med X om dette, og X bekræfter, at han føler sig mere hørt. Rådgiver undersøger, hvad der har været anderledes end sidst. X fortæller, at rådgiver har set ud som om, at hun har lyttet, og han tror, at hun har forstået det, der er vigtigt for ham.

På baggrund af netværksmødet, mødet med familien, børnesamtalen og FIT scorerne foretages følgende vurdering: Det vurderes, at der i første omgang skal arbejdes på, at drengen kommer tilbage i skole. Forældrene skal vejledes i, hvordan en god morgen tilrettelægges og forbedres, så alle kommer ud af døren på en god måde. Forældrene skal have redskaber til, hvordan de rummer og forstår deres dreng, så han får en følelse af at blive forstået og lyttet til. Der skal samtidig arbejdes med drengens egen motivation for skolegang, så han igen kan komme i social- og faglig trivsel og udvikling. Rådgiver vurderer, at der til en start er behov for en indsats tæt på barnet og familien i hverdagen. Det besluttet at iværksætte en fast kontaktperson til familien. Afgørelsen meddeles familien.

Uge 3: En fast kontaktperson er identificeret, og der formuleres arbejds mål og målsætninger for samarbejdet på baggrund af overstående samtaler og FIT-scoren.

Uge 4: Der afholdes opstartsmøde med barn, forældre og kontaktperson. Her overleveres arbejds mål og målsætninger mundtligt, samtidig med at det udleveres på skrift. Rådgiveren beder barn og forældre om at udfylde ORS. Rådgiveren får hermed et indblik i, hvordan både X og hans forældre oplever, at X's trivsel har været siden sidst. Det fremgår af deres ratings, at der allerede er sket en lille forbedring. Rådgiver beder familien om at uddybe dette. Forældrene fortæller, at de siden sidst har talt med X omkring deres familieliv. De har også lavet nogle aftaler, som de føler er gode. X fortæller, at han føler, at hans mor og far har taget ham mere alvorligt, og at han også synes, at de aftaler de har lavet er ok. Det aftales, at kontaktpersonen støtter op omkring denne udvikling. I slutningen af samtalen beder rådgiver alle familiemedlemmer udfylde SRS. Af disse scoringer fremgår det, at alle har følt sig forstået ved mødet. Rådgiver tjekker ind med familien, om det stemmer, hvilket de nikker ja til.

Uge 8 - opfølgingsmøde: Der afholdes et opfølgingsmøde 4 uger senere. Her anvendes FIT. Familiens nye tilbagemeldinger på ORS plottes ind, og der ses en tydelig fremgang. Til mødet drøftes ud fra familiens tilbagemeldinger på ORS, hvilke mål der er nået, og hvilke der står tilbage. Der tales om, hvilket mål der skal arbejdes mere med i den næste tid. I slutningen af mødet anvendes SRS, og her ses også en tydelig fremgang. På baggrund af familiens tilbagemeldinger på ORS og SRS vurderes det, at forløbet har den ønskede effekt. Det aftales at mødes til et afsluttende møde tre måneder senere. Mødet journaliseres.

Vurderingen er lav kompleksitet, lav risiko i en i øvrigt samarbejdsvillig og motiveret familie.

Aktiviteter i forsøgsperioden:

- Uge 1: Netværksmøde – sagen åbnes.
- Uge 2: Samtale med familien og børnesamtale afholdes.
- Socialrådgiveren træffer afgørelse om at bevillige en fast kontaktperson til hele familien. Familien orienteres og partshøres.
- Uge 3: I løbet af et par dage har socialrådgiveren fundet en fast kontaktperson, der kan tage opgaven.
- Der skrives en kort og præcis handlingsplan på baggrund af den faglige vurdering.
- Uge 4: Der afholdes opstartsmøde.
- Løbende telefonisk kontakt med fast kontaktperson og forældre.
- Statusmøde efter aftale og/el. behov.

Ifølge Servicelovens bestemmelser skulle socialrådgiveren have gjort en række aktiviteter:

- Uge 2: Afgørelse om, at der iværksættes § 50 undersøgelse – forældrene samtykker.
- Uge 3-19: Udarbejde § 50 undersøgelse (6 temaer – indhentning af akter), afholde samtaler i forhold til de forskellige temaer i undersøgelsen.
- Uge 20: Afholde møde med familien, hvor undersøgelsen gennemgås (partshøring).
- Uge 21: Handleplan udarbejdes.
- Uge 22: Møde med familien, hvor handleplanen og dens punkter uddybes (partshøring).
- Uge 23: fast kontaktperson findes og ansættes.
- Uge 24: Der afholdes opstartsmøde.
- Opfølgingsmøde 3 måneder senere.

Eksempel 2:

Uge 1: En mor og en far møder op i Familieafdelingen for at få råd og vejledning. Her beskriver de samlevsproblemer, skænderier og uenighed omkring opdragelsen af deres 13-årige datter. Rådgiver beder forældrene om at tilkendegive deres bekymring for datteren ved, at de hver især rater hende på ORS. Rådgiveren beder dem ligeledes at rate sig selv for at finde ud af, om de ligger meget forskellige steder i deres egen respektive trivsel. De viser begge tydeligt, at de er mest bekymrede for datteren – ingen af dem er alarmerende bekymret for sig selv. De understøtter ORS-raterne ved at fortælle, at datteren virker trist og indelukket og taler ikke med sine forældre om, hvordan hun har det. Datteren passer sin skole, men ser mindre og mindre til sine veninder udenfor skolen. Oftest går hun hjem fra skole og isolerer sig på sit værelse. Forældrene er nu så bekymrede for deres datter, at de ikke ved, hvad de skal stille op. Begge giver udtryk for, at det har været rart at komme til samtalen, og at de går derfra med nye ideer og tanker. Dette understøttes af deres SRS-scoringer, som begge er over cut-off. Der aftales, at rådgiver afholder en børnesamtale med datteren dagen efter.

Dagen efter afholdes børnesamtale med datteren, der ligeledes giver udtryk for at være trist, men at hun ikke ved hvorfor, og hvordan det er blevet sådan. Hun rater sig selv meget lavt på ORS - endnu lavere end forældrene ratede hende dagen før. Hun rater sig selv lavt i alle kategorier og klart lavest på familien. Pigen vil gerne komme til samtaler, men er bange for, hvad der kommer til at ske, og hvad det betyder for hendes forældre. Pigen rater SRS til slut i samtalen. Denne viser, at hun generelt er tilfreds, men at "tilgang og metode" ligger lavere end de andre. Rådgiver takker for feedbacken og er optaget af, hvordan det kan blive bedre næste gang. Pigen spørger, om de måske engang kan mødes på en café i stedet for på rådhuset, da hun synes, at det er et lidt ubehageligt sted at skulle hen. Rådgiver undersøger med pigen, om det ville være okay for hende at sidde og snakke om meget private ting ude på en café. Samtidig siger rådgiveren, at denne tænker, at en gåtur i parken kunne være et kompromis. Dette er pigen enig i.

På baggrund af samtalerne med hhv. forældrene og pigen, vurderer socialrådgiveren, at der ikke pt. er behov for at iværksætte foranstaltninger, men at familien alligevel har behov for støtte og vejledning. Allerede efter første samtale hos socialrådgiveren oplyser familien, at de synes, at det giver mening at tale med rådgiveren, hvorfor socialrådgiveren vurderer, at familien skal tilbydes et samtaleforløb hos denne.

Efterfølgende vil forældre og datter score i FIT, hver gang de er til samtale i Familieafdelingen. Rådgiveren vil nu følge med i deres trivsel og udvikling og bruge det som styringsredskab i forhold til det, familien tilbydes.

Uge 2-7: Rådgiveren har samtaler med familien samlet, forældrene alene og den unge alene ugentligt. I løbet af disse samtaler kommer flere og flere uoverensstemmelser frem og familiens FIT-scoringer, viser ikke den ønskede progression.

Uge 8: Der træffes afgørelse om, at familien visiteres videre til et familiebehandlingsforløb iht. Servicelovens § 52.3.3. Indtil familien kan starte op i dette forløb, fortsætter rådgiveren med at have samtaler med familien.

Vurderingen er lav kompleksitet, lav risiko i en i øvrigt samarbejdsvillig og motiveret familie.

Aktiviteter i forsøgsperioden:

- Uge 1: Forældrene møder op i Familieafdelingen og der afholdes børnesamtale.

- Uge 2 - 7: Socialrådgiveren har løbende samtaler med familien. Disse samtaler er både med familien samlet, forældrene alene, samt den unge alene. I denne periode afholdes ugentlige samtaler.
- Uge 8: Afgørelse om visitering iht. § 52.3.3 til familiebehandling i 6 måneder. Forældrene og pigen orienteres om afgørelsen (partshøring).
- Uge 8-12: Fortsat samtaler med familien.
- Uge 12: Opstart i familiebehandling.

Ifølge Servicelovens bestemmelser skulle socialrådgiveren have gjort en række aktiviteter:

- Uge 1-8: Samtaler i Familieafdelingen.
- Uge 8: Afgørelse om, at familien har behov for en foranstaltning. Forældrene orienteres (partshøring).
- Uge 8-27: Udarbejde § 50 undersøgelse (6 temaer – indhentning af akter), afholde samtaler i forhold til de forskellige temaer i undersøgelsen.
- Uge 27: Afholde møde med familien, hvor undersøgelsen gennemgås (partshøring).
- Uge 28: Handleplan udarbejdes.
- Uge 29: Møde med familien, hvor handleplanen og dens punkter uddybes (partshøring).
- Uge 30: Foranstaltning findes og ansættes.
- Uge 31: Der afholdes opstartsmøde.
- Opfølgingsmøde 3 måneder senere.

Eksempel 3:

Uge 1: Familieafdelingen modtager underretning om en 13-årig pige. Forvaltningen har ikke tidligere haft kendskab til familien. Underretningen beskriver, at forældrene er skilt og det har været en svær skilsmisse. Forældrene har været uenige om, hvor datteren skulle bo. De første tre år boede hun hos sin far, men for et år siden flyttede hun hjem til sin mor, da hun havde mange konflikter med faderens nye kone. Pigen er blevet mobbet på sin tidligere skole, og hun havde en svær skolestart på sin nye skole. Hun har ligeledes altid haft svært ved sociale relationer. Efter kort tid begyndte hun at få meget fravær fra sin nye skole. Moderen oplevede, at hun virkede modløs, grådlabil og havde humørsvingninger og begyndte at få en selvskadende adfærd. Egen læge har henvist til udredning på børnepsykiatrisk afdeling, hvor pigen har fået diagnosen gennemgribende udviklingsforstyrrelse. Børnepsykiatrisk afdeling anbefaler behandling i døgnregi.

Uge 2: Socialrådgiveren deltager i netværksmøde (partshøring) på børnepsykiatrisk afdeling, hvor underretningen drøftes og forældre og datter supplerer underretningen. Da rådgiver formoder, at dette er en sag denne kommer til at arbejde videre med, har rådgiveren inden mødet kontaktet afdelingen med information omkring FIT, samt fremsendt materiale herom.

Rådgiver beder alle til netværksmødet om at udfylde ORS ift. pigens trivsel. Af disse ratings fremgår det, at alle i netværket er meget bekymrede, undtagen en lærer fra den afdeling, hvor pigen har gået i skole under indlæggelsen. Denne lærer ser pigens trivsel som værende væsentlig bedre end resten af netværket. Det afføder en snak om, hvad pigen kan i denne kontekst. Læreren fortæller, at hun ser pigen trives bedre med forudsigelighed og fast struktur, sådan som hun har haft det i skoletiden. Læren beskriver, at det kræver meget at skabe denne struktur for pigen. Det resterende netværk bakker op om denne observation. Familien beskriver, at de har svært ved at skabe samme faste struktur i hjemmet, og at de er bange for, at de ikke kan magte situationen alene.

Rådgiver beder familien og pigen om at udfylde SRS i slutningen af mødet. På baggrund af familiens ratings på SRS fremgår det, at alle har følt sig hørt og forstået.

Ud fra psykiatriens beskrivelse af pigen undlades at afholde individuel børnesamtale med pigen. Denne beslutning træffes desuden på baggrund af, at pigen har deltaget og lyttet ved de foregående møder og dermed er orienteret om sagens forløb.

Faglig vurdering: Ud fra en faglig vurdering er det nødvendigt at følge Servicelovens bestemmelser i denne sag, da der er tale om en kompleks problemstilling. Der er mange uafklarede spørgsmål i denne sag, hvorfor anbefalingen fra børnepsykiatrisk afdeling om døgnbehandling ikke bare kan følges. Der er mange ting, der skal belyses for at pege på den eller de rette foranstaltninger, hvorfor det i denne sag er nødvendigt for rådgiver at udarbejde en børnefaglig undersøgelse. Undersøgelsen udarbejdes for

blant andet at vurdere, om pigens udvikling og trivsel kan sikres ved et skoletilbud der pædagogisk arbejder mere autismeorienteret, om der er behov for familiebehandling, hvor hele familien skal deltage, og evt. en fast kontaktperson til pigens. Der træffes altså afgørelse om at iværksætte en undersøgelse. Familien orienteres på netværksmødet om afgørelsen og giver samtykke hertil (partshøring).

Vurderingen er høj kompleksitet, høj risiko i en i øvrigt samarbejdsvillig og motiveret familie.

Aktiviteter i forsøgsperioden, som samtidig følger Servicelovens bestemmelser:

- Uge 1: Modtager underretning og sagen åbnes.
- Uge 2: Netværksmøde på børnepsykiatrisk afdeling, hvor socialrådgiver træffer afgørelse om udarbejdelse af § 50 undersøgelse. Familien er til stede og samtykker.
- Vurdering af børnesamtalen, som ikke afholdes bl.a. grundet pigens psykiske sårbarhed.
- Uge 3-19: Udarbejder § 50 undersøgelse (6 temaer – indhentning af akter), afholder samtaler i forhold til de forskellige temaer i undersøgelsen.
- Uge 20: Afholder møde med familien, hvor undersøgelsen gennemgås (partshøring).
- Uge 21: Handleplan udarbejdes.
- Uge 22: Møde med familien, hvor handleplanen og dens punkter uddybes (partshøring).
- Uge 23: Sagen på sagskonference, hvor foranstaltning beslutes.
- Uge 24: Der afholdes opstartsmøde.
- Opfølgingsmøde 14 dage senere.

Eksempel 4: Efterværn § 76.

Uge 1: Ved et opfølgingsmøde i en plejefamilie møder vi en ung mand på 18,5 år, der har været anbragt i sin plejefamilie siden han var et år. Han udvikler sig og trives. Hans biologiske forældre er misbrugere, så der har været en svingende kontakt gennem årene. Han betragter plejefamilien som sin familie. Da han er 17,5 år er der truffet afgørelse om efterværn. Et af målene i handleplanen har været, at der skulle arbejdes på, at han skulle blive mere selvstændig, så han kunne blive klar til at komme i egen bolig. Der har løbende været opfølgning af socialrådgiver og familieplejekonsulent, som har kendt ham gennem mange år. Der er talt med ham om en fast kontaktperson, når han flytter i egen bolig. Der opstår ind imellem konflikter mellem ham og plejeforældrene, når plejeforældrene forsøger at hjælpe ham i forskellige situationer.

Der afholdes ikke særskilt partshøring med drengen, da hans holdninger og ønsker er kommet frem på førnævnte møde.

Det vurderes, at det ville være hensigtsmæssigt for ham at få en kontaktperson, når han flytter for sig selv, så plejefamilien fortsat kan være hans tætte familie og netværk, uden for mange konflikter. Efter kort tid får han tildelt en ungdomsbolig, som han takker ja til.

Der træffes afgørelse om iværksættelse af en fast kontaktperson. Drengen orienteres om afgørelsen og takker ja til tilbuddet.

Uge 2: Der formuleres nogle præcise mål, som der skal arbejdes på i samarbejde med den faste kontaktperson. Drengen orienteres om målene. Kontaktpersonen ansættes.

Uge 3: Opstart af kontaktpersonsforløb. Her anvendes ORS, som viser, hvordan drengen har det ved opstart. Der tages afsæt i, hvad drengen har ratet på de enkelte parametre i ORS – hvad han har sværest ved og hvordan kontaktpersonen kan hjælpe ham ift. dette. Rådgiveren oplyser, at ORS vil blive brugt på opfølgingsmøder, for at holde øje med, hvordan drengen trives i alt det nye og om der evt. skal justeres ift. kontaktpersonsordningen. Rådgiveren oplyser også, at kontaktpersonen ligeledes vil blive bedt om at lave ORS om drengen ved opfølgingsmøderne, for at få dennes perspektiv med ind i billedet. I slutningen af opstartsmødet beder rådgiver drengen om en tilbagemelding via SRS. Han laver en tilbagemelding under cut-off – lavest på "relation". Da rådgiver spørger ind til det, forklarer drengen, at det er lidt svært for ham med nye mennesker men, at det nok bare er ham selv den er gal med. Rådgiver takker for feedbacken og erkender, at denne jo godt vidste, at det var sådan drengen havde det, og derfor burde have taget større hensyn til dette. Drengen er okay med denne tilbagemelding.

Vurderingen er lav kompleksitet, lav risiko i en i øvrigt samarbejdsvillig og motiveret familie.

Aktiviteter i forsøgsperioden:

- Uge 1: Socialrådgiveren træffer afgørelse om at bevillige en kontaktperson til den unge. Han orienteres om afgørelsen og takker ja. Der afholdes ikke særskilt partshøring af drengen.
- I løbet af et par dage har socialrådgiveren fundet en kontaktperson der kan varetage opgaven.
- Uge 2: Der skrives en kort og præcis handlingsplan på baggrund af den faglige vurdering. Denne præsenteres for drengen.
- Uge 3: Der afholdes opstartsmøde.

Ifølge Servicelovens bestemmelser skulle socialrådgiveren have gjort en række aktiviteter:

- Da foranstaltningen ændres fra Serviceloven § 76, stk. 3, nr. 1 til § 76, stk. 3 nr. 2 skal der udarbejdes en ny § 50 undersøgelse.
- Uge 1-6: Udarbejde § 50 undersøgelse (seks temaer – indhentning af akter), afholde samtaler i forhold til de forskellige temaer i undersøgelsen.
- Uge 7: Afholde møde med den unge, hvor undersøgelsen gennemgås (partshøring).
- Uge 8: Handleplan udarbejdes og fast kontaktperson findes og ansættes.
- Uge 9: Afholde møde, hvor handleplanen gennemgås (partshøring).
- Uge 10: Der afholdes opstartsmøde.
- Opfølgingsmøde tre måneder senere.

2. Mål og forventede resultater

Målsætningen er:

- At yde børn, unge og familier en relevant socialfaglig tidlig indsats, så hjælp og støtte iværksættes, så snart problematikken/udfordringerne er identificeret.
- Styrkelse af kvaliteten i sagsarbejdet målt på barnets og forældrenes progression frem for lovmedholdelighed.
- At reducere den tid socialrådgiveren bruger på administrative opgaver.

En række effekter er identificeret som sandsynlige som følge af forsøget. Når evalueringsdesignet fastlægges udvælges ligeledes de effekter der ønskes at måle på.

- Børn, unge og familier oplever at modtage relevant hjælp hurtigere.
- Smidig og effektiv indsats for borgeren.
- Øget trivsel hos borgeren målt ved ORS, når de starter i kommunens foranstaltning.
- Borgeren får øget tillid til systemet.
- Børn og unge får en bedre oplevelse af, at myndigheden reelt ønsker at hjælpe dem og at deres oplevelser er vigtig for socialrådgiveren.
- Styrket og systematisk inddragelse af børn, unge og familier i egen sag.
- Bedre kvalitet i undersøgelsesarbejdet på baggrund af den øgede inddragelse i undersøgelsesprocessen.
- Udvikling i antallet af klagesager
- Udvikling i antallet af sager der genåbnes indenfor tre eller seks måneder
- Fald i udeblivelser og afbud
- Fald/ændring i udgifter til kontaktpersoner og andre foranstaltninger

Succeskriterier:

- Myndighedsrådgiveren får frigivet administrativ tid, som kan omdirigeres til relations- og konfrontationstid.
- Færre sammenbrud i foranstaltninger.
- Kortere sagsbehandlingstid.

Sidegevinster:

- Styrkelse af socialrådgivernes oplevelse af egen praksis, som gavnlige for familierne.
- Styrkelse af den professionelle socialfaglige praksis generelt.

Forsøget forventes at være udgiftsneutralt.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Undtagelse fra automatisk brug af følgende §§. §§ vil fortsat tages i brug, men kun når det vurderes relevant ud fra en socialfaglig vurdering i den enkelte sag.

Service_loven:

§ 48, Børnesamtalen:

stk. 1: Det fremgår allerede af loven at samtale med barnet kan undlades, når hensynet til barnets, eller den unges, bedste taler herfor. Der vil fortsat afholdes børnesamtaler og muligvis flere end loven tilskriver grundet en tættere opfølgning. Det der søges om fritagelse for, er at skulle registrere, når det vurderes, at der ikke skal afholdes en børnesamtale. Dette vil betyde en administrativ lettelse i de sager, hvor det vurderes, at der ikke skal afholdes børnesamtaler.

Stk. 2. Der ansøges også om fritagelse for denne ift., at det ikke skal registreres i de sager, hvor det vurderes, at der ikke skal afholdes en børnesamtale, jf. stk. 1

§ 50, Den børnefaglige undersøgelse.

Der ansøges om fritagelse fra § 50 stk. 1-9.

Dét der søges fritagelse for er formen "den børnefaglige undersøgelse". Interessen her er at udfordre formen og arbejde mere fleksibelt med familier og undersøgelsen/afdækningen af forholdene for børn og unge, der trænger til særlig støtte. Dette arbejde vil fortsat foregå i samarbejde med forældremyndighedsindehaverne og vil ikke være mere omfattende end formålet tilsiger. Der anlægges en helhedsbetragtning, som ikke nødvendigvis vil afgrænse sig til de oplyste seks forhold og som også kan inddrage andre forhold. Børn og unge inddrages i dette arbejde, så deres ressourcer og problemer belyses i samarbejde med det relevante netværk. Der tages altid stilling til søskendebørns forhold og eventuelle behov hos ufødte børn i samarbejde med de vordende forældre. Det undersøgende/afdækkende arbejde vil udføres hurtigst muligt.

Der arbejdes med løbende vurderinger ud fra de tre dimensioner beskrevet på side 3 samt den viden vi får via barnets og forældrenes score i FIT.

§ 54, forældrehandleplaner i forbindelse med anbringelse.

Der søges om fritagelse fra § 54 stk. 2.

Der søges fritagelse fra stk. 2. Udarbejdelsen af en forældrehandleplan er kun meningsfuld, når forældrene er motiverede og der er mulighed for, at der kan arbejdes med dem. Derfor giver det ikke altid mening at udarbejde dem. Dette vil medføre en administrativ lettelse. Der vil fortsat arbejdes på at motivere forældrene til det videre arbejde.

§ 140, handleplanen.

Der søges om fritagelse fra § 140 stk. 1, 3, 4, 5 og 6

I dag skal der altid udarbejdes en handleplan inden der iværksættes en foranstaltning. Ofte har målene ændret sig inden foranstaltningen iværksættes, så handleplanen skal revurderes. Herefter skal familien partshøres i den reviderede handleplan osv. Dette betyder en stor administrativ byrde for socialrådgiveren. Der vil fortsat formuleres mål og udviklingspunkter for børn, unge og familier. Dermed udfordres

formen på den eksisterende handleplan. Der vil fortsat arbejdes med mål og formål for indsatsen og varigheden deraf vil løbende revideres ved den tætte opfølgning. Planer kan omhandle såvel enkelte som flere børn i en familie. Der udarbejdes desuden planer for unge der er idømt en sanktion.

§ 155, Vurdering af underretning indenfor 24 timer.

Der søges om fritagelse fra § 155 stk. 2.

Stk. 2. Underretninger vurderes fortsat indenfor 24 timer som loven foreskriver og som det gøres i dag. I dag bruger socialrådgiveren meget administrativ tid på at skrive vurderingerne af underretninger ind i DUBU og udfylde alle rubrikker. Der ønskes derfor fritagelse for, at socialrådgiveren skal skrive og registrere deres vurdering i de sager, hvor det vurderes, at der ikke skal handles akut på underretningen. Dette vil betyde en administrativ lettelse.

§ 155 a, Genvurdering i en sag.

Der søges om fritagelse fra § 155a stk. 1-3.

Stk. 1. I dag skal en uvildig rådgiver genvurdere en sag, når der modtages en underretning på sager, hvor der allerede er iværksat en foranstaltning. Ofte giver det ikke anledning til ændringer, men der bruges meget administrativ tid på at skrive disse vurderinger i sagerne samt udfylde rubrikker. Der ansøges om fritagelse for at skulle registrere vurderingerne i de sager, hvor underretningen ikke giver anledning til at ændre foranstaltningen, eller handle akut på underretningen. Dette vil betyde en administrativ lettelse.

Stk. 2. Det vil fortsat vurderes, om der skal finde en børnesamtale sted med barnet.

Stk. 3. Der ansøges om fritagelse for ikke at skulle registrere i de tilfælde, hvor det vurderes, at der ikke skal finde en børnesamtale sted, såfremt barnets eller den unges modenhed taler imod det. Dette vil betyde en administrativ lettelse.

§ 155 b, Tilbage melding til Underretter.

Der søges fritagelse fra § 155b stk.1-3

Stk. 1. Ifølge loven skal der altid gives en tilbage melding til underretter efter §§ 152-154, det er dog ikke altid relevant og hensigtsmæssigt for sagen, at skulle give denne tilbage melding. Eksempelvis giver det ikke altid mening, at skulle give tilbage melding til politiet eller praktiserende læge. Politiet afslutter en sag, eller sender den videre til retten efter endt afhøring. De er dermed ikke interesseret i en orientering. De kontakter selv kommunen, hvis der er brug for oplysninger. Administrativt tager det en del tid at skulle give tilbage melding til underretter.

Der søges om fritagelse herfor sådan, at kommunen selv vurderer i, hvilke sager det er relevant at give en tilbage melding. Ligeledes, at det ikke skal registreres i de sager, hvor det vurderes, at det ikke er relevant og ikke giver mening for sagen. Dette vil betyde en administrativ lettelse.

Stk. 2. Der ansøges om fritagelse jf. stk. 1

Stk. 3. Der ansøges om fritagelse jf. stk. 3

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

I forsøgsperioden vil de socialfaglige kompetencer hos socialrådgiverne i familieafdelingen være i fokus. Alle socialrådgivere har været igennem en række kompetenceudviklingsforløb gennem det seneste år. Herunder:

- Systematisk sagsarbejde.
- Den udviklingsstøttende samtale med forældre.
- Den udviklingsstøttende samtale med børn og unge.

Alle socialrådgivere arbejder ud fra ICS i samarbejdet med børn, unge og familier. Socialrådgiveren skal i forsøgsperioden vurdere, hvilken type forløb den enkelte familie har behov for, frem for at tænke i standarder. Denne vurdering laves allerede i dag i mindre skala, når det vurderes, om en familie er eg-

net til et § 11.3 forløb, eller om der skal mere til og derfor igangsætter § 50 undersøgelsen. I forsøgsperioden vil socialrådgiveren vurdere familien ud fra tre dimensioner (se s. 3) og vil dermed i højere grad kunne tilrettelægge (sam)arbejdet efter den enkelte families behov.

Socialrådgiverne sparrer med hinanden (om sager) ugentligt på et fagligt møde i afdelingen og hver 3. uge på rådgivernes ICS-møder.

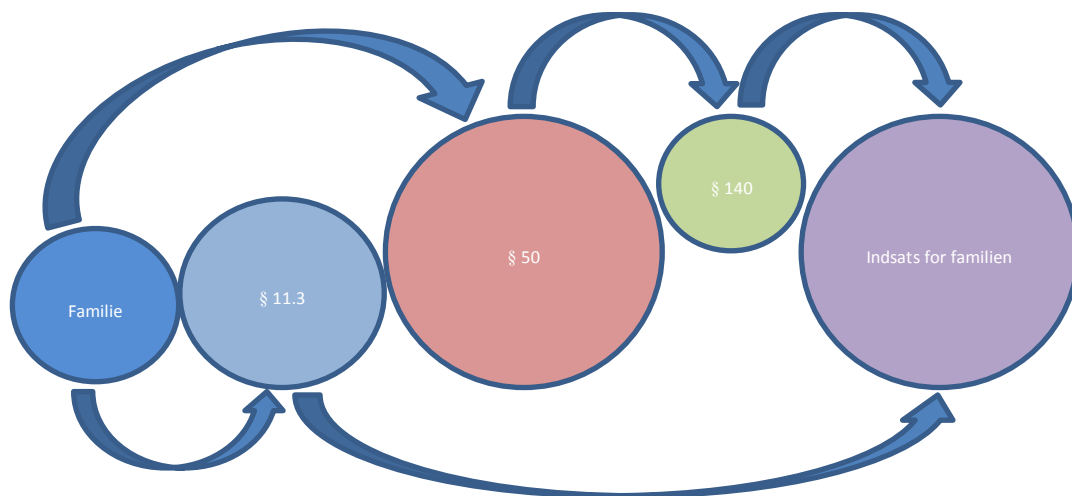
Socialrådgiverne deltager i to månedlige afdelingsmøder på hhv. "Systematik i sagsarbejdet-møde" og "Faglig udviklingsmøde".

I dag er der etableret en pilotgruppe af socialrådgivere i Familieafdelingen, der øver sig og eksperimenterer med brugen af FIT i myndighedsarbejdet. I forsøgsperioden introduceres det for resten af socialrådgivergruppen. FIT indføres for hele tiden at kunne følge, om det arbejde der udføres med familierne er gavnligt og effektivt, målt på progression hos barn og forældre. Socialrådgiverne vil lave FIT-scoringer sammen med familierne ved hver samtale.

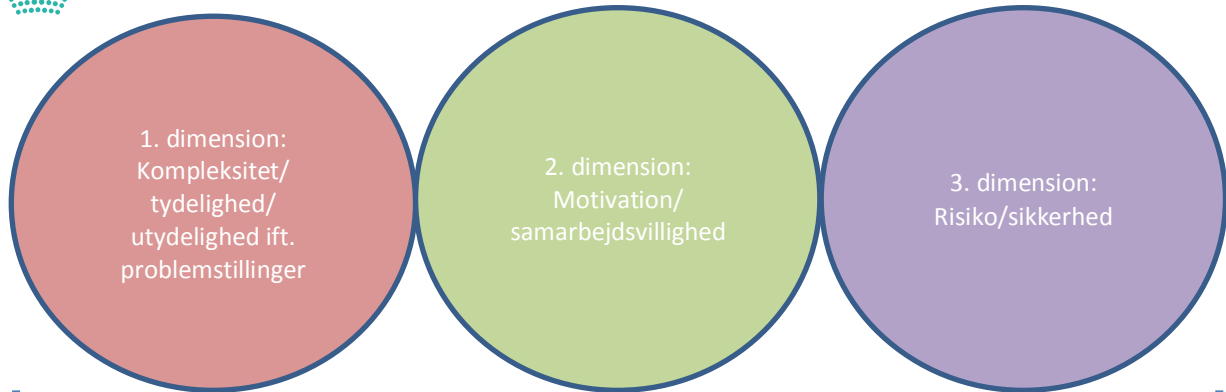
Gennem hele forsøgsperioden samarbejder familieafdelingen med Professionshøjskolen Metropol om indføringen af FIT i myndighedsarbejdet. Se vedlagte beskrivelse af samarbejdet fra Metropol (bilag 1).

Hvordan vil vi arbejde i forsøgsperioden?

I forsøgsperioden arbejdes ud fra devisen "Vurderinger frem for standardisering". Derfor arbejdes med vurderinger af udfordringer/kompleksitet ud fra en række forskellige dimensioner. Praksis er i dag standardiseret som herunder.

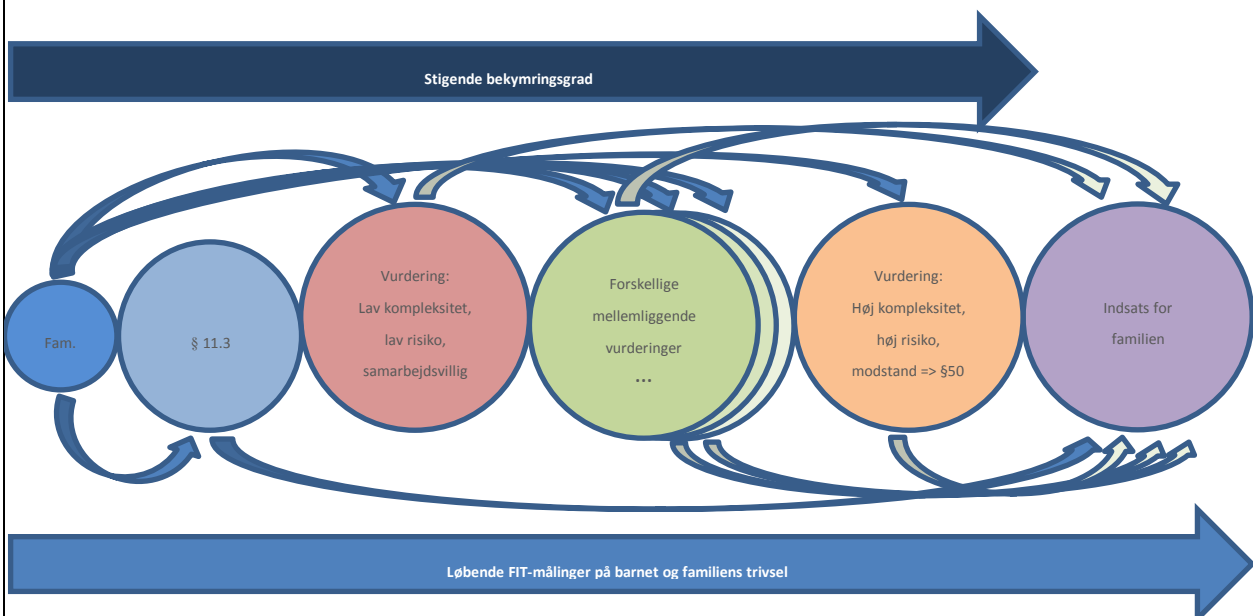
I forsøgsperioden arbejdes med vurdering af udfordringer/kompleksitet ud fra en række dimensioner med fokus på at kunne give borgeren den rette hjælp, så hurtigt som muligt. Ønsket er at komme hurtigere i gang med udviklingsarbejdet og at kunne operere med flere forskellige kompleksiteter på hver sin måde. Dimensionerne ser fx sådan ud:

Vurderingen vil bygge på en samlet vurdering af de tre dimensioner.

Vurderingerne foretages af socialrådgiverne, enten sammen med familier, sammen med sin teamleder, eller i sparring med kollegaer på fastlagte mødefora. For at kunne arbejde med ovenstående vurderinger nedsættes en frikommuneforsøgsgruppe, der frem til forsøgets start (fra januar 2017 - juli 2017) vil arbejde med at identificere de forskellige dimensioner nærmere. Denne gruppe vil bestå af lederen i Familieafdelingen, teamledere i familieafdelingen samt medarbejderrepræsentanter. Gruppen skal løbende følge projektet sammen med Metropol og arbejde videre med de forskellige vurderinger og dimensioner, så viden og erfaringer løbende anvendes. I dette arbejde trækkes også på erfaringerne fra FIT.

Praksis kan i forsøgsperioden se sådan ud:

Denne måde at arbejde på giver mulighed for i højere grad at skræddersy indsatsen/samarbejdet med den enkelte familie, på baggrund af den vurdering socialrådgiveren laver, ud fra samtaler med forældrene, barnet, søskende og netværket. Den samlede vurdering vil også sige noget om, om det er tydeligt, hvordan der kan/skal arbejdes med udfordringerne. Vurderingen sammenholdes med de løbende FIT målinger, ved den tilrettelagte opfølgning i familien. Det betyder, at samarbejdet og indsatsen hele tiden

følges tæt og at der løbende kan justeres i indsatsen. Hvis en sag vurderes til at have høj kompleksitet, høj risiko og stor modstand eller, at det er meget utydeligt, hvad der skal til, kan der fortsat træffes afgørelse om, at der skal udarbejdes en § 50 undersøgelse.

5. Evaluering

Der evalueres på kvaliteten af indsatserne i forsøgsperioden. Målinger vil både kunne rette sig mod medarbejdere og brugere af tilbuddene. Desuden ønskes at måle på de administrative og ressourcemæssige afkast af forsøget.

I forhold til målsætningen om at yde børn, unge og familier en relevant socialfaglig tidlig indsats, så hjælp og støtte iværksættes, så snart problematikken/udfordringerne er identificeret, vil der fx måles på følgende:

1. Den tid der går fra sagen registreres til de opstarter i en foranstaltning.
2. Den samlede tid i foranstaltning, da det antages, at barnet og familien hurtigere bevæger sig igennem systemet, hvis/når den relevante hjælp er indsat tidligt.

I forhold til målsætningen om styrkelse af kvaliteten i sagsarbejdet målt på barnets progression frem for lovmedholdelighed, trækkes data fra de samlede FIT-målinger, der vil kunne dokumentere forandringerne i perioden.

Frem til marts 2017 arbejdes der med evalueringdesignet og evalueringsspørgsmålene i frikommunenetværket og lokalt i Gladsaxe. Herefter vil der være et udkast over de færdige evalueringsovervejelser.

Som det ser ud lige nu planlægges det at udarbejde en forandringsteori i Gladsaxe i forbindelse med virkningsevaluering af forsøget.

6. Hvilke problemer/udfordringer ses i forsøget?

I forbindelse med iværksættelse af sådanne store forsøg, vil der altid være en implementeringsfase, hvor medarbejdergruppen løbende føler sig mere og mere tilpas i det nye og dermed manøvrerer mere smidigt og effektivt. Her vil rådgiverne ligeledes have behov for at udvikle deres praksis i brugen af FIT-skemaerne med familierne. Antagelsen er, at effekten af den nye indsats vil stige i takt med, at medarbejderne bliver bedre.

Samtidig er der en række udfordringer, som relaterer sig til de juridiske aspekter for borgeren. Fx vedr. klageadgang ift. børnesamtaler, manglen af § 50 undersøgelser og handleplaner i sager, hvor netop denne dokumentation traditionelt har været påkrævet. Alt dette er garantiforskrifter i forvaltningsretlig forstand, så det har juridiske konsekvenser, når det ikke laves. Man kan derfor mene at borgeren kommer til at lide et rettighedstab, men i forsøgsperioden tilbydes en bedre indsats og opfølgning i forhold til om indsatsen faktisk hjælper.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsog-ii.

Frikommunenetværk	Børn som vores vigtigste ressource		
Titel på forsøg	Forældrebetaling i forbindelse med anbringelser		
Deltagerkommuner	Guldborgsund, Gladsaxe, Ikast-Brande		
Faglig kontaktperson	Linda Spence		
	Telefon	2518 0199	E-mail lins@guldborgsund.dk
Netværkskoordinator	Susanne Schnohr		
	Telefon	2518 0250	E-mail susc@guldborgsund.dk
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Forsøget handler om forældrebetaling for anbragte børn og unge under 18 år. Det vil sige en betalingsmodel for forsørgelse ved anbringelser. Handicappede børn og de merudgifter, som dækkes af kommunen i den forbindelse, er ikke omfattet af forsøget.

Udgangspunktet for forsøget er Bekendtgørelse 712 af 19. juni 2013, § 1:

"For børn og unge under 18 år, der har ophold uden for hjemmet i et anbringelsessted for børn og unge, har forældrene pligt til at bidrage til udgifterne ved opholdet i forhold til indkomstgrundlaget..."

Dette princip skal fastholdes i forsøget, og udgangspunktet skal være det samme, som gælder i forbindelse med Forældreansvarsloven – at man betaler for sine egne børn.

Den model for forældrebetaling, som skal afprøves i forsøgets, er, at de biologiske forældre kan sættes i forældrebetaling, der svarer til børnebidragets størrelse (1307 kr.), når den unge under 18 år er anbragt uden for hjemmet. Begge forældre skal kunne sættes i forældrebetaling (1307/2), hvilket også skaber en bedre sammenhæng til principperne i Forældreansvarsloven. I dag er det sådan, at det kun er den, der har forsørgerpligten (bopæl/ forældremyndighed), som skal stå for forældrebetalingen. Udgangspunktet er ingen undtagelser. Dog skal modellen fastholde en undtagelse for de allerlaveste indkomster i lighed med den, der er BEK 712, § 1. Fritagelsen i forsøgets model skal så være den situation, hvor indkomstgrundlaget svarer til kontanthjælpsloftet.

Forældrebetalingen skal sidestilles med børnebidraget, som alle andre forældre, der ikke har anbragte børn, også er omfattet af uden undtagelse. I den nuværende situation er det også sådan, at der genereres gæld til det offentlige, hvis ikke man overholder sin forældrebetaling tilsvarende børnebidraget. Og det vil fortsat skulle gælde i forsøget.

Formålet med forsøget er i det hele taget at skabe en gennemsigtighed omkring, hvorfor og hvordan, man bidrager til forsørgelsen af sit barn.

Det er ikke et forsøg, der handler om at øge indtægterne til kommunen – eller betalingen fra borgerne. Det handler om at stille forældre lige for loven og skabe tydelighed.

Udfordringen er, at de gældende regler er så uklare og behæftet med så store fortolkningsmuligheder, at spændet for det skøn, der skal lægges til grund for afgørelserne bliver alt for stort. Det kommer til udtryk på flere måder.

Som det er i dag er udgangspunktet for beregningen af forældrebetalingen A-indkomsten hos bopælsforælder. Med det udgangspunkt kan der ske en nedskrivning med 1-100 % ud fra en vurdering (hos sagsbehandleren) af en række konkrete forhold som f.eks. andre anbragte børn, betydningen for samarbejdet omkring det anbragte barn, er det et behandlingskrævende barn og store udgifter til samvær.

Et væsentligt element af udfordringen er, at der ikke findes nogen udregningsvejledning. Dertil kommer at Ankestyrelsen heller ikke er konsistent i forhold til anvendelsen af udregningsmetoder i de forskellige klagesager.

Et eksempel er, at der i de gældende regler står, at man kan trække en procentdel fra forældrebetalingen i forbindelse med "behandling", men der står ikke hvor stor procentdel, eller på hvilket grundlag, man skal finde frem til denne størrelse.

Det kan være vanskeligt, at afgøre – selv for erfarne dygtige medarbejdere – hvad der er 'rigtig og forkert' i en given sag. Så kan man vælge at benytte den mulighed for fritagelse for egenbetaling, som der også er. Der er risiko for, at afgørelserne bliver alt for tilfældige. Det bliver derfor også vanskeligt med udformningen af de gældende regler i det hele taget at leve op til formålet om, at forældrene skal bidrage til udgifterne for anbringelsen.

Forældrebetalingen for to sammenlignelige anbringelser varierer i dag fra 3.-4.000 kr., hvis forældrene er samboende og med to lønindtægter, til ca. 600 kr. hvis det er enlig forsørger på overførselsindkomst.

Den faktiske procentdel der inddrives er minimal ift. de samlede udgifter på anbringelser, Der bruges uforholdsmæssigt meget tid på Agterskrivelse, beregning og klagesag, fordi der er for alt mange undtagelses muligheder og beregningsmodeller ift. partnerstatus, indtægt, børnebidrag og udgifter.

Erfaringen viser også en meget uheldige og utilsigtede konsekvens af de gældende regler, som kan sætte sagsbehandlerne i en vanskelig situation, hvor der samtidig er dette uklare regelgrundlag. Der er flere eksempler på, at når forældrene ved, at der er en mulighed for at blive fritaget fra forældrebetaling, så bruger de som en 'betingelse' for at de vil samarbejde om barnet. De opfatter forældrebetalingen som en økonomisk 'straf'. Denne situation vil også forsvinde, hvis forældrebetalingen afgøres objektivt uden skøn, som modellen lægger op til.

2. Mål og forventede resultater

Større gennemsigtighed og entydighed, da forældrebetaling ikke længere involvere et skøn, men er en afgørelse ud fra objektive kriterier.

Dermed vil der også være en væsentlig reduktion i administrative procesopgaver hos de socialfaglige medarbejdere, således at der kan frigøres tid til relationsarbejdet, tilsyn og børnesamtaler.

Effektivisering af administrative arbejdsgange for forældrebetaling – der alt andet lige vil frigøre mere tid til sagsbehandlerens kerneopgaver.

3. Konkrete behov for forsøgshjælp, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Der ønskes en undtagelse fra Bekendtgørelse 712 af 19. juni 2013, § 1 og §§ 6 og 7.

Der ønskes en ny lovhjemmel for forældrebetaling, der svarer til beskrivelsen af forsøget under pkt. 1

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Omlægning af de administrative arbejdsgange omkring beregning og inddrivelse af egenbetaling.

Med forsøgets model kræver det ikke nødvendigvis socialfaglig kompetence at løse opgaven omkring egenbetaling.

5. Evaluering

Arbejdsgangsanalyse og herunder i særdeleshed hvor meget af den socialfaglige arbejdstid, der går med beregning af egenbetaling.

Derudover skal der evalueres på både hvor meget egenbetaling, der rent faktisk inddrives både før og efter forsøget. Og tilsvarende antallet af klagesager til Ankestyrelsen.

Der foretages en base-line måling / analyse. De konkrete metoder fastlægges sammen med KORA.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsog-ii.

Frikommunenetværk	Guldborgsund Kommune		
Titel på forsøg	Hjemgivelse ved tvangsanbringelse		
Deltagerkommuner	Guldborgsund, Gladsaxe		
Faglig kontaktperson	Anne-Mette Syberg Henriksen		
	Telefon	2518 1974	E-mail
Netværkskoordinator	Susanne Schnohr		
	Telefon	2518 0250	E-mail
Dato for ansøgning	1. december		

1. Beskrivelse af forsøget

Formålet med forsøget er at skabe ro, stabilitet og kontinuitet for barnet og den unge under anbringelsen. Der er tale om nogle udsatte børn og unge, som ved en tvangsanbringelse står i en meget sårbar situation, hvor det bliver afgørende for dem, at der ikke skabes tvivl og usikkerhed omkring anbringelsen.

Forsøget omfatter en ændring i bestemmelsen i § 68, stk. 9.

Den nuværende situation er, at såfremt sagsbehandleren ikke kan imødekomme begæring om hjemgivelse, skal sagen forelægges for Børn og Ungeudvalget. Der er altid sat en tidsfrist på tvangsfjernelse, og i praksis betyder § 68, stk. 9, at når sagen om tvangsfjernelse er færdigbehandlet i de respektive retsinstanser, skal sagen genbehandles, når blot forældrene begærer en hjemgivelse. Det gælder også i de situationer hvor tidsfristen for anbringelsen ikke er udløbet. Forældre til et anbragt barn/ung kan altså flere gange årligt anmode om hjemgivelse, hvorefter sagsbehandler så skal udarbejde ny indstilling til Børn og Ungeudvalget, afholde aktuel børnesamtale og indhentet nye udtalelser.

Det er erfaringen, at behandlingen af disse hjemgivelsessager er belastende for barnet / den unge og ikke understøtter formålet med anbringelsen. Det har utrolig store omkostninger for disse børn, idet der skabes utryghed omkring anbringelsens varighed.

Et eksempel er en borger, som har mere end fem tvangsanbragte børn. Denne borger anmoder flere gange årligt om hjemgivelse til trods for, at der ikke er sket væsentlige ændringer hos hverken børnene eller borgeren selv.

Ændringerne i § 68, stk. 9 skal sætte rammer og betingelser for, at forældre kan begære hjemgivelse efter behandling af tvangsanbringelsen i hhv. Børn og Ungeudvalget og øvrige retsinstanter.

Forudsætningen for at begære hjemgivelse skal være, at:

- forældrene har en saglig begrundelse for at rejse spørgsmålet om hjemgivelse – ”jeg vil gerne have mit barn hjem” er ikke en saglig begrundelse
- forældrene kan dokumentere afgørende ændringer i forhold til grundlaget for anbringelsen
- forældrene kan sandsynliggøre at disse ændringer er stabile

Det skal fortsat gælde, at Børn og Ungeudvalget og de øvrige retsinstanter har muligheden for at nedsætte perioden for anbringelsen, når de behandler sagen. Det vil sige ankeinstanser har mulighed for at træffe afgørelse om kortere tidsfrister – hvis grundlaget er usikkert. Derved er der mulighed for at prøve afgørelsen inde for kortere frist.

Endvidere er ressourceforbruget så stort ved disse sager, at det er væsentligt at påpege, at al den tid, der – ofte gentagne gange i den samme sag – bruges på de administrative arbejds gange og procedurer omkring forberedelse af disse sager til Børn og Ungeudvalget, går fra det øvrige socialfaglige arbejde.

2. Mål og forventede resultater

Overordnet mål er at understøtte børn og unges trivsel, udvikling og sundhed ved at skabe ro, forudsigelighed, sikkerhed, kontinuitet og stabilitet under anbringelsen.

- Sikre barnet/den unge forudsigelighed omkring varighed af anbringelsen
- Understøtte ro og stabilitet i anbringelsen for barnet/den unge
- Nedbringe omkostningskrævende sagsgang i forbindelse med behandling i Børn og Ungeudvalget.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Ændring i bestemmelsen i Serviceloven § 68, stk. 9

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Det er vurderingen, at en omlægning af sagsgangen i sig selv vil føre til større forudsigelighed, mere ro og stabilitet omkring anbringelsen og nedbringer ressourceanvendelsen på de administrative procedurer.

5. Evaluering

Der skal være fokus på den oplevede ro, stabilitet og forudsigelighed hos den anbragte barn / unge. Samtidig skal de administrative omkostninger og ressourceanvendelsen på tvangsanbringelsessagerne analyseres og følges i forsøgsperioden.

Der foretages en base-line måling / analyse. De konkrete metoder fastlægges sammen med KORA.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsog-ii.

Frikommunenetværk	Børn som vigtigste ressource		
Titel på forsøg	Partsstatus for unge 15 – 17 år		
Deltagerkommuner	Guldborgsund, Gladsaxe		
Faglig kontaktperson	Linda Spence		
	Telefon	2518 0199	E-mail
Netværkskoordinator	Susanne Schnohr		
	Telefon	2518 0250	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Forsøget vedrører et af de helt afgørende spørgsmål, når det handler om at give vores børn den bedste mulighed for at kunne tage vare på deres eget liv, når de bliver voksne: Hvem er det, der skal og kan tage ansvar for deres trivsel, udvikling, ve og vel?

Udgangspunktet er altid, at det er forældrenes ansvar, og når det i nogle tilfælde ikke er tilstrækkeligt træder kommunen ind som rådgiver og myndighed.

Der forekommer situationer, hvor samarbejdet med og omkring den unge besværliggøres af den unges manglende samtykke til at indgå i en støttende foranstaltning. Forældre og myndighed står tilbage i afmagt og kun ved anbringelse udenfor hjemmet, kan sagen afgøres i Børn og Ungeudvalget. Alle andre foranstaltningstyper er umulige at gennemføre uden den unges samtykke.

I de situationer, hvor den unges generelle trivsel og udvikling er så markant truet, at der er behov for relevante indsatser, men den unge nægter at medvirke til sin egen sag, skal der i forsøget være mulighed for at kunne gennemføre de nødvendige handlinger og iværksætte foranstaltninger uden den unges samtykke. Denne handling skal kun foretages, når der er tale om særligt skærpede omstændigheder, når den unge er særligt udsat for misbrug, svær psykisk sygdom eller kriminalitetstruslen er høj. Ligeledes skal det kun kunne gennemføres, når der er enighed med forældrene. Det omhandler situationer, hvor den unge er til fare for sig selv eller andre.

Forsøget handler således om en tydeliggørelse og en styrkelse af forældreansvaret og en mulighed for at udøve rettidig omhu fra myndigheden, fordi den rette støtte vil kunne iværksættes hurtigt, hvis kravet om samtykke fra den unge / den unges partsstatus ophæves.

Forsøget betyder, at man kan undgå, at den unges situation forværres uden den nødvendige hjælp og således udvikler sig negativt i yderligere misbrug, ubehandlede psykiske lidelser og farlig kriminalitet. I forsøget vil man kunne fortsætte arbejdet målrettet og struktureret med motivation og relationen til den unge, og samtidig kan forældrene støttes positivt med at udøve deres forældreansvar.

Den unge skal som en naturlig del af sagsbehandlingen stadig medinddrages, høres og motiveres til at samarbejde, således at der er forudsætning for god effekt af støtten. Det handler om at styrke processerne og relationsarbejdet og få hjemmel til at fastholde den unge i en positiv udvikling.

Den helt centrale udfordring er, at den unge sjældent har en erkendelse af egen situation, og samtidig tilsidesætter man forældrenes mulighed for at varetage deres forælderrolle, hvilket de facto tilsidesætter Forældreansvarsloven. Når den unge siger nej, bliver det også vanskeligt for kommunen at efterleve intentionerne i Serviceloven.

Ungdomsårene er afgørende år for den psykosociale udvikling og identitetsudvikling. Hvis man taber de unge her i forhold til uddannelse og selvforsørgelse, er det vanskeligt at få dem tilbage. Det har store omkostninger for både den enkelte og samfundet.

De unge som er særligt belastede har sjældent en erkendelse af, hvor indgribende deres misbrug/sociale problem er. De har ingen erkendelse af, hvor meget det påvirker deres hverdag, eller hvor meget det hindrer dem i at gennemføre Folkeskolen og evt. ungdomsuddannelse.

Den unge kommer ikke ud af mistrivsel af egen drift – derfor er det nødvendigt for den unges fremtid, at de voksne omkring dem tager ansvar for, hvad der er bedst for den unge og afklarer, hvilke udækkede behov de har, således at den unge ikke spænder ben for egne udviklingsmuligheder ift. skole/uddannelse, arbejde og sociale kompetencer.

2. Mål og forventede resultater

Sagens processer vil hurtigere kunne skride frem, da man ikke skal afvente den unges erkendelse af behov og vilje til samarbejde. Derved forventes sagsbehandlingstiden at blive kortere, og der kan handles på sagen inden problemet har vokset sig over hovedet på den unge. Sagen forventes ligeledes at blive mindre omkostningsfuld.

Dette vil også sikre den unge en rettidig indsats, og en indgriben mens problemet endnu ikke har vokset sig stort. Succesraten for at opnå en positiv effekt af indsatsen bliver således mange gange større.

Den unge fratages det alt for store ansvar, det er at træffe disse valg. Den unge er stadig teenager. Den unge vil opleve en kortere periode med mistrivsel, og der kan hurtigere rettes op på de alvorlige konsekvenser, der ofte følger i form af manglende undervisning og misbrug. Den unge vil dermed væsentlig forbedre egne muligheder for et tilfredsstillende voksenliv, hvor han/hun kan mestre egen tilværelse.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Fritagelse fra Servicelovens §§ 52 og 52a.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

En intensivering af det relationsarbejde, der allerede pågår på baggrund af handleplaner. Det afgørende er at have en positiv tilgang til den unge fra alle vinkler.

Et væsentligt element i forsøget er at støtte op om forælderrollen, og det ansvar der er forbundet hermed. I forbindelse med forsøget vil der derfor også blive sat ekstra fokus på, hvad dette indebærer, og hvordan man som kommune bedst muligt understøtter empowerment i den forbindelse.

5. Evaluering

Evalueringen vil i høj grad basere sig på, den oplevede effekt af relationsarbejdet hos den unge, og den oplevede effekt af empowerment hos forældrene.

Herunder også en systematisk kortlægning af, hvad det mere præcist er, der skaber modstand hos de unge.

Der foretages en base-line måling / analyse. De konkrete metoder fastlægges sammen med KORA.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsog-ii.

Frikommunenetværk	Børn som vores vigtigste ressource		
Titel på forsøg	Samvær med netværk under anbringelse		
Deltagerkommuner	Guldborgsund, Gladsaxe		
Faglig kontaktperson	Anne-Mette Syberg Henriksen		
	Telefon	2518 1974	E-mail
Netværkskoordinator	Susanne Schnohr		
	Telefon	2518 0250	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Det er kommunens erfaring at mange børn og unge kommer fra store familier, f.eks. med mange halv og bonus søskende, bedsteforældre, onkler mv. Det betyder, at et anbragt barn / ung kan risikere, at aftaler om samvær og kontakt med de forskellige fra netværket udover barnets forældre kommer til at fylde uforholdsmæssigt meget i barnets hverdag. Dette forsøg vedrører ikke barnets forældre.

Derfor skal der lægges særlig vægt på barnets udsagn, perspektiv og ønsker til samvær med netværket. Med dette udgangspunkt kan det så være sagsbehandleren, der kender barnet, familien og netværket, der kan træffe afgørelse om samvær – også i de tilfælde, hvor vurderingen er, at det er mindre end én gang om måneden, at der bør være samvær med en eller flere fra netværket.

Som det er i dag er det Børn og Ungeudvalget, der skal træffe afgørelse, hvis vurderingen er, at der af hensyn til barnets trivsel skal være samvær med netværket mindre end én gang om måneden

Forsøget vil skabe mere tryghed hos barnet, da sagsbehandleren i højere grad vil kunne anlægge et helhedssyn omkring barnets liv, ve og vel. Dette gælder særligt i de situationer, hvor der pågår en behandlingsindsats, som vil blive påvirket negativt af mange eksterne kontakter. Dette hænger også sammen med, at afgørelsen hurtigere kan træffes. Den ventetid som barnet kommer til at opleve, hver gang et givent spørgsmål angående samvær med netværket skal afgøres af Børn og Ungeudvalget, har en negativ påvirkning af barnets trivsel.

Forsøget omhandler således en dispensation fra bestemmelsen i § 71, stk. 2 omhandlende *netværket*. Det fremgår af bestemmelsen, at sagsbehandleren ikke har kompetence til at fastsætte samvær mellem barnet og den unge og netværket, når det er mindre end én gang om måneden.

Sagsbehandleren har ligeledes ikke kompetence til, at afbryde mail, brev og telefonforbindelsen mellem barnet/den unge og netværket. En sådan afgørelse sidestilles med afbrudt samvær og kontakt og skal træffes af Børn og Ungeudvalget (§ 71, stk. 3).

En forudsætning for, at sagsbehandleren kan sikre kvaliteten i afgørelsen om samvær med netværket mindre end én gang om måneden – er en yderligere sikring af barnets rettigheder og synspunkter. Dette sker ved tilføjelse af en lovhjemmel, hvoraf det skal fremgå, at der netop lægges særlig vægt på barnets/den unges perspektiv og meninger – det vil sige barnets / den unges ret til at blive hørt skal fremhæves.

Det handler om, at der skal være den samme ret for barnet til at blive hørt, som gælder, når vi agerer efter Forældreansvarsloven. Der skal være særlig fokus på, at barnet skal have en initiativret til at ønske samvær med netværket.

Forsøget skal med en ny lovhjemmel sikre:

- At barnets / den unges netværk systematisk inddrages
- At barnet / den unge sikres ret til samvær med de fra netværket der har betydning og barnet/den unge er knyttet til
- At barnet / den unge sikres en initiativret til at komme til orde i forbindelse med samvær med familie og netværk

Det er ikke omfanget af samværsrelationer i netværket eller frekvensen af samvær, der skal være afgørende. Det handler om, at barnet kan bibeholde det netværk, der betyder noget for barnet.

Der sker dermed en styrkelse af barnets retsstilling i disse sager om samvær med netværket. Når det gælder barnets alder, gælder de samme betingelser som ved børnesamtaler.

Sagsbehandleren skal under hensyntagen til barnets eller den unges bedste og under hensyntagen til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling sikre at forbindelsen mellem barnet eller den unge netværket holdes ved lige.

Klagemuligheden for afgørelsen vil være Ankestyrelsen.

2. Mål og forventede resultater

At sagsbehandleren kan træffe afgørelse om samvær med netværket for anbragte børn skal øge trygheden hos barnet / den unge, da forudsigeligheden bliver større, og man i højere grad tilgodeser ro, stabilitet og kontinuitet under barnet/ den unges anbringelse.

Kvaliteten i afgørelserne øges ved, at inddragelsen af barnet og vægtningen af barnets synspunkter styrkes i beslutningsgrundlaget. Dette er en sikring i forhold til, at afgørelsen i forsøget ikke skal træffes af Børn og Ungeudvalget.

De anbragte børn skal opleve en højere grad af inddragelse og indflydelse på egen situation.

Givet at disse sager om samvær med netværket ikke skal behandles i Børn og Ungeudvalget, vil der alt andet lige være en hurtigere sagsbehandling. Hurtigere sagsbehandlingstid vil altid være til fordel for borgerne – både barnet / den unge, familien og netværket.

En yderligere gevinst vil blive, at der er mulighed for at effektivisere en omkostningstung procedure i forbindelse med Børn og Ungeudvalget skal træffe afgørelse. En procedure der vurderes ikke at tilføre nogen værdi i forhold til barnets ret til samvær med netværket. Der er mange involverede aktører, som ud over kommunens egne medarbejdere og politikere er advokater, bisiddere, dommere og børnesag-

kyndige (eksterne konsulenter).

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Fritagelse fra Servicelovens § 71, stk. 2 og stk. 3

Der ønskes en ny lovhjemmel ved tilføjelse af stk. 5 under § 71, der sikre særlig vægt på barnets ud-sagn, perspektiv og ønsker til samvær med netværket.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Barnets perspektiv og meninger vil tydelig fremgå i anbringelsessagen, inden der træffes afgørelse om samvær med netværket. Dette som et særligt fokus i sammenhæng med børnesamtalen. I den forbindelse opstilles særlige kriterier og opmærksomhedspunkter for de sagsbehandlere, der skal træffe disse samværsafgørelser. Der vil løbende være drøftelser i medarbejdergruppen af, hvilken effekt dette har.

Der skal være en tydelighed omkring arbejdsgangene, og hvordan tidsanvendelsen konverteres fra administrativ til socialfaglig opgaveløsning, når procedurerne ændre sig, og børnenes perspektiv skal stå tydeligere frem.

5. Evaluering

Den helt centrale evaluering vil være samtaler med børnene med henblik på at afdække om, man når det ønskede effekt.

Der foretages en base-line måling / analyse. De konkrete metoder fastlægges sammen med KORA.

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Vejledning til udfyldelse af skemaet kan findes på www.sim.dk/frikommuneforsog-ii.

Frikommunenetværk	Børn som vores vigtigste ressource		
Titel på forsøg	Ændring af anbringelsessted		
Deltagerkommuner	Guldborgsund, Gladsaxe		
Faglig kontaktperson	Linda Spence		
	Telefon	2518 0199	E-mail
Netværkskoordinator	Susanne Schnohr		
	Telefon	2518 0250	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

En anbringelse af et barn eller et ungt menneske er en meget indgribende foranstaltning, og det er derfor en væsentlig opgave for kommunen at sikre, at der så også kommer en positiv effekt og gode resultater ud af det for barnet eller den unge.

Forsøget har til formål at tilvejebringe en styrkelse af mulighederne for at sikre kvaliteten af en anbringelse. Det vil sige at sikre, at anbringelsesstedet kan leve op til at gøre det for barnet / den unge, som det skal.

Når det rette anbringelsessted skal findes til barnet / den unge er den handleplanen retningsgivende. Det er den i dag, og det vil den også være i forsøget. Handleplanen beskriver:

- formålet med indsatsen (anbringelsen)
- hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet
- konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling
- konkrete mål for overgangen til voksenlivet for unge, der er fyldt 16 år
- indsatsens forventede varighed
- hvilke former for støtte der skal iværksættes over for familien i forbindelse med anbringelse af et barn eller en ung, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse

Forsøget omhandler sager med frivillig anbringelse af børn / unge. Forældrene og barnet (over 12 år) har her hver givet samtykke til henholdsvis selve anbringelsen og så til valg af anbringelsessted. Ved en sådan frivillig anbringelse er det sagsbehandleren, der træffer afgørelse om anbringelsessted, når der er givet dette samtykke. Det er en del af den socialfaglige opgave at matche barnet / den unge med det rette anbringelsessted ud fra de udækkede behov, der er identificeret tidligere i processen, og de mål der fremgår af handleplanen.

Det kan blive aktuelt at ændre anbringelsesstedet, hvis dette sted ikke længere er tilstrækkeligt i forhold til at leve op til de formål og realisere de målsætninger, der er sat op i barnets / den unges handleplan. Det vil sige, hvis

stedet ikke kan levere de indsats og særlige behov for støtte, der skal til for at sikre trivsel og udvikling i forhold til præcis de udfordringer det enkelte barn har.

Forsøget indebærer helt konkret, at sagsbehandleren fortsat skal kunne træffe afgørelse om ændring af anbringelsesstedet – også hvis forældrene og/eller barnet (over 12 år) trækker samtykket til valg af anbringelsessted tilbage. Denne afgørelse hos sagsbehandleren vil være baseret på en vurdering af de samme elementer, som der indgår i de indstillinger, der i den nuværende situation, lægges for Børn og Ungeudvalget: En afvejning af formålet med anbringelsen, målene i handleplanen og barnet/den unges særlige tilknytning til stedet.

Som situationen er nu sker der det, at når forældre eller barnet / den unge over 12 år trækker samtykket til valg af anbringelsessted skal sagen op for Børn og Ungeudvalget. Det udvalget så kan træffe beslutning om er, om der skal ske en ændring af anbringelsessted. Ikke hvilket anbringelsessted det i givet fald skal være. Udvalget lægger beslutningen om det nye konkrete anbringelsessted tilbage til sagsbehandleren. Selve anbringelsen forholder udvalget sig ikke til.

Udfordringen er, at der ofte er mange følelser hos barnet / den unge forbundet med at skulle ændre anbringelsessted. Og det kan være en helt naturlig reaktion, at man ikke vil væk fra det man kender, og de omgivelser man er vant til. Situationen kan blot være den, at det ud fra en saglig og faglig betragtning kan være nødvendigt. Hvis en sådan afgørelse skal omkring Børn og Ungeudvalget vil sagsbehandlingen blive forlænget – og tilsvarende har det opsættende virkning, så anbringelsen på et "ikke tilstrækkeligt sted" forlænges med 3-4 mdr. og i nogle tilfælde op til 6 mdr.

Med en sag i Børn og Ungeudvalget sætter man yderligere en administrativ proces i gang, som i sin ressourceanvendelse svarer til en nyopstartet anbringelsessag. Det vil sige alle dokumenter skal opdateres, der skal indhentes nye udtalelser og i nogle tilfælde skal der tilvejebringes nye dokumenter, hvis de har en forældelsesfrist.

I forhold til retssikkerheden er udgangspunktet, at barnet / den unge skal have den hjælp og støtte med de indsats og foranstaltninger, som det fremgår af handleplanen, at der er brug for. Med forsøget vil man understøtte at dette kan ske uden en ventetid i op til 6 mdr. på en afgørelse fra Børn og Ungeudvalget. Det er vurderingen, at der ikke ændres væsentligt ved restsikkerheden, da det for det første ikke er selve anbringelsen, der er spørgsmålet. Og for det andet er barnets / den unges tilknytning til anbringelsesstedet et selvstændigt kriterium, der skal vurderes i sagsbehandlerens afgørelse.

2. Mål og forventede resultater

Målet er, at der bliver mere *tillid* omkring medarbejdernes socialfaglighed, således at medarbejderne styrkes i den opgave det er, at holde sikkerhedsnettet under børnene. Det vil sige, at anbringelsesstedet kan levere den tilstrækkelige og nødvendige indsats for barnet for at de mål, der fremgår af barnets handleplan kan nås.

I den sammenhæng vil resultatet være, at der kan bruges mere konstruktiv *tid sammen med barnet og familien* både i forhold til samtaler, opbygning af relationer og det socialpædagogiske arbejde. Dette gælder også i forhold til, at barnet får en god tilknytning til anbringelsesstedet..

Når det gælder foranstaltninger for udsatte børn og deres familier er tid altid en faktor, der bringer usikkerhed. Ved at spørgsmålet om ændret anbringelsessted ikke skal behandles i Børn og Ungeudvalget vil være væsentlig *kortere tid* fra den socialfaglige beslutning om, at anbringelsesstedet skal ændres til det kan omsættes til konkret handling for barnet.

En yderligere ekstra gevinst vil være de timer, der kan frigives til *socialfagligt arbejde*, da det er en tidskrævende proces at forberede sager til Børn og Ungeudvalget.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Der søges om fritagelse fra Servicelovens § 69, stk.2 og stk. 3.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Fremskridt i forhold til formålet med anbringelsen og realiseringen af de konkrete mål i handleplanen skal følges for de børn og unge, hvor der sker en ændring af anbringelsessted.

Tillid handler i høj grad om *kommunikation*, og derfor skal der arbejdes selvstændigt med kommunikationen mel-

lem medarbejdere, barn og familie med fokus på, hvordan beslutningsprocesserne og vurdering af anbringelsesstedet opleves af de involverede.

Der skal bruges *mere tid til samtaler med barn og familie* med henblik på at indsigten i begrundelsen og forståelsen for, hvorfor det er nødvendigt at ændre anbringelsesstedet bliver bedre hos familie og barn.

Effektiviseringen i form af *færre timer, der skal anvendes på administrativt arbejde* uden værdi for borgerne, sker automatisk ved, at spørgsmålet om ændring af anbringelsessted så ikke længere skal forelægges Børne- og Ungedvalget med den forberedelse og dermed arbejdstid, som det kræver.

5. Evaluering

Der vil blive lavet en analyse på de konkrete sager i forsøgsperioden, hvor der skal ske en ændring af anbringelsesstedet. Denne analyse vil have fokus på følgende elementer:

- Effekten af anbringelsen – hvor gode har anbringelsesstedet være til at nå formålet og realisere målene i handleplanen.
- Medarbejdernes tid sammen med barnet og familie – hvordan har denne ændret sig i omfang og indhold (hvad er det der er fokus på)
- Medarbejdernes tid på det administrative arbejde

Derudover vil der i evalueringen blive lagt vægt på medarbejdernes oplevede forandringer af forløbene og processerne, når der skal ske ændring af anbringelsessted. Tilsvarende gælder for børnene og familiens oplevelse af sagsforløbet.

Der foretages en base-line måling / analyse. De konkrete metoder fastlægges sammen med KORA.

Økonomi og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

1. december 2016

De nordjyske frikommuneansøgninger

På vegne af Læsø, Frederikshavn, Hjørring, Jammerbugt, Brønderslev, Morsø, Thisted, Rebild, Vesthimmerland, Mariagerfjord og Aalborg fremsendes hermed de nordjyske frikommuneansøgninger under temaet *En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder også nytænkning af integrationsområdet*.

Forsøgsansøgningerne er politisk godkendt i de 11 nordjyske kommuner inden fremsendelse. Derudover er parterne i det Regionale Arbejdsmarkedsråd orienteret om ansøgningerne, ligesom der i flere kommuner har været en inddragelse eller høring hos de lokale parter. Endelig har KKR Nordjylland på deres seneste møde bakket op om ansøgningerne.

Til første ansøgningsrunde søges der om følgende frikommuneforsøg:

- Mikrolån
- Arbejdsmarkedserfaring for udsatte ledige ved gunstigere fradrag for lønindtægt
- Mulighed for at fremme iværksætteri hos udvalgte målgrupper
- Formkrav ved lovpligtige samtaler
- Flexibilitet i forhold til forholdstalskravene
- Flexible rammer for uddannelse
- Et individuelt og fleksibel integrationsprogram

Forsøgene er på forskellig vis målrettet de mange målgrupper i kommunerne, og forventningen er at de kan være med til at bidrage til en mere fleksibel og effektiv indsats, der sikrer at borgere kommer i beskæftigelse.

I de kommende ansøgningsrunder vil endnu flere områder og forslag blive omfattet af ønsker om frikommuneforsøg.

Vi håber på at ministeriet og Folketinget vil tage positivt imod ansøgningerne. Såfremt der er uddybende spørgsmål bedes disse rettet til enten de enkelte forsøgs faglige kontaktperson eller netværkskoordinator Netta Ben-Yedidia, Aalborg Kommune på mail Nby-jobcenter@aalborg.dk eller telefon 99312725.

Venlig hilsen

Netta Ben-Yedidia
Fuldmægtig

9931 2725

Jobcenter Sekretariat

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen
Sønderbro 12
9000 Aalborg
9931 2521

Init.: NBY
EAN nr.: 5798003747972

Åbningstider:
Man - Fredag
08.00 - 15.00
Torsdag tillige
15.00 - 17.00

Har du fået dette brev digitalt kan du svare ved at bruge "besvar"-knappen i Digital Post/eBoks. Du kan altid kontakte Aalborg Kommune sikkert på aalborg.dk eller via Digital Post på borger.dk. Har du brug for hjælp til Digital Post kan du ringe til Den Digitale Hotline på 7020 0000

FRIKOMMUNE 2016-2020

DE NORDJYSKE ANSØGNINGER TIL FØRSTE
ANSØGNINGSRUNDE DEN 1. DECEMBER 2016

Indhold

Ansøgning nr. 1: Mikrolån	2
Ansøgning nr. 2: Skabe arbejdsmarkedserfaring for udsatte ledige ved gunstigere fradrag for lønindtægt	11
Ansøgning nr. 3: Mulighed for at fremme iværksætterier hos udvalgte målgrupper	17
Ansøgning nr. 4: Formkrav ved lovpligtige samtaler.....	34
Ansøgning nr. 5: Flexibilitet i forhold til forholdstalskravene.....	52
Ansøgning nr. 6: Flexible rammer for uddannelse	58
Ansøgning nr. 7: Et individuelt og fleksibelt integrationsprogram	61

Ansøgning nr. 1: Mikrolån

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Frikommunenetværk	En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder også nytænkning af integrationsområdet.		
Titel på forsøg	Mikrolån		
Deltagerkommuner	Aalborg		
Faglig kontaktperson	Bente Kloster, socialfaglig konsulent		
	Telefon	99312724	E-mail
Netværkskoordinator	Nette Ben-Yedidia		
	Telefon	99312725	E-mail
Dato for ansøgning	1. dec. 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Indledning

Aalborg kommune står bag nærværende ansøgning omhandlende forsøg med *Mikrolån*, herunder støtte i form af tilskud eller rentefrit lån til etablering af selvstændig virksomhed samt tilskud til forsørgelse.

Kommunen ønsker med ansøgningen at udvide målgruppen af ledige, som omfattes af muligheden for et mikrolån efter Lov om aktiv socialpolitik § 65-67. Konkret ønsker kommunen at opnå mulighed for at tilbyde en indsats inkluderende mikrolån til relevante ledige i målgrupperne i Lov om aktiv beskæftigelsesindsats §2 stk. 1 nr. 2,3,7,10,11,12 og 13.

Dette ønske begrundes med to formål.

For det første muliggør udvidelsen, at kommunen kan tilbyde en mere individuelt tilpasset indsats til en række ledige borgere, for hvem støtte til at etablere en selvstændig virksomhed er et bedre alternativ end de indsatser, de på nuværende tidspunkt er berettiget til efter LAB-lovens kap. 10-12.

For det andet har beregninger, foretaget af Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA), vist, at brugen af tilbud om mikrolån til revalidender efter lovens nuværende betingelser, giver økonomiske gevinster for kommuner. Beregningerne er foretaget på baggrund af et projekt i Aarhus kommune og viser, at investeringen i at tilbyde mikrolån tjenes hjem, såfremt blot 6 pct. af deltagerne, der understøttes i at blive selvstændige, bliver selvforsørgende i en 5-årig periode. På et hold af 20 ledige borgere udgør 6 pct. fx blot 1,2 person. Når beregninger med udgangspunkt i lovens nuværende betingelser, har vist så positive resultater, kan udvidelse af målgruppen for tilbud om indsatsen kun antages at øge disse.

Kommunen vurderer konkret, at disse formål opnås, såfremt tildeling af indsatsen om mikrolån foretages på baggrund af relevante kriterier og fritagelsen er forbundet med etablering af et understøttende forløb til de ledige.

I Jobcenter Aalborg er der allerede i dag et projekt for borgere med ønske om at blive selvstændige. Projektet blev oprettet til revalidenderne, og der tilbydes et vejlednings- og opkvalificeringsforløb hvor alle modulerne i forløbet er bygget op omkring elementerne fra en forretningsplan. Det betyder at deltagerne, når de har gennemført kurset, har en færdigudarbejdet forretningsplan samt et etablerings- og driftsbudget og har fået indsigt i skatteregler, markedsføring mv til at understøtte driften af en selvstændig virksomhed. I projektet ydes der en meget håndholdt indsats. Ved afslutningen vurderes det, om borgers ide er så rentabel, at der bevilges mikrolån og evt. tilskud til forsørgelse i en kortvarig periode efter revalideringsbestemmelserne.

Projektet er nu udvidet til også at rumme borgere på arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp, uddannelseshjælp og integrationsydelse uden de dog har ret til efterfølgende mikrolån og evt. tilskud til forsørgelse. Med ansøgningen ønskes muligheden for at bevilge mikrolån og evt. tilskud til forsørgelse udvidet til at gælde for flere målgrupper.

Ansøgningens disposition

Ansøgningen er opbygget på følgende vis:

- Først uddybes baggrunden for ansøgningen. Her skitseres de overordnede linjer for, hvad kommunen søger fritagelse fra, hvorfor kommunen søger om fritagelse og hvordan kommunen vil organisere brugen af fritagelsen
- I afsnit 2 *Mål og forventede resultater* sættes fokus på de forventede effekter, kommunen har til forsøget. Deri foretages en kobling mellem indsats, kortsigtede mål og langsigtede effekter.
- I afsnit 3 om *Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelse fra gældende lovgivning mv.* sættes fokus på målgruppens behov for forsøgshjemler og undtagelser fra gældende lovgivning.
- I afsnit 4 *Hvordan realiseres de forventede resultater* sættes fokus på organisering og implementering af forsøget.
- I afsnit 5 om *Evaluering* opstilles et overordnet evalueringsdesign for forsøget. Her sættes fokus på, hvordan kommunen sikrer, at forsøget løbende dokumenteres og beskrives, herunder også forsøgets effekter.

Baggrund for ansøgningen

Hvad søges fritagelse fra og hvorfor?

Som lovgivningen er udformet i dag er retten til hjælp til etablering af selvstændig virksomhed, jf. LAS § 65-67, forbeholdt revalidender, som kan imødekomme kriterierne i den første kolonne i tabel 1 nedenfor. Med disse kriterier kommer kun en meget lille gruppe af ledige i betragtning til denne indsats. Dette skyldes, at de lediges arbejdsevne ikke skønnes at imødekomme kriteriet om at være nedsat i en sådan grad, at en revalideringsmæssig indsats er indikeret.

I lovens nuværende betingelser for tildeling af indsatsen er det ikke muligt at tildele ledige hjælp til selvstændig virksomhed, som ellers kan profitere af ordningen sammenlignet med de øvrige tilbud i LAB-lovens kapitel 10-12. Dette gør sig gældende for ledige, som først og fremmest imødekommer kriteriet om at have faglige og forretningsmæssige forudsætninger for at drive virksomhed. Derudover er der tale om ledige, som i høj grad er motiverede for at blive selvstændige og som tilmed har en personlighedsprofil, der i højere grad matcher at være selvstændig frem for lønmodtager. I denne gruppe vil borgere med anden etnisk oprindelse også indgå.

Målgruppen vil være kendetegnet ved at have været ledig over en længere periode, og have deltaget i en række forskellige beskæftigelsesrettede indsatser uden det har bragt dem i selvforsørgelse. – Og der vil ikke kunne peges på andre almindelige beskæftigelsesrettede indsatser, som med større sandsynlighed vil kunne bringe dem i selvforsørgelse. En stor del af gruppen vil også være kendetegnet af, at indsatserne ikke i sig selv har kunnet opbygge faglige og personlige kvalifikationer der har givet den ledige tro på, at der også er en plads til dem på arbejdsmarkedet.

Erfaringerne fra nuværende projekt i kommunen er, at der med projektet aktiveres nogle arbejdsmarkedsrettede ressourcer hos borgerne, som ikke er lykkedes at aktivere gennem den almindelige indsats efter LAB kap 10-12.

Gældende for målgruppen er også at deres økonomiske situation er sådan, at de ikke selv er i stand til at finansiere opstart af selvstændig virksomhed. Hverken i form af egen opsparing, banken eller netværket.

De ledige har endvidere ikke været i stand til at bruge Business Aalborg og tidligere etablerede iværksætter ordninger i normalsystemet, men har brug for en højere grad af støtte til at tilegne sig de faglige kompetencer i forhold til at drive en virksomhed.

Med forsøget ønsker kommunen derfor i stedet at vurdere retten til hjælp til etablering af selvstændig virksomhed ud fra kriterierne beskrevet i tabellens kolonne til højre.

Tabel 1: Kriterier for tildeling af indsats inkluderende mikrolån

Under den nuværende lovgivning	Med fritagelse
<p>Revalidender, som</p> <ol style="list-style-type: none"> er i målgruppen for revalidering jf. LAS § 46. har personlige, faglige og forretningsmæssige forudsætninger for at drive virksomhed 	<p>Borgere som</p> <ol style="list-style-type: none"> har personlige, faglige og forretningsmæssige forudsætninger for at drive virksomhed vurderes at have størst gavn af denne støtte sammenlignet med anden indsats efter LAB kap. 10-12 med henblik på

<p>3. vurderes at have størst gavn af denne støtte sammenlignet med anden revalidering med henblik på selvforsørgelse</p> <p>4. fra starten har en forretningsidé, som gennem projektet kan omsættes til en realiserbar og rentabel forretningsplan</p>	<p>selvforsørgelse</p> <p>3. fra starten har en forretningside, som gennem projektet kan omsættes til en realiserbar og rentabel forretningsplan</p>
---	--

Ved at lægge disse kriterier til grund for tildeling af indsatsen, tilbydes de ledige en yderlig mulig indsats, som tager hensyn til ønsket om en selvstændig virksomhed. Denne mulighed øger disse lediges motivation til at tage initiativ i retning mod større selvforsørgelse. Dette uddybes videre i afsnit 2 om mål og forventede resultater.

Hvordan organiseres og understøttes forsøgets fritagelse?

Forsøget indebærer at Jobcenter Aalborgs nuværende projekt udvides. Jobcenter Aalborg står for henvisningen af borgerne. Endvidere for gennemførelsen af projektet, indtil projektet flyttes til Aalborg Kommunes Erhvervsafdeling - Business Aalborg i 2017. Der vil således komme et tæt samarbejde med Business Aalborg om screeningen af borgerne på baggrund af Jobcentrets første henvisning og Business Aalborg vil blive ansvarlige for gennemførelsen af projektet (vejlednings- og opkvalificeringsforløbet) samt opfølgningen på den igangsatte virksomhed.

Jobcenter Aalborg har i fase 1 således ansvaret for henvisningen og stillingtagen til mikrolån i fase 3 på baggrund af sparing med projektmedarbejder. Projektmedarbejder (Aktuelt organiseret i jobcentret men på sigt i Business Aalborg) har ansvaret for screeningen i fase 1 samt gennemførelsen af vejledning- og opkvalificeringen i fase 2.

I fase 4 vil der ske opfølgning på opstarten af virksomheden i et samarbejde mellem Jobcentret og projektmedarbejder.

Ydermere beregner og bevilger social- og ydelsesområdet selve ydelsen.

FASE 1: Henvisning og screening

De lediges henvisning til et forløb vurderes på baggrund af tildelingskriterierne såvel som i samspil med en erhvervs- og socialfaglig sparring med de ledige. Derudover vil der også skulle ligges vægt på, om borger er helbredsmæssigt i stand til at klare en selvstændig virksomhed og har opbakning fra sine nærmeste.

Herefter sker en screening ved projektmedarbejder ift. at afklare, hvorvidt det er tale om en realistisk forretningside, som vil løse pågældendes forsørgelsesmæssige situation.

For at sikre en relevant screening og udvælgelse af realistiske forretningsideer, skal projektmedarbejderen have kompetencer af erhvervsfaglig karakter ift. at kunne vejlede omkring opstart af virksomhed. Have indsigt i erhvervslivet i Aalborg Kommune og omegn, indsigt i hvilke krav der stilles til at opstarte virksomhed, indsigt i forretningsudvikling og virksomhedsøkonomi. Endvidere

er der behov for at kunne coache deltagerne, så der sker fremdrift i udvikling af både virksomhedsidéen og den ledige faglige og personlige kompetencer.

FASE 2: Vejlednings- og opkvalificeringsforløb "Fra ledig til virksomhedsejer"

Efter screening henvises de relevante ledige til et tre måneders vejlednings- og opkvalificeringsforløb, hvor der er mødepligt fem dage om ugen. Formålet er at klæde de ledige på med de rette faglige kompetencer. Kursusforløbets moduler er bygget op om elementerne fra en forretningsplan og indebærer blandt andet oplæg om, hvordan et produkt sælges, hvordan en markedsanalyse udarbejdes, indsigt i markedsføring af produkt eller serviceydelser, viden om skatteregler, budgetter og regnskab, brugen af excel mv. . Det betyder at de ledige, efter at have gennemført kurset, har udarbejdet en færdig forretningsplan samt et etablerings- og driftsbudget. – Og uanset om det munder ud i etablering af selvstændig virksomhed har tilegnet sig kompetencer som bringer dem tættere på arbejdsmarkedet.

Undervejs i vejlednings- og opkvalifikationsforløbet indlægges der to evalueringer i form af, at de ledige fremlægger forretningsideen for et professionelt springboard bestående af forskellige erhvervsfolk, der giver sparring til den enkelte. Resultaterne af sparringen vil indgå i slutvurderingen af, hvorvidt borgeren kan indstilles til bevilling af mikrolån. Ligeledes vil der løbende i projektperioden være en vurdering af hvorvidt forretningsideen er stærk nok til at arbejde videre med.

I udfærdigelsen af forretningsplanen under kurset vil der også være fokus på at afdække mulighederne for evt samarbejdspartnere og investorer.

FASE 3: Indstilling til at få mikrolån

Efter de 3 måneders vejlednings- og opkvalificeringsforløb, danner budgettet og forretningsplanen grundlag for en kvalificeret vurdering af, om den ledige indstilles til et mikrolån i størrelsesordenen 1000-50.000,- kr. Dette sker i et tæt samarbejde mellem Jobcentret og projektmedarbejder med erhvervsfaglige kompetencer med vægt, på hvorvidt budget og forretningsplan reelt skønnes at kunne bringe borgeren i selvforsørgelse. Det søges derved sikret, at de ledige ikke efterfølgende er efterladt med en betydelig gæld, såfremt drift af virksomheden ikke lykkedes. Dette understøttes endvidere af, at der i forløbene udelukkende arbejdes med mikrolån i størrelsesordenen 1000 kr. - 50.000 kr.

For de ledige hvor forretningsidéen ikke skønnes rentabel afsluttes forløbet med en fælles samtale mellem borger, rådgiver og projektmedarbejder mhp. at ligge en plan for, hvordan de ny erhvervede kompetencer kan bringes i spil ift. at komme i selvforsørgelse. Som led i den proces synliggøres borgers udvikling i forløbet og konkrete ny erhvervede faglige kompetencer beskrives. Dette vil kunne overføres til CV ifm. jobsøgning.

Det vurderes, at uanset der ikke bevilges mikrolån bidrager kurset til udvikling af faglige og personlige kompetencer, som vil stille den ledige bedre ift. at komme i selvforsørgelse.

FASE 4: 6 måneder med tilskud til selvforsørgelse

Såfremt forretningsplanen vurderes realiserbar og rentabel, bevilges et mikrolån og eventuelt tilskud til forsørgelse i en periode på højst 6 måneder, alt efter drifts- og etableringsbudgettet.

Under de 6 måneder følges der løbende op på de lediges forretningsplan. Endvidere tilbydes de ledige deltagelse i netværk for virksomhedsejere med nystartede virksomheder. Denne mulighed består

også efter endt indsatsperiode.

Der vil være tale om en håndholdt indsats igennem alle faserne.

2. Mål og forventede resultater

Det overordnede formål med forsøget er at tilbyde en mere individuelt tilpasset indsats til en række ledige borgere, for hvem støtte til at etablere en selvstændig virksomhed er et bedre alternativ end de indsats, de på nuværende tidspunkt er berettiget til efter LAB-lovens kap. 10-12. I sidste ende er målet netop at rykke disse ledige borgere tættere på selvforsørgelse.

Forsøget forventes at kunne skabe følgende resultater på kort sigt:

- Der iværksættes 4 forløb om "fra ledig til virksomhedsejer" om året, svarende til i alt 12 forløb af 3 måneders varighed.
- Deltagelse udgøres af ca. 80 ledige borgere i forløbet "fra ledig til virksomhedsejer" som forudsætning for bevilling af mikrolån.
- De ledige får mulighed for at undersøge om deres forretningsidé er realiserbar
- De lediges deltagelse i forløb giver nye færdigheder, som de kan gøre brug af løbende til at kvalificere forretningsplan inden bevilling af mikrolån vurderes.
- De lediges deltagelse i forløbet forventes at bringe dem tættere på arbejdsmarkedet uanset om det munder ud i etablering af en selvstændig virksomhed.

Følgende resultater forventes på mellemlang sigt:

- Der bevilliges mikrolån til 60 borgere med en kvalificeret forretningsplan

Og slutteligt forventes følgende resultater at opnås på lang sigt (3-5 år):

- 45 ledige kommer i selvforsørgelse efter endt støtteperiode
- Etablering af egen virksomhed kan tilføre de ledige nye netværk og sociale kontakter
- Kommunen opnår økonomiske gevinster ved de 45 lediges selvforsørgelse

3. Konkrete behov for forsøgshjælp, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Ansøgningen kræver følgende ændringer:

- Lov om aktiv Socialpolitik §§ 65-67 udvides til også at omfatte Lov om aktiv Beskæftigelsespolitik § 2 stk. 1 nr. 2,3,7,10,11,12 og 13.
Dog således, at det tilføjes, at borgere under forløbet kan modtage hidtidige forsørgelsesgrundlag med samme modregningsregler som for revalidenderne.
- Lov om aktiv beskæftigelsesindsats kap. 14 og 15, udvides til, at støtten også kan gives til borgere i LAB § 2 ifm. tilbud efter LAS § 65.
- Lov om aktiv Beskæftigelsespolitik § 21b stk. 3, LAB § 68a stk. 6, LAB § 75a, LAS § 74g stk. 1 nr. 3 og LAB §§ 92 96 og 96a udvides til, at der også kan indgå tilbud efter LAS § 65-67.
- Lov om aktiv beskæftigelsespolitik § 25 udvides til også at gælde Lov om aktiv Beskæftigelsespolitik § 2 stk. 1 nr. 7,10,11 og, at tilbud efter kap. 10-12 udvides til også at

omfatte tilbud efter LAS § 65-67.

- LAS § 13 udvides, så det er muligt at fritage for rådighed for borgere i tilbud efter LAS §§ 65-67.
- Lov om aktiv Socialpolitik § 13c udvides, således det er muligt at undtage for at udnytte arbejdsmulighederne i en periode på op til 6 måneder, hvor der udbetales ydelse under opstart af virksomhed efter LAS §§ 65-67
- Lov om aktiv Socialpolitik § 13f udvides, således det er muligt at undtage fra det skærpede rådighedskrav i en periode på op til 6 måneder, hvor der udbetales ydelse under opstart af virksomhed.
- Lov om aktiv beskæftigelsesindsats § 21f udvides eller der oprettes et § 21g, for målgruppe Lov om aktiv Beskæftigelsespolitik § 2 stk. 1 nr. 2,3,7,10,11,12 og 13, hvoraf det fremgår, at borgere der deltager i tilbud efter LAS § 65-67 i en periode på op til 6 måneder kan fritages for
 - o personligt fremmøde til jobsamtaler efter LAB §§15-20 og §73a
 - o jobsøgning og joblog efter LAS § 13a og LAB § 73d/LAS § 75 stk. 1 nr. 1
 - o pligt til tilbud efter LAB kap. 9b-12 jf. §§ 92,94,96 og 96a
 - o pligt til at henvise til anden aktør jf. LAB § 73c stk. 2
- I-lov §§ 17a, 23 ,23a og 23d udvides til at der også kan indgå tilbud efter LAS § 65-67.
- I-lov §§ 20, 26 og 26a tilføjes mulighed for at fritage borgere i en periode på op til 6 måneder, hvor der udbetales ydelse under opstart af virksomhed efter LAS §§ 65-67

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Udrulning af forsøget vil gennemgå to faser:

FASE 1: Implementering og opfølgning

Efter forsøget er godkendt, skal der arbejdes med implementering og organisering af forsøget i forhold til at realisere de forventede resultater. På baggrund af anbefalinger fra slutevalueringen af frikommuneordningen I vil der i denne fase være følgende fokusområder:

- At opstille klare mål og succeskriterier for forsøget
- At sikre, at alle involverede aktører i kommunen er bevist om forsøgets mål og succeskriterier
- At udarbejde en realistisk tidsplan for forsøget
- At nuværende procedurer/arbejdsgangs-beskrivelser udvides med de nye tildelingskriterier
- At medarbejdere orienteres om udvidelsen og klædes på fagligt, såfremt det skønnes nødvendigt.
- At der følges løbende op på fremdrift og udfordringer i forsøget

I denne fase er det muligt at foretage små justeringer ud fra de løbende erfaringer i forsøget.

FASE 2: Evaluering

Evalueringsfasen kommer i forlængelse af implementerings- og opfølgingsfasen og igangsættes ca. et år før forsøget skal være færdigevalueret. Fasen beskrives nærmere i næste afsnit.

5. Evaluering

I evalueringsfasen fastlåses indsatsen i kommunen og der fokuseres på at beskrive indsatsen og resultaterne heraf. I den forbindelse etableres en række målpunkter i evalueringsperioden. Her kan fx

måles på følgende - tidspunktet for målingen er også noteret:

Tabel 2:

Tidspunkt for måling	Målepunkt
Hver 3. måned (svarende til afslutningen af vejlednings- og opkvalificeringsforløb)	Deltagerantal i forløb Antallet af bevilgede mikrolån Beløbsniveau for mikrolånsbevillinger
Løbende	Antal ledige, som bliver selvforsørgende (ud af de, der er bevilget mikrolån) Antal ledige, som må afvikle virksomheden grundet 1) Manglende rentabilitet og 2) mikrolånets størrelse Antal ledige, som på grund af afvikling af virksomhed, har fået gæld Karakteristik af hvilke virksomhedstyper, som etableres Karakteristik af om nogle virksomhedstyper sammenlignet med andre har større sandsynlighed for at bestå
Efter det 2. år af forsøgsperioden	Antal ledige, som fastholdes i varig selvforsørgelse

Evalueringen sker med udgangspunkt i data fra Dream og Workbase.

Ansøgning nr. 2: Skabe arbejdsmarkedserfaring for udsatte ledige ved gunstigere fradrag for lønindtægt

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Frikommunenetværk	En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder også nytænkning af integrationsområdet.		
Titel på forsøg	Forsøg med, at skabe arbejdsmarkedserfaring for udsatte ledige ved gunstigere fradrag for lønindtægt		
Deltagerkommuner	Aalborg Kommune		
Faglig kontaktperson	Karen Jacobsen		
	Telefon	99312729	E-mail
Netværkskoordinator	Netta Ben-Yedidia		
	Telefon	99312725	E-mail
Dato for ansøgning	01.12.2016		

1. Beskrivelse af forsøget
<p>Indledning</p> <p>Aalborg kommune står bag nærværende ansøgning omhandlende forsøg med <i>Gunstigere fradrag for lønindtægt</i>.</p> <p>Kommunen ønsker med ansøgningen at øge det fradrag, som gives til modtagere af uddannelses- eller kontanthjælp eller integrationsydelse, for lønindtægt, således at dette stiger fra de nuværende 25,74 kr. pr. udført arbejdstime til kr. 85 pr. løntime.</p> <p>Der søges om mulighed for at se bort fra 85 kr. pr arbejdstime med henvisning til den tilladelse, som er givet til i alt 14 andre kommuner, jf. § 7 Bekendtgørelse om forsøg på beskæftigelsesområdet, nr. 473 af 25. maj 2016 (forsøget udløber 31. december 2016).</p> <p>Mulighederne for gunstigere fradrag for lønindtægt skal benyttes som et aktivt og motiverende redskab i samarbejdet mellem borgerne og beskæftigelsesrådgivere og virksomhedskonsulenter.</p> <p>Virksomhedskonsulenterne skal i deres kontakt med virksomhederne være opmærksomme på at opdyrke mulige jobfunktioner, også selvom det kun er af få timers varighed pr. uge samt at formidle kontakten mellem virksomhed og borger.</p> <p>Dette ønske er begrundet som følger:</p> <p><i>For det første</i> må det umiddelbart været motiverende for borgerene at få lov til at beholde en andel</p>

af en lønindtægt. Det følger heraf, at såfremt andelen øges, vil der potentielt være tale om en større motivationsfaktor. Konkret er der i dag tale om et så begrænset beløb, som ikke modregnes i borgerens ydelse, at den økonomiske gevinst ved at påtage sig nogle få ordinære arbejdstimer er minimal. Ikke mindst taget i betragtning, at målgruppen består af udsatte borgere, som ikke opnår beskæftigelse i mange timer på denne måde. Erfaringerne viser, at muligheden ikke understøtter borgerne i at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet, fordi gevinsten er for lille.

For det andet er det vores erfaring, at særligt borgere, som er i risikogruppen for at blive marginaliseret fra arbejdsmarkedet pga. andre problemer end ledighed, har svært ved, at se gevinsten ved, at påtage sig nogle få lønnede arbejdstimer. At der skal afleveres lønsedler, inden der kan beregnes et supplement til lønindtægten, opleves som en større byrde end udsigten til en beskedent økonomisk gevinst, da disse opgaver kan synes vanskelige at håndtere. Og af borgeren vil blive vurderet i forhold til den faktuelle økonomiske gevinst, som ved den nuværende ordning vil beløbe sig til få 100 kr. Som anført ovenfor: Hvis man kunne se bort fra et større beløb, vil det være umiddelbart mere motiverende for borgeren også blot at påtage sig få timers arbejde om ugen.

Ansøgningens disposition

Ansøgningen er opbygget på følgende vis:

Først uddybes baggrunden for ansøgningen, jf. ovenfor.

I afsnit 2 *Mål og forventede resultater* sættes fokus på de forventede effekter, kommunen har til forsøget. Deri foretages en kobling mellem indsats, kortsigtede resultater og langsigtede resultater.

I afsnit 3 om *Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelse fra gældende lovgivning mv.* sættes fokus på målgruppens behov for forsøgshjemler og undtagelser fra gældende lovgivning.

I afsnit 4 *Hvordan realiseres de forventede resultater* sættes fokus på organisering og implementering af forsøget.

I afsnit 5 om *Evaluering* opstilles et overordnet evalueringdesign for forsøget. Her sættes fokus på, hvordan kommunen sikrer, at forsøget løbende dokumenteres og beskrives, herunder også forsøgets effekter.

2. Mål og forventede resultater

Det overordnede mål er, at de udsatte borgere skal komme tættere på arbejdsmarkedet. Hvis borgerne faktisk får en reel indtægt, når de arbejder, vil dette i sig selv virke motiverende for at påtage sig ordinært lønarbejde, om end det kun er få timer om ugen, der er mulighed for.

På kort sigt forventes følgende resultater:

- Øget motivation, også set i lyset af 225 timers reglen og kontanthjælpsloftet, også ved job på få timer om ugen.
- Det forventes, at rådgiverne får mere fokus på muligheden for borgerens deltagelse på det ordinære arbejdsmarked. Jobkonsulenterne får fokus på, om der er opgaver, som arbejdsgiverne ikke får løst, og ikke kun om der er tale om deciderede jobs. Opgaver, der kan løses på timebasis, kan være en vej til flere timer eller mere varig beskæftigelse.

- Tilknytning til en arbejdsplads og arbejdsmarkedet giver erfaring og tro på, at det faktisk er en reel mulighed at komme ud på arbejdsmarkedet.

På længere sigt forventes følgende resultater:

- De kortsigtede resultater øger sandsynligheden for en mere varig tilknytning til arbejdsmarkedet.
- En mere aktiv deltagelse i arbejdslivet vil også medføre, at borgerens sundhed generelt forøges. Det medfører automatisk mere sundhed at være en del af arbejdslivet. Denne gruppe tilhører ofte de borgere, der er ramt af "ulighed i sundhed".
- Man kan få inspiration af kolleger til at leve et sundere liv.
- Det vil også smitte af på evt. børn, hvis forældrene ikke er marginaliseret ift. arbejdsmarkedet. Marginalisering på arbejdsmarkedet fører ofte til marginalisering i andre dele af livet.
- Virksomhederne vil generelt kunne få løst opgaver, som i dag ikke løses – eller skal løses fx af ejeren selv efter arbejdstid.

Det er en nødvendig præmis for forsøget (og tilladelsen), at rådgiverne har en løbende opmærksomhed på, om borgerne ved disse timer går fra at være uddannelses- eller aktivitetsparate til at være jobparate.

Så gælder den lempeligere modregning ikke længere, og borgerne må tilskyndes til at søge ordinære jobs, hvilket de også har fået kvalifikationer og er blevet mere parate til. Aalborg Kommune vil derfor indlægge faste statussamtaler i teamet med netop fokus herpå.

Det specifikke mål er, at 200 flere borgere, end de aktuelle 79, har ordinære timer ved forsøgets afslutning. Det er ikke muligt at opstille et konkret økonomisk mål.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Målgruppen er personer, der modtager uddannelses- eller kontanthjælp eller integrationsydelse jvf. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 2 stk. 3 og 13

Med udgangspunkt i Lov om en aktiv socialpolitik § 30 stk. 1 og § 31, stk. 1 og 3 ses der med gældende lovgivning bort fra 25,74 kr. pr. udført arbejdstime for denne gruppe borgere.

Der er behov for, kommunen får lov til at se bort fra 85 kr. pr time i lighed med den tilladelse som flere kommuner har. Den lovgivningsmæssige ændring skal ske iht. LAS § 30 stk. 1 og 31 stk. 1 og 3.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Realisering af de forventede resultater kræver håndtering/indsats i relation til alle implicerede parter.

Borgerne

Borgerne skal først og fremmest informeres om muligheden, jf. også punkterne om rådgivere og virksomhedskonsulenter nedenfor. Herunder vil det indgå i mere jobrettede samtaler at tale med

borgerne om, hvordan man evt. kan udnytte eget netværk til at være opsøgende. Borgerne skal klædes på til at opsøge virksomheder for at tilbyde deres arbejdskraft.

Der ses ikke umiddelbart at være problemer med borgernes retssikkerhed ifm. dette forsøg. Borgernes sag vil blive fulgt op jvf. de gældende regler.

Rådgiverne

Rådgiverne skal tilskyndes til at have fokus på, at også få timer på arbejdsmarkedet er en mulighed, og vel at mærke med den ansøgte mulighed en økonomisk attraktiv ordning. Dette skal indgå som et element i at føre mere jobrettede samtaler med borgerne. Det gælder også selvom det er en borger med mange problemer f.eks. af social eller sundhedsmæssig karakter.

Da det er erfaringsmæssigt kan være en barriere at håndtere aflevering af lønsedler, vil det kunne indgå i rådgivningen, hvordan denne opgave af borgerne kan løses hurtigt og enkelt.

Virksomhedskonsulenterne

Virksomhedskonsulenterne er meget vigtige i forhold til i deres øvrige dialog med arbejdsgiverne. De skal have fokus på, om der er opgaver, som ikke bliver løst, eller som blot med fordel kunne løses af en ledig borger i få timer i løbet af arbejdsugen. Det handler i høj grad om at skabe jobåbninger, hvor der måske ikke er et ordinært eller egentligt job, men blot nogle opgaver, som skal løses. Den ledige prøver sig af, og virksomheden får samtidig hjælp.

5. Evaluering

Aalborg Kommune fastlægger et endeligt evalueringsdesign i forlængelse af godkendelse af ansøgningen. Vi foreslår at gøre dette i dialog med STAR, så der fastlægges og besvares undersøgelsesspørgsmål af fælles interesse.

Som eksempler kan fremhæves følgende:

- Hvor mange borgere har ved forsøget afslutning en arbejdsindtægt fra ordinær beskæftigelse, jf. ambitionen om 200 borgere (simpel optælling i kombination med opgørelse af samlet potentiel gruppe af borgere).
- Hvor mange timer er der tale om?
- Hvilken betydning har muligheden for et øget fradrag (økonomisk gevinst) haft for disse borgeres faktiske erhvervelse af job på få timer?
- Hvordan er jobåbningen opstået (eget initiativ vs. virksomhedskonsulent)
- Hvilken betydning oplever borgerne, at deres tilknytning til arbejdsmarkedet har for øvrige livsforhold (sundhed, social trivsel, fremadrettede forventninger).
- Undersøgelse af hvilke opgaver, der er tale om, evt. opdelt på brancher, herunder en afdækning af, hvordan opgaverne adskiller sig fra de opgaver, som løses på helt ordinære vilkår i deltids- eller fuldtidsstillinger.
- Hvilke evt. barrierer opstår i forhold til at flytte borgere fra nuværende målgruppe til gruppen af jobparate i takt med positiv progression.

Datakilder og faktiske evalueringsaktiviteter fastlægges mest hensigtsmæssigt efter fastlæggelse af de

endelige undersøgelsesspørgsmål.

Ansøgning nr. 3: Mulighed for at fremme iværksætterier hos udvalgte målgrupper

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Frikommunenetværk	En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder også nytænkning af integrationsområdet.		
Titel på forsøg	Mulighed for at fremme iværksætteri hos udvalgte målgrupper		
Deltagerkommuner	Frederikshavn/Læsø, Thisted, Jammerbugt og Aalborg		
Faglig kontaktperson	Aleksander Risom Nyrup		
	Telefon	2131 8924	E-mail
Netværkskoordinator	Netta Ben-Yedidia		
	Telefon	9931 2725	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Indledning

Tre kommuner fra det nordjyske frikommunenetværk samarbejder om nærværende ansøgning omhandlende forsøg med at fremme iværksætteri hos udvalgte målgrupper. Der er tale om følgende tre kommuner: Frederikshavn, Thisted og Aalborg.

De nordjyske kommuner samarbejder allerede på forskellig vis med Region Nordjylland om at sikre fortsat vækst i Nordjylland. Et af fokusområderne i den sammenhæng er initiativer, der understøtter flere iværksættere og vækstiværksættere.

I den forbindelse ønsker kommunerne med nærværende ansøgning at skabe de rette rammer for, at ledige dimittender og integrationsborgere har mulighed for at realisere de ideer, de har om at starte egen virksomhed. Ansøgningen tjener først og fremmest formålet om at bringe de to målgrupper tættere på selvforsørgelse. Dette sikres ved, at kommunerne med forsøget understøtter relevante ideer med rådgivning og løbende støtte, samt at der fritages for en række bestemmelser i lovgivningen for de to målgrupper. Med disse to virkemidler vurderes det, at ideer kan udvikle sig til nye spirende virksomheder i Nordjylland, som på sigt er med til at understøtte udvikling og etablering af flere arbejdspladser.

Kommunernes ansøgning udmønter sig mere konkret i følgende ønsker for fritagelse og muligheder for de to målgrupper:

Dimittender

- Fritagelse fra rådighedsforpligtelse
- Min Plan erstattes med Min Iværksætterplan
- Fokus i jobsamtalen flyttes
- Mulighed for at bevilge iværksætterforløb

Integrationsborgere

- Fritagelse fra rådighedsforpligtelse i forhold til 225-timers reglen
- Fritagelse fra krav om 15 timers virksomhedsrettet aktivering
- Fritagelse fra at tjekke jobnet samt at føre joblog
- Fokus i kontaktføreløb flyttes
- Mulighed for at tildele den laveste integrationsydelse i op til 2 omgange af et halvt år efter etablering af virksomhed

Aalborg Kommune er primært interesseret i at fokusere på dimittender, mens Frederikshavn Kommune og Thisted Kommune ønsker at fokusere på integrationsborgere. Foruden disse kommuner er der tilkendegivet interesse fra Hjørring Kommune og Jammerbugt Kommune i forhold til at tilslutte sig forsøget.

Ansøgningens disposition

Ansøgningen er opbygget på følgende vis:

I dette afsnit om *Beskrivelse af forsøget* uddybes baggrunden for ansøgningen. Her skitseres de overordnede linjer for, hvad kommunerne søger fritagelse fra i forhold til de to målgrupper, hvorfor kommunerne søger om fritagelse og hvordan kommunerne vil organisere brugen af fritagelserne

I afsnit 2 *Mål og forventede resultater* sættes fokus på de forventede effekter, kommunerne har til forsøget.

I afsnit 3 om *Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelse fra gældende lovgivning mv.* sættes fokus på hvilke undtagelser fra gældende lovgivning, der er behov for, hvis forsøget skal kunne implementeres som beskrevet.

I afsnit 4 *Hvordan realiseres de forventede resultater* sættes fokus på organisering og implementering af forsøget.

I afsnit 5 om *Evaluering* opstilles et overordnet evalueringsdesign for forsøget. Her sættes fokus på, hvordan kommunerne sikrer, at forsøget løbende dokumenteres og beskrives, herunder også forsøgets effekter.

Baggrund for ansøgningen

Forsøget berør to målgrupper, henholdsvis ledige dimittender og ledige integrationsborgere.

Med henblik på at udsøge relevante ledige i de to målgrupper opstilles mulige tildelingskriterier herfor. Disse kriterier ligger, sammen med en individuel vurdering, til grund for screeningsprocessen i fase 1 for begge målgrupper, som beskrives senere i dette afsnit.

Tablet 3: Eksempler på kriterier for tildeling af indsats

Dimittender	Integrationsborgere
Dimittender, som	Integrationsborgere, som eksempelvis
<ul style="list-style-type: none">5. har relevante og potentielle forretningsideer6. er motiverede og kan se sig selv ind i rollen som selvstændig	<ul style="list-style-type: none">1. er motiverede og kan se sig selv ind i rollen som selvstændig2. har faglige og forretningsmæssige kompetencer for at drive virksomhed3. har en forretningside, der, i samarbejde med relevante aktører, vurderes at have potentiale til at blive en levedygtig virksomhed.

Nedenstående beskriver herefter først den del af forsøget, der har fokus på dimittender, hvorefter forsøgets anden del om borgere i integrationsprogrammet uddybes.

Dimittender

Kommunernes ønsker i forhold til dimittender

Der er allerede i dag et udbygget samarbejde mellem Væksthus Nordjylland, de lokale erhvervskontorer og kommunerne, når det kommer til at understøtte generel iværksætteri. Bl.a. gennem vejledning, rådgivning, råd om finansiering, iværksætter-cafeer, workshops, temaarrangementer, mv. Senest er der igangsat EU Socialfondsprogrammet Innovativ Vækst hos Væksthus Nordjylland. Dertil kommer, at Vækstforum Nordjylland i sin handleplan for den regionale vækst- og udviklingsstrategi 2015-2018 økonomisk ønsker at understøtte initiativer vedr. iværksætteri.

Samtidig oplever særligt Aalborg disse år, at der uddannes flere og flere højtuddannede – og at dette afspejles i ledighedsstatistikken. En opgørelse fra august 2016 viser, at ca. 45 pct. af alle a-dagpengemodtagere ved jobcenter Aalborg har en videregående uddannelse. Forsøget vil særligt fokusere på højtuddannede dimittender fra UCN, AAU og lign. uddannelsesinstitutioner, da disse ofte har den nyeste viden med sig fra deres uddannelse. En stor del af disse ledige højtuddannede har ydermere stærke iværksætter ideer. Som reglerne er i dag har jobcenteret dog ikke videre mulighed for at understøtte sådanne ideer. Fokus i de afholdte jobsamtaler er netop almen jobsøgning og status på ansøgte job. Derudover skal den enkelte ledige stå til rådighed og via Jobloggen påvise jobsøgningsaktivitet samt ugentligt bekræfte sin jobsøgning. Den eneste mulighed, som jobcenteret har for at understøtte iværksætteri er bevilling af vejledning og opkvalificeringsforløb. Her kan dog

ikke bevilges mere end 6 uger under de første 26 ledighedsuger. Erfaringer fra en tidligere forsøgsordning med iværksætteri¹ viser, at 6 uger ikke er nok. Her fik deltagerne op til 40 ugers rådgivning, sparring og støtte, hvilket resulterede i at 54 pct. af deltagerne efter endt forløb blev selvstændige.

Med andre ord. De ideer, der med den rette støtte, rådgivning, og eksterne finansiering, kunne blive en ny spirende virksomhed i Nordjylland og på sigt kunne være med til at understøtte udviklingen og etableringen af flere arbejdspladser i Aalborg og Nordjylland, risikerer at gå tabt, fordi den aktive beskæftigelsesindsats ikke understøtter iværksætteri.

Derfor ønsker kommunen at lave forsøg hvor indsatsen i jobcentret i højere grad end i dag kan understøtte iværksætteri. For at dette kan realiseres ønsker kommunen følgende lovhjemler:

Fritagelse fra rådighedsforpligtelse

Der ønskes mulighed for, at den enkelte fritages for rådighed, herunder at bekræfte jobsøgning og dokumentere jobsøgning via Jobloggen, da fokus i stedet vil være på forretningsplanen, herunder progression af denne frem mod etablering af selvstændig virksomhed.

Min Plan erstattes med Min Iværksætterplan

Den ledig dimittend udarbejder i tæt samarbejde og sparring med jobcentret, erhvervsfremmeaktører samt andre relevante parter, såsom uddannelsesinstitutioner, en plan for iværksætterforløbet kaldet *Min iværksætterplan*. Planen skal sikre at den enkelte og jobcentret har fokus på at det er iværksætteri, der er målet for planen og ikke job, som det er med Min Plan.

Fokus i jobsamtalen flyttes

I jobsamtalen flyttes fokus fra konkret jobsøgning til progression og udvikling i forretnings/businessplan for den spirende virksomheds side. Denne progression vil i høj grad ske for den enkelte gennem den sparring og rådgivning vedkommende modtager via iværksætterforløbene.

Dispensationen vil give jobcentre mulighed for at afholde målrettede, individuelle samtaler med fokus på progression i arbejdet med forretningsplanen. Det vil medvirke til at den lediges motivation fastholdes igennem hele forløbet og dermed medvirke til, at de forventede mål nås.

Mulighed for at bevilge længerevarende iværksætterforløb tidligt i ledighedsforløbet

Endelig ønskes der mulighed for meget tidligt i ledighedsforløbet at kunne bevilge længerevarende iværksætterforløb, hvor den enkelte gennem rådgivning, undervisning, sparring og mentorstøtte arbejder med sin businessplan og finansiering af ideen.

Det er kommunernes vurdering, at det bør være muligt at kunne deltage i et iværksætterforløb allerede tidligt i et ledighedsforløb. Der vil motivationen ofte være høj og den enkelte besidder stadig nyeste viden fra den netop afsluttede uddannelse, og derfor bør der ikke være varighedsbegrænsning på vejledning og opkvalificering, da iværksætterforløb på højt niveau ofte har en længere varighed end de 6 uger, som loven i dag giver mulighed for.

¹ Etableringsordningen i regi af Væksthus Nordjylland og i samarbejde med Aalborg Universitet. Støttet af Vækstforum med Socialfondsmidler. Er medsendt ansøgningen.

Hvordan organiseres og understøttes forsøgets fritagelse?

Forsøget indebærer samarbejde mellem Jobcentrene, Væksthus Nordjylland og øvrige erhvervsaktører om at etablere og gennemføre længerevarende iværksætterforløb for ledige tidligt i ledighedsforløbet.

Dette vil have forskellige faser hvor de enkelte aktører har forskellige roller og ansvar.

FASE 1: Screening

De lediges deltagelse i et iværksætterforløb bør vurderes af jobcenteret i samarbejde med erhvervsaktører på baggrund af tildelingskriterierne såvel som i samspil med en erhvervsfaglig sparring med den ledige. Hvad angår sidstnævnte er det fx vigtigt at afklare, hvorvidt det er realistisk, at etableringen af en selvstændig virksomhed vil løse pågældendes forsørgelsesmæssige situation.

Jobcentret er ansvarlig for at markedsføre muligheden for Min Iværksætterplan overfor relevante ledige; dels gennem samtaler, og dels i dialog med a-kasser, uddannelsesinstitutioner, på sociale medier mv.

FASE 2: Forløb i jobcenteret sideløbende med et vejlednings- og opkvalificeringsforløb

Efter screening udarbejder den ledige i samarbejde med jobcenteret Min Iværksætterplan. Når der udarbejdes en Min Iværksætterplan får den ledige mulighed for at blive fritaget for rådighed og indholdet i jobsamtalerne i jobcentret fokuseres på iværksætterplanen og progression i denne.

Frem for aktivering i form af virksomhedspraktik, løntilskud eller vejledning og opkvalificering, henvises den ledige tidligt i ledighedsforløbet til iværksætterforløb hos Væksthus Nordjylland og/eller det lokale Erhvervskontor. Frem til 2019 henvises der i særdeleshed til EU Socialfondsprogrammet Innovativ Vækst hos Væksthus Nordjylland. Formålet er at klæde de ledige på med de rette faglige kompetencer.

Væksthus Nordjylland, lokale erhvervskontorer og/eller andre relevante parter er ansvarlig for iværksætterforløbene og sikre løbende, gennem deres viden, ekspertise, samarbejde med eksperter på området, kendskab til iværksætteri og de konkrete businessplaner, at kun levedygtige ideer fortsætter. Hvis det undervejs vurderes, at en ide alligevel ikke vurderes realiserbar, afsluttes forløbet.

Jobcentret er ansvarlig for udarbejdelse af Min Iværksætterplan og kontakten til de ledige i kontaktforløbet samt køb af iværksætterforløbene. Jobcentret vil løbende blive orienteret om progression og udvikling, hvilket vil danne afsæt for de samtaler, der fortsat vil være i jobcentret med den enkelte.

FASE 3: Virksomhedsejer eller alternative muligheder

Den enkelte ledige ophører med dagpenge, når der etableres selvstændigt cvr-nummer. For de ledige der ikke lykkedes med at etablere selvstændig virksomhed med afsæt i deres iværksætterplan,

drøftes alternative muligheder.

Integrationsborgere

Hvad ønskes i forhold til integrationsborgere

Nogle flygtninge og familiesammenførte, i integrationsprogrammet, har arbejdsmarkedserfaring og kompetencer fra deres hjemlande, som de ønsker at anvende i Danmark som selvstændigt erhvervsdrivende. En del flygtninge og familiesammenførte, har en stærkere iværksætterkultur end det er tilfældet for etniske danskere. Imidlertid kan det være svært at påbegynde en selvstændig virksomhed samtidig med deltagelse i integrationsprogrammet.

Fritagelse fra rådighedsforpligtelse i forhold til 225-timers reglen

Kommunerne ønsker at fritage borgere i integrationsprogrammet for rådighedsforpligtelsen ift. 225-timers reglen. Dispensation fra ovenstående skal medvirke til at borgeren, på fuld tid, kan arbejde på at etablere egen virksomhed. Det vurderes, at såfremt borgeren forsat er omfattet af aktiveringsforpligtelse og 225-årsreglen ved deltagelse i iværksætterforløbet, vil det have en negativ effekt i forhold til potentialet for at etablere en levedygtig virksomhed.

Fritagelse fra krav om 15 timers virksomhedsrettet aktivering

Derudover ønsker kommunerne, at fritage borgerne fra kravet om 15 timers virksomhedsrettet aktivering. Hensigten hermed er i tråd med ovenstående.

I stedet for 15 timers virksomhedsrettet aktivering, skal integrationsborgeren aktivt deltage i "snusepraktikker" og uddannelsesforløb, der skal medvirke til at skabe fundamentet for etablering af egen virksomhed. Indholdet af uddannelsesforløbet forventes blandt andet at komme til at handle om skatteforhold, bogføringspraksis og eksempelvis hygiejneregler, hvis der er relevant for virksomheden.

Fritagelse fra at tjekke jobnet samt at føre joblog

Endvidere skal borgeren ligeledes fritages for at skulle tjekke jobnet.dk samt for at føre joblog.

Integrationsborgeren skal løbende dokumentere progression og gennemførte aktiviteter i iværksætterforløbet ved henvendelse til sagsbehandler. På denne måde sikres en tæt opfølgning i iværksætterforløbet. Det næste skridt på vejen mod at etablere egen virksomhed vurderes løbende, som følge af borgerens udvikling mod at blive selvstændig, med udgangspunkt i Min iværksætterplan.

Målretning af Min plan

For deltagere i iværksætterforløbet skal målet for Min plan skal være at etablere egen virksomhed. Det skal ligeledes fremgå af Min plan hvilke progressionsparametre, der indgår i det enkelte forløb,

således der skabes klarheden over udviklingen og borger og sagsbehandler arbejder med det samme udgangspunkt for forløbet. Det er ligeledes de opstillede mål og progressionsparametre i Min plan, der skal danne rammen for de progressionsamtaler, der skal erstatte jobsamtalerne.

Fokus i kontaktforsøg flyttes

Omdrejningspunktet for det nuværende kontaktforsøg for integrationsborgere, der er nedfældet i Integrationslovens § 20 stk. 3 og 4, tænkes erstattet med et fokus, der retter sig mod progressionen i forhold til etablering af egen virksomhed. Det er således ikke kontaktintervallerne eller sanktionsmuligheder, der ønskes ændret, men blot fokus i kontaktforsøget. Udgangspunktet for progressionsamtalerne i forhold til etablering af egen virksomhed skal tages udgangspunkt i Min iværksætterplan, der er lavet forud for forsøgets igangsættelse. I denne plan skal mål og milepæle for etableringsprocessen nedfældes.

Mulighed for at tildele den laveste integrationsydelse i op til 2 omgange af et halvt år efter etablering af virksomhed

For at sikre den rette opbakning til de integrationsborgere, der ønsker at starte egen virksomhed, vurderes det hensigtsmæssigt, at det bliver muligt at udbetale den laveste sats på integrationsydelse for enlige uden børn, svarende til 5945 kr., i op maksimalt et sammenhængende år, á 2 x et halvt år, efter etablering af egen virksomhed. Udbetaling af ydelsen sker indtil indtægten fra virksomheden overstiger de 5945 kr., som borgeren kan få i integrationsydelse. Det er desuden vurderingen, at udbetaling af laveste integrationsydelsessats i op til 2 gange ½ år efter oprettelse af CVR-nr. vil medvirke til at forøge antallet af virksomheder, der er aktive efter det første år. En forøgelse af antallet af virksomheder, der er aktive efter det første år, vil dermed også betyde, at flere integrationsborgere er selvforsørgende. Muligheden for at kunne udbetale ydelse til integrationsborgeren efter etablering af egen virksomhed vurderes at være en investering, der på kort sigt skaber stabilitet ift. den økonomiske situation for borgeren og derved optimerer betingelserne for en succesfuld opstart af egen virksomhed. Dette skal danne grundlag for at borgere får skabt en stabil virksomhed, og derved bliver selvforsørgende.

Muligheden for udbetaling af den laveste sats på integrationsydelsen skal derfor betragtes som en investering i at afkorte disse borgeres vej til at kunne forsøge sig selv. Det skal understreges at den samlede indtægt en borger kan opnå ikke må overstige det nuværende kontanthjælpsloft. Kommunerne vil i den forbindelse fremhæve, at det antages, at indtægten fra den opstartede virksomhed allerede efter det første halve år, overstiger ydelsens beløb, og udbetaling af ydelse derfor ophører. Såfremt at dette ikke sker, er der muligvis grund til at overveje, hvorvidt virksomheden er rentabel eller forsøget skal afbrydes.

Muligheden for at kunne udbetale den laveste integrationsydelsessats vurderes, at være centralt element ift. at sikre en stabil opstart for en iværksættervirksomheden. Det antages at denne mulighed vil have positive effekter ift. At flere af de opstartede virksomheder viser sig levedygtige. Fra ansøgerkommunerne er der dog en bevidsthed om den udmelding, der er kommet fra STAR og BM omkring forsøg med ydelser. Ønsket om mulighed for at udbetale ydelse skal derfor betragtes, som et forhandlingsobjekt.

Hvordan organiseres og understøttes forsøgets fritagelse?

Som for målgruppen af dimittender, organiseres forsøget for integrationsborgere i faser.

FASE 1: Screening

De lediges deltagelse i et iværksætterforløb bør vurderes af jobcenteret i samarbejde med erhvervsaktører, såsom et lokalt erhvervskontor, på baggrund af tildelingskriterierne såvel som i samspil med en erhvervsfaglig sparring med den ledige. Hvad angår sidstnævnte er det fx vigtigt at afklare, hvorvidt det er realistisk, at etableringen af en selvstændig virksomhed vil løse pågældendes forsørgelsesmæssige situation.

I både Thisted og Frederikshavn Kommune har de lokale erhvervskontorer tilkendegivet, at de gerne vil bidrage med viden og erfaring, der skal bruges i screeningsprocessen.

FASE 2: Kontaktforløb i jobcenteret sideløbende med et vejlednings- og opkvalificeringsforløb

Kontaktforløbet kommer til at indeholde et fokus, der retter sig mod progressionen i forhold til at etablere egen virksomhed. Det vil således blive et individuelt tilrettelagt forløb, der tager højde for den enkelte borgers udgangspunkt, styrker og svagheder. I kontakten med borgeren forventes relevante aktører at skulle indgå i samarbejdet, således opfølgningen på progressionen bliver kvalificeret og der kan sættes ind, såfremt der er manglende fremskridt eller der opstår andre behov.

Erhvervskontorerne har ligeledes tilkendegivet, at de gerne vil medvirke til, at der kan etableres snusepraktikker for borgere i forløbet.

Hvad angår vejlednings- og opkvalificeringsforløbet i denne fase, har uddannelsesinstitutioner i både Frederikshavn Kommune og Thisted Kommune tilkendegivet, at de gerne vil indgå i et samarbejde omkring et målrettet forløb, der blandt andet tiltænkes at omhandle bogføringspraksis, skatteregler og evt. hygiejnekurser.

FASE 3: Virksomhedsejer eller alternative muligheder

I det første halve år efter etableringen er det indtægten fra virksomheden, der determinerer hvorvidt ydelsen skal opretholdes. Efter det første halve år skal etableringen af virksomheden evalueres, og i den forbindelse skal der tages stilling til hvorvidt integrationsydelsen forsat skal udbetales i et halvt år, såfremt indtægten fra virksomheden ikke har oversteget denne. For at kunne udbetale ydelsen i yderligere et halvt år, skal der være argumenter for at virksomhedens drift efter det halve år kan karakteriseres som stabil eller i det mindste opretholde en indtægt, der ligger over ydelsen.

2. Mål og forventede resultater

I forsøgsperioden forventes følgende for dimittender:

- At 100 motiverede ledige med en perspektivrig iværksætter-ide får udarbejdet Min Iværksætterplan i tæt samarbejde mellem jobcenter, erhvervsfremmesystemet og andre relevante parter – eksempelvis uddannelsesinstitutionen.
- At de 100 ledige deltager i konkrete iværksætterforløb hos Væksthus Nordjylland og/eller lokale erhvervskontorer; eksempelvis EU Socialfondsprogrammet Innovativ Vækst
- At 55 ledige etablerer virksomhed (registrering af aktivt cvr-nummer)
- At 40 af disse virksomheder stadig eksisterer efter 2 år

I forsøgsperioden forventes følgende for integrationsborgere:

- At 50 integrationsborgere deltager i iværksætterforløbet i Thisted Kommune.
- At 30 integrationsborgere deltager i iværksætterforløbet i Jammerbugt Kommune.
- At mellem 35 og 40 i Thisted lykkedes med at etablere egen virksomhed (registrering af aktivt CVR-nr.)
- At 25 borgere i Frederikshavn forventes at etablere egen virksomhed ved forløbets afslutning
- At ca. 15 borgere i Jammerbugt lykkedes med at etablere egen virksomhed (registrering af aktivt CVR-nr.)
- At mellem 25 og 30 af virksomhederne i Thisted er aktive efter 2 år
- At 15 af virksomhederne i Frederikshavn er aktive efter 2 år.
- At mellem 10 og 12 af virksomhederne i Jammerbugt er aktive efter 2 år.

For begge målgrupper er der således en forventning om at en relativt stor andel af borgere i iværksætterforløbet ender med at etablere selvstændig virksomhed. Det antages at disse, gennem den videns- og kompetenceudvikling de har gennemgået i forløbet, er blevet i stand til at drive egen virksomhed på rentabel vis. Der er desuden en erkendelse af, at ikke alle borgere i forløbet ender med at etablere egen virksomhed. Dette kan dels forklares ud fra en antagelse om at den videns- og kompetenceudvikling, der sker i forløbet, hos den enkelte borger gør denne i stand til kritisk at vurdere hvorvidt forretningsideen er levedygtig eller ej. Der vil desuden være borgere i iværksætterforløbet, hvor forløbet stoppes grundet manglende progression ift. at etablere egen virksomhed.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Følgende afsnit er inddelt efter målgrupper. Først præsenteres forsøgshjemler og undtagelser fra gældende lovgivning for målgruppen af dimittender. Derefter for integrationsborgere.

Dimittender

Ansøgning vedrørende indsats i forhold til iværksætteri for dimittender fordrer dispensation fra

følgende:

Bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats Nr. 1003 af 30. august 2015

§ 32. Den individuelle jobsamtale skal som minimum altid indeholde følgende:

- 1) For personer, der er omfattet af [§ 1](#), nr. 1-3, skal der følges op på deres jobsøgning, og den videre jobsøgning skal fastlægges.
- 2) Personer, der er omfattet af [§ 1](#), nr. 1 og 2, kan pålægges at søge relevante konkrete job, der f.eks. er indlagt i Jobnet.
- 3) For personer, der er omfattet af [§ 1](#), nr. 1 og 2, skal det påses, at deres cv på Jobnet er fyldestgørende.
- 4) Muligheden og behovet for tilbud efter [kapitel 9 b-12](#) i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats skal drøftes.
- 5) For personer omfattet af [§ 1](#), nr. 1-4, 11 og 14, aftales det fortsatte kontaktføreløb samt andre aktiviteter, som personen eller jobcenteret forventes at gennemføre inden næste jobsamtale.

Bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats Nr. 1003 af 30. august 2015

Rådighed m.v.

§ 42. Personer, der er omfattet af [§ 1](#), nr. 1-3, samt personer, der er omfattet af [§ 1](#), nr. 12, og som vurderes åbenlyst uddannelsesparate, samt kontanthjælps- eller integrationsydelsesmodtagere, der er omfattet af integrationsprogrammet efter [integrationsloven](#), og som deltager i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller efter integrationsloven, skal være aktivt arbejdssøgende samt stå til rådighed for henvist arbejde. Det gælder dog ikke unge under 25 år omfattet af [§ 1](#), nr. 1, som efter lovens [§ 85](#), stk. 2, har fået tilbud om en uddannelse, hvor tilbuddet ophører, når den unge har haft 26 ugers sammenlagt ledighed.

Stk. 2. Jobcenteret kan efter ansøgning i særlige tilfælde fravige stk. 1, 1. pkt., hvis jobcenteret skønner, at tilbuddet medvirker til, at personen kan opnå fast beskæftigelse. Dette kan eksempelvis være tilfældet, når personen har en klar aftale om et konkret, ordinært job, hvor gennemførelse af en forudgående uddannelse, et tilbud om virksomhedspraktik eller en ansættelse med løntilskud er en afgørende forudsætning for ansættelsen.

Stk. 3. Har jobcenteret truffet afgørelse efter stk. 2, skal dette meddeles skriftligt til personen.

Kommentar

Der bør gives mulighed for, at begrebet: fast beskæftigelse her ses i betydningen: Selvstændig erhvervsdrivende og der dermed gives ret til fritagelse efter BEB § 42

Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats Nr. 419 af 10. juni 2003

Særligt om varighed

§ 34. For personer, der er omfattet af [§ 2](#), nr. 1, kan der alene gives tilbud om vejledning og opkvalificering i op til i alt 6 uger inden for de første 6 måneders sammenlagt ledighed, hvis personen er under 30 år og har en erhvervskompetencegivende uddannelse, eller hvis personen er fyldt 30 år.

Integrationsborgere

Ansøgningen vedr. indsats ift. iværksætteri for integrationsborgere fordrer dispensation fra følgende:

Rådighed m.v.

Lov om integration af udlændinge i Danmark nr. 474 af 1. juli 1998

§ 17 a. For en udlænding omfattet af [§ 16](#), stk. 2, skal tilbud i medfør af [§ 23](#) tilrettelægges som en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats. For en jobparat udlænding må der maksimalt være 6 uger mellem hvert virksomhedsrettet tilbud i form af virksomhedspraktik eller ansættelse med løntilskud efter [§§ 23 b](#) og [23 c](#), jf. dog stk. 3. For en aktivitetsparat udlænding tilrettelægges den kontinuerlige virksomhedsrettede indsats efter en konkret vurdering af udlændingens forudsætninger og behov. For en aktivitetsparat udlænding kan de virksomhedsrettede tilbud i de første 6 måneder efter kommunalbestyrelsens overtagelse af ansvaret for udlændingen omfatte forberedende forløb til virksomhedsrettede tilbud, jf. [§ 23 a](#), stk. 1, nr. 5.

Stk. 2. For en jobparat udlænding omfattet af § 16, stk. 2, skal tilbud efter §§ 23 b og 23 c have en varighed på gennemsnitligt mindst 15 timer om ugen. I det første år af integrationsprogrammet kan tilbud om nytteindsats efter § 23 b, stk. 1, 1. pkt., ikke medregnes i timekravet efter 1. pkt. For en aktivitetsparat udlænding fastsættes timetallet efter en konkret vurdering af udlændingens forudsætninger og behov.

§ 26 a. En jobparat udlænding skal være aktivt arbejdssøgende. Udlændingen skal overholde de aftaler, der fremgår af "Min Side" på Jobnet, og som er indgået med kommunen om, hvordan og inden for hvilke fagområder den pågældende skal søge job. Udlændingen skal endvidere løbende registrere alle jobsøgningsaktiviteter i en joblog på Jobnet.

Stk. 2. En jobparat udlænding, der har ansøgt om eller modtager integrationsydelse, skal ved første henvendelse til kommunen om hjælp tilmelde sig som arbejdssøgende i jobcenteret, og kommunen har pligt til at sikre dette. Udlændingen skal mindst hver syvende dag tjekke sine jobforslag på Jobnet og dermed bekræfte, at pågældende er arbejdssøgende. De regler, som fastsættes i medfør af [§ 11](#), stk. 5, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, finder tilsvarende anvendelse for udlændingens tilmelding og afmelding som arbejdssøgende.

Stk. 3. Udlændingen skal hurtigst muligt og senest 3 uger efter tilmelding som arbejdssøgende hos jobcenteret lægge en beskrivelse (cv) af tidligere beskæftigelse, uddannelse, kvalifikationer og øvrige forhold af betydning for jobcenterets bistand til at finde arbejde ind i Jobnet. Udlændingen skal endvidere angive mindst ét beskæftigelsesmål. Jobcenteret kan inden for fristen i 1. pkt. fastsætte, hvornår oplysningerne skal være indlagt i Jobnet.

Stk. 4. Udlændingen skal løbende opdatere på sine oplysninger som nævnt i stk. 3 i Jobnet. Foreligger der oplysninger som nævnte i stk. 3 fra en tidligere tilmelding som jobsøgende, skal oplysningerne

straks på ny gøres tilgængelige i Jobnet, hvis udlændingen igen bliver tilmeldt som arbejdssøgende.

Stk. 5. Jobcentret skal i forbindelse med afholdelse af samtaler efter §20, stk. 4, sikre, at de oplysninger, som udlændingen har indlagt i Jobnet, er fyldestgørende.

Stk. 6. Jobcenteret kan beslutte, at udlændingen kan undtages fra kravet om registrering af sin jobsøgning i joblog på >>Min side<< på Jobnet, jf. stk. 1, fra kravet om hver syvende dag at skulle tjekke sin jobforslag, jf. stk. 2, eller fra kravet om at lægge et cv på Jobnet inden for 3 uger og kravet om i den forbindelse at angive beskæftigelsesmål på Jobnet, jf. stk. 3 og 4, hvis udlændingens sproglige og it-mæssige forudsætninger ikke er tilstrækkelige til, at udlændingen kan opfylde kravene. Jobcenteret skal sørge for, at udlændingen hurtigst muligt bliver i stand til dette.

Stk. 7. Udlændingen skal søge arbejde på den måde, der er sædvanlig inden for det pågældende område. Udlændingen skal endvidere søge ledige job, når jobcenteret forlanger det.

Stk. 8. Jobcenteret skal yde bistand, i forbindelse med at udlændingen indlægger oplysninger i Jobnet, hvis den pågældende anmoder herom.

Stk. 9. Staten og kommunen har adgang til de oplysninger, som udlændingen har indlagt i Jobnet.

§ 27. En kommunalbestyrelse, der på baggrund af en offentlig kontrolaktion modtager oplysninger, som rejser tvivl om, hvorvidt en udlænding, der modtager kontanthjælp, opfylder sin rådighedsforpligtelse, skal straks indkalde udlændingen til en individuel samtale, der skal afholdes inden 1 uge fra det tidspunkt, hvor oplysningen er modtaget. Skyldes tvivlen om opfyldelsen af rådighedsforpligtelsen, at udlændingen har opholdt sig i udlandet, skal kommunalbestyrelsen herefter afholde en individuel samtale hver 14. dag med den pågældende indtil 3 måneder efter første samtale.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal, hvis udlændingen er berettiget til kontanthjælp, inden 2 uger efter første samtale efter stk. 3²⁾ give udlændingen tilbud som led i integrationsprogrammet eller pålægge udlændingen at deltage i tidligere tilbudte aktiviteter.

§ 27 a. Når kommunalbestyrelsen henviser en udlænding, der modtager kontanthjælp, og som ikke har problemer ud over ledighed, til et job af over 5 dages varighed og udlændingen ikke får jobbet, igangsættes et systematisk henvisningsforløb efter stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal hurtigst muligt henviser udlændingen til endnu et job og skal løbende fortsætte hermed indtil 3 måneder efter første henvisning efter stk. 1, hvis udlændingen ikke kommer i beskæftigelse. Er der ikke job, hvortil udlændingen kan henvises, skal kommunalbestyrelsen pålægge udlændingen at søge et antal nærmere angivne job på Beskæftigelsesministeriets database Jobnet. Jobbene udsøges i samarbejde med udlændingen.

Stk. 3. En udlænding, der er omfattet af et systematisk henvisningsforløb, kan ikke henvises til en anden aktør, jf. § 5, stk. 3, som kommunalbestyrelsen har overladt varetagelsen af integrationsprogrammer. Dette gælder dog ikke, hvis udlændingen er omfattet af målgruppen for et statsligt rammeudbud efter § 12 a i lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, eller hvis jobcenteret er blevet pålagt at bruge anden aktør efter § 11 i lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats.

Kommentar

Desuden skal der kunne ses bort fra reglerne om 'selvstændig social begivenhed' og 'afledt social begivenhed' i forbindelse med bevilling af ydelser.

Bekendtgørelse af lov om en aktiv socialpolitik nr. 806 af 1. juli 2015

§ 13 a. For en person, der har ansøgt om eller modtager hjælp efter § 11, og som er åbenlyst uddannelsesparat eller er jobparat er det en betingelse, at den pågældende udnytter sine arbejdsmuligheder ved at søge arbejde på den måde, der er sædvanlig inden for det pågældende område. Personen skal endvidere efter krav fra jobcenteret søge konkrete job. En person, der modtager integrationsydelse eller uddannelseshjælp efter § 11 som åbenlyst uddannelsesparat, skal udnytte sine arbejdsmuligheder, indtil den pågældende skal påbegynde ordinær uddannelse.

Stk. 2. En person, som modtager integrationsydelse eller kontanthjælp som jobparat, skal hurtigst muligt efter tilmelding som arbejdssøgende i jobcenteret sørge for at lægge en beskrivelse af tidligere beskæftigelse, uddannelse, kvalifikationer og øvrige forhold af betydning for jobcenterets bistand med at finde arbejde ind i Jobnet efter de regler, der gælder herom i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og regler fastsat i medfør heraf eller i integrationslovens § 26 a, stk. 2. Personen skal herefter vedligeholde sin beskrivelse (cv) efter de regler, der er fastsat herom i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og regler fastsat i medfør heraf eller i integrationslovens § 26 a, stk. 2.

Stk. 3. En person, der modtager integrationsydelse eller uddannelseshjælp som åbenlyst uddannelsesparat, eller en person, der modtager kontanthjælp som aktivitetsparat, skal hurtigst muligt og senest 3 uger efter første henvendelse til kommunen om hjælp lægge sit cv ind i Jobnet, jf. stk. 2, 1. pkt. Stk. 2, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse for en person, som er åbenlyst uddannelsesparat, eller som er aktivitetsparat).

Stk. 4. En person, som er åbenlyst uddannelsesparat eller er jobparat, og som modtager hjælp efter § 11, skal være aktivt jobsøgende. Personen skal overholde de aftaler, der fremgår af Jobnet, og som er indgået med kommunen om, hvordan og inden for hvilke områder den pågældende skal søge job. Personen skal endvidere løbende registrere alle jobsøgningsaktiviteter i en joblog på Jobnet.

§ 13 c. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om, at kravet om at udnytte arbejdsmulighederne i [§§ 13](#) og [13 a](#) kan fraviges under deltagelse i tilbud efter [lov om en aktiv beskæftigelsesindsats](#) og tilbud i medfør af integrationsprogrammet efter [integrationsloven](#).

§ 13 f. For så vidt angår ægtepar, hvor en eller begge ægtefæller er berettiget til uddannelses- eller kontanthjælp efter § 11, og hvor hjælpen til ægteparret beregnes efter § 26, stk. 1, på baggrund af satserne i §§ 23-25, anses en ægtefælle for ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder efter reglerne i § 13, stk. 1-6, og § 13 a, når

1) ægteparret har modtaget hjælp efter § 11 beregnet efter § 26, stk. 1, i sammenlagt 1 år eller derover inden for 3 år og

2) den pågældende ægtefælle ikke har dokumenteret at have haft mindst 225 timers ordinært og udstøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder.

§ 13 g. Opfylder en ugift person ikke kravet om 225 timers ordinært og udstøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder, jf. § 13 f, stk. 6 og 7, nedsættes hjælpen til den pågældende således:

1) Personer, hvis hjælp beregnes på baggrund af 14.575 kr. pr. måned (2016-niveau) eller 10.968 kr.

pr. måned (2016-niveau), afhængigt af om personerne har forsørgelsespligt over for børn eller ikke, får hjælpen nedsat med 1.000 kr. pr. måned (2016-niveau).

2) Personer, hvis hjælp beregnes på baggrund af mindre end 14.575 kr. pr. måned (2016-niveau) eller mindre end 10.968 kr. pr. måned (2016-niveau), afhængigt af om personerne har forsørgelsespligt over for børn eller ikke, får hjælpen nedsat med 500 kr. pr. måned (2016-niveau), dog således, at personer, der modtager uddannelseshjælp beregnet på baggrund af satserne i § 23, stk. 2, nr. 1, 2 og 6-9, ikke får nedsat hjælpen.

Lov om integration af udlændinge i Danmark nr. 474 af 1. juli 1998

§ 20. Kommunalbestyrelsen har pligt til at følge op på en udlændings integrationskontrakt, indtil udlændingen har opfyldt de mål, som er fastsat eller aftalt i integrationskontrakten, jf. [§ 19](#), stk. 4, 1. pkt. Når visitationen efter [§ 17](#) er gennemført, skal opfølgning finde sted mindst fire gange inden for 12 kalendermåneder. For udlændinge, der er i ordinær beskæftigelse eller ordinær uddannelse, og som ikke modtager integrationsydelse, skal opfølgning dog kun foretages hver 12. måned, medmindre der er behov for hyppigere opfølgning. For udlændinge, der benytter sig af en ret til fravær i medfør af barselloven, skal opfølgning på integrationskontrakten først finde sted 6 måneder efter barnets fødsel og derefter i forbindelse med den lovlige fraværsperiodes udløb, medmindre der er behov for hyppigere opfølgning. Har udlændingen opfyldt målene i integrationskontrakten, skal kommunalbestyrelsen alene følge op på kontrakten, hvis der opstår behov for det. Opfølgningen skal ske ved en individuel samtale. Hvis det er hensigtsmæssigt, kan samtalen ske telefonisk, digitalt eller på anden tilsvarende måde. Ved vurderingen af, om det er hensigtsmæssigt, at samtalen sker telefonisk, digitalt eller på anden tilsvarende måde, finder [§ 21 f](#) i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats tilsvarende anvendelse, medmindre omstændigheder vedrørende udlændingens deltagelse i danskuddannelse, jf. [§ 21](#), tilsiger, at udlændingen møder personligt frem.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan for grupper af udlændinge, hvor helt særlige forhold gør sig gældende, fastsætte retningslinjer for, at der i stedet for afholdelse af en samtale kan være en anden form for kontakt.

Stk. 3. Som led i opfølgningen skal det drøftes, om der er sket ændringer i udlændingens situation og behov, samt i hvilket omfang kommunalbestyrelsen og udlændingen har efterlevet kontrakten. Der skal herunder ske en drøftelse af, om det aftalte forløb er blevet fulgt, og af udbyttet af det fulgte forløb i forhold til de opstillede mål. Der skal endvidere på baggrund heraf ske en drøftelse af, om der skal foretages ændringer i programmets indhold, sammensætning og mål.

Stk. 4. Med hensyn til udlændinge, der modtager integrationsydelse, skal individuelle samtaler, jf. [§ 20](#), stk. 1, afholdes som cv-samtaler eller som jobsamtaler med fokus på konkrete job og jobsøgning. Under samtalen skal det aftales, hvordan udlændingens jobsøgning kan understøttes. For udlændinge, der alene har ledighed som problem, skal kommunalbestyrelsen påse, at de oplysninger, som udlændingen har indlagt i Jobnet, jf. [§ 26 a](#), fortsat er fyldestgørende.

Stk. 5. Kontraktens opfølgning skal kunne danne grundlag for kommunalbestyrelsens beslutning om, hvorvidt udlændingen fortsat er berettiget til at modtage hjælp efter integrationsloven eller lov om aktiv socialpolitik, herunder om der skal ske nedsættelse i eller ophør af udlændingens integrationsydelse, jf. [§§ 39, 40, 40 a](#) og [41](#) i lov om aktiv socialpolitik.

Stk. 6. Tilegner en udlænding sig ikke det danske sprog systematisk og målrettet inden for den fastlagte tidsramme, jf. [§ 4](#), stk. 2, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., skal kommunalbestyrelsen give udlændingen meddelelse om de mulige konsekvenser af udlændingens manglende dansktilegnelse.

Stk. 7. Det skal ved kontraktens indgåelse sikres, at udlændingen er opmærksom på hovedbetingelserne for at opnå tidsbegrænset opholdstilladelse, og der skal efter behov følges op herpå.

Lov om aktiv socialpolitik nr. 455 af 10. juni 1997

§ 11. Kommunen yder hjælp i form af integrationsydelse, uddannelseshjælp, kontanthjælp, tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og tilbud i medfør af integrationsprogrammet efter integrationsloven.

Stk. 2. Det er en betingelse for at få hjælpen,

- 1) at ansøgeren har været ude for ændringer i sine forhold, f.eks. i form af sygdom, arbejdsløshed eller samlivsophør,
- 2) at ændringerne bevirker, at ansøgeren ikke har mulighed for at skaffe det nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse, og
- 3) at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser.

Kommentar

Dispensation skal ift. denne gives for at muliggøre udbetaling af laveste integrationsydelsessats i op til 2 x ½ år efter etablering af egen virksomhed (oprettelse af aktiv CVR-nr.)

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Implementering og opfølgning

Efter forsøget er godkendt, er det essentielt at overveje implementering og organisering af forsøget i forhold til at realisere de forventede resultater. På baggrund af anbefalinger fra slutevalueringen af frikommuneordningen I vil der i denne fase være følgende fokusområder:

At opstille klare mål og succeskriterier for forsøget

At sikre, at alle involverede aktører i kommunen er bevist om forsøgets mål og succeskriterier

At udarbejde en realistisk tidsplan for forsøget

At der udarbejdes relevante procedurer/arbejdsgangs-beskrivelser med udgangspunkt i de nye tildelingskriterier

Medarbejdere klædes på til opgaven (fx afklaring af screeningsproces i forsøgets første fase, beskrevet under afsnit 1 og især undervisning i at skifte fokus i jobsamtaler).

Der følges løbende op på fremdrift og udfordringer i forsøget

Løbende, i forsøgsperioden, vil der blive foretaget små justeringer ud fra de løbende erfaringer i forsøget.

5. Evaluering

Evalueringen af indsatsen i kommunerne fokuseres der på to elementer, henholdsvis at beskrive forsøget og dets mekanismer, forud for igangsættelsen og løbende, som der foretages justeringer, og de resultater forsøget afstedkommer. I den forbindelse etableres en række målpunkter i evalueringsperioden for begge målgrupper. Data bliver fremskaffet via registreringer i fagsystemer, CVR-registret og indkomstregistre. Her kan fx måles på følgende - tidspunktet for målingen er også noteret:

Tabel 4:

Tidspunkt for måling	Målepunkt
Løbende	Antal udarbejdede Min Iværksætterplaner. Antal påbegyndte iværksætterforløb. Antal afsluttede iværksætterforløb. Antal registrerede CVR-numre. Har udbetaling af ydelse efter etablering af virksomhed haft en effekt i forhold til levedygtigheden af virksomheden? (Kun for integrationsborgere)
Efter 6 måneder, 1 år, 1 ½ år og 2 år efter registrering af CVR-nr.	Antal virksomheder med fortsat aktivt cvr.nr. Karakteristik af hvilke virksomhedstyper, som etableres Karakteristik af om nogle virksomhedstyper sammenlignet med andre har større sandsynlighed for at bestå

Ansøgning nr. 4: Formkrav ved lovpligtige samtaler

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Frikommunenetværk	Frikommunenetværk Nordjylland - En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats		
Titel på forsøg	Formkrav ved lovpligtige samtaler		
Deltagerkommuner	Rebild, Thisted, Frederikshavn/Læsø, Aalborg, Hjørring, Mariagerfjord, Brønderslev, Jammerbugt og Vesthimmerland		
Faglig kontaktperson	Lone Lollesgaard, Job-og Borgerservicechef, Vesthimmerland		
	Telefon	21480198	E-mail
Netværkskoordinator	Netta Ben-Yedidia, Konsulent, Aalborg Kommune		
	Telefon	99312725	E-mail
Dato for ansøgning	01.12.2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Indledning og baggrund for ansøgning

Ni kommuner fra det nordjyske frikommunenetværk er gået sammen om denne ansøgning omhandlende forsøg med formkrav ved lovpligtige samtaler. Der er tale om følgende ni kommuner: Rebild, Thisted, Frederikshavn, Aalborg, Hjørring, Mariagerfjord, Brønderslev, Jammerbugt og Vesthimmerland.

De nordjyske kommuner ønsker med ansøgningen at opnå mulighed for at indføre et mere fleksibelt og individuelt tilpasset kontaktforsøg, hvor der i de lovpligtige samtaler, i højere grad, tages udgangspunkt i borgerens situation med et særligt fokus på motivation og empowerment. Der ansøges om forsøget for følgende målgrupper i LAB-loven: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.7, 2.11, 2.12, 2.13 og 2.14.

Det er ikke alle ni kommuner, der ønsker at gennemføre forsøget i sit fulde omfang og for alle målgrupper, men de forskellige kommuner ønsker under den overordnede ramme at sammensætte deres egne lokale forsøg med forskellige målgrupper og temaer (se mere om de tre overordnede

temaer nedenfor).

Kommunerne ønsker med ansøgningen at udvikle nye, mere fleksible kontaktforløb med afsæt i en faglig risikovurdering, en tydelig plan med progressionsfokus og med faglig opfølgning. Kommunerne vil udvikle et mere individuelt og målrettet kontaktforløb i forbindelse med de lovpligtige samtaler med fokus på borgernes individuelle behov frem for "one size fits all" og dermed bidrage til øget motivation, empowerment og jobeffekt.

Forskning på jobeffekter.dk viser tydeligt, at samtaler har en positiv jobeffekt. Rammen for forsøget er at kommunerne har en formodning om, at samtaler kan virke endnu bedre og mere effektivt, hvis der skabes en større fleksibilitet omkring den måde de lovpligtige samtaler tilrettelægges. Derfor ønsker kommunerne at arbejde med et mere rummeligt samtalebegreb med udgangspunkt i borgerens situation og med fokus på motivation og empowerment. Kommunerne ønsker derfor i dette forsøg at eksperimentere med fleksibiliteten i forhold til de lovpligtige samtalers form, indhold og kadence. Mere specifikt søges der om mulighed for at eksperimentere med de lovpligtige samtaler, som ud fra den nuværende lovgivning er reguleret ift. form, indhold og/eller kadence (fx jobsamtaler for de forsikrede ledige). Det betyder også, at kommunerne ikke ønsker at afholde færre samtaler, men derimod ønsker at fastholde det gennemsnitlige niveau af samtaler for de forskellige målgrupper, men blot med større fleksibilitet i tilrettelæggelsen af samtaleforløbene. En fritagelse vil dog kunne betyde et fald i antallet af samtaler for borgere på sygedagpenge.

Argumenterne for ansøgningen er;

Mere fleksibilitet giver rum til mere empowerment: Et mere fleksibelt kontaktforløb spiller bedre sammen med en mere empowerment-inspireret tilgang til kontaktforløb og samtaler. Et mere fleksibelt kontaktforløb vil give kommunerne mulighed for bedre at kunne arbejde med borgerens motivation, og lade borgerne tage kontrol over - og ansvar for - deres eget liv og situation i relation til deres beskæftigelsessituation.

Mere fleksibilitet giver plads til mere fokuserede samtaler: Flexibilitet omkring samtalerne skaber også bedre muligheder for at tilbyde borgerne mere fokuserede samtaler, hvor jobrådgivernes faglighed og viden om det lokale arbejdsmarked kommer mere i spil i samtalen.

Mere fleksibilitet skaber bedre rammer for borgere i jobs med få timer: Mere fleksible kontaktforløb stemmer også godt overens med et øget fokus på at få ledige langt fra arbejdsmarkedet i beskæftigelse i jobs med få timer (som det fx ses i Jobfirst-forsøget).

Mere fleksibilitet giver mulighed for at optimere ressourcerne: Øget fleksibilitet gør desuden, at jobcenteret i højere grad kan optimere ressourcerne og benytte dem der, hvor de skaber mest effekt.

Med afsæt i de ovenstående argumenter ansøges der om mulighed for at gennemføre forsøg med øget fleksibilitet i forbindelse med de lovpligtige samtaler, så der i højere grad kan afholdes samtaler på det relevante tidspunkt, med det rette indhold og i den rette form – for dermed at opnå den bedste effekt gennem en til alle tider meningsfyldt kontakt med borgeren.

I den samlede ansøgning er der opstillet tre overordnede temaer, som går på tværs af målgrupperne. De tre temaer er illustreret i figuren nedenfor:

Samtalernes form

1

Der søges fritagelse fra de lovpligtige samtalers form, så enkelte samtaler kan afholdes på anden måde end ved personlig fremmøde fx telefonisk eller digitalt

Samtalernes indhold

2

Der søges fritagelse fra de lovpligtige samtalers indhold. I stedet for ønsker kommunerne at gennemføre mere fokuserede og målrettede samtaler, som har fokus på borgerens individuelle behov

Samtalernes kadence

4

Kommunerne ønsker mere fleksibilitet i tilrettelæggelsen af de lovpligtige samtaler. Derfor søges der om fritagelse fra den lovfastsatte kadence. Kommunerne ønsker dog ikke at reducere det samlede antal samtaler

Ansøgning med mulighed for dialog

I ansøgningsprocessen har frikommunenetværket været i dialog med SIM, STAR, BM og AMK Midt-Nord. Grundet den stramme tidsfrist på første ansøgningsrunde har der dog ikke været mulighed for at indgå i en tæt dialog med SIM, BM eller STAR omkring udformningen af denne konkrete ansøgning. Der har derfor ikke været mulighed for at trække på ministeriernes viden i så høj grad, som det har været ønsket. Frikommunenetværket er derfor villige til at indgå i en tæt dialog med ministerierne på baggrund af nærværende ansøgning, hvis der er behov for justeringer i forsøgsdesign eller evalueringsplanen for at forsøget kan godkendes. Ændringer på baggrund af en videre dialog kan dog i nogle tilfælde kræve en yderligere godkendelse i de respektive politiske udvalg i kommunerne i frikommunenetværket.

Ansøgningens disposition

Ansøgningen er opbygget på følgende vis:

Først beskrives forsøgets tre overordnede temaer på tværs af målgrupperne. Her skitseres de overordnede linjer for, hvad der søges fritagelse fra, hvorfor der søges om fritagelse, og hvad kommunerne vil sætte i stedet for.

I afsnit 2. *mål og forventede resultater* sættes der fokus på de forventede effekter under de tre overordnede temaer. Derudover vil der blive fremhævet mål på kort og mellemlangt sigt samt langsigtede effekter.

I afsnit 3 *Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.* sættes der fokus på de konkrete målgruppers behov for forsøgshjemler og undtagelser fra gældende lovgivning.

I afsnit 4. *Hvordan realiseres de forventede resultater* sættes der fokus på organisering og implementering af forsøget.

I afsnit 5. *Evaluering* opstilles et overordnet evalueringsplan for forsøget. Her sættes der fokus på, hvordan det sikres, at indsatsen løbende bliver dokumenteret og beskrevet, og at effekterne af forsøget bliver dokumenteret.

Dette første afsnit er af overordnet karakter og går ikke i dybden med, hvordan forsøget konkret berører de enkelte målgrupper i ansøgningen. For en mere målgruppespecifik gennemgang henvises

der til afsnit 3 om forsøgshjemler og fritagelser fra gældende lovgivning, hvor de forskellige målgrupper udfoldes yderligere.

De tre overordnede temaer

1. Samtalernes form

De nordjyske kommuner ønsker at skabe bedre rammer for at planlægge mere individuelle og målrettede samtaleforløb. Helt konkret ønsker kommunerne at kunne afholde samtalerne på følgende vis:

- Telefonisk, digital eller på anden måde
- Gruppesamtaler
- Branchemøder
- Via andre

Ved at have mulighed for at gennemføre samtaler i en anden form end ved personlig fremmøde, kan kommunerne med de samme ressourcer opretholde en mere fleksibel og hyppig kontakt med borgerne, hvormed der skabes et bedre udgangspunkt for at kunne tilbyde dem det mest relevante kontaktforløb, i den givne situation. Ønsket om at kunne gennemføre samtaler i en anden form bygger på følgende hypotese: mere fleksibilitet omkring samtalerne giver mulighed for at sætte borgeren mere i centrum og skabe ejerskab ift. kontaktforløbet, hvormed der skabes et bedre fundament for at indgå i en inddragende og jobrettet samtale, hvilket er afgørende for det endelige outcome af kontaktforløbet. Denne hypotese skal ligeledes ses i forlængelse af en nylig gennemført evaluering af online bostøtte, som Rambøll har gennemført for Aalborg Kommune, som indikerer, at der kan opnås positive resultater ved at benytte online samtaler frem for personlig fremmøde på socialområdet. Derudover har mange borgere med de nuværende krav til digital kommunikation det nødvendige udstyr til at Skype med billede på.

Følgende eksempler illustrerer, hvilke muligheder der fx kan være med samtaler **telefonisk, digitalt eller på anden måde**:

Mere fleksibilitet – mere motivation: Personligt fremmøde ikke altid er nødvendigt for at opnå den ønskede effekt af samtalen. Det handler derimod om, at bruge borgernes energi på indsatsen og på jobsøgningen. De skal derfor se Jobcentrene som en professionel samarbejdspartner, der udnytter de kommunikationsværktøjer der følger med den digitale udvikling.

Nemmere planlægning af samtaler for borgere i småjobs: Planlægning af samtaler med personlig fremmøde kan være en udfordring for borgere med småjobs eller deltidsjobs. Her vil opfølgning via telefon eller digitalt være en god mulighed, der giver mulighed for hyppig kontakt med jobcenteret uden at borgerens deltidsjob påvirkes.

Bedre kontakt med borgere med psykiske problemer: telefoniske og digitale samtaler vurderes som mere effektfulde for nogle borgere med psykiske problemer. Gennem samtaler pr. telefon eller digitalt vil det være muligt at skabe en relation mellem borger og sagsbehandler, som bevirker, at der kan igangsættes en relevant tværfaglig indsats for borgeren.

Langt størstedelen af de afholdte samtaler vil stadig være samtaler med personlig fremmøde. Med forøget ønsker kommunerne fleksibilitet ift. samtaler, hvor det ud fra en faglig vurdering giver mening at afholde samtalen i en anden form. De deltagende kommuner vil tilrettelægge

arbejdsgangsbeskrivelser i dialog med revisionen. Arbejdsgangene skal sikre, at der fagligt tages stilling til samtaleform. Der vil løbende blive ført ledelsestilsyn med brugen af disse samtaler og begrundelserne for, at personligt fremmøde ikke er en afgørende progressionskabende faktor i det enkelte tilfælde.

Gruppesamtaler kan skabe øget dynamik mellem de ledige og de giver mulighed for at inddrage centrale samarbejdspartnere, hvor det er relevant. Kommunerne ønsker her mulighed for at samle fx 8-10 personer, som efter gældende lovgivning skulle have haft individuelle samtaler, til en mere fokuseret gruppesamtale. Det kan fx være til tema-samtaler, hvor de ledige kan sparre med hinanden om et specifikt tema (fx jobsøgning, uddannelse eller brancheskift), hvilket kan øge dynamikken i samtalen.

Med at samtalerne kan gennemføres **via andre** menes der, at samtaler kan gennemføres af andre relevante personer, som i en kortere periode har fast kontakt med borgeren. For at borgeren skal opleve en mere koordineret og sammenhængende indsats fra kommunen, ønsker kommunerne, at samtaler kan gennemføres af andre end jobcenteret, som indrapporterer input fra samtalen til den ansvarlige jobrådgiver. Dermed skabes der en mulighed for, at fx en mentor eller en virksomhedskonsulent uden myndighed kan gennemføre opfølgende samtaler og indrapportere til jobrådgiveren, som stadig har myndighedsansvaret for at registrere samtalen. Dermed vil borgeren opleve ét primært kontaktpunkt til kommunen, hvilket især kan være en fordel for de borgere, der er langt fra arbejdsmarkedet. Jobrådgiveren vil dog fortsat have hovedansvaret for indsatsen og for udfærdigelsen af "Min Plan" på baggrund af samtalen. Med denne fritagelse ønsker de nordjyske kommuner en harmonisering af reglerne, så alle jobcentre – uanset organisering – vil kunne uddelegere samtaler til fx mentorer, personlige jobformidlere og virksomhedskonsulenter, som har en hyppig kontakt med borgerne.

2. Samtalernes indhold

I Håndbog i jobrettede samtaler defineres en jobrettet samtale som følgende:

"En jobrettet samtale er en samtale, hvor jobkonsulenten med relevant arbejdsmarkedsviden og inddragende samtaleteknik understøtter borgeren i selv at tage ansvar og være aktiv jobsøgende."

De nordjyske kommuner ønsker med forsøget at gennemføre mere jobrettede samtaler. I den forbindelse kan den gældende lovgivning om samtalernes indhold være en barriere. Derfor søger kommunerne om fritagelse fra det lovfastsatte indhold i samtalerne.

I stedet for det lovdefinerede indhold ønsker kommunerne at tage afsæt i en faglig risikovurdering for den enkelte borger og på baggrund heraf vælge det nødvendige indhold i samtalerne ud fra en faglig begrundelse. Nedenfor ses et eksempel på, hvad dette kan betyde i praksis:

Nye lokale samtaleskabeloner: Der kan fx udvikles nye lokale skabeloner til samtalerne. Skabelonerne udarbejdes med udgangspunkt i anerkendte metoder. Til de forsikrede ledige kan der fx udarbejdes skabeloner med udgangspunkt i principper og værktøjer i "Håndbog i jobrettede samtaler" (branchemøde, samtale om uddannelse, brancheskift eller jobsøgning). Dermed får kommunerne mulighed for at gennemføre mere individuelt tilpassede samtaler, som er tilpasset den enkelte borgers konkrete behov med afsæt i en faglig risikovurdering.

Bedre kobling til selvbooking: med en fritagelse fra det lovpligtige indhold i samtalerne kan kommunerne bedre benytte selvbooking til at koble til det konkrete indhold i samtalen. Borgerne får øget mulighed for at booke samtaler med et indhold der passer til deres behov.

Ved at kommunerne bliver fritaget fra det lovfastsatte indhold i samtalerne får kommunerne mulighed for at arbejde med udvikling, målretning/tematisering og forbedring af de professionelle samtaler, så de får en mere coachende og individuel karakter, og dermed opnår en bedre langsigtet effekt. Kommunerne har allerede på forskellig vis kompetenceudviklet i den jobrettede samtale og har ambitioner om yderligere opkvalificering på området. En fritagelse fra samtalerne lovfastsatte indhold giver netop kommunerne mulighed for at være mere innovative og nyskabende på dette felt med afsæt i de erfaringer, der fx ligger fra projekt jobrettet samtale, hvor flere af kommunerne deltog. Det giver også mulighed for at benytte mere inddragende samtaleteknikker med henblik på at give indflydelse, sætte borgeren i centrum og skabe ejerskab og retning.

Kommunerne vil arbejde med gennembrudsmodellen i udviklingen af nyt indhold til samtalerne. Gennembrudsmodellen er en metodeudviklingsmodel, hvor der benyttes en løbende afprøvning, justering og evaluering af indsatser for gennem flere iterationer at finde frem til det bedste indhold til effektskabelse i samtalerne. Endelig ønsker kommunerne en solid dokumentation af effekterne i den afsluttende evaluering.

3. Samtalernes kadence

De nordjyske kommuner ønsker, at samtaler kan gennemføres med en kadence, der er tilpasset borgerens situation og behov. Kommunerne ønsker derfor at flytte fokus fra, om rettidighed ved afholdelse af samtaler overholdes til resultater i form af, om borgeren kommer i job, uddannelse eller tættere på arbejdsmarkedet. Her kan krav om rettidighed for afholdelse af samtaler være en central barriere, og der er ofte behov for mere fleksibilitet i kontaktforløbet.

Konkret vil kommunerne gerne sikre en tidlig indsats med hurtig afklaring af borgeren - hvilket kan betyde hyppigere samtaler i nogle ledighedsperioder - og samtaler, der afholdes med lidt større intervaller i perioder, hvor der eksempelvis er igangsat anden udredning, misbrugsbehandling eller anden indsats for borgeren. Kommunerne vil således gerne indføre et system, hvor der fx ved hver jobsamtale - i dialog med borgeren - tages stilling til, hvornår det er relevant at afholde næste samtale, og hvor der i vurderingen tages højde for, at hyppigheden af samtaler tilpasses de konkrete behov.

Kommunerne ønsker en ophævelse af de lovgivningsmæssige krav omkring tidsfrister for afholdelse af kontaktsamtaler. De nordjyske kommuner ønsker dog stadig at have et fastsat minimumskrav for antallet af kontakter. Minimumskravet skal svare til det antal kontakter, som gør sig gældende efter eksisterende lovgivning, men skal omregnes til et gennemsnit pr. målgruppe og ikke som et minimumskrav til den enkelte borger. Dette skyldes, at kommunerne har et ønske om at holde flere samtaler med borgere, hvor det giver mening, og færre samtaler med borgere, hvor det ikke giver mening. En fritagelse vil dog kunne betyde et fald i antallet af samtaler for borgere på sygedagpenge, hvor der er et ønske om ikke at holde samtaler med borgere som er terminalt syge samt i sager med fx hofteoperationer osv. hvor der vil være en lang sygdomsperiode – men ofte en ukompliceret sag. Der vil dog være fokus på udviklingen i antallet af samtaler gennem hele forløbet.

De lovpligtige samtaler opleves især som en ringe udnyttelse af borgers og jobcenters ressourcer, der ikke i alle tilfælde understøtter målet med samtalen på sygedagpengeområdet i forhold til at planlægge et hensigtsmæssigt samtaleforløb med borgere, som er i gang med lægelig udredning og behandling. Her ønsker kommunerne at kunne planlægge samtaler og samtaleform, så det harmonerer med den udrednings- eller behandlingsplan, der foreligger. Én fritagelse vil derfor lige netop på

sygedagpengeområdet kunne betyde et mindre fald i antallet af samtaler. Der vil dog være fokus på udviklingen i antallet af samtaler gennem hele forløbet.

Flere af de nordjyske kommuner har også en del sæsonledige, som efter gældende regler skal have 6 samtaler inden for de første 6 måneders ledighed, selvom de har en arbejdsgiver at vende tilbage til. I det tilfælde vil det være hensigtsmæssigt at kunne tilrettelægge et kontaktføreløb, som er tilpasset den enkeltes situation og tidspunktet for genoptagelse af arbejdet, da personlige intensive samtaler giver ringe udnyttelse af borgers og jobcenters ressource, og ikke nødvendigvis understøtter målet med samtalen. Jobcentret ønsker i højere grad at udnytte erfaringer med screening af risiko for langtidsledighed, således at ressourcerne prioriteres på dem, der har mest brug for indsats og kontakt.

Eksempler på samtaler kommunerne ønsker at udskyde:

- Samtaler med sygemeldte borgere, der venter på afklaring fra lægen i nærmeste fremtid
- Samtaler med borgere, som følger et behandlingsforløb
- Samtaler med sæsonledige, som er ledige i en kort periode pga. vejrlig, eller har en startdato for næste ansættelsesforhold (mere end 6 uger som lovgivning i forvejen rummer af fritagelse).
- Borgere i ressourceforløb, hvor der er anbefalet "tid og ro" fra psykiatrien

Eksempler, hvor kommunerne ønsker at holde hyppigere samtaler:

- Borgere der lige har afsluttet en kompetenceudviklende uddannelse
- Borgere med forældet uddannelse, som har risiko for langtidsledighed
- Motiverede borgere, som har brug for hjælp til jobsøgning
- Sæsonledige, som kun har en løs tilknytning til en konkret arbejdsgiver.
- Faglærte sæsonledige som har opkvalificeringsbehov, som kan øge deres tilknytning til arbejdsmarkedet på sigt.
- Sæsonledige med lange ledighedsperioder, hvor hyppigere kontakt kan ændre arbejdsmarkedsperspektivet

Mulighed for at rykke fællessamtalen med a-kassen

I forlængelse af dette tema ønsker kommunerne, frihed til at rykke fællessamtalen med a-kassen til den 2. eller 3. samtale i forløbet med de forsikrede ledige. Dette skyldes, at koordineringen mellem borger, a-kasse og jobcenter i dag betyder, at borgerens første samtale i nogle jobcentre i dag foregår flere uger senere end de gjorde før d. 01-07-2016. Ved at flytte den fælles samtale til 2. eller 3. samtale i jobcenteret bevares den positive effekt af at samarbejde tæt uden at den positive effekt af at komme tidligt i gang forsvinder. En anden begrundelse er, at mange borgere selv ønsker en tidlig kontakt, og derfor hurtigt selv booker den første samtale, før jobcentret når at indkalde til fællessamtalen. Fællessamtalen vil blive mere kvalificeret ved at borger har gået ledig i en længere periode. De får dermed mulighed for at vise om de opnår resultater med jobsøgning på egen hånd.

2. Mål og forventede resultater

Det overordnede formål med forsøget er at etablere et individuelt kontaktforsøg, som tager udgangspunkt i borgerens individuelle behov, barrierer og kompetencer, med fokus på at skabe resultater fremfor overholdelse af proceskrav. Forsøget skal desuden medvirke til, at Jobcentrene betragtes som professionelle aktører, der tilbyder den råd og vejledning som der er behov for eller som efterspørges af borgerne. Dette gøres med afsæt i brugen af anerkendte metoder såsom empowerment og koncepter og redskaber fra Håndbog i jobrettede samtaler. Flere elementer i forsøget vurderes også at have potentiale til at skabe en forbedring i jobeffekterne. Derudover forventes det, at forsøget vil have en positiv påvirkning på borgernes vej tilbage til raskmelding eller job, at borgerne får mere ud af indsatserne, borgernes motivation, borgernes tilfredshed, brugen af ressourcer og medarbejdernes tilfredshed. Forsøget skal være med til at omdefinere hvad en jobsamtale er. Der er fx ingen grund til et stift sæt af indholdskrav, hvis det i den enkelte situation kun er et af elementerne der giver mening.

I dette afsnit opstilles mål og forventede resultater for de fire overordnede temaer. Endelig sættes der fokus på forventede resultater for det samlede forsøg - på tværs af de tre temaer.

1. Samtalernes form

Muligheden for at kunne afholde samtaler i en anden form anses som en fordel på en række områder og forventes at kunne skabe følgende resultater på kort og mellemlangt sigt:

Hypigere opfølgning: Telefoniske og digitale samtaler giver mulighed for en hyppigere opfølgning med borgere, som bor langt væk fra jobcenteret, uden at det medfører en økonomisk og tidsmæssig byrde for borgerne, eller fylder for meget tidsmæssigt ift. de andre indsatser der er i gang.

Mere motiverede borgere: Nogle borgere har meget lang transport til jobcenteret. I de tilfælde hvor de kun skal ind til en kort jobrettet samtale, kan det opleves som unødvendig magtanvendelse. Hvis disse samtaler kan gennemføres pr. telefon eller digitalt, vil borgeren i mange tilfælde være mere motiveret og modtagelig for rådgivning.

Mere fokuserede samtaler: Ved at kommunerne har muligheden for at sammenlægge en række individuelle samtaler til en gruppesamtale, hvor der fokuseres på et bestemt tema (fx jobsøgning, brancheskift eller uddannelse) gives der mulighed for at gennemføre mere fokuserede samtaler. Gruppedynamikken kan også bidrage til, at gruppesamtaler kan være mere effektive og motiverende for de ledige. Der vil også kunne afholdes branchemøder med mange deltager, hvor et møde med dybde og indhold og oplægsholdere udefra kan være motivations- og progressionsskabende på lige fod med en individuel samtale.

Bedre kontaktform til socialt udsatte: For socialt udsatte med angst, social fobi ol. kan telefoniske og digitale samtaler være et godt alternativ til samtaler, hvor personlig fremmøde ikke har et formål. Ved at kunne afholde telefoniske og digitale samtaler med denne type borgere kan kontakten opretholdes, hvilket giver et bedre afsæt for en helhedsorienteret sagsbehandling med et jobrettet fokus.

Optimering af ressourcer i jobcenteret: Samtaler i en anden form giver mulighed for at optimere

brugen af ressourcer i jobcenteret. Dermed kan ressourcerne benyttes, hvor de skaber den bedste effekt.

En mere sammenhængende kontakt med borgerne: Kommuner der benytter opfølgning via andre får mulighed for at tilbyde borgerne en mere sammenhængende indsats.

Harmonisering af muligheder for jobcentre – uanset organisering: Kommuner der benytter mentorer, personlige jobformidlere eller virksomhedskonsulenter, som ikke er tilknyttet jobcenteret, får samme muligheder som kommuner, der kun benytter interne mentorer, personlige jobformidlere og virksomhedskonsulenter.

2. Samtalernes indhold

De nordjyske kommuner ønsker i højere grad at målrette samtaleforløbene til den enkelte borgers behov. Derfor ansøges der om fritagelse fra samtalernes lovpligtige indhold, hvilket giver kommunerne mulighed for selv at udforme indholdet i samtalerne. I den forbindelse vil kommunerne udarbejde nye samtalskabeloner med afsæt i anerkendte metoder fx Håndbog i jobrettede samtaler. Mere individuelt tilpassede samtaler forventes at kunne skabe følgende resultater på kort og mellemlangt sigt:

Individuelt afstemte og målrettede samtaler: Muligheden for at indholdet i samtalerne kan målrettes borgernes behov skaber bedre samtaler, da det bliver muligt at komme mere i dybden med emner af relevans for borgerens profil og situation, hvilket forbedrer borgerens chancer for at komme i beskæftigelse.

Ressourceudnyttende borgere – med fokus på job og raskmelding: Det er kommunernes erfaring, at borgerne er mindre motiverede, når samtalen omhandler nogle faste punkter, som skal gennemgås. Hvis borgerne derimod oplever, at samtalen er relevant og målrettet deres individuelle behov og situation, så stiger deres motivation og ejerskab ligeledes.

Beslutningsdygtige og resultatfokuserede medarbejdere: Når medarbejderne får mulighed for, i højere grad, at benytte deres faglighed og selv sammensætte indholdet i samtalen, så stiger deres motivation og de bliver mere beslutningsdygtige og resultatfokuserede – hvilket også var erfaringen fra slutevalueringen af frikommuneordningen. Medarbejdernes motivation kan være med til at skabe bedre samtaler med mere effekt.

3. Samtalernes kadence

Fritagelse fra de lovpligtige samtalers kadence vurderes at kunne skabe følgende effekter på kort og mellemlangt sigt:

Bedre timing af samtaler: Ved en fritagelse fra den lovfastsatte kadence gives der mere fleksibilitet i planlægningen. Dermed kan samtalerne times, så de giver bedst mening fx efter svar fra læge/sygehus eller efter afsluttet opkvalificering.

Mere motiverede borgere: Borgerne oplever ikke mere at blive indkaldt til samtaler, der ikke giver mening, hvilket vurderes at påvirke borgernes motivation.

Mere motiverede medarbejdere: Medarbejderne bliver mere motiveret af at have muligheden for at udskyde samtaler, når det ikke giver mening at afholde dem (fx hvor der afventes en lægeattest/udredning.).

Tidligere første samtale (mulighed for at rykke a-kassesamtalen): Ved at a-kassesamtalen kan rykkes

til anden eller tredje samtale, kan den første samtale nemmere planlægges på et tidligere tidspunkt, fordi behovet for koordinering i forbindelse med første samtale mindskes. Endvidere kan borgere få mulighed for at booke første samtale tidligt i stedet for at skulle afvente koordinering fra jobcenteret.

Mål og forventede resultater - det samlede forsøg

Samlet set vurderes ansøgningen at kunne opnå følgende effekter på mellemlangt og langt sigt:

Mere empowerment: Når samtalerne form, indhold og kadence i højere grad målrettes borgerens behov, øger det mulighederne for, at der kan etableres et motiverende og konstruktivt samarbejde mellem borger og jobcenter i kontaktføreløbet.

Mere individuel tilrettelagt indsats: Borgerne vil opleve et mere individuelt tilpasset kontaktføreløb – både ift. form, indhold og kadence, hvilket giver mulighed for at tilpasse kontaktføreløbet, så det skaber den størst mulige effekt.

Mere kvalitet i indsatsen: Når der fokuseres på kvalitet frem for kvantitet, stiger kvaliteten i indsatsen. Målet for samtalen bliver mere klart for både borger og rådgiver.

Min Plan bliver mere ”nærværende”: Med mere fleksibilitet i samtaleforløbene skabes en bedre mulighed for at inddrage borgeren i samtaleforløbet, hvilket giver mulighed en bedre brug af Min Plan.

Flere i arbejde: Det forventes at en mere målrettet indsats i samtaleforløbet kan være med til at flere kommer i arbejde i de nordjyske kommuner, og at ledighedsperioden forkortes generelt.

Optimering af ressourcer: Det vurderes at flere af de ovenstående tiltag kan være med til at optimere brugen af ressourcer, således at jobcenterenes ressourcer kanaliseres hen, hvor de skaber størst effekt.

Mere arbejdsglæde: Det vurderes, at arbejdsglæden stiger blandt rådgiverne, når der gives plads til mere faglighed i forbindelse med samtaler.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

De nordjyske kommuner ønsker mulighed for et mere fleksibelt og individuelt tilpasset kontaktføreløb for følgende målgrupper i LAB-loven:

2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.7, 2.11, 2.12, 2.13 og 2.14.

2.1 Dagpengemodtagere

For de forsikrede ledige søges der om følgende forsøgshjemler og undtagelser fra gældende lovgivning:

Samtalerne form:

Kommunerne ansøger om hjemmel til at personlige jobsamtaler kan afholdes via telefon, digitalt eller

på anden måde, ved gruppesamtaler, branchemøder samt ved korrespondance med andre leverandører, som har den direkte kontakt til borgeren.

Fritagelse fra at alle samtaler skal individuelle og alle samtaler skal være personlige, når borgeren ikke er i et aktivt tilbud: LBK nr. 807 af 1/7 2015 § 16

Samtalens indhold:

Kommunerne ønsker at udvikle indholdet i de lovpligtige jobsamtaler således at der søges fritagelse fra det lovpligtige indhold i alle jobsamtaler. Kommunerne ønsker selv at udvikle et indhold med fokus på den enkelte borgers arbejdsmarkedsperspektiv/uddannelsesperspektiv, med baggrund i borgerens kvalifikationer, kompetencer og ressourcer i forhold til at kunne varetage et arbejde eller deltage i en uddannelse. Altså at fokus i samtalerne er, at samtalen ligesom de øvrige tilbud (jf. LAB § 22, stk 3) skal guide borgeren hen, hvor der er behov for arbejdskraft, og ud fra den enkelte lediges ønsker og forudsætninger hjælpe denne med hurtigst muligt at opnå varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse.

Fritagelse fra: Bek nr. 1003 af 30/8 2015 § 32 stk. 1.

Samtalernes kadence:

Kommunerne søger om fritagelse for rettidigheden ifm. afholdelse af jobsamtaler i kontaktføreløbet.

Fritagelse fra afholdelse af en jobsamtale hver 4. uge i de første 26 ugers ledighed for sæsonledige

Fritagelse fra: LBK nr. 807 af 1/7 2015 § 16 a

Fritagelse fra at første fællessamtale skal afholdes som første jobsamtale, men at fællessamtalen kan afholdes som anden eller tredje samtale.

Fritagelse fra: LBK nr. 807 af 1/7 2015 § 16 b stk. 1 og § 19.

Fritagelse fra fællessamtaler for borgere, der er omfattet af en mindre intensiv indsats.

Fritagelse fra: LBK nr. 807 af 1/7 2015 § 16 b og § 21 f.

Forsøgshjemmel til at udsætte den lovpligtige jobsamtale med a-kassen til anden eller tredje samtale.

Fritagelse fra: Gældende lovgivning: LBK nr. 807 af 1/7 2015 § 16 a og § 16 b.

2.2 jobparate kontanthjælps- eller integrationsydelsesmodtagere og 2.3 aktivitetsparate kontanthjælps- eller integrationsydelsesmodtagere

Samtalernes form:

Kommunerne søger om hjemmel til at formen for jobsamtalerne kan tilpasses den enkelte aktuelle situation, således samtalerne kan afholdes enten ved personligt fremmøde, eller via telefon, digitalt eller på anden måde, ved gruppesamtaler samt ved korrespondance med andre leverandører, som har den direkte kontakt til borgeren.

Fritagelse fra at alle samtaler skal være med personlig kontakt – LAB § 16

Fritagelse fra: LBK nr. 807 af 1/7 2015 § 17 og 18

Fritagelse fra, at samtalen skal være med personligt fremmøde i de tilfælde, hvor borgerene ikke selv anmoder om telefonisk, digital eller anden kontakt – LAB § 20 b stk. 3.

Samtalens indhold:

Kommunerne ønsker at udvikle indholdet i de lovpligtige jobsamtaler således at der søges fritagelse fra det lovpligtige indhold i alle jobsamtaler. Kommunerne ønsker selv at udvikle et indhold med fokus på den enkelte borgers arbejdsmarkedsperspektiv/uddannelsesperspektiv, med baggrund i borgerens kvalifikationer, kompetencer og ressourcer i forhold til at kunne varetage et arbejde eller deltage i en uddannelse. Altså at fokus i samtalerne er, at samtalen ligesom de øvrige tilbud (jf. LAB § 22, stk 3) skal guide borgeren hen, hvor der er behov for arbejdskraft, og ud fra den enkelte lediges ønsker og forudsætninger hjælpe denne med hurtigst muligt at opnå varig beskæftigelse og hel eller delvis

selvforsørgelse.

Fritagelse fra: Bek nr. 1003 af 30/8 2015 § 32 stk. 1.

Samtalernes kadence:

Kommunerne søger om fritagelse for rettidigheden ifm. afholdelse af jobsamtaler i kontaktføreløbet. I forhold til kadence ansøges der om, at der frem for rettidighed gives øget mulighed for, at sætte fokus på, at samtalerne afholdes i det omfang det er relevant i forhold til den iværksatte beskæftigelses-/uddannelsesrettede indsats.

Fritagelse fra: LBK nr. 807 af 1/7 2015 § 17 stk. 1

2.4 Revalidender

Samtalernes form:

Fritagelse fra: LAB § 16 stk. 4 - de individuelle samtale på revalideringsområdet

LAB § 18 stk. 5 og 6 - omhandler at samtalerne kan foregå telefonisk, digitalt eller på anden måde, hvis borger er i tilbud. Hvis borger ikke er i tilbud skal de individuelle samtaler foregå ved personlig fremmøde. Kommunerne ønsker i den forbindelse at samtaler med borgere i tilbud også kan foregå telefonisk, digitalt eller på anden måde

Samtalens indhold:

Fritagelse fra: Lab § 15 stk. 1 - omhandler tilrettelæggelsen af kontaktføreløbet og indholdet i kontaktføreløbet

Samtalernes kadence:

Der søges om fritagelse for at skulle afholde samtaler eksakt hver 3 mdr. Der udarbejdes på revalideringsområdet en plan, som borger skal følge. Så det ville være formålstjenligt at man kunne indkalde efter behov i forhold til om borger følger planen.

Fritagelse fra: LAB § 18 stk. 1. beskriver, at der senest hver 3 mdr. skal afholdes individuelle jobsamtaler

2.5 Sygedagpengemodtagere

På sygedagpengeområdet vil vi gerne have en opblødning af samtale kadencen. Vi ønsker som udgangspunkt at følge den kadence som lovgivningen foreskriver men undtagelsesvis at have mulighed for at placere samtalerne anderledes hvis det giver mere mening.

Derudover vil vi gerne have lov til at lade andre afholde en samtale for os, og at det er muligt for os at have kontakt til borgerne telefonisk eller digitalt eller på anden måde også når borgerne ikke er i tilbud

Samtalernes form:

Fritagelse fra: Sygedagpengelovens § 13b iflg. paragraffen skal opfølgningen foregå i samarbejde med den sygemeldte og under hensynstagen til den sygemeldte.

Samtalens indhold:

Fritagelse fra: Sygedagpengelovens § 13 stk. 4 og 5 Samtalerne kan foregå personligt, telefonisk, digitalt eller på anden måde

Fritagelse fra: Sygedagpengelovens § 13C stk. 2, 3 og 4 - Der skal indgås en aftale med de sygemeldte som indeholder beskæftigelsesmål og beskæftigelses indsats.

For ledige sygemeldte skal man i samtalerne arbejde med en aftale om hvilke indsatser borgerne tilbydes. Her ønskes også fritagelse.

Samtalernes kadence:

Fritagelse fra: Sygedagpengelovens § 13a stk. 1-4, § 13b stk. 1 - 3, omhandler opfølgningssamtalernes sekvens på de forskellige kategorier af sygedagpenge.

2.7 fleksjobbere/fleksjobvisiterede

Her vil vi gerne have mulighed for at tilrettelægge jobsamtalerne individuelt efter borgerens behov samt at samtalerne kan foregå på andre måder end personligt, når borgerne ikke er i tilbud og at andre, som arbejder med borger kan foretage jobsamtalen

Samtalernes form:

Fritagelse fra: LAB § 70d omhandler opfølgningen i fleksjob

Fritagelse fra: LAB § 73a omhandler opfølgningen på borgere bevilget retten til ledighedsydelse, samtalerne her er jobsamtaler, hvor der skal følges op på om borger er aktiv jobsøgende.

Samtalens indhold:

LAB § 73a stk. 4 foreskriver at jobsamtalerne kan foregå telefonisk, digitalt eller på anden måde når de er i tilbud – denne ønskes udbredt til borgere i målgruppe 2.8, der ikke er i tilbud

LAB § 73a stk 5 omhandler standby ordningen, hvor alvorligt livstruende syge kan få en aftale om at opfølgningen på deres sygedagpenge kan foregå uden personlig kontakt – denne paragraf ønskes udbredt til de andre borgere i 2.7 målgruppen

Samtalernes kadence:

Fritagelse fra: LAB § 73a stk. 2 Jobsamtalerne skal afholdes senest hver gang borger har modtaget ledighedsydelse i 3 mdr.

2.11 Personer i ressourceforløb

Samtalernes form:

Kommunerne søger om at formen for jobsamtalerne tilpasses den enkelte borgeres aktuelle situation, således samtalerne kan afholdes enten ved personligt fremmøde, eller via telefon, digitalt eller på anden måde, ved gruppesamtaler samt ved korrespondance med andre leverandører, som har den direkte kontakt til borgeren.

Fritagelse fra: LBK nr. 807 af 1/7 2015 § 18

Samtalens indhold:

Kommunerne ønsker at udvikle indholdet i de lovpligtige jobsamtaler således at der søges fritagelse fra det lovpligtige indhold. Kommunerne ønsker selv at udvikle et indhold med fokus på den enkelte borgers arbejdsmarkedsperspektiv/uddannelsesperspektiv, med baggrund i borgerens kvalifikationer, kompetencer og ressourcer i forhold til at kunne varetage et arbejde eller deltage i en uddannelse på ordinære vilkår. Altså at fokus i jobsamtalerne tager udgangspunkt i formål for Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats (§ 1 stk. 3) ” *bistå borgeren til så hurtigt og effektivt som muligt at komme i beskæftigelse, således at de kan forsørge sig selv og deres familie*”

Fritagelse fra: Bek nr. 1003 af 30/8 2015 § 32

Samtalernes kadence:

Kommunerne søger om fritagelse for rettidigheden ifm. afholdelse af jobsamtaler i kontaktføreløbet. I forhold til frekvens anbefales at der frem for rettidighed sættes fokus på at samtalerne afholdes i det omfang det er relevant i forhold til den iværksatte beskæftigelses-/uddannelsesrettede indsats.

Fritagelse fra: LBK nr. 807 af 1/7 2015 § 18 stk. 3 og 4

2.12 og 2.13 Uddannelseshjælp – uddannelsesparate og aktivitetsparate

Samtalernes form:

Kommunerne søger om at formen for jobsamtalerne tilpasses den enkelte borgeres aktuelle situation, således samtalerne kan afholdes enten ved personligt fremmøde, eller via telefon, digitalt eller på anden måde, ved gruppesamtaler samt ved korrespondance med andre leverandører, som har den direkte kontakt til borgeren.

Fritagelse fra: LBK nr. 807 af 1/7 2015 § 17 og 18

Samtalens indhold:

Kommunerne ønsker at udvikle indholdet i de lovpligtige jobsamtaler således at der søges fritagelse fra det lovpligtige indhold i alle jobsamtaler. Kommunerne ønsker selv at udvikle et indhold med fokus på den enkelte borgers arbejdsmarkedsperspektiv/uddannelsesperspektiv, med baggrund i borgerens kvalifikationer, kompetencer og ressourcer i forhold til at kunne varetage et arbejde eller deltage i en uddannelse på ordinære vilkår. Altså at fokus i jobsamtalerne tager udgangspunkt i formål for Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats (§ 1 stk. 3) ” *bistå borgeren til så hurtigt og effektivt som muligt at komme i beskæftigelse, således at de kan forsørge sig selv og deres familie*”

Fritagelse fra: Bek nr. 1003 af 30/8 2015 § 33

Samtalernes kadence:

Kommunerne søger om fritagelse for rettidigheden ifm. afholdelse af jobsamtaler i kontaktføreløbet. I forhold til kadence ansøges der om, at der frem for rettidighed gives øget mulighed for, at sætte fokus på at samtalerne afholdes i det omfang det er relevant i forhold til den iværksatte beskæftigelses-/uddannelsesrettede indsats.

Fritagelse fra: LBK nr. 807 af 1/7 2015 § 18 stk. 3 og 4

2.14 jobafklaringsforløb

Samtalernes form:

LAB § 16 stk. 8 omhandler kontaktføreløbet hvor der skal afholdes individuelle personlige samtaler med henblik på at vurdere om borger har mulighed for at komme i arbejde eller fortsat er uarbejdsdygtig

Samtalens indhold:

LAB § 68g omhandler den løbende opfølgning på jobafklaringsforløbene ud fra den indsatsplan som er udarbejdet, og som skal justeres løbende efter borgernes behov og aktuelle situation og bistå borgeren med at følge rehabiliteringsplanen

Samtalernes kadence:

LAB § 18 stk. 2 De individuelle opfølgningssamtaler skal afholdes løbende tilpasset borgerens behov og afholdes mindst 6 gange indenfor 12 kalender måneder.

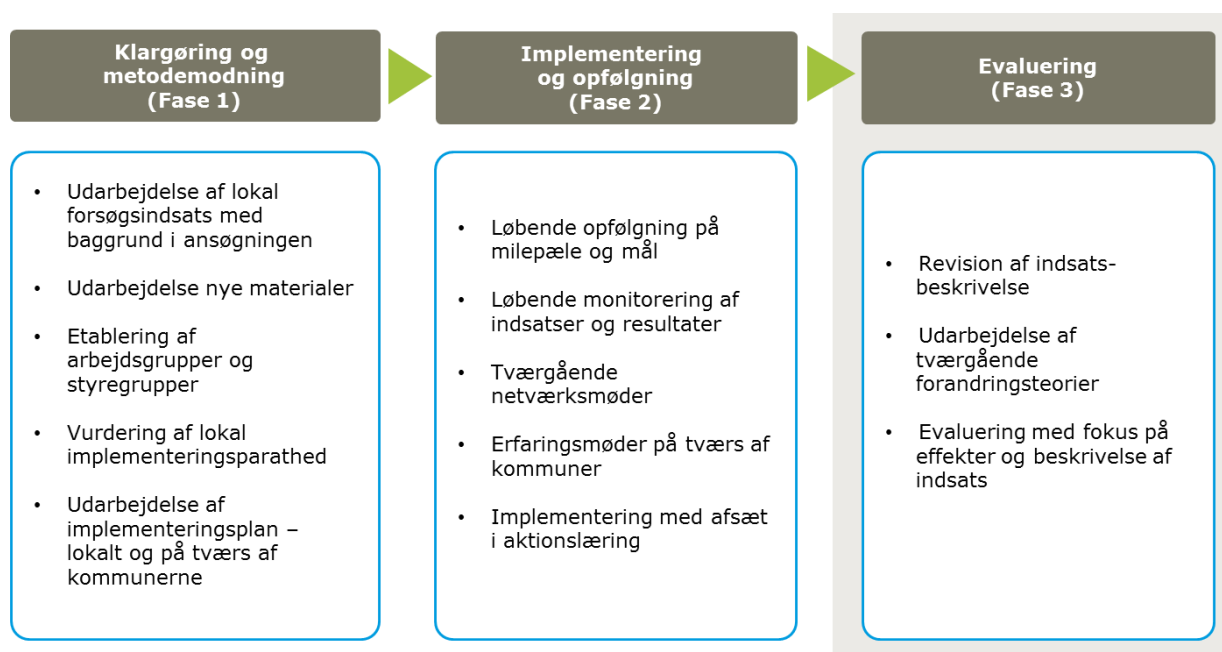
4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Fokus på udvikling, afprøvning og tilpasning af nye kontaktforsøg

Der er tale om et omfattende forsøg, som omfatter mange borgere og ændrer betydeligt på den måde jobcentrene gennemfører samtaleforløb. Forsøget vil derfor blive gennemført i tre faser og der vil gennem forsøget blive sat fokus på udvikling, afprøvning og tilpasning af de nye kontaktforsøg. Dette skal ses i forlængelse af, at slutevalueringen af frikommuneordningen anbefaler, at der arbejdes med udvikling af en prototype for indsatsen og test.

Forsøget indrettes således, at de enkelte kommuner frit kan vælge, hvordan de ønsker at udforme forsøget inden for den overordnede ramme af forsøgsansøgningen. Nogle kommuner ønsker at gennemføre forsøget med alle tre overordnede temaer og for alle målgrupper, andre kommuner ønsker at fokusere på enkelte temaer og målgrupper. Derfor vil der blive udviklet en kommunespecifik plan for forsøget og en overordnet plan på tværs af kommunerne.

Udrulningen af forsøget vil gennemgå tre faser – se nedenstående figur:

For både at gøre plads til innovation og udvikling og få afprøvet konkrete indsatser i kommunerne, og på tværs af kommunerne, gennemføres forsøget i tre faser. De tre faser beskrives kort nedenfor:

Klargøring og metodemodning (fase 1): I denne fase får kommunerne mulighed for at viderebearbejde deres egen indsats inden for rammerne af den samlede ansøgning. Desuden beslutter kommunerne i denne fase, hvilke målgrupper og temaer de ønsker at inkludere i forsøget. Denne fase vil være på ca. 3-6 måneder, hvor der nedsættes lokale arbejdsgrupper til at udarbejde konkrete materialer fx skabeloner til samtaler. Dermed gives der plads til at kommunerne kan tilpasse

indsatsen til lokale forhold, udvikle nye materialer og teste pilotforsøg på forskellige målgrupper, således der sikres et solidt grundlag for implementeringen af de lokale forsøg. På tværs af kommunerne deles erfaringer i denne fase.

Implementering og opfølgning (fase 2): Efter indsatsen er på plads og kommunerne har tilpasset indsatserne til deres lokale kontekst, sættes der fokus på implementering og opfølgning. Slutevalueringen af frikommuneordningen anbefaler desuden, at der lægges vægt på implementering og organisering af forsøgene. Implementering og organisering har derfor også en central rolle i forhold til at realisere de forventede resultater. For at sikre en god implementering vil der være fokus følgende:

- At opstille klare mål og succeskriterier for forsøget
- En realistisk tidsplan
- En klar rolle- og ansvarsfordeling internt i kommunen og på tværs af kommuner
- At der afsættes den fornødne tid og ressourcer
- Der er udarbejdes relevante procedurer/arbejdsgangs-beskrivelser
- Registreringspraksis og godkendelse af revision
- Medarbejderne klædes på til opgaven (fx undervisning i jobrettede samtaler)
- Der følges løbende op på fremdrift og udfordringer i forsøget.

Derudover nedsættes der arbejdsgrupper og styregrupper internt i kommunerne og på tværs af kommuner, således at der sikres den nødvendige forankring og fokus på alle ledelsesniveauer og medarbejderne får ejerskab over forsøget.

Evaluering (fase 3):

Evalueringsfasen kommer i naturlig forlængelse af implementerings- og opfølgingsfasen og igangsættes ca. et år/ halvanden før forsøget skal være færdigevalueret. I evalueringsfasen sættes der fokus på at beskrive indsatsen grundigt og dokumentere effekterne. Evalueringsfasen vil blive beskrevet nærmere i næste afsnit.

Gennem forsøget vil der være fokus på at informere og inddrage relevante interessenter i processen omkring forsøget. Dette gøres i eksisterende fora som fx RAR, LAR og diverse a-kasseudvalg i kommunerne.

5. Evaluering

Ambitiøs evalueringsdesign med fokus på effekter og en detaljeret beskrivelse af indsats

Kommunerne tilstræber at gennemføre så ambitiøs en evaluering som muligt under forudsætning af, at evalueringen som udgangspunkt kan gennemføres med de nuværende registreringer i fagsystemer, arbejdsgangsbeskrivelser og Dreamdata. Når kommunerne har endeligt fastlagt, hvilke målgrupper og tiltag, der skal arbejdes med i de lokale forsøg fastlægges et endeligt design, der vil udforske og nyttiggøre de muligheder for sammenligningsgrupper, der kan etableres dels indbyrdes mellem kommuner, der fx anvender samme tiltag til forskellige målgrupper, eller forskellige tiltag for samme målgruppe, dels muligheder for etablering af eksterne kontrolgrupper i kommuneklynger med brug af kvasiekperimentelle metoder baseret på DREAM-data.

Med en ambitiøs evaluering vil forsøgene i netværket bidrage med ny viden om, hvorvidt og hvordan

en øget fleksibiliteten i samtalerne med afsæt i borgernes situation kan øge effekten af samtaler gennem øget empowerment og motivation, samt hvilke former for fleksibilitet (form, indhold eller kadence), der er mest effektiv i forhold til hvilke målgrupper.

De endelige målepunkter fastlægges, når de lokale udformninger af forsøgene ligger fast, men vil som udgangspunkt omfatte effektmål i forhold til jobeffekter, evt. suppleret med mål for motivation/empowerment, og indsatsrettede målepunkter vedr. samtalerne form, indhold og kadence.

Kommunerne ønsker at indgå en dialog med STAR om, hvorvidt og hvordan de eksisterende fagsystemer kan suppleres med et mindre antal supplerende indikatorer, og dermed understøtte dokumentationen på en måde, hvor der kan sikres et tilstrækkeligt dokumentationsgrundlag for en ambitiøs evaluering, uden at kommunerne er nødt til at anvende parallelle registreringssystemer.

Evalueringen tilrettelægges ift. følgende proces: Kommunerne ønsker først at have et frirum til at udvikle nye lokale indsatser og afprøve dem. I denne fase vil der løbende være en faglig vurdering og dertilhørende tilpasning af indsatserne. Efter klargøring og metodemodning vil de endelige indsatser være på plads og klar til at blive implementeret. Herefter implementeres indsatserne i kommunerne og der foretages små justeringer ud fra de løbende erfaringer. Endelig igangsættes evalueringsfasen, hvor indsatserne fastlåses i kommunerne og der fokuseres på at beskrive indsatsen detaljeret, således det står helt klart hvilken indsats, der har været gennemført i de pågældende kommuner.

Ansøgning nr. 5: Fleksibilitet i forhold til forholdstalskravene

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Frikommunenetværk	Frikommunenetværk Nordjylland - En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats		
Titel på forsøg	Fleksibilitet i forhold til forholdstalskravene		
Deltagerkommuner	Jammerbugt, Vesthimmerland, Thisted		
Faglig kontaktperson	Jannie Knudsen		
	Telefon	72577511/41912511	E-mail
Netværkskoordinator	Nette Ben-Yedidia		
	Telefon	99312725	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Indledning og baggrund for ansøgning

Der er både ved tilbud om virksomhedspraktik og ved tilbud om ansættelse med løntilskud på en virksomhed et krav om, at der på virksomheden skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden løntilskud og antallet af ansatte med løntilskud og antallet af personer i virksomhedspraktik.

Det er et generelt krav, der gælder for alle virksomheder, både offentlige og private virksomheder.

Dette forholdstalskrav (rimelighedskrav) fremgår af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) [§ 48](#), stk. 1, for så vidt angår virksomhedspraktik og af LAB [§ 62](#) for løntilskud.

Der er således grænser for, hvor mange personer en virksomhed kan have i virksomhedspraktik og/eller løntilskud. I virksomheder med 0 til 50 ansatte må der maksimalt være én person i virksomhedspraktik eller i løntilskud for hver 5 ansatte på ordinære vilkår. Hvis en virksomhed har 50 ansatte eller flere, kan der herudover maksimalt være én person i løntilskud eller i virksomhedspraktik for hver 10 ordinært ansatte, jf. bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats (BAB) [§ 53](#), stk. 1, og [§ 70](#), stk. 1.

Rimelighedskravet skal sikre, at en person i virksomhedspraktik eller i løntilskud får det ønskede

faglige, sociale eller sproglige udbytte af opholdet ved at ansættelsen sker på en ordinær arbejdsplads med ordinære kolleger, og hvor der kun i begrænset omfang er personer i tilbud om virksomhedspraktik eller ansatte i løntilskud. Kravet skal således støtte den ledige i at deltage i ordinær indsats, men skal også beskytte arbejdstagere generelt for at sikre, at virksomhederne ikke får for stor mulighed for at benytte sig af "gratis arbejdskraft".

Kravet supplerer merbeskæftigelseskravet, som indebærer, at der ved ansættelse af en ledig med offentligt tilskud skal ske en nettoudvidelse af antallet af ansatte hos den enkelte arbejdsgiver.

Rimelighedskravet er således sammen med merbeskæftigelseskravet med til at hindre fortrængning af ordinært ansatte.

De nordjyske kommuner ønsker i visse tilfælde at udfordre disse bestemmelser, fordi bestemmelserne sætter begrænsninger på de muligheder, som kommunerne ser for udvikling af de borgere, der er langt fra arbejdsmarkedet.

Mange af de nordjyske kommuner er præget af en erhvervsstruktur med mange små og mellemstore virksomheder, hvilket er gældende i Jammerbugt, Vesthimmerland og Thisted. Til eksempel kan nævnes, at der i Jammerbugt Kommune er godt 2.000 virksomheder, hvoraf ca. 1.000 er enkeltmandsvirksomheder eller virksomheder med 1-2 ansatte. Blandt disse små virksomheder er der en del virksomheder, der ved ejeren selv eller den enkelte ansatte gerne påtager sig et stort socialt ansvar og har gode kompetencer i forhold til at udvikle borgere på kanten af arbejdsmarkedet.

Med dette udgangspunkt har kommunerne brug for mere lempelighed i forhold til kravet om forholdstal.

Det konkrete forsøg

Kommunerne ønsker mere fleksible regler f.s.v.a. borgere langt fra arbejdsmarkedet. Mange af disse borgere har brug for små miljøer i trygge rammer med få "fremmede" omkring sig og har derfor ikke de behov, som forholdstalsreglerne bl.a. er sat i verden for at honorere. Samtidig repræsenterer de ingen eller kun ringe arbejdsindsats, hvorfor det ikke bør frygtes, at de overtager ordinært arbejde fra andre potentielle ansatte. Tværtimod skal der oftest ydes en indsats fra den deltagende virksomheds side, da der skal arbejdes med borgerne for, at disse kan få den nødvendige progression.

Kommunerne ønsker at kunne friholde disse borgere fra reglerne om forholdstal i de perioder, hvor rådgiverne sammen med borgeren vurderer, at de ikke repræsenterer en reel arbejdskraft – alternativt at kunne beregne forholdstallet forholdsmæssigt i forhold til de timer, som borgerne er i den virksomhedsrettede indsats, således at f.eks. 3 borgere, der hver "arbejder" ca. 10 timer hver tilsammen udgør den ene i virksomhedsrettet indsats, som de helt små virksomheder må have tilknyttet samtidig.

Herved opnås mulighed for, at borgere kan opstartes i praktikker i par – også i de små virksomheder -, hvilket til tider efterspørges fra særligt de unge borgere. Borgere, der er så langt fra arbejdsmarkedet, som tilfældet er for borgere i nærværende forsøg, har således indledningsvist ikke nødvendigvis behov for at spejle sig i ordinært ansatte, men i højere grad at kunne opleve sig som trygge blandt ligestillede borgere, der også har barrierer i forhold til arbejdsmarkedet.

Undtagelsen bør kun gælde i forhold til virksomhedspraktikker, idet borgere, der kan præstere i et

Løntilskudsjob må antages at repræsentere en vis arbejdskraft.

Det bemærkes, at der i forsøget vedrørende integrationsindsatsen suppleres med et forslag om, at flygtninge i sprogpraktikker helt undtages de første 6 måneder af integrationsperioden.

Målgrupper

Der skal være tale om borgere, der er langt fra arbejdsmarkedstilknytning, hvilket vil sige borgere inden for kategorierne:

- Aktivitetsparate kontanhjælpsmodtagere
- Aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere
- Aktivitetsparate flygtninge (ud over de første 6 måneder i integrationsperioden – se andet forsøg)
- Visse borgere på ledighedsydelse med mere end 1½ års ledighed
- Borgere i ressourceforløb

Det vil ikke være alle borgere inden for målgrupperne, der skal opnå fritagelse for forholdstalskravet. Fritagelsen vil skulle basere sig på en individuel vurdering og skal konkret begrundes. Der skal således være tale om borgere, der bedst udvikler sig i små og trygge miljøer eller miljøer, der har særligt fokus på trygge rammer omkring borgerne såsom i virksomhedscentre og socialøkonomiske virksomheder. Samtidig skal borgerne ikke repræsenterer en egentlig arbejdskraft i perioden for fritagelsen.

Når en borger fritages, skal fritagelsen følges af en forventning om, hvilket delmål (progression), der skal være opnået, før borgeren ikke længere kan siges at kunne være fritaget. Dette kunne være, når borger har udviklet sig i en sådan grad, at der kunne blive tale om et løntilskud eller få ordinære timer.

2. Mål og forventede resultater

Med en sådan fritagelsesmulighed må det forventes, at det vil være muligt at finde de fornødne virksomhedspraktikpladser til en større gruppe af borgere, der ellers kan være svære at placere, når det samtidig er en forudsætning, at borgerne qua placeringen gerne skal gennemgå en progression.

Målet må derfor være, at antallet af borgere inden for målgruppen for fritagelse, der opnår en virksomhedsrettet indsats i perioder, **hvor** de ellers ikke repræsenterer en arbejdskraft, kan øges med 25%. Af disse må 60% med de nye forbedrede rammer for den virksomhedsrettede indsats forventes at kunne udvikle sig i en sådan grad, at de går fra at være i målgruppen for fritagelse til at komme ud af denne målgruppe, hvilket vil sige til at kunne ansættes i løntilskudsjob eller i ordinære timer.

3. Konkrete behov for forsøgshjæmmer, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Konkret er der behov for, at Lov om Aktiv Beskæftigelse (LAB) § 48 kan fraviges i tilfælde, hvor borgere inden for ovennævnte målgruppe deltager i virksomhedspraktikker i små og mellemstore virksomheder, i virksomhedscentre eller i socialøkonomiske virksomheder.

§ 48. Der skal i såvel private som offentlige virksomheder være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden tilskud og antallet af personer i virksomhedspraktik samt ansatte med løntilskud efter kapitel 12.

Stk. 2. Forud for etablering af virksomhedspraktik i mere end 13 uger skal spørgsmålet om etableringen have været drøftet mellem virksomheden og repræsentanter for virksomhedens ansatte.

Stk. 3. Forud for etablering af virksomhedspraktik i form af nytteindsats skal etableringen have været drøftet mellem virksomheden og tillidsrepræsentanten eller en medarbejderrepræsentant.

Fravigelsen skal helst bestå i, at disse borgere helt undtages fra forholdstalsreglerne, da dette er langt den letteste administrative løsning. Alternativt kan fravigelsen bestå i, at relevante borgere kun tæller med i forholdstalsreglen forholdsmæssigt med de timer, som de deltager i praktikken med.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

De forventede resultater realiseres ved at udnytte det gode samarbejde, som jobcentrene i forvejen har med små og mellemstore virksomheder samt de virksomheder, hvor der er oprettet virksomhedscentre og med socialøkonomiske virksomheder.

Jobcentrenes virksomhedskonsulenter har så indgående kendskab til det lokale erhvervsliv, at de vil vide, hvilke virksomheder der både kan og vil kunne løfte opgaven med at udvikle borgere i ovenstående målgruppe. Det vil desuden forudsætte, at jobcenterets rådgivere er kompetente i forhold til at beskrive konkrete delmål (progression), således at virksomhedskonsulenterne og virksomhederne har en forudsætning for at kunne arbejde med og udvikle borgerne. Herudover skal der sættes fokus på, hvorledes jobcenteret i øvrigt kan støtte op om indsatsen, f.eks. i form af mentorstøtte.

En sidste væsentlig forudsætning for succes er en meget tæt opfølgning fra jobcenterets side på opgaven, således at det sikres, at udviklingen går i rigtig retning, at der er tale om rette match mellem borger og virksomhed, at borger kommer videre i sin udvikling ved udløb af tilbud etc.

5. Evaluering

Konkret vil evalueringen bestå i at følge op på målene fremsat ovenfor.

Hertil foreslås, at der gennemføres en kvalitativ evaluering hos de virksomheder, som kommer til at deltage i forsøget samt med en delmængde af de borgere, der bliver fritaget for at høre fra såvel virksomheder som borgere, hvad de nye tryggede rammer for den virksomhedsrettede indsats konkret betyder for de involverede parter.

Det endelige evalueringsdesign fastsættes i samarbejde med KORA, når fritagelsen foreligger.

Ansøgning nr. 6: Fleksible rammer for uddannelse

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Frikommunenetværk	Frikommunenetværk Nordjylland - En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats		
Titel på forsøg	Fleksible rammer for uddannelse		
Deltagerkommuner	Frederikshavn/Læsø og Jammerbugt		
Faglig kontaktperson	Tore Knakkergård		
	Telefon	99319085	E-mail
Netværkskoordinator	Netta Ben-Yedidia		
	Telefon	99312725	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget

Det opleves, at lovgivningsmæssige begrænsninger hindrer, at jobcentret kan bevilge de former for uddannelse, der vurderes bedst at kunne bringe den enkelte ledige dagpengemodtager hurtigst muligt i varig beskæftigelse.

Det drejer sig om begrænsningen på maks. 6 ugers vejledning og opkvalificering inden for de første 26 ugers sammenlagt ledighed for dagpengemodtagere under 30 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse samt for dagpengemodtagere over 30 år. Herudover drejer det sig om den manglende mulighed for at bevilge studie- og erhvervskompetencegivende uddannelse til dagpengemodtagere under 30 år.

Disse regler vurderes at stå i vejen for jobcentrenes muligheder for at understøtte løft fra ufaglært til faglært tidligt i ledighedsforløbet. Endvidere står reglerne i vejen for, at borgere med en forældet uddannelse eller en uddannelse som de ikke kan benytte i praksis grundet skånehensyn kan få bevilliget tilbud, som vurderes at bringe den hurtigst muligt i varig beskæftigelse.

Der ønskes derfor mulighed for at kunne dispensere for bestemte regler ifm. nævnte muligheder for bevilling af uddannelse i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Begrænsning på 6 ugers vejledning og opkvalificering i løbet af de første 6 måneders ledighed samt begrænsning mht. studie- og erhvervskompetencegivende uddannelse

Det opleves, at begrænsningen på maksimalt 6 ugers opkvalificering inden for de første 26 ugers

sammenlagt ledighed i visse tilfælde står i vejen for at kunne afgive det tilbud, der hurtigst muligt vil bringe den ledige i varig beskæftigelse.

Det foreslås, at begrænsningen ophæves for ufaglærte, ledige med forældet uddannelse samt ledige med skånehensyn, der bevirker, at de vanskeligt kan stå til rådighed inden for det område, de er uddannede til, således kommunerne kan afgive det tilbud, der vurderes hurtigst muligt at kunne bringe den ledige i varig beskæftigelse. Dette vil give mulighed for at bevillige grundforløb og dermed understøtte løft fra ufaglært til faglært tidligt i ledighedsforløbet. Da der endvidere er regler om formålet med det enkelte tilbud, betyder dette, at jobcentret fortsat kun kan afgive tilbud til den enkelte borger i overensstemmelse med de i lovgivningen konkret fastsatte formål, dvs. med henblik på beskæftigelse. Dette ses at være i tråd med intentionerne i refusionsreformen, der netop lægger op til at anvende de mest effektive tilbud så hurtigt som muligt i ledighedsforløbet.

I forlængelse af ovenstående foreslås det endvidere, at begrænsningen mht. bevilling af studie- og erhvervskompetencegivende uddannelse til dagpengemodtagere under 30 år ophæves for nævnte målgrupper, da denne ellers vil hindre bevilling af uddannelse til en del af disse.

Det opleves, at der er enkelte ledige under 30 år, som har en forældet uddannelse samt ledige med skånehensyn, der bevirker, at de vanskeligt kan stå til rådighed inden for det område, de er uddannede til. Ved at ophæve begrænsningen mht. bevilling af studie- og erhvervskompetencegivende uddannelse til dagpengemodtagere under 30 år, kan kommunerne således afgive det tilbud, der vurderes hurtigst muligt at kunne bringe den ledige i varig beskæftigelse. Det vurderes, at dette er nødvendigt, da unge under 30 år på dagpenge ofte vil have gennemført en uddannelse på ordinære vilkår, og det derfor kan være vanskeligt at motivere disse borgere til at tage en uddannelse mere på ordinære vilkår.

Endvidere er uddannelsespålægget for dagpengemodtagerne kun gældende for borgere under 25 år, hvilket gør, at jobcentret ikke kan pålægge borgere mellem 25 og 30 år uden uddannelse at gennemføre en uddannelse på ordinære vilkår.

2. Mål og forventede resultater

Det forventes, at de mere fleksible rammer for bevilling af uddannelse vil medføre, at der bevilges flere forløb, som det ikke tidligere var muligt at bevilge, og at disse forløb fører til, at flere vil komme i varig beskæftigelse.

Det forventes endvidere, at mere fleksible rammer for bevilling af uddannelse vil kunne forebygge langtidsledighed, da ufaglærte har større risiko for at blive langtidsledige end de fleste øvrige grupper forsikrede ledige.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Der dispenseres via forsøgsbekendtgørelse for lov om en aktiv beskæftigelsesindsats §§ 34 og 37 for nævnte målgrupper.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Der vil være fokus på den bredere mulighed for anvendelsen af de nævnte redskaber i den daglige indsats i jobcentret. Alle medarbejdere informeres om mulighederne, og der følges løbende op på anvendelsens omfang mhp. på at sikre fokus.

5. Evaluering

Der foretages løbende opfølgning på, om der bevilges flere forløb, som det ikke tidligere var muligt at bevilge. Der følges endvidere op på effekten af disse forløb. De konkrete effektmålinger udvikles i samarbejde med KORA, STAR og Beskæftigelsesministeriet.

Ansøgning nr. 7: Et individuelt og fleksibel integrationsprogram

Ansøgning om konkrete forsøg i Frikommuneforsøg II

Frikommunenetværk	Frikommunenetværk Nordjylland - En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats		
Titel på forsøg	Et individuelt og fleksibel integrationsprogram		
Deltagerkommuner	Frederikshavn/Læsø, Hjørring og Jammerbugt		
Faglig kontaktperson	Anders Andersen, Frederikshavn Kommune		
	Telefon	9845 7201	E-mail
Netværkskoordinator	Netta Ben-Yedidia		
	Telefon	99312725	E-mail
Dato for ansøgning	1. december 2016		

1. Beskrivelse af forsøget
<p>Målgruppe Job-, aktivitets- og uddannelsesparate udlændinge under integrationsloven.</p> <p>Problemstillinger</p> <p><u>Alle skal mødes som jobparate</u> Ifølge Integrationsloven (L189) skal som udgangspunkt alle nyankomne udlændinge, som overdrages til kommunerne fra asylfasen, mødes som jobparate - eneste undtagelse er åbenlyst aktivitetsparate borgere.</p> <p>De jobparate nyankomne udlændinge skal senest 4 uger efter, kommunen har overtaget borgeransvaret, starte i virksomhedsrettet aktivering. I det første år af integrationsperioden må der højst være 6 uger mellem de virksomhedsrettede tilbud for de jobparate nyankomne udlændinge.</p> <p>Deltagerkommunerne er enige i, at en hurtig arbejdsmarkedsrettet indsats med få afbrydelser er den rette vej til at få integreret flest mulige nyankomne udlændinge på arbejdsmarkedet. Dog deler deltagerkommunerne også den opfattelse, at der er behov for en mere fleksibel indsats, som i højere grad kan tilpasses den enkelte nyankomne udlændings behov og forudsætninger.</p> <p>Den nuværende lovgivning kan betyde, at en relativ høj andel af de virksomhedsrettede forløb ikke bliver en succes for hverken virksomhederne eller den nyankomne udlænding, da sidstnævnte ganske enkelt ikke er klar til at komme ud i en virksomhed pga. for store kulturelle, sproglige, fysiske eller psykiske barrierer. Erfaringerne viser, at den type forløb indebærer en risiko for, at nogle lokale virksomheder vælger at trække sig fra samarbejdet om integrationsindsatsen.</p> <p>En anden udfordring ved den nuværende lovs krav er, at indsatsen for unge uddannelsesparate nyankomne udlændinge under 30 år i højere grad bør fokusere på uddannelse frem for virksomhedspraktik, for at de unge kan få en varig tilknytning til arbejdsmarkedet.</p> <p>Formål & Indsatser omfattet af forsøget Formålet med forsøget er, at indsatsen i højere grad gøres individuel og fleksibel på baggrund af en konkret vurdering af borgerens job- og uddannelsesparatehed, som skal ske inden for de første 4 uger efter borgerens ankomst til kommunen.</p>

Der er tale om, at vi ønsker en differentieret tilgang til nyankomne udlændinge, men primært med alle de nuværende kendte redskaber.

Vi foreslår, at integrationsindsatsen opdeles i en ungeindsats for personer mellem 18 og 29 år, og en indsats for borgere mellem 30 og 65 år. På den måde vil integrationsindsatsen blive parallel til beskæftigelsesindsatsen for dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere.

Hver delmålgruppe kan tilbydes forskellige indsatser (spor). Begge grupper kan tilbydes et

- **fast track**, som følger den nuværende lovgivning fuldt ud
- **slow track**, hvor der tilbydes et mere fleksibelt arbejdsmarkedsrettet forløb
- **jobrettet spor** for aktivitetsparate
- **rehab spor** for aktivitetsparate med begrænset arbejdsevne.

Derudover kan ungegruppen tilbydes et **uddannelsesspor**.

Alle spor uddybes neden for.

Spor 1: Uddannelsesspor

Uddannelsesparate unge bør have mulighed for en fokuseret indsats rettet mod uddannelse. Det indebærer, at disse unge tilføres de nødvendige danskundskaber via intensiv sprogundervisning samt får mulighed for at blive undervist i andre vigtige basisfag end dansk.

Det betyder, at det ud fra en individuel vurdering skal være muligt at kunne fritage de uddannelsesparate unge fra kravet om en virksomhedsrettet indsats og i stedet fokusere på en hurtig tilegnelse af de kompetencer, der kræves for at indgå i det ordinære uddannelsessystem.

Der er ikke tale om højskoleophold efter Integrationslovens § 23, stk. 2., men egen sprogundervisning i kommunen.

Det betyder videre, at kommunerne allerede nu, og før aftalen omsættes til lov, beder sig fritaget fra det loft på 15 timer, der fremgår af "Aftale om Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge af 17. november 2016", for så vidt angår unge flygtninge omfattet af uddannelsessporet.

De unge, som den enkelte kommune ikke ønsker at tilbyde uddannelsessporet, tilbydes et af de øvrige fire spor.

Spor 2: Fast track (jobparate):

Hurtig opstart i virksomhedsrettet aktivitet for jobparate nyankomne udlændinge, præcis som det står beskrevet i den nuværende integrationslovgivning.

Spor 3: Slow track (jobparate):

En jobrettet indsats som ligeledes starter senest 4 uger efter nyankomne udlændinges ankomst til kommunen. Målgruppen er jobparate **nyankomne** udlændinge med meget lave sprogkundskaber, og hvor der er usikkerhed om mulighederne for indlæring af både sprog og faglige kundskaber. Borgeren er måske analfabet, eller latinsk analfabet, og har ingen eller kun ganske ringe arbejds erfaring/-baggrund.

Det primære tilbud er sprogpraktikker, som i modsætning til virksomhedspraktikker ikke tæller med i forholdstallene. Men der skal også være mulighed for særlige vejlednings- og afklarings tilbud mv.

Det indebærer, at der fraviges fra kravet om virksomhedsrettet aktivering senest 1 måned efter overtagelse af ansvar, at tilbudsviften skal være arbejdsmarkedsrettet men mere større fleksibilitet, samt fravigelse af forholdstalskrav i sprogpraktikker.

Spør 4: Jobrettet spor (aktivitetsparate)

Indsatsen tilrettet fleksibelt efter den enkelte borgers forudsætninger og behov og har fokus på at borgeren skal udvikles i retning af arbejdsmarkedet.

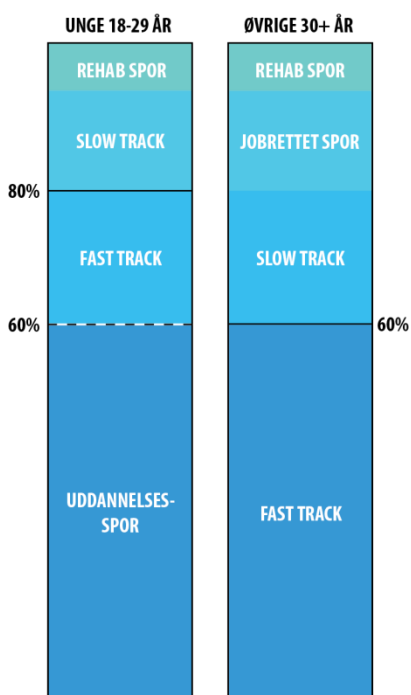
Det indebærer, at der fraviges fra krav om virksomhedsrettet aktivering inden 1 måned efter kommunens overtagelse af ansvar.

Spør 5: Rehab spor

Indsatsen peger i retning af rehabilitering. Borgeren forventes ikke at kunne få en tilknytning til arbejdsmarkedet på hverken kort eller lang sigt.

Herunder fravigelse af krav om virksomhedsrettet aktivering inden 1 måned efter overtagelse af ansvar.

Grafisk kan ovenstående model fremstilles således:

Det er en vigtig pointe, at mindst 60 pct. af de nyankomne udlændinge over 30 år skal tilbydes fast track, og at mindst 80 pct. i ungegruppen skal følge uddannelsessporet eller fast track i alle kommuner.

Men samtidig er det op til den enkelte kommune at dimensionere de øvrige delmålgrupper ud fra sammensætningen af den samlede gruppe af nyankomne udlændinge og en individuel vurdering af borgerne.

Dette er hensigtsmæssigt for at tilgodese, at der er stor forskel på sammensætningen af de grupper af nyankomne udlændinge, de enkelte kommuner får visiteret.

Vi vælger i nærværende frikommuneansøgning at anvende procentangivelser i vores vurdering af målgruppernes størrelse, da vi for de kommunale kvoter for 2017 ikke på nuværende tidspunkt ved, hvordan aldersfordelingen er, ej heller sammensætningen af de familiesammenførte. Dog ved vi, at kvoterne for 2017 er 70 for Jammerbugt, 136 for Hjørring og 125 for Frederikshavn.

2. Mål og forventede resultater

Målgruppe: Unge uddannelsesparate i alderen 18-29 år

Spor 1 - Uddannelsesspor

Målet er, at så mange af de unge som muligt, fastholdes i-/forberedes til så hurtigt som muligt, at blive i stand til at gennemføre en uddannelse på ordinære vilkår.

For at opnå dette, vurderes det hensigtsmæssigt, at der gives mulighed for at tilbyde 5 dages sprogundervisning m.v. om ugen til denne målgruppe. Dette er ikke tænkt som et højskoleophold, som Integrationsloven giver mulighed for. Effekten af bl.a. intensiv sprogundervisning forventes at være, at min. 90 % af de unge vil være i stand til at påbegynde uddannelse på ordinære vilkår efter 1 til 2 ½ år på Integrationsydelse i uddannelsessporet. Og det er endvidere forventningen, at de også gennemfører den ordinære uddannelse.

Det vurderes på længere sigt at blive en stor samfundsøkonomisk gevinst, da der er evidens for, at uddannelse er med til at sikre varig tilknytning til arbejdsmarkedet, med alle de fordele det afstedkommer i form af en mere kvalificeret arbejdsstyrke, færre flygtninge på overførselsindkomst, flere skatteindtægter, etc.

En 5 dages undervisningsuge vurderes samtidigt at være medvirkende til en hurtigere gennemløbstid af integrationsperioden for den enkelte flygtning.

Målgruppe: Jobparate

Spor 2 – Fast track (jobparat med arbejdserfaring/brancheerfaring og på vej med sprog)

Bemærkning: Vi følger gældende lovgivning for denne målgruppe.

Inden tilflytningen anvendes den nyankomne udlændings kompetenceafdækning til at finde egnet job eller praktikplads, således at vi senest indenfor første 2-4 uger efter modtagelsen har borgeren videre i virksomhedsvendt aktivitet eller ordinært job. Der kan eventuelt anholdes samtale med borgeren via

video eller Skype inden modtagelsen for yderligere afklaringer. Det forsøges afklaret, om der er behov for yderligere kompetenceafklaring eller der skal bygges på eksisterende kompetencer.

Der ses et stort behov for at kunne etablere en række sprogpraktikker, hvor fokus alene er at udvikle det danske sprog og tilegnelse af dansk (arbejds-)kultur og kulturforståelse. Når der etableres sprogpraktikker ønsker vi at indgå aftale med fagbevægelsen om, at disse ikke indgår i forholdstalskravene, således at virksomheder både kan have "almindelige" praktikker/løntilskud, hvor forholdstallene tæller og disse særlige sprogpraktikker uden for forholdstalskravene.

Danskuddannelsesloven gør det muligt at kombinere danskuddannelserne med sprogpraktik på virksomheder og uddannelsesinstitutioner. Denne aktivitet er blevet understøttet gennem Udlændinge, Integrations- og Boligministeriets pulje "Sprogpraktik", som har ydet tilskud til sprogpraktikprojekter og til erfaringsopsamling. Det understreges heri, hvorfor det er vigtigt med et tæt samarbejde mellem praktikplads, sprogcenter og praktikant. Det beskrives endvidere, hvordan sprogpraktikforløbet kan være med til at styrke den enkeltes motivation, progression og forberedelse frem mod næste modultest i sprogundervisningen.

Spor 3 – Slow track (jobparat med ringe eller ingen arbejds erfaring – på vej med sprog eller mulighed for indlæringsproblemer, ingen/lav uddannelse, analfabet m.m.)

Bemærkning: Vi ønsker mellem 8-10 uger til afklaringen – herudover følges gældende lovgivning for målgruppen.

Udfordringerne afklares så vidt muligt inden tilflytningen til kommunen via Asylcenter. Der skal dels igangsættes et længerevarende sprogforløb og dels ske en nærmere afklaring af faglige erfaringer med henblik på at fastlægge vejen til ordinært job bedst muligt. Det er vigtigt, at den nyankomne udlænding oplever en progression i sin udvikling – både fagligt og sprogligt – af hensyn til at fastholde dennes motivation og vilje.

Målgruppe: Aktivitetsparate

Spor 4 – Jobrettet spor (usikkerhed om borgerens helbred/psyke m.m.)

Bemærkning: Gældende lovgivning følges if.t. tilbud efter Integrationslovens § 23a, stk 1, nr. 5.

Der er en klar forventning om, at den nyankomne udlænding vil kunne anvende sine faglige kompetencer og erfaringer på det danske arbejdsmarked. Der er dog visse usikkerheder i forhold til helbred, herunder eventuelle traumer hos borgeren selv eller nærmeste familie, hvilket ofte påvirker muligheden for en hurtig placering i job, uddannelse eller sprogskole. Der kan eventuelt etableres virksomhedspraktik med fokus på afklaring af borgerens kortsigtede muligheder, herunder ligeledes forforløb.

Spor 5 – Rehabilitering: (kroniske lidelser der forhindrer tilknytning til arbejdsmarkedet)

Bemærkning: Gældende lovgivning følges, idet det er åbenbart at målgruppen ikke kan deltage i

virksomhedsrettede tilbud.

Der fokuseres primært på at få den gode integration – primært at få det danske sprog ind hos den nyankomne udlænding. Desuden at få afklaret borgerens helbred og fremtidigt forsørgelsesgrundlag. Der kan eventuelt arbejdes i retning af tilbud jf. §§103 i Serviceloven.

3. Konkrete behov for forsøgshjemler, undtagelser fra gældende lovgivning mv.

Påkrævede undtagelser fra gældende lovgivning:

Målgruppe: Unge uddannelsesparate i alderen 18-29 år - Spor 1

Behov for fritagelser for nedennævnte bestemmelser i Integrationsloven:

Integrationsloven § 16

Stk. 6.

Kommunalbestyrelsen skal så vidt muligt inden for 2 uger og senest ved integrationsprogrammets påbegyndelse give en udlænding, som modtager integrationsydelse, et virksomhedsrettet tilbud i form af virksomhedspraktik eller løntilskud, jf. [§§ 23 b](#) og [23 c](#), medmindre det er åbenbart, at udlændingen ikke er i stand til at deltage i et virksomhedsrettet tilbud.

Integrationsloven § 17 a.

For en udlænding omfattet af [§ 16](#), stk. 2, skal tilbud i medfør af [§ 23](#) tilrettelægges som en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats. For en jobparat udlænding må der maksimalt være 6 uger mellem hvert virksomhedsrettet tilbud i form af virksomhedspraktik eller ansættelse med løntilskud efter [§§ 23 b](#) og [23 c](#), jf. dog stk. 3. For en aktivitetsparat udlænding tilrettelægges den kontinuerlige virksomhedsrettede indsats efter en konkret vurdering af udlændingens forudsætninger og behov. For en aktivitetsparat udlænding kan de virksomhedsrettede tilbud i de første 6 måneder efter kommunalbestyrelsens overtagelse af ansvaret for udlændingen omfatte forberedende forløb til virksomhedsrettede tilbud, jf. [§ 23 a](#), stk. 1, nr. 5.

Stk. 2.

For en jobparat udlænding omfattet af [§ 16](#), stk. 2, skal tilbud efter [§§ 23 b](#) og [23 c](#) have en varighed på gennemsnitligt mindst 15 timer om ugen. I det første år af integrationsprogrammet kan tilbud om nytteindsats efter [§ 23 b](#), stk. 1, 1. pkt., ikke medregnes i timekravet efter 1. pkt. For en aktivitetsparat udlænding fastsættes timetallet efter en konkret vurdering af udlændingens forudsætninger og behov.

Integrationsloven § 23.

Til udlændinge, der er omfattet af et integrationsprogram og berettiget til integrationsydelse efter [lov om aktiv socialpolitik](#), skal kommunalbestyrelsen give tilbud om

- 1) vejledning og opkvalificering, herunder forberedende forløb til virksomhedsrettede tilbud, jf. [§ 23 a](#),
- 2) virksomhedspraktik, herunder nytteindsats, jf. [§ 23 b](#), eller
- 3) ansættelse med løntilskud, jf. [§ 23 c](#)

Målgruppe: Job- og aktivitetsparate udlændinge under integrationsloven – Spor 2-5

Integrationslovens § 16

Flygtninge og familiesammenførte udlændinge skal, hvis de på et tidspunkt for kommunalbestyrelsens overtagelse for integrationsansvar, er fyldt 18 år, have tilbudt et integrationsprogram, som tilrettelægges af den ansvarlige kommunalbestyrelse.

Stk. 2.

For flygtninge og familiesammenførte udlændinge, der er berettiget til at modtage integrationsydelse efter lov om aktiv socialpolitik, omfatter integrationsprogrammet:

1. Danskuddannelse jf. INL 21
2. Beskæftigelsesrettede tilbud jf. INL §23

Stk. 4.

Udlændinge som får tilbudt et integrationsprogram, har pligt til at deltage aktivt i programmets enkelte dele, idet §21 f i lov om aktiv beskæftigelsesindsats om en mindre intensiv indsats, dog finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår udlændingens pligt til at deltage i beskæftigelsesrettede tilbud. Omfanget og indholdet af integrationsprogrammets enkelte elementer fastlægges i en integrationskontrakt som indgås mellem udlændingen og kommunalbestyrelsen, jf. INL §19.

Stk. 5.

Integrationsprogrammet skal påbegyndes snarest muligt, og senest 1 måned efter kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for en udlænding. Integrationsprogrammet skal tilrettelægges med henblik på udlændingen hurtigst muligt opnår ordinær beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse. Integrationsprogrammet skal tilpasses den enkelte udlændings forudsætninger, således at udlændingen kan gennemføre programmet hurtigst muligt og tilbuddet må ikke stille sig hindrende i vejen for udlændingens mulighed for at varetage et arbejde.

Stk. 6.

Kommunalbestyrelsen skal så vidt muligt inden for 2 uger og senest ved integrationsprogrammets påbegyndelse give en udlænding som modtager integrationsydelse, et virksomhedsrettet tilbud i form af virksomhedspraktik eller løntilskud, jf. INL §23b og INL 23 c medmindre det er åbenbart, at udlændingen ikke er i stand til at deltage i et virksomhedsrettet tilbud.

Stk. 7.

Integrationsprogrammet har en varighed på 1 år og skal tilrettelægges med henblik på at udlændingen opnår ordinær beskæftigelse, inden for 1 år efter kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for udlændingen, jf. §4. Opnår udlændingen ikke ordinær beskæftigelse eller uddannelse inden for 1 år, skal integrationsprogrammet forlænges. Det samlede integrationsprogram, kan dog højst have en varighed på 5 år.

Integrationslovens § 26

En udlændig som modtaget integrationsydelse, har pligt til at udnytte sine arbejdsmuligheder og tage imod tilbud som led i integrationsprogrammet efter kapitel 4.

Stk. 2.

En jobparat udlænding skal udnytte sine arbejdsmuligheder efter reglerne i §26a.

Stk. 3.

Undtages en jobparat udlænding, jf. INL § 26a, stk. 6 fra kravet om registrering af sin jobsøgning i joblog på "Min side på jobnet", jf. INL §26a stk. 1 fra kravet om hver syvende dag skulle tjekke sine

jobforslag , jf. INL §26a, stk. 3 og 4 skal Jobcenteret og udlændingen aftale hvordan den pågældende i stedet skal dokumentere sine jobsøgningsaktiviteter.

§26a. En jobparat udlænding skal være aktivt arbejdssøgende.

Stk. 1. En jobparat udlænding skal være aktivt arbejdssøgende. Udlændingen skal overholde de aftaler, der fremgår af "Min Side" på Jobnet, og som er indgået med kommunen om, hvordan og inden for hvilke fagområder den pågældende skal søge job. Udlændingen skal endvidere løbende registrere alle jobsøgningsaktiviteter i en joblog på Jobnet.

Stk. 2.

En jobparat udlænding, der har ansøgt om eller modtager integrationsydelse, skal ved første henvendelse til kommunen om hjælp tilmelde sig som arbejdssøgende i jobcenteret, og kommunen har pligt til at sikre dette. Udlændingen skal mindst hver syvende dag tjekke sine obforslag på Jobnet og dermed bekræfte, at pågældende er arbejdssøgende. De regler, som fastsættes i medfør af § 11, stk. 5, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, finder tilsvarende anvendelse for udlændingens tilmelding og afmelding som arbejdssøgende.

Stk. 3.

Udlændingen skal hurtigst muligt og senest 3 uger efter tilmelding som arbejdssøgende hos jobcenteret lægge en beskrivelse (cv) af tidligere beskæftigelse, uddannelse, kvalifikationer og øvrige forhold af betydning for jobcenterets bistand til at finde arbejde ind i Jobnet. Udlændingen skal endvidere angive mindst ét beskæftigelsesmål. Jobcenteret kan inden for fristen i 1. pkt. fastsætte, hvornår oplysningerne skal være indlagt i Jobnet.

Stk. 4.

Udlændingen skal løbende opdatere sine oplysninger som nævnt i stk. 3 i Jobnet. Foreligger der oplysninger som nævnt i stk. 3 fra en tidligere tilmelding som arbejdssøgende, skal oplysningerne straks på ny gøres tilgængelige i Jobnet, hvis udlændingen igen bliver tilmeldt som arbejdssøgende.

Stk. 5.

Jobcenteret skal i forbindelse med afholdelse af samtaler efter § 20, stk. 4, sikre, at de oplysninger, som udlændingen har indlagt i Jobnet, er fyldestgørende.

Stk. 6.

Jobcenteret kan beslutte, at udlændingen undtages fra kravet om registrering af sin jobsøgning i joblog på "Min Side" på Jobnet, jf. stk. 1, fra kravet om hver syvende dag at skulle tjekke sine jobforslag, jf. stk. 2, eller fra kravet om at lægge et cv på Jobnet inden for 3 uger og kravet om i den forbindelse at angive beskæftigelsesmål på Jobnet, jf. stk. 3 og 4, hvis udlændingens sproglige og it-mæssige forudsætninger ikke er tilstrækkelige til, at udlændingen kan opfylde kravene. Jobcenteret skal sørge for, at udlændingen hurtigst muligt bliver i stand til dette. *g 16 a.*

Stk. 7.

Udlændingen skal søge arbejde på den måde, der er sædvanlig inden for det pågældende område. Udlændingen skal endvidere søge ledige job, når jobcenteret forlanger det.

Stk. 8.

Jobcenteret skal yde bistand, i forbindelse med at en udlænding indlægger oplysninger i Jobnet, hvis den pågældende anmoder herom.

Stk. 9.

Staten og kommunen har adgang til de oplysninger, som udlændingen har indlagt i Jobnet.

Love og paragraffer der også kan vedrører ansøgningen og dermed kræve undtagelser

Integrationslovens § 16a. Uddannelsespålæg

Kommunalbestyrelsen skal pålægge en udlænding over 18 år, men under 25 år, inden for en nærmere fastsat frist at foreslå en eller flere relevante uddannelser, jf. stk. 2, som udlændingen kan søge om optagelse på, hvis udlændingen

- 1) har ansøgt om eller modtager kontanthjælp,
- 2) ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse,
- 3) ikke har forsørgelsespligt over for hjemmeboende børn og
- 4) efter kommunalbestyrelsens vurdering vil være i stand til at gennemføre en uddannelse, jf. stk. 2, på almindelige vilkår.

Stk. 2.

Kommunalbestyrelsen skal ud fra en vurdering af udlændingens forudsætninger pålægge den pågældende inden for en nærmere fastsat frist at søge om optagelse på en eller flere relevante studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelser, hvor udlændingen under hele studieforløbet kan modtage SU, elevløn el.lign., der sikrer udlændingen et forsørgelsesgrundlag.

Stk. 3.

Optages udlændingen på en uddannelse, jf. stk. 2, har udlændingen pligt til at påbegynde og gennemføre uddannelsen.

Stk. 4.

Vurderer kommunalbestyrelsen, at der er risiko for, at en udlænding, som påbegynder en uddannelse efter stk. 3, kan få særlige vanskeligheder ved at gennemføre uddannelsen, skal kommunalbestyrelsen underrette uddannelsesinstitutionen om, at udlændingen er pålagt at påbegynde uddannelsen efter integrationslovens § 16 a. Underretning kan ske uden samtykke.

Integrationslovens § 20

stk. 4.

Jobcenteret skal i forbindelse med afholdelse af samtaler efter sikre, at de oplysninger, som udlændingen har indlagt i Jobnet, er fyldestgørende.

Integrationslovens § 23e. Partnerskabsaftaler

En virksomhed og kommunalbestyrelsen kan indgå en partnerskabsaftale om rekrutteringsforløb for udlændinge i form af virksomhedspraktik efter § 23 b.

Stk. 2.

Inden for rammerne af aftalen kan virksomheden iværksætte vejlednings- og opkvalificeringsforløb efter § 23 a og tilknytte en mentor efter § 23 d.

Stk. 3.

Virksomheden kan få tilskud til faktisk afholdte udgifter efter stk. 2 og til faktisk afholdte udgifter til

administration.

Stk. 4.

Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om tilskud til virksomheder efter stk. 3.

Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 62. Merbeskæftigelseskrav

Der skal i såvel private som offentlige virksomheder være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden løntilskud og antallet af ansatte med løntilskud efter dette kapitel samt personer i virksomhedspraktik.

Lov om aktiv socialpolitik § 8a. Behandling og vurdering af ansøgninger (Fritages for at være jobparat)

Kommunen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp efter reglerne herom i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 2.

Når en person har brug for hjælp til forsørgelse i forbindelse med ledighed, kan kommunen normalt gå ud fra, at behovet kan opfyldes ved integrationsydelse eller uddannelses- eller kontanthjælp og tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller tilbud i medfør af integrationsprogrammet efter integrationsloven. Kommunen behandler sagen efter regler, der er fastsat efter § 4 a, stk. 1, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 20 c.

Stk. 3.

Når en person er aktivitetsparat, behandler kommunen sagen efter reglerne, der er fastsat efter § 4 a, stk. 1 og 3, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 20 c.

Danskuddannelseslovens § 3

Stk. 1.

Danskuddannelsen efter § 2, stk. 2, og § 2 c, stk. 3, indeholder undervisning i dansk sprog og kultur- og samfundsforhold i Danmark. I uddannelsen kan indgå praktik i privat eller offentlig virksomhed.

Aftale om Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge af 17. november 2016

Timeloft for kursister under integrationsprogrammet på gennemsnitligt 15 ugentlige undervisningstimer med henblik på at understøtte, at sprogindlæring sker i samspil med virksomhedsrettede tilbud.

4. Hvordan realiseres de forventede resultater

Screeningsmodel

Inden 4 uger afholdes en grundsamtale if.t fastlæggelse af integrationskontrakten.

På baggrund af samtalen, samt information fra asylcentret, afholdes screeningsamtale, hvorefter der udarbejdes en individuel handlingsplan. Input herfra kan bruges i integrationskontrakten.

Samtalens afklarende fokus er:

- Opnå dybdegående kendskab til den nyankomne udlændings uddannelsesniveau og erhvervs erfaring.
- Individuel kompetenceafklaring.
- Evt. individuel kompetencevurdering.
- Evt. læse-skrive- og regnetest.

- Evt. vurdering af uddannelse pba. dokumentation.

Modellen skal sigte mod at finde den bedste og hurtigste vej for alle målgrupperne til enten job, uddannelse eller rehabilitering, hvilket vil være medvirkende til en mere kvalificeret integrationsindsats, hvor det individuelle er i fokus frem for "one-size-fits-all".

Målgruppe: Unge uddannelsesparate i alderen 18-29 år – Spor 1

Forløb opstartes efter screening.

Ved kontinuerligt at tilbyde 5 dages fuldtidsundervisning, åbnes der mulighed for at undervisningen kan bestå af flere fag end intensiv danskundervisning, som f.eks. engelsk, matematik og idræt. Erfaringer fra Jammerbugt kommune med netop at tilbyde ovennævnte fag, og den variation af undervisningen det afstedkommer, har givet særdeles gode resultater i forhold til at udsluse de unge til ordinær uddannelse.

Samtidig vil der kunne indgå individuelt tilrettelagte virksomhedspraktikforløb m.v. til afklaring/afprøvning af uddannelsesønsker for de unge. Afhængig af, hvor vidt den enkeltes uddannelsesønske er målrettet en boglig eller en mere faglig uddannelse vil praktikdelen udgøre en større eller mindre del af integrationsforløbet. Når praktikforløbene kan tilrettelægges individuelt og uden krav om tidsstyrede gentagelser, vil det samtidig give større fleksibilitet og mulighed for, f.eks. at tilrettelægge "turboklasser" for borgere med særligt gode uddannelsesmæssige kundskaber etc., og dermed en hurtigere gennemløbstid.

Målgruppe: Job- og aktivitetsparate udlændinge under integrationsloven – Spor 2-5

Forløb opstartes efter screening.

Det vil give rigtig god mening med en tilpasset individuel tilgang til de nyankomne udlændinge. En tilgang der tager udgangspunkt i en yderligere opsplitting af borgerne i 4 målgrupper for borgere over 30 år. Alt med afsæt i den fælles screeningsmodel, som jo allerede starter med kontakt til asylcentre ved besked om overdragelse af en borger.

Modellen skal sigte mod at finde den bedste og hurtigste vej for alle målgrupperne til enten job, uddannelse eller rehabilitering, hvilket vil være medvirkende til en mere kvalificeret integrationsindsats, hvor det individuelle er i fokus frem for "one-size-fits-all".

De fire spor skal udvikles igennem et samarbejde mellem kommunerne og ud fra de beskæftigelsesmuligheder der findes i de enkelte kommuner. Her vil det virksomhedsvendte arbejde ligeledes skulle udvikles med modeller for forskellige praktiktyper, således at virksomhederne kan se sig som samarbejdspartnere og dermed ikke køres "trætte" i samarbejdet.

I modellerne skal ligeledes indtænkes samarbejde om brug af AMU-branchepakkerne, da vi ofte ikke har nyankomne udlændinge nok i hver kommune til at afvikle forløbene, herunder også i forhold til

brugen af IKV.

Hovedsigtet er fortsat, at flest mulige nyankomne udlændinge skal være selvforsørgende senest efter 12 mdr. fra ankomsten til kommunen.

5. Evaluering

Generelt

Kommunerne vil via Dreamdata, leveret af enten Arbejdsmarkedskontor Midt-Nord eller privat aktør, halvårligt og fortløbende følge op på udviklingen i:

- Graden af selvforsørgelse
- Forsørgelsestype (fx overgang fra integrationsydelse til SU)
- Gennemsnitlig varighed på forsørgelse

De medvirkende kommuner kan selv opsætte præcise lokale måltal. Fx for hvor mange unge der kan betegnes som uddannelsesparate, samt hvor mange af disse, der påregnes at kunne opstarte ordinær uddannelse på SU efter indsatsen med intensiv undervisning 5 dage om ugen.

Selve modeludarbejdelsen af indsatsmulighederne i de 5 spor, vil blive gennemført i fællesskab tværkommunalt i nedsat arbejdsgruppe.

Målgruppe: Unge uddannelsesparate i alderen 18-29 år - Spor 1

Der vil blive foretaget opfølgning på de unges progression halvårligt. Såfremt den enkelte unge ikke profiterer af den tilrettelagte uddannelse, og ikke vurderes i stand til inden for tidsrammen, at kunne gennemføre en uddannelse med de støttemuligheder der findes i Integrationsloven som f.eks. mentorstøtte, vil der blive taget stilling til, hvor vidt den unge skal overgå til en beskæftigelsesrettet indsats på lige fod med de over 30 årige, i stedet følge spor 2-5, og dermed ikke længere være omfattet af forsøget og fritagelsen for den gentagne virksomhedsrettede aktivering.

Målgruppe: Job- og aktivitetsparate udlændinge under integrationsloven – Spor 2-5

Der vil løbende blive fulgt op på progression if.t. de opsatte mål for det enkelte spor på baggrund af den udarbejdede indsatsmodel. Hvis ikke de forventede delmål opnås i forløbet, vil en revisitation finde sted, således indsatsen tilpasse individuelt. På samme måde vil en borger også kunne visiteres op i et mere intensivt jobrettet spor, fx fra aktivitetsparat til jobparat, hvis progressionen viser sig at indfinde sig hurtigere end forventet.